1-3
24.

Ukendt udkomne
Udg. af K. F. Bonsen

Odelsrettlager: III Bind side 48-49.

Journal
udgiven
til
Fordeel for Blinde.

Første Bind.

Kiøbenhavn, 1811.
Trykt hos Sebastian Popp.

Ved at udgive denne Journal have vi mere end et Diemeed, og mere end et Ønske, hvis Opnaaelse er os saare vigtigt.

Vi haabe herved, at aabne en Indtægtskilde for vort Institut, hvis Vedligeholdelse, Forbedring og Udvidelse ligger os saa meget paa Hiertet.

Vi ville vise os værdige Regieringens og Medborgeres Tillid: de toge Deel i vore Blindes Skiebne, understøttede veldædigen vor gode Sag, og skulle see, hvorledes vi anvende deres Gaver, og hvilke Frugter de love dem og os.

Ved gientagne Forsøg og fortsat Grandskning vente vi tillige, at ledes til Kundskab om den Maade, paa hvilken man heldigen kan arbeide til Blindes Dannelse, og vore her meddelte Erfaringer ville vorde nyttige for Andre, der maaske i Provindserne prøvede at oprette lignende Stiftelser.

Dersom vi alene ville hellige disse Blade til Bidrag, der vare udarbeidede blot med bestemt Hensyn til Blinde, da frygte vi en Eensformighed, der ville trætte vore Læsere, og Baand, som engang ville falde os selv besværlige. Derfor ville vi ogsaa stundom til Afverling, lade vor Journal meddele Emner af forskiælligt Indhold, i bunden og ubunden Stiil.

Naar den hulde Vældædighed besøger vor Stiftelse, og seer der Orden, Reenlighed, Arbeidsomhed og Munterhed udbredet over en Kreds, der før i mørk Uvirksomhed hensukkede sine Dage, da — o da vil den fryde sig, og vi forene os med vore gode Lærlinge og bede: Gud lønne dig!

Kiøbenhavn i November.

Brorson.

Liste
over
Subskribenterne til Journal for Blinde.

	Exempl.
Deres Majestæt Kongen . .	24
Deres Høihed Prinds Christian .	2

A.

Aal, Ejer af et Jernværk i Norge .	1
Aboe, Lieutenant . .	1
Agier, Grosserer . .	1
Albeck, Grosserer . .	1
Alberg, G., Kammerraad .	1
Aldewelt, Kandidat i Theol. .	1
Alle, Præst . .	1
Amberg, L. C. . .	1
Andrea, Kiøbmand . .	1
Andersen, Skibscapitain .	1
Apelgreen, Kasserer . .	1
Aron, Isaak . . .	1
Aspak . . .	1
Aspegreen . . .	1
(D.) Auchamp, Major og Ridder af Dannebr. . . .	1

B.

Bagge, P. C. Silke- og Klædekræmmer	1
Balemann, H. J. R. . .	1
Bang, Justitsraad og Ridder af Dannebr.	1
Bang, O. L. . . .	1
Bang, Sejlmager . .	1
Bangert, Krigsraad . .	1
Bartholin . . .	1
Bartholin, T. . .	1
Bay, Kancelliraad . .	1
Beeh, Grosserer og Rid. af Dannebr. .	1

Exempl.

Becher, Grosserer . . 1
Bechmann, Konsistorialraad . 1
Bechtolsheim, Ritmester . 1
Beck (v.) General, Chef for Artill. Corpset og Ridder af Dannebr. . 1
Beck, C., Lieutenant og Ridder af Dannebr. . . . 1
Becker, P. F., Grosserer . 1
Behmann, Oberst . . 1
Bekker, H. . . . 1
Bekker, F. C., Student . 1
Bentzen . . . 1
Bentzen, Capitain . . 1
Bentzon, Kiøbmand . . 1
Bentzon . . . 1
Bentzon, Provst . . 1
Bentzon, C. . . . 1
Bentzon, Seidelin, Postkontrollør 1
Berg, Capitain og Ridder af Danneb. 1
Berner, Kammerraad og Toldinspektør 1
Berling, C. C. . . 1
Bertelsen, Etatsraad og Ridder af Dannebr. . . . 1
Bertelsen, E. R. . . 1
Berthelsen, T., Urtekræmmer . 1
Beyer, Provst . . . 1
Beyer, Grosserer . . 1
Bidstrup, G. H. P. . . 1
Bierfreund, Lieutenant . 1
Bierring, Prokurator . . 1
Bindesbøll, Præst . . 1
Bilsted, Advokat . . 1
Birck . . . 1
Blau, Apotheker . . 1
Blikker, M., Provstinde . 1
Bloch, J. Dr., Biskop og Ridder af Dannebroge . . . 4
Bloch, Dr., Læge ved almindelig Hospital . . . 1
Bloch, Præst . . . 1
Blædel, V. L., Kandidat i Theol. . 1

Exempl.

Bokkenhausen, Vagtmester-Lieutnant . 1
Bolte, J., Institutsbestyrer . 1
Boserup, Præst . . 1
Borch, Lærer ved en Admiralitets Skole 1
Borch, Justitsraad . . 1
Borch, U. . . . 1
Borgen, M. P., Bogholder . 1
Bornemann, Generalauditeur og Ridder af Dannebroge . . 1
Brander, Præst . . 1
Brandt . . . 1
Brandt . . . 1
Brinch, Mad. . . 1
Brochenhuus, Overhovmester hos Dronningen og Storkors af Dannebrogen . 1
Brockdorff, Regimentschirurg . 1
Brodersen, Organist . . 1
Brorson, Præst, Professor og Ridder af Dannebroge . . 1
Brorson, Præst i Haarslov . 1
Brown, J. P., Autionsdirektør og Etatsraad . . 1
Brown, V. P. C., Kommandør af Søe-Etaten . . . 1
Bruhn . . . 1
Brummer, Boghandler . . 15
Brummer, Kabinetskurer . 1
Bruun, Oversætter for Theatret . 1
Bruun, Skibscapitain . 1
Bügel, D. N., Grosserer . 1
Bügel, F. M., Jfr. . . 1
Bülow (v.) Generalmajor, Kammerherre og Kommandør af D. . 1
Bugge, Revisor ved Færøske Handel . 1
Bugge, Etatsraad, Prof. og Ridder af Dannebroge . . . 1
Bull, Præst . . 1
Buntzen, Andr., Mægler . 1
Buntzen, Jomfru . . 1
Burck, E. . . 1
Bussigel, C. C. . . 1

Exempl.

Bærens, Justitsraad og Ridder af Dannebrogen . . . 1
Bocher, B. . . 1
Bøhm . . . 1
Børgesen, Kopiist . . 1

C.

Carlsen . . . 1
Caspersen, Ankersmed . . 1
Caspersen, J. . . 1
Casse, C. P. . . . 1
Casse . . . 1
Catala . . . 1
Chevalier, F., Grosserer . . 1
Christensen . . . 1
Christiani, Kiøbmand . . 1
Christiani . . . 1
Clasen, Justitsraad . . . 1
Clausen, H. G. Stiftprovst, Prof. og Ridder af Dannebrogen . 1
Clementin, Lieutnant . . 1
Cohen, E. M., Bogtrykker . 1
Colstrop, Grosserer . . 1
Colstrop, Capitain . . 1
Colstrop . . . 1
De Connick, Consul . 1
Coster, Grosserer . . . 1

D.

Degn . . . 1
Delbanko, Prokurator . 1
Domeier, Lieutnant . . 1
Dons, P., Kopiist . . 1
Dorph, Kopiist . . 1
Dorscheus . . . 1
Drakmann, H. . . . 1
Duus, J., Grosserer . . 1
Duntzfelt, Grosserer . . 1

Exempl.

E.

Ecklef, Ajoint i General-Staben . . 1
Eiler, Præst . . . 1
Elberg, Capitain . . 1
Engelbauer, Tracteur . . 1
Engelhardt, Kjøbmand . . 1
Engelstad, Havneskriver . . 1
Evald, General-Krigskommissær . . 1
Erichsen, Etatsraad . . 1
Erichsen, Præst . . . 1

F.

Fabricius . . . 1
Fagerschau, P. . . 1
Falbe, Conferentsraad . . 1
Falch, A., Præst . . . 1
Falch, Grosserer . . . 1
Fallesen, Præst . . . 1
Falkenskiold . . . 1
Fenger, N., Præst . . . 1
Feilberg, H. F. . . 1
Finck . . . 1
Fink, Kapitain . . . 1
Fog, L. F., Administrator . . 1
Fontenai (De) J. B., Stud. i Lovkynd. 1
Forenede Selskab . . . 1
Frahm, J. . . . 1
Frahm, Kapitain . . . 1
Fribo, Kammerherre . . . 1
Friis, Præst . . . 1
Friis, Grosserer . . . 1
Frisch . . . 1
From (junior) Grosserer . . 1
Frost, Kancelliraad . . . 1
Füssel, Kapelmusikus . . . 1
Fürst, D., Kjøbmand . . 2
Fürst, M., Literatus . . . 1
Fælleds Fornøielse (Læseselskab) . 1
Føns, Kammerherre . . . 1
Føns, Lieutnant . . . 1

Exempl.

G.

Gad, N. D., Havneskriver . . 1
Galskiot, Præst . . . 1
Gamrod, Præst . . . 1
Garde, Præst . . . 1
Gedde, Kammerherre . . . 1
Gemzoe, Præst . . . 1
Gerstenberg, Sekretær . . 1
Gesner, Præst . . . 1
Gether, Kommandor-Kapitain . . 1
Gjede, Kammerjunker og Lieutnant . . 1
Gjellerup, Præst . . . 1
Glahn, P., Præst . . . 1
Glandenberg, Kapelmusikus . . 1
Glasing 1
Gloersen, Oberst-Lieutnant . . 1
Goetke, A. F. . . . 1
Graah, Generalkrigskommissærinde . . 1
Graah, Kontorist . . . 1
Grewe, Præst . . . 1
Grüner, Major . . . 1
Grundtwig, Præst . . . 1
Grønlund 1
Gudde, Kammerraad . . . 1
Guldbrand, Dr. Med. . . . 1
Gustmeyer, Grosserer . . . 1
Gyldenfeldt, H. H., Auditeur . . 1
Gyldendals Boghandling . . . 8

H.

Haagen, N. 1
Hagen, Grosserer . . . 1
Hager, Forvalter . . . 1
Hald, Capitain . . . 1
Hals, Capitain . . .
Halse, Præst . . . 1
Hamborg, Bager . . . 1
Hammecken, Capitain . . . 1
Hammelef, H. C. . . . 1
Hammer 1
Hammond, Amtsprovst og Ridder af Dannebrogen . . . 1

Exempl.

Hansen, H. T., Præst . . 1
Hansen, Kammerraad og Renteskriver . 1
Hansen, J. L., Kandidat i Theol. . 1
Hansen, A. C. . . 1
Hansen, Klædekræmmer . . 1
Hansen, C. 1
Hansßmann, Guldarbeider . 1
Hanson, Major . . . 1
Hansman, Guldarbeider . . 1
Harrboe, Grosserer . . 1
Hauch, Overhofmarschal og Storkors . 1
Hegelund, O, Boghändler . 1
Helgerud, Student . . 1
Hempel, J. H., Capitain . 1
Hendrichsen, Hofbager . 1
Hennings, J., Sekretær . 1
Henriques, R. . . 1
Henriques, A. . . . 1
Henriques, S. . . 1
Herbst, Justitsraad . . 1
Herløv, Mægler . . 1
Hertz, Madame . . 1
Hielte, Bogholder . . . 1
Hillebrandt, P. . . 2
Hjort, Biskop og Rider af Dannbr. 1
Hjorthøi, Conferentsraad og Ridder af nebrogen . . 1
Hirschnach, Lieutnant . 1
Hoff, H. J. R, Major . 1
Hoff, Sekretær . . 1
Hofgaard, S. . . 1
Hofgaard, Kiøbmand . . 1
Hofgaard, Capitain . . 1
Hofmann, Grosserer . . 1
Hoitz . . . 1
Holbech . . . 1
Holbek . . . 1
Holbek, Grosserer . . 1
Holck, Lieutnant . . 1
Holm, Etatsraad . . 1
Holm, Student . . 1
Holm, Kand., i Lovkynd. . . 1

Exempl.

Holmblad, Farver og Dannebrogsmand . 1
Holmer, Kontrollør . . 1
Holst, Kammerraad . . 1
Holstein, Greve og Kammerherre . 1
Holstein, Greve . . 1
Holten, Major . . . 1
Holten, Mægler og Ridder af Dannebr. 1
Homann, Assistent . . . 1
Hostrup, Fuldmægtig . . 1
Horn, Assessor, og Birkeskriver . 1
Hornbech . . . 1
Horup, Stadsmægler . . 1
Horup . . . 1
Hundewadt . . . 1
Husum, Præst . . . 1
Hyllested, Major . . 1
Høeg, Urtekræmmer . . 1
Høxbro, Lærer . . . 1
Høyer, P. Kapitain ved det borg. Artill. 1
Høyer 1

J.

Jacobsen, J. C., Capit. ved det borg. Artill. . . . 1
Jansen, Garvermester . . 1
Jegstrup, J., Silke- og Klædekræmmer 1
Jensen, Secretær . . . 1
Jensen, L., Fuldmægtig . . 1
Jessen, Divisions-Adjutant . 1
Ingemann, Grosserer . . 1
Ipsen, M., Grosserer . . 1
Ipsen 1
Juel, P. H., Student . . 1
Jürgensen, Klædekræmmer . . 1
Just, P., Præst . . . 1
Jørgensen, Postmester . . 1
Jørgensen, Vinhandler . . 1

K.

Kaas, Kancellipræsident, Geheimekonf. og Storkors . . . 1
Keiser, Kammerraad og Renteskriver . 1
Kielsen, O. W. . . . 1
Kier 1

Exempl.

Kierumgaard, Assistent . . 1
Kinnemundt, Lieutnant . . 1
Klein, Isenkræmmer . . 1
Klein, Lieutnant . . 1
Klingberg, Professor og Divisionskirug 1
Klinting, C., Jomfru . . 1
Knap 1
Knudsen, Skuespiller og Dannebrogsmand 1
Knudsen, F., Styrmand . . 1
Knudsen, Konferentsraad og Ridder af D. 1
Knutgaard . . . 1
Knutzen, Grosserer . . 1
Kocfod, Kontorist . . 1
Kocfod, Fru Doctorinde . . 1
Kofod 1
Kolvig, Kjøbmand . . 1
Korn, Præst . . 1
Koss, Kammerjunker . . 1
Kruse, Professor . . 1
Købke, Sukkerraffinadør . . 1
Købke, M. . . . 2

L.

Lamberg, Kontorist . . . 1
L'Amie, Kapelmusikus . . 1
Lange, Justitsraad og Raadmand . 1
Lange, M. C. . . 1
Langeland, Krigsraad . . 1
Langheim, Lieutnant . . 1
Larsen, Skibsb. Mest., Rid. af Dannebr. 1
Lassen, Revisor . . 1
C. Lassen, Justitsraad og Kancelliassessor 1
Lassen, Kammerraad . . 1
Leisner, Grosserer . . 1
Lemvig, Præst . . 1
Lenkewitz, Kontrollør . . 1
Leyman, J. . . 1
Leschly, Kopiist . . 1
Liebe, Skuespiller . . 1
Lind, P. H. . . 1
Lindberg, H. J., Kopiist . . 1

Exempl.

Linde, Artilleri-Lieutnant . 1.
Linde, Etatsraad og Ridder af D. . 1
Lindenfels, Artilleri-Capitain . 1
Lindenfels, C. Jfr. . 1
Lindenkrone, Kammerherre . 1.
Lindorff, Kopiist . . 1
Lindwed, Kapitain . . 1
Lipke . . . 1
Lobech . . . 1
Lobse, J. F., Kiøbmand . 1
Lorentz, Generalmajor og Ridder af D. 1
Lorentzen, Silke- og Klædekræmmer 1
Lübschutz, J. . . 1.
Lunge, Fuldmægtig . . 1
Lütchen, Hørkræmmer . 1
Lund, O., Silke- og Klædekræmmer . 1
Lund, Fuldmægtig . . 1
Lund, H. A. . . 1
Lund, C. . . 1
Lund, Klædehandler . . 1
Lytzen, Major . . 1
Løvenhjelm, Lieutnant . 1
Løvenskiold, V., Kammerherre . 1

M.

Maag . . . 1
Maase, (von der) Kammerherre . 1
Madsen . . . 1
Maire (Le) . . . 1
Mangor, Lieutnant . . 1
Marcussen, Justitsraad . 1
Marschal, Bager . . 1
Mariboe, M. L. . . 1
Marker, C. . . 1
Marstrand, Kammerraad og Obrmnd. 1
Martens, Kapitain . . 1
Martens, P. F. . . 1
Martini, Justitsraad . 1
Massmann, Præst og Ridder af D. . 1
Mauritzen . . 1
Mauritzen . . . 1
Mejer, Grosserer . . 1
Michelsen, Capitain . 1

Exempl.

Michelsen, Præst . 1
Mittach, Smed . .
Mohr, Præst . . 1
Moltke, L., Kammerjunker . 1
Momssen, Fabrikør . . 1
Monrad, Konferentsraad . 1
Mourier, Major . . 1
Müller, P. N., Copiist . 1
Müller, P. C, Professor . 1
Müller, Kasserer . . 1
Müller, Bogholder . . 1
Münch, Generalkrigskommissær . 1
Münter, Biskop og Kommandør af D. 1
Munck, Kandid. i Theol. . 1
Mundt, Overauditor . . 1
Muus, Krigsassessor . . 1
Møller, Præst . . 1
Møller, G., Kjøbmand . . 1
Møller, H. J. . . 1
Møller, J. C. . . 1
Møller, N., Kandid. Theol. . 1
Møller, T., Præst . . 1
Mørck, Sekretær . . 1

N.

Nannestad, Præst . 1
Nathanson, Grosserer . 1
Nerenst, Kammerraad . 1
Nielsen, A., Grosserer . 1
Nielsen, Superkargo . . 1
Nielsen, Brigadeadjutant . 1
Nissen, Prof. og Rektor . 1
Nielsen, Skibs-Capitain . 1
Nielsen, C. . . . 1
Nisson, Grosserer . . 1
Nyeborg, Kapelmusikus . 1
Nyholm, Garver . . 1
Nørregaard, P. L. . . 1

O.

Ohlrogge, Major . . 1
Oppen, General-Adjutant-Lieutn. . 1
Otto, Doctor og Universitetskasserer . 1

Exempl.

Otto, Grosserer . . 1
Oxholm, General . . 1

P.

Paap, Fuldmægtig . . 1
Paasche, Kopiist . . 1
Pahlen, (von der) Grosserer . . 1
Paisen, Præst . . 1
Paludan, Præst . . 1
Paul, Kapelmusikus . . 1
Payngk, Bogholder . . 1
Pether, Frue . . 1
Petersen, Præst . . 1
Petersen, Hofhattemager . 1
Petersen . . . 1
Phiseldek (Smith), Justitsraad og Rid. af Dannebr. . . 1
Piccardi, F., Kiobmand . 1
Plat (Du) G., Major og Ridder af D. 1
Pontoppidan, Justitsraad og Raadmand 1
Porsgrund, J. . . 5
Prahl, Præst . . 1
Prom, Justitsraad og Ridder af D. . 1
Prosch, Kancelliraad . . 1
Prosilius, Overfabrikør . 1
Prætorius, Etatsraad . . 1

Q.

Qvaade . . . 1
Qvalen (von) Divisionsadjutant og Ridder af Dannebr. . . 1
Qvist . . . 1
Qvistgaard, Frue . . 1

R.

Rahbek, J., Kancellist i Kabinetsecreteriatet . . 1
Rasch, Kasserer . . 1
Rasmussen . . . 1
Rested, Lieutnant . . 1
Rejmer, Præst . . 1
Richardt, H. . . 1
Rohde (von) Oberstlieutnant . 1

Exempl.

Rosenvinge (Kolderup de) Etatsraad og Postdirector . . 1
Rosenkrone, Grevinde . 1
Rosenørn, Divisionsadjutant . 1
Rosing, Kopiist . . 1
Rømer, Kammerraad . . 1
Romer, Sukkeraffinadør . 1
Romer, G. . . 1
Rømer, L. F. . . 1
Romling, Overadjutant . 1
Rønne, O . . 1
Rønne, H. . . . 1
Ryberg, Agent og Ridder af Dannebr. 1

S.

Saaby, Etatsraad, og Ridder af Dannebroge , . . 1
Saaby, Overkrigskommissær . 1
Saaby, N., Grosserer . . 1
Sander, Professor . 1
Schall, P., Kapelmusikus . 1
Schartau, Grosserer . . 1
Schartau, Kontorist . . 1
Schicht, Kapelmusikus . 1
Schiern, Kancelliraad . . 1
Schinchel, Madame . . 1
Schjoth, Magister og Provst . 1
Schiotz . . . 1
Schlegel, Justitsraad . . 1
Schmettau, Greve . 1
Schmidt . . . 1
Schmidt, C. A., Kiøbmand . 1
Schmit . . . 1
Schmith, V. J., Kiøbmand . 1
Schmith, D. . . 1
Schmith, H., Kammerraad . 1
Schmitto, Præst . . 1
Schneider, Capitain og Theaterinspektør 1
Schneider, Fuldmægtig , 1
Schnitter, (von) Kapitain . 1
Schottmann, J. C. Kapitain . . 1
Schou, Kopiiist . . 1

Exempl.

Schou, Student . . 1
Schoubo, Sekretær og Ridder af D. 1
Scoustrup, Sæbefabrikør . 1
Schow, Præst . . 1
Schramm, Præst . . 1
Schrøder . . 1
Schuboth, Hofboghandler . 1
Schulenborg, Greve . 1
Schulin, Greve . . 1
Schwartz, Instruktør og Ridder af D. 1
Schønheyder, N., Frøken . 1
Schønheyder, D., Frøken . 1
Schønheyder, Professor . 1
Schønheyder, See-Lieutnant . 1
Schønheyder, Justitsraad . 1
Schønheyder, Stud. i Theol. . 1
Schønheyder, Assessor . 1
Sehested . . . 1
Seidorsdorff, Lieutnant . 1
Selby, (De) Baron og Kammerherre 1
Sennezwed, A. . . 1
Seve, (De), Kapitain . 1
Seyhlert, Lieutnant . 1
Sidenius . . . 1
Simonsen . . . 1
Smit, Præst . . . 1
Smith, Kontorist . . 1
Smith, Klædekræmmer . 1
Smith, Købmand . . 1
Soel, N., Kjøbmand . . 1
Sølling, Præst . . . 1
Spang, Klædekræmmer . 1
Spleth, Præst . . 1
Staal, Bogholder . . 1
Staffeldt, Major . . 1
Stephansen, P., Bogholder . 1
Stolp, Handelsbetjent . 1
Stolpe . . . 1
Stæhr, H. J. H., Hørkræmmrr . 1
Suhr, Grosserer . . 1
Suhr, T., Kontorist . 1
Sundbye, C. . . 1

Exempl.

Sündorf, Urtekræmmer - 1
Sundorf, H. P., Kontorist - 1
Switzer, Præst - - 1
Switzer - - - 1
Szybromsky, Bundtmager - 1
Saeborg, Urtekræmmer - 1
Søbatker, Kapitain - 1

T.

Thaarup, Direktor og Ridder af D. - 1
Thanch, Præst - - 1
Thestrup, Fuldmægtig - 1
Thiele, F. W., Kopiist - 1
Thortsen, L. - - 1
Thortsen, B. - - 1
Thortsen, Auditør - - 1
Thomsen, Kiøbmand - - 1
Thraae, J. J. - - 1
Thelstrup, Supercargo - 1
Topp, Lieutnant ved Kongens Livj. K. 1
Topp, J. A., Urtekræmmer - 1
Topp, A. M. - - 1
Topsøe, Administrator - - 1
Tornam, Bogholder ved Brandkassen - 1
Torværd, Major og Rebslagermest. - 1
Tryde, H. Kopiist - - 1
Tueher, H. J. R., Major - 1

V.

Veith, Grosserer - - 1
Villems, G. T. - - 1
Vogelsang - - 1

W.

Wagner, Kapitain - - 1
Walcher, Grosserer - 1
Wall, D. - - - 1
Wall, L. P., Kapitain - 1
Walmuth, Grosserer - 1
Wanscher, Grosserer - - 1
Warburg, L. C. - - 1
Warnsted, Overceremonimester og Kammerherre - - - 1

Exempl.

Wedege, Tancelliraad -	1
Wedel, Præst -	1
Wedersøe, Grosserer - -	1
Wedersøe, N. C. - -	1
Weel, H. - -	1
Werlauf, Professor - -	1
Wessely, Mægler og Ridder af D. -	1
Weybel, Fattigvæsensdirektor og Urtekr.	1
Wibro, Kasserer -	1
Wiehe, C. V. - -	1
Wilbrecht, Fuldmægtig - -	1
Wilde, Kapitain - -	1
Wilkens - - -	1
Willems -	1
Wilieus, G. T.	1
Winther, Kapitain og Juvelerer -	1
Wissing, Koplist - -	1
Withusen, Regimentschirurg -	1
Wittendorf - -	1
Wolff, J. Kontorist - -	1
Wolffsen, C., Kapitain og Ridder af Dannebr. - - -	1
Wolffsen, H. B., Grosserer -	1
Wrisberg, J. P., Guvernør og Major	1
Wrisberg, Lieutnant - -	1
Würtzen, Oberst og Kommandant -	1
Wulden, Faktor - -	1
Wolff, J. J., Fuldmægtig -	1

Z.

Zeyer, Kapelmusikus - -	1
Zinck, Professor og Seminariilærer -	1
Zwiebeler, Uhrmager - -	1

Ø.

Øchenholt, Havnekontrollør -	1
Øllgaard, N. E. - -	1

Første Binds Indhold.

Indhold af første Hefte.

V

Indhold af andet Hefte.

Efterretning om det af et Selskab i Kiøbenhavn oprettede Institut for Blinde.

„Naar vi ledes af Menneskekierligheds Aand, „saa ere vi vise.“ En bekiendt Tanke! men ei noksom fulgt og udøvet. Vel føle vi Deeltagelse ved Synet af „Armods fromme Søn, der, kun „sparsomt kiendt med Livets Glæder, dog var „god og from i Løn;“ men et Ønske, en Taare er ofte Alt, hvad der ydes ham. Det er lettere at ønske end at hielpe; og Mange nøies med at vise deres gode Hierter ved vaade Øine. De betragte deres Medmennesker som ubetydelige Væsener, dem man blot bør skienke — hvad man skienker en Gravhøi — en god Tanke og from Følelse. Forjaget være denne Tænkemaade fra store og smaae Samfund! Velvillie ville

vi hylde: den skal ei blot lyde fra vore Læber; men lede og besiele vore Handlinger. Vor Lykke skal vorde sødere, naar vi dele den med Ulykkelige; vi føle os mere tilfreds, naar vi hielpe Lidende, naar vi samle nogle Lykkelige eller mindre Ulykkelige om os, og disse i os ære venlige Skytsaander.

Et Selskab, der ikke ofte, men altid i ædelt Øiemeed samles, besluttede, besielet af disse Følelser og opfordret ved dets elskede og agtede Formand Hr. Kammerherre og Oberhofmarschal von Hauch, at udbrede veldædig Virksomhed udenfor sin nærmeste Kreds. Flere velmenende Mænd fremlagte Forslage, der bare det ædle Hiertes og den lyse Aands Præg. Selskabet erkiendte det; men dets Kræfter tillode det ikke for Tiden at udføre dem. Et Par Blinde, der modtoge Professor Brorsons Underviisning til Confirmation, havde vakt hans inderlige Bekymring; paa dem tænkte han, for dem yttrede han Ønsker, udarbeidede en Plan, hvis væsentlige Indhold findes i denne Efterretning, og Selskabet besluttede, at lette Livets Byrder, der hvile saa tungt over vore Blinde, før dem endnu ei i Danmark var aabnet nogen Stiftelse, som i Paris, Wien og flere Stæder.

Vi ville ikke undersøge hvilken den Sands er, ved hvis Savn Mennesket føler sig meest ulykkelig; dog sikkert erkiender Enhver: Den Blinde er meget ulykkelig! Han behøver en omhyggelig Pleie, en bestandig Bevogter, kan intet Skridt gaae uden Ledsager. Hele Verden er skiult for ham i Mørket; han seer ei Naturens Skiønhed; ei Vennens Aasyn, er uskikket til mange Arbeider: ja — den Blinde er saare ulykkelig! Men vi ville tænke og handle for at opklare det over ham hvilende skumle Mørke.

Vor allernaadigste Konge, der medens Fredens og Glædens Soel omstraalede hans Trone, fandt sin Lykke i at befordre Landets Vel; og der i mørke, stormende Tider sørger mere for sit Folks end for sit eget Held, hørte om vore Bestræbelser, bifaldt dem og lovede sin landsfaderlige Understøttelse. Nu voxede vort Mod, Arbeidet gik frem, i May var Planen lagt, den 10 Junii samledes de af os udvalgte Blinde, og Underviisningen tog sin Begyndelse i vort:

Institut for Blinde

oprettet af et Selskab velmenende Borgere og Borgerinder, beskiærmet og understøttet af Landets Fader Frederik VI.

Ved vor Anstalt skulde Intet sigte blot til Bram, Intet til blot Forlystelse for Andre, eller for at vække taus, studsende Beundring ved sieldne Syner; men Alt til harmonisk Udvikling af de Blindes aandige og legemlige Anlæg; Alt — til at danne dem som Mennesker og som Borgere.

I. Vi ville i dem opdrage dydige og gavnende Borgere for Staten; de skulde ei længere være Samfundets byrdefulde Almisse-Lemmer: Enhver af dem lærer et eller flere Haandarbeide, hvorved de, i eller udenfor Institutet, kunde fortiene deres Brød, om ikke gandske, saa dog tildeels.

II. Vi ville — og vi føie til fornemmeligen — sørge for, at de Blinde føle sig under og ved vor Dannelse mindre ulykkelige. De skulle ei længere i sørgelig Uvirksomhed og Lediggang hensukke deres Tilvæ-

relse; vi ville føre dem ud fra det Formynderskab under hvilket de stode, ind i Forbindelse med Verden, og de skulle selv glade føle deres Værd ved at kunne arbeide til Selskabets Gavn. Vi betragte dem ikke som Dyr, der alene ledes til tankeløs, mekanisk Virksomhed, ogsaa deres Aand bør vækkes og dannes, deres Forstand meddeles lyse Begreber, deres Hierte aabnes for ædle Følelser, og Stof bydes dem til egen Eftertanke og Underholdning. De bør samle Kundskab om Pligt, om et høiere Væsens Tilværelse, om Udødelighed. Verden med sin Soelglands er ikke for dem, physiko-theologiske Begreber kan ei forene dem med Skaberen. Grundsætninger, skabte af deres Inderste, ere deres eneste Norm, og disse Grundsætninger maa man søge ved Grandskning at meddele dem, som Naturen gav heldige Evner. De med svagere Evner begavede bør allene — foruden Haandarbeider — lære Religion og Regning.

Skulde nogen blandt dem have udmærket Genie — man hae stundom fundet det hos Blinde — til nogen Konst eller Arbeide, da ville vi stræbe, at uddanne hensigtsmæssigen det sieldne Anlæg. Men — blot det sieldne Talent tillader os her en Undtagelse.

Vi har for det første alene tænkt paa at tage os af de fattige Blinde i Hovedstaden. De Ønsker, der ere yttrede for os, at modtage Blinde for egen Betaling, have vi endnu ikke kunnet opfylde; men haabe, at Fremtiden skal tillade os, hvad vi i Begyndelsen ei fandt raadeligt.

* * *

Bemærkninger over og Træk af Blindes sædvanlige Karakteer, og de hos dem sædvanlige udmærkede Anlæg og Evner. Kiender man disse, da sees de Grunde, der bør lede til at bestemme Planen for deres Underviisning og Behandling.

1. De elske Orden. Naturligt: thi det falder dem tungt, at gienfinde bortkastede Ting.

2. De afskye Tyverie. Atter naturligt: thi deels kan man let stiæle fra dem, hvad de eie uden at de blive det vaer; deels opdager man let, om de paa utilladelig Maade ville berøve Andres Eiendomme.

3. Man savner stundom hos dem Medlidenhed: de udvortes Tegn paa Elendighed, der vække Seendes Deeltagelse, kunne

ikke virke paa dem; de røres blot ved Klager. Maaskee synes de blot mindre menneskekierlige paa Grund af den manglende Sands. Vore Dyder ere ofte afhængige af vore Følelser og af den Grad, i hvilken de udvortes Ting angribe os.

4. De ere i Almindelighed frimodige; thi de ere vante til blot at henvende deres Opmærksomhed paa een Gienstand, tænke blot paa den, med hvem de tale, glemme at flere Mennesker høre dem, sige derfor deres Mening frit, og høiere end de vilde giøre, dersom det Udvortes hos Manden med hvem de tale, hans Alder og Stand, var dem beskueligt.

5. Man sporer hos dem en, efter deres Opdragelse, høi Grad af Empfindtlighed. Det er dem derfor ikke behageligt, at vise sig paa Gaden, og lade sig lede, især af Fremmede.

6. Vi mærke ligeledes hos dem, Frygt for at tvinges til Arbeide; denne er vel frembragt, deels ved deres lange Uvirksomhed, deels ved den Maade, hvorpaa de ofte blive behandlede, naar man ville lære dem at arbeide.

7. De ere meget omhyggelige, for at forhverve dem vor Agtelse, og vise hinanden gierne til Rette, samt understøtte os, naar vi

give dem nogle Erindringer om det i deres Opførsel Sømmelige og Anstændige, der er Seende behageligt.

8. De føle deres Uheld; men vore Blinde ere dog roligen, ja muntert stemte. Blinde føle sig aldrig mere ulykkelige end naar de leve affondrede fra menneskeligt Selskab. Jo mere de forbinde sig med Menneskene, desto mere svinder deres Mismod. Det er ei allene Befrielse fra Næringssorg, som giør den Blinde lykkelig; selv Nødvendighedens Jernhaand og bestemte Arbeider; den Overbeviisning, du maa nødvendigen Arbeide, hindrer ham i, at tænke paa sig selv og sin Blindhed, og Alt, hvad der kan nedbøie ham.

* * *

Blindes sædvanlige, udmærkede Anlæg.

1. En beundringsværdig Hukommelse: Intet adspreder deres Opmærksomhed, og Indtrykket vorder derfor desto dybere og varigere.

2. Fin Hørelse; ved Lyden dømme de om Gienstændernes Størrelse, Haardhed, Afstand o. s. v. De bemærke Stemmens og Tonernes

fineste Afvexlinger. Seende agte ikke saa nøie paa Gienstænderne, og den giensidige Hielp, vore Sandser yde hinanden, hindrer ofte den enkelte Sandses Uddannelse.

3. En udmærket fin Følelse. De føle Ildens Storhed efter Varmegraden; et Legems Storhed efter Luftens Virkning mod Ansigtet; alle Luftens Forandringer; bestemme Tiden efter Tankernes og Handlingernes Gang. De see næsten med Huden. Man har oftere hørt dem ønske, at de havde lange Arme end Øine; thi det syntes dem, at Hænderne lærte dem det Samme, og at Øinene før mistede Synskraft end Hænderne Føleevnen. Barnet tager for at faae fuldstændigt Begreb, hver Ting i Haanden, føler paa den, lugter til den — kort søger, at kiende den med alle sine Sandser. Ved første Berørelse erkiende de Tingen, som den Seende ved første Blik. Hos de Ældre af vore Blinde er Følelsen sløvet, fordi de tilforn have plukket Værk, hvorved Fingerspidsernes Hud er bleven tyk.

4. Lugten pleier ogsaa at være skarp, og kan vorde end skarpere ved Øvelse. Derved skielnes Træsorter, Frugter, Tøier o. s. v.

5. Dyb Eftertanke bliver den Blinde til anden Natur. Han søger at tænde i sig det indre Lys, da han er berøvet det ydre. Verdens Skiønhed skiuler sig i mørk Nat for hans Oie, han maa altsaa danne sig en indvortes Skiønhed. Det bliver ham desto lettere, da han ei adspredes af udvortes Gienstande, der hendrage den Seendes Sind ligesaa ofte paa Smaating, som paa store.

* * *

Underviisningens Dele.

Religion, Regning, Historie, Geographie, Naturhistorie, Musik.

Disse ere de Videnskaber, hvori de undervises til Aandens og Hiertets Dannelse, og af dem de bør vide Noget.

Haandarbeide:

Der er begyndt med at: 1. spinde, 2. strikke, 3. knytrte Garn, 4. arbeide i Pap, 5. flette Kurve.

Man har valgt disse Arbeider til Begyndelse, thi: a. finde de Afsætning, b. fordre de intet Værksted, c. Værktoiet er simpelt og de kan bringe det med sig, d. Følelsen dannes.

Snart ville vi nu begynde med at flette Silke-snorer, og Skoe af Klædelister. Ogsaa disse Fabrikata ere afsættelige, og dertil savnes ikke tilstrækkeligt Forraad af raae Materialier hos os.

De Blindes Musik skal være saare rørende. Deres fine og meget øvede Hørelse, deres Sikkerhed i at gribe, deres Afsondring fra Lyset i evigt Mørke, deres samlede, paa et Punkt henvendte Tanker forklare deres Nøiagtighed i at foredrage Symphonier og rørende Inderlighed i deres Arier. Musik er dem en behagelig Afverling, en Forfriskelse efter Arbeidet. I Paris hører man gierne Blindes Musik i l'hospital de quinze vingt, saavelsom le caffe des aveugles, en i Palaies røyal af Blinde hver Aften opført Musik.

De af os antagne Blinde have alle Anlæg og særdeles Lyst til Musik, og de i denne Konst underviisende Lærere haabe at kunde bibringe dem en Deel af denne behagelig Videnskab. Tre af dem spille Violin, een Bas, to Fløitravers; de deeltage alle i Syngeøvelser.

* * *

Om Maaden, hvorpaa Blinde underviises.

Den menneskekierlige Prof. Hauy i Paris lærte sine Blinde at læse ved Følelsen: med

Fingerspidserne berørtes nemlig de ophøiede Bogstaver — caracteres en relief — Bogstaverne bleve trykte paa fiint Pappapiir; og kun paa den ene Side. Denne Methode er konstig; men vanskelig. Læsning ved Følelsen gaaer desuden saare langsomt, da de maae mærke hver Bogstav, forend Ordet kan sammensættes. Hertil hører altsaa: 1. megen Tid, 2. meget Rum, 3. megen Bekostning. I Paris bleve kun trykte et Par Bøger af dette Slags. Vi ville derfor overlade — for det meste — Læsningen til de Seende, og ved mundtlig Foredrag meddele vore Blinde de Kundskaber, de behøve.

Det mundtlige Foredrag er hurtigere og mere indtrængende. Bogstaver vække kun udvortes ikke indvortes Erindringer. De skulle jo desuden ikke bramme med megen Viden; men oplyses ved almeennyttige Kundskaber, og underholdes ved Foredrag, Seende meddele.

Med ophøiede Bogstaver — caracteres en relief — vilde vi lade trykke videnskabelige Tabeller, f. Ex. i Historien en Tabel deelt i Rubrikker af følgende Indhold: 1. Tidsregning, 2. mærkværdige Mænd, 3. Opfindelser o. s. v. Herved understøttes den Blindes Hukommelse.

I Læsning og Skrivning undervises de af Hr. Fürst, som har arbeidet under Hauy i Paris ved Blindes Underviisning. De skrive med en Jernpen i tykt Papiir, saa de selv ved Følelsen kunde læse det Skrevne.

Vore Blinde undervises i Geographie. Til dette Brug er der forfærdiget særegen Landkort, de ere klinede paa Lærred, og Landenes Grændser broderede med Garn. Søe, Fiorder og Floder overdragne med Liimvand og bestrøede med fint Sand.

* * *

Omgang med Blinde.

Det havde røbet Mangel af Erfaring, dersom vi havde overladt os til det Haab, at de Blinde just altid skulde komme os imøde med Skiønsomhed og Lærvillighed. Vi ventede, at deres lange Uvirksomhed, deres hidtil førte Levemaade, da de vare uafhængige, og Ingen fordrede nyttig Anvendelse af deres Kraft og Tid, ville lægge Hindringer i Veien for vore Bestræbelser. Men vi blandede det Behagelige med de Nyttige; vi glemte aldrig Blinde ere ulykkelige, bare over med deres Svagheder, og viiste dem venligen til Rette. Store Tiene-

ster kunne vi ei altid vise dem; men altid Venlighed, Blidhed og Deeltagelse. Store Gaver ere som store Guldstykker, man sielden har Leilighed at anvende. Opmærksomhed og Godmodighed er kurant Mynt, som man altid har i Haanden. Vi have seet heldige Frugter af vort Forhold; thi de Blinde prise sig lykkelige ved at være hos os; og Flere, der i Begyndelsen undsloge sig for at møde, har siden selv indstændigen anmodet os om at modtage dem. Vor Omgang har virket paa dem, og de udmærke sig ved Godmodighed og Tienstfærdighed mod hinanden.

* * *

De hos os Underviisning nydende Blinde.

Efter vor Bestemmelse antoges blot de i Kiøbenhavn værende fattige Blinde af en Alder ikke over 30 Aar. Af disse udsøgte vi 12; thi deels bestrides Underviisningen lettere, naar Nogle kunde hielpe dem selv, førend der aabnes Plads for flere; deels findes der faa flere her i Byen, som i Henseende til Alder og Sundhed vare passende for vort Øiemeed.

1. Niels Espensen.
2. Andreas Hesselberg.
3. Vilhelm Hennert.

4. Johan Jacob Mogensen.
5. Mathias Meyer.
6. Martin Møller.
7. Carl Olsen.
8. Niels Peter Olsen.
9. Else Katharine Mikkelsen.
10. Bente Kirstine Jørgens Datter.
11. Johanne Cicilie Jens Datter.
12. Anna Lefebre.

Blandt disse kunne trende skimte lidet. Vi have antaget, at Enhver, der af Mangel paa Syn, ei kan vorde dannet som Menneske og Borger, som Fattigvæsen og Skoler ei kan forunde nogen Underviisning, Enhver saadan, menede vi, havde Krav paa os. Vi kunne ei forsvare, at bortvise ham; ja vi begik Brøde, om vi lode ham savne den Dannelse, vi have forpligtet os, at meddele Blinde.

Man indvender: 1. „Synet hielper ham ved hans Arbeide." Godt! desto hastigere læres det; desto snarere forlader han os og giør Plads for Andre; desto lettere vinder han derved for Fremtiden Udkomme. Men uden os, uden vort Institut lærte han det aldrig. Skulde vi udelukke ham, fordi han skimter, saa maatte der

oprettes end et Institut for slige Ulykkelige, og vi havde da kun halv fuldendt vor Gierning.

2. „De giøre hastigere Fremgang; ile forud de aldeles Blinde." Det vil findes i enhver Skole, hvor heldigere Evner giøre heldigere Fremgang. Men heldigere Evner er her et skimtende Øie.

3. Vi handle analogisk med de i Døvstumme Institutet fulgte Grundsætninger, naar vi tilstæde dem, der kunne skimte Adgang. Ogsaa der findes Børn, der ere mere eller mindre stumme, der fremføre mere eller mindre anticulerede Toner.

Blandt vore Blinde ere altsaa tre, som skimte; de indsnege sig ei ved vor Uagtsomhed. Men vi tillode dem, at benytte vor Underviisning: fordi de uden os havde været forladte, og altsaa ulykkeligere end de Stokblinde; fordi de ere os nyttige — næsten uundværlige — til at veilede disse; fordi de lede Lærerne til interessante Jagttagelser og Bemærkninger.

Ved denne vor Mening ville vi derfor gierne tilstaae; at der ved mødende Concurence bør indrømmes de Stokblinde Fortrinet.

Deres Evner og Forkundskaber ere vel forskiellige, dog kunde de Alle med Nytte høre et Foredrag; desuden maa de Ældre siden underholde sig med de Yngre om det, som faldt dem vanskeligt.

Ved Haandarbeider ere de fordeelte: medens Nogle undervises i Strikning, undervises Andre i Spinden, Andre i Garnknytning, Andre i Kurvefletning o. s. v.

Vi have hos vore Lærlinge fundet største Lærvillighed og Opmærksomhed, og inderlig Taknemlighed for hver Times Underholdning.

Vor Stiftelse er ikke bestemt til et Asyl, den er en Skole for Blinde. De bleve bragte om Morgenen til os for at dannes, spiste hos os til Middag, og laae paa Hospitalerne eller hos deres Forældre omkring i Byen. Dette havde sine Besværligheder: a. deres Ledsagere kostede os aarligen 68 Rdlr. b. Deres Klæder, især Fodtøi fordærves og opslides hastigen. c. Skulde de blive siddende hele Dagen i vaade Klæder, undergraves deres Helbred. d. Slet Veir, især om Vinteren, vilde ofte foraarsaget Udeblivelse, og Underviisningens Gang afbrydes. e. Ureenlig-

hed og Smitte af de blandt Almuen gængse Sygdomme var neppe at undgaae. f. Opsigt med deres Sædelighed var vanskeligt; de erfare blandt Andre, hvad vi ei ønske, de skulde høre og omhyggeligen skiule for dem; derfor have vi ogsaa fra sidste Flyttetid indlagt dem i Institutets Værelser.

* * *

Institutets Bestyrelse.

Bestyrelsen af det kongelige Institut for Blinde føres af D.Hr. Oberhofmarschal og Kammerherre von Hauch, Storkors af Dannebrogen, er Bestyrelsens Formand, Kammerraad Nerenst, Kammerherre Warnsted, Oberste Würtzen, General Major Lorentz, Ridder af Dannebrogen, Kammerherre Lindencrone, General-Krigscommissair Ewald, Professor Brorson, Præst ved Garnisons K., Professor og Doctor Klingberg, Grosserer Nielsen, Havneskriver Gad.

Da Directionen troer, at staae Selskabet og det Almindelige til Ansvar for, at Institutet kan naae sit Øiemeed, saa er det dens Pligt, omhyggeligen at vaage over Stiftelsens Orden og Fremgang: den udnævner de fornødne Kom-

misioner, modtager Bidrag, aflægger Regnskab for Indtægt og Udgift, og vil i sin Tid foranstalte offentlig Prøve, for at viise Lærlingernes i Institutet opnaaede Dannelse. — Hver Maaned samles Bestyrelsens Lemmer, for at overbeviise sig om den skete Fremgang, høre og prøve de — efter forudgaaende Forhandlinger — fra Kommisionerne meddeelte Forslag, og tage Beslutning.

Til Directionen anmeldes og af den antages de Blinde, Institutet kan tilstæde Adgang til Underviisning og Dannelse.

* * *

Underviisning-Commisionen dannes ved samtlige Institutets Lærere: Professor og Pastor Brorson er Commisionens Formand, Professor og Rector Nissen, Cancellieraad Schiern, Lieutenant Linde, Pastor Michelsen, Capitain Lindenfels, Krigsassessor Muus, Litteratus Kruse, Admiralitæts-Skole-Lærer Borck, Kiøbmand Fürst, Inspecteur Hansen, Student Schønheider, Violon i det kgl. Capel Kihl, Hr. Pauli.

Underviisnings = Timerne.

Mandag.

Formiddag.

8 til 9. Schiern og Fürst, Læsning og Skrivning.
9 — 10. Kruse, Historie.
10 — 12. Haandarbeide.

Eftermiddag.

2 — 5. Haandarbeide.
5 — 6. Borck, Naturhistorie.

Tiirsdag.

Formiddag.

8 — 9. Schønheider, Musik.
9 — 10. Brorson, Kristelig Moral.
10 — 12. Haandarbeide.

Eftermiddag.

2 — 5. Haandarbeide.
5 — 6. Linde, Regning.

Onsdag.

Formiddag.

8 — 9. Schiern og Fürst, Læsning og Skrivning.
9 — 11. Haandarbeide.
11 — 12. Kihl, Musik.

Eftermiddag.

2 til 5. Haandarbeide.
5 — 6. Michelsen, Religion..

Torsdag.

Formiddag.

8 — 9. Schønheider, Musik.
9 — 10. Kruse, Historie.
10 — 12. Haandarbeide.

Eftermidag.

2 — 5. Haandarbeide.
5 — 6. Linde, Regning.

Fredag.

Formiddag.

8 — 9. Thortsen, Geographie.
9 — 11. Haandarbeide.
11 — 12. Brorson, Kristelig Moral.

Eftermiddag.

2 — 5. Haandarbeide.
5 — 6. Michelsen, Religion.

Løverdag.

Formiddag.

8 — 9. Muus, Geographie.
9 — 11. Haandarbeide
11 — 12. Kihl, Musik.

Eftermiddag.

2 til 5. Haandarbeide.

5 — 6. Nissen, Læsning af blandet, især poetisk Indhold, samt i Tiden „ (naar Lærlingene dertil ere behørigen forberedede) det almeennødvendigste Kiendskab til Modersmaalet.

Underviisningen begyndte med Underholdninger, hentede fra Historien, Naturen, Geographien, Poesien eller andre videnskabelige Kilder, af hvilke kunde øses til Aandens og Hiertets Dannelse, og dem den kyndige Lærer aabnede sig for at lære at kiende Lærlingernes Evner. Siden ere Videnskaberne fordeelte som Timeseddelen udviser.

Disse Mænd undervise uden Betaling; alene lønnede ved Bevidsthed om stiftet Gavn, opoffre de sig til Opfyldelsen af deres Pligter. I en Underviisnings-Protokol skriver Læreren ved sin Bortgang hvad han foredrog, sit Navn og hvad han fandt værdigt at erindre. Skulde Nogen uventet hindres i at møde, da sendes betids Bud, og Timen tilbringes med Haandarbeide. Ved hver Maaneds Ende samles Kommissionens Lemmer, for at meddele hinanden

Bemærkninger over Underviisningens Gang og Lærlingernes Forhold, og derpaa indberette deres Forhandlinger til Directionen. Den agtværdige blinde Olding, Pauli, underviser ogsaa uden Betaling tvende Drenge i at spille paa Fløite i vort Institut.

* * *

Den oeconomiske Kommission.

Denne Kommission, som besørger Alt hvad der angaaer Institutets Oeconomie og Orden med Lærlingernes Haandarbeide, bestaaer af DHr. Grosserer Nielsen, Controlleur Ockenholt, Sukkeraffinadeurerne Kiøbke og Rømer, Grosserer Duus og Capitain Wahl, som have deelt deres Forretninger saaledes:

Nielsen besørger Indkiøbet af alle raae Materialier og lader dem aflevere til Instituttet.

Ockenholt fører Correspondencen og Pengeregnskabet.

Kiøbke modtager de raae Materialier under sin Bevaring i Institutet, udleverer dem efterhaanden til Forarbeidning, og modtager

dem derefter i forædlet Stand; samt fører herover et nøiagtigt Arbeidsregnskab.

Duus anskaffer de Inventariidele og Redskaber, som Kommissionen fremdeles finder nødvendige til Institutets Fornødenhed og Drift; og har det specielle Tilsyn med hele Inventariets Vedligeholdelse, samt fører et nøiagtigt Inventariiregnskab.

Wahl har den specielle Forvaltning over Alt, hvad der hører til de Blindes Paaklædning, og paaseer tillige at den strengeste Orden og Reenlighed hermed iagttages, saavel fra Elevernes Side, som fra deres, til hvis Tilsyn de nærmest ere betroede. Over Klædningsstykkerne holdes en nøiagtig Fortegnelse for hver især af Eleverne.

Rømer sørger for Alt hvad der henhører til de Blindes Bespiisning, Varme og den Lysning, som ved Underviisningen behøves for Lærerne. Tillige har han det specielle Tilsyn med Boeligen og paaseer, til Sundhedens Vedligeholdelse hos de Blinde, at Værelserne jevnligen renses

og udluftes; Ligesom han og drager Omsorg for at Gaard- og Haugepladsene holdes rene og i den Stand, at de Blinde, ogsaa om Vinteren, der dagligen kunne vederqvæges ved den frie Luft.

Foruden disse særskildte Fag, hvilke Medlemmerne saaledes have anviist sig indbyrdes, skiønt Kommissionen samlet staaer til Ansvar for hver enkelt Green, som for det Hele, er det endvidere vedtaget, at en af Medlemmerne hver Dag har Tilsyn ved Haandarbeidet.

I en dertil indrettet Protocol, indfører ethvert Medlem, hvad han ved sin Nærværelse har havt at bemerke over hver Eleve især. Da saaledes et af Kommissionens Medlemmer dagligen er tilstæde, kunde Enhver som har Noget at afgiøre med Institutet, uden for den egentlige intellectuelle Underviisning, henvende sig til det af den oeconomiske Kommissions Medlemmer, som for den Dag er tilstæde.

Ogsaa disse Mænd ledes alene ved Bevidsthed om stiftet Gavn til stræng Opfyldelse af de velgiørende Pligter de have paataget.

* * *

I Strikning, Spinden og Garnknytning underviise trende Fruentimmer og betales med 24 Rdlr. maanedligen. De forene Duelighed med Taalmod og Blidhed.

I Kurvefletning har Hof-Kurvemager Hr. Stich, uden Betaling, den Godhed at undervise.

I Paparbeide underviser Vagner for 1 Mk. 8 ß. Timen.

I disse Haandarbeider have vore Blinde, efter den korte Tiid, giort ønskelig Fremgang.

Kl. 12 spise vore Lærlinger 2 simple, sunde, vellavede Retter Mad, og forfriske sig derpaa til Kl. 1½ i een ved vort Institut beliggende Hauge under een agtet Mands Tilsyn. Dette Tilsyn vexler af mellem Selskabets Lemmer.

* * *

Man kunne maaskee opkaste det Spørgsmaal: „Naar de Blinde nu ere dannede saa vidt vi formaae, og Enhver efter sine Evner kan, hvad da? Skulde de da forblive i Institutet? eller

atter hiemvises til deres Familie og Hospitaler?"
Vi mene det sidste.

Vort Øiemeed er opnaaet, og vi tør haabe, de ved den Dannelse, dem er meddeelt, kunde nu blive mindre afhængige af Andre, nyttigen virksomme, og falde det Almindelige lidet eller intet til Byrde.

Vort virksomme Fattigvæsen vilde nu yde dem den mindre betydelige Understøttelse, de, naar de flittigen øve det hos os lærte Haandarbeide, endnu maatte behøve. — Vende de tilbage til deres Familier, saa ville de, ved de samlede Kundskaber og den modtagne Dannelse, forhverve sig Agtelse, være til Nytte og opføre sig anstændigt, saa deres Omgang blev behagelig.

Beholde dem kunne vi ikke, thi derved udeluktes andre Blinde, fra at nyde Dannelse, eller vor Stiftelse vilde i Tiden vorde saa talrig, at dens Lemmers Opsigt og Underviisning vilde blive forbundne med store Vanskeligheder. — Undtagelse kunde maaske blot tilstædes Enkelte, hvis heldige Dannelse hos os havde givet Haab, at de kunde være brugbare som Lærere for yngre Blinde, eller som endnu stundom vilde deeltage i en eller anden Deel af Underviisningen; men

deres Forsørgelse og Underhold blev da Institutet uvedkommende. — Dog kunne vi ei tilbageholde det Ønske, at der med Institutet kunde forenes en Arbeids-Anstalt, hvori enhver hos os oplært Blind kunde finde Arbeide og Fortieneste i Fremtiden, eller de kunde modtage hos os raae Materialier, som de bragte forarbeidede tilbage, og bleve derfor af os betalte.

Vel er de Blindes Tal stort i Danmark; men Mange af dem sikkert blinde af Elde. De Blinde af Kopper blive færre, eftersom Vaccinen efterhaanden fortrænger Koppesmitten. At samle alle disse Blinde i Landets Hovedstad var ikke oeconomisk rigtigt, thi her blev deres Ophold dyrt; heller ikke var det humant, thi derved reves de Ulykkelige langt bort fra deres Familie, og nogle af deres faa Glæder bleve dem saaledes berøvede. Det var maaske rigtigere, at anlægge Provincial-Skoler for Blinde. Vi kunde da vel engang modtage alle de Blinde, der findes i Sjælland. Siden kunne vi ved vore indsamlede Erfaringer raade og understøtte Provincial-Skolerne. I hvert Stifts Hovedstad ere tænksomme og velvillige Mænd, og disse ville hellige deres Tiid og Kraft til de Blindes Dannelse i deres Stift.

Til Underviisningens Fremgang og Stiftelsens Orden have Kommisionerne vedtaget endnu adskillige Forpligtelser, men de troede det ikke fornødent her at meddele dem.

* * *

Indtægts-Kilder.

1. Ved Subskription er af vort Selskabs Lemmer samlet en efter deres Evner og Formue betydelig Sum, og herved er vor kiere Bygning begyndt.

2. Mange ædle Menneskevenner have deels allerede ydet, deels lovet Bidrag.

3. Det af de Blinde forfærdigede Arbeide, der almeenbrugbart, ei torde frygte for, at savne Afsætning, vil ogsaa indbringe Noget.

4. Selskabet eier Mænd, der ere udmærkede ved Talenter og Kundskaber; disse ville udgive en Journal til Fordeel for Blinde. Dens velgiørnde Hensigt, at forøge vore Indtægter, vil skaffe den Afsætning.

5. En aarligen anstillet offentlig Examen og Fæst blandt vore Blinde, hvor disse i en

Sang tolkede deres taknemlige Følelser, og en Ordfører talede deres Sag — ville neppe savne Deeltagelse; men Adgangen burde betales.

6. Endelig har vor allernaadigste Konge tilsagt os sin allerhøieste Understøttelse.

* * *

Denne er Indretningen ved vort Institut for Blinde. Vi ledes af den reneste Iver, for at gavne Fædrelandet og lindre vore lidende Brødres og Søstres Nød, og vor Konge og vore Medborgere see med Bifald til vore Bestræbelser. End er vor Skole i sin Barndom; men Lunden er plantet; Træerne pleies med Omhue, alt see vi med Fryd de tørre Stammer begynde at spire, og haabe, de skulle snart yde os Frugter; thi de stande omhegnede af siette Frideriks kongelige Viisdom og Naade, pleiede af redelige Borgere.

Brorson.

Hans Majestæt Kong Friderik den Siettes allernaadigste Resolutioner i Anledning af vor allerunderdanigste Indberetning om Institutet for Blinde.

Under 3 d. M. har det allernaadigst behaget Hans Majestæt Kongen at resolvere saaldes:

I Betragtning af den Nytte man kan love sig af det ved et Privatselskab her i Byen oprettede Institut for Blinde, ville vi allernaadigst have bevilget samme en Understøttelse af 1000 Rdlr. aarligen i 3 Aar af Fonden ad usus publicos, som Bidrag til Huusleie for Institutets Locale.

Ved at communicere denne høikongelige Resolution maae man tillige bede sig underrettede om til hvem denne temporaire Understøttelse skal udbetales.

Directionen for Fonden ad usus puplicos, den 10 Septbr. 1811,

Schimmelmann.

Til
DHr. Bestyrere af det i Kiøbenhavn oprettede Institut for Blinde.

Collin.

Cancelliet har allerunderdanigst foredraget Hans Majestæt den af Hr. Professor Brorson paa egne og øvrige Bestyreres Vegne hertil indsendt Beretning om det af Dem her i Staden oprettede Institut for Blinde.

Hans Majestæt har herpaa under 19 dennes allernaadigst behaget at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaadigst have Institutet „for Blinde stadfæstet under Navn af „Kongeligt Institut, som et Beviis „paa, at Vi med allernaadigst Velbehag „ansee dette til et saa velgiørende Oie„meed oprettede Institut, og blive samt„lige de Mænd som gratis give Underviisning i Institutet at tilkiendegive Vor „allerhøieste Tilfredshed med disse deres „gavnlige Bestræbelser.“

Hvilken allerhøieste Resolution Cancelliet herved tienstligt skulde tilmelde DHr. Bestyrere til behagelig Efterretning og videre Bekiendtgiørelse.

Det Kongl. Danske Cancellie d. 24 Sept. 1811.

Kaas.

Cold, Knudsen, Bülow, Monrad,
Berner, Larsen.

Til
Bestyrerne af det Kongelige Institut for Blinde.

Richter.

Medborgeres vældædige Bidrag til Instituttet for Blinde.

Det Selskabs Medlemmer, som efter Professor Brorsons Forslag, besluttede at oprette et Institut for Blinde, bidroge strax for det første Aar . .	1500 Rd.
Adskillige af samme Selskabs Medlemmer have desuden til fornødent Inventarium i Stiftelsen skienket for . . .	300 —
Ridder af Dannebrog, samt General-Consul Saabye . .	200 —
Handelshuset de Conninck & Comp. . . .	300 —
— — Duntzfelt & Comp.	300 —
Grosserer J. J. Holbech . .	100 —
— — P. Wedersø . .	100 —
— — J. Johansen . .	100 —
— — D. A. Meyer . .	2000 —
— — S. Trier . . .	300 —
— — M. L. Nathanson .	200 —
— — P. C. Knudtzon .	100 —
— — H. Friis - .	100 —
— — M. S. Trier . .	100 —
	5700 Rd.

Transp.	5700 Rd.
Grosserer A. Meyer . .	100 —
— — J. P. Jensen . .	100 —
Handelshuset Andresen & Schmidt	100 —
— — Hambroe & Søn .	100 —
Mægler J. E. Mauer . .	100 —
Urtekræmmer F. C. Broch .	100 —
Klædehandler Kirkegaard & Aabye	200 —
— — Kirkegaard & Agerskow	200 —
— — Jurgensen Spang .	100 —
— Kall & Comp. . .	100 —
Handelshuset v. Halle Reval & Comp. . . .	100 —
— — C. S. Blachs Enke & Comp. . . .	300 —
Mægler Hyllested . .	100 —
Klædehandlor O. Lund . .	100 —
— — J. Lund . .	200 —
Grosserer Jeppe Prætorius .	100 —
— H. S. Hagen . .	100 —
Handelshuset Gøthe & Comp. .	100 —
— — Abr. Falch & Sønner Comp. . . .	100 —
Viinhandler H. Hagen . .	100 —
Grosserer Thoger From . .	100 —
Handelshuset Nis Nisson .	100 —
	8400 Rd.

Transp. 8400 Rd.

Handelshuset C. Nisson & Comp.	100	—
Mægler N. Holten. .	100	—
Grosserer A. T. Beyer } i en Kongl. Obligation	100	—
aarligt Bidrag	10	—
General-Auditeur Bornemann aarligt Bidrag . .	5	—
Grosserer P. M. Albech .	100	—
— Chr Broberg . .	100	—
— Banque-Directeur N. Kirketerp . . .	100	—
— Mægler Hans J. Herløw	100	—
— N. C. Wedersø . .	100	—
— K. A. Christiani . .	100	—
Christiani aarligen . .	5	—
Handelshuset Pecher & Comp. .	200	—
Grosserer Pecher aarligen 10 Rd., betalt for 4 Aar . .	40	—
— J. Agier . .	100	—
— J. E. Ryberg . .	200	—
— N. Saabye, aarligen .	25	—
— C. Otte, aarligen . .	25	—
— J. Wibroe, aarligen . .	20	—
— O. D. Suhr . . .	100	—
Hørkræmmer P. Møller . .	50	—

10,080 Rd.

	Transp.	10,080 Rd.
Grosserer P. T. Becher . .		100 —
— A. Hofmann . .		100 —
— J. Schartau .	}	100 —
aarligen . . .		20 —
— J. Harboe . .		100 —
— P. Koefoed . .		100 —
— S. J. Schmidt .	}	40 —
aarligen . . .		20 —
— J. H. Malling, aarligen .		20 —
— Fürst, aarligen . .		50 —
— Fürst . . .		20 —
Controlleur Holmer, aarligen .		10 —
Professor Brorson fra 3. i Octbr.		20 —
Fra Samme sendt . . .		20 —
Fra en Normand, Borger i Kiøbenhavn, er til Hr. Control. Ockenholt sendt, for det første .		100 —
	i alt	10,900 Rd.

(Fortsættes.)

Sang.

Melodie: Ædel Yngling o. s. v.
af Schulz, Peters Bryllup.

Alles Fader, Godheds Gud!
ingen Skabning Du forglemmer;
Alt, hvad aander, paa Dit Bud
Livets høie Fryd fornemmer
Mod og Tillid, Haab og Lyst
giød Du i hvert skyldfrit Bryst!

Hvad Du byder er vort Held;
vise ere dine Veie;
i vor Gud hengivne Siel
denne fromme Trøst vi eie,
og naar Hiertet mangler Mod
styrker Tanken: Gud er god!

Umild Skiebnens tunge Haand
drog en Taage for vort Øie
men den indre lyse Aand
viser os den Evighøie!
Skiøndt vort Liv er Mulm og Nat
ei hans Blik os har forladt.

Glæden smiler og for os:
Godhed kommer os imøde;
Haabet byder Mismod Trods,
alle see dets Morgenrøde;
selv den Blindes slukte Blik
Haabets Glands til Leder fik.

Nattergalens Melodie
vi med from Beundring høre,
Harpens høie Harmonie
toner himmelsk for mit Øre,
glade blande vi vor Sang
med den hulde Fløites Klang!

Venskab og Veldædighed
slynged rundt om os en Kiæde;
ædelt er dens Øiemeed;
i vort Held den seer sin Glæde.
I Veldædighedens Favn
fandt vi Lindring i vort Savn!

N. T. Bruun.

Sang.

Melodie: Som Duggens Perler dryppe ned o. s. v.

Gaaer freidigt frem ad Livets Vei!
fortvivler ikke I, som lide!
nedbøier Haabets Fakkel ei!
husk Trøsten gaaer ved Sorgens Side!
I Vee og Vel, ved Daad og Dyd
kan Hiertet vinde Fred og Fryd.

Ei skue vi Naturens Pragt,
som tusindfarvet Engen pryder;
men han, som Rosen har frembragt,
dens Vellugt os at qvæge byder.
Ei see vi Jordens Paradiis,
men føle dybt dens Skabers Priis.

Af Tankens rige Guddomsvæld
den Blindes rene Glæder strømme;
han føler sit useete Held
i Fantasiens gyldne Drømme;
og det, hvortil han mangler Sprog,
blot ahnet ham henrykker dog.

Skiønt han sit Savn ei glemme kan,
Gud bød, det skulde ham erstattes:

de andre Sandser eier han
forstærkede mod den, som fattes;
og i sit barnlig skyldfrie Bryst
han føler Dydens Løn og Lyst.

Det stumme Øies matte Skin
saa vemodsfuldt til Hiertet taler;
med Broderomhed, Brodersind,
enhver den Blindes Kaar husvaler;
i det han række Haanden hen,
Medfølelse ham gier en Ven.

Ved ædle Hierters fromme Iid
en bedre Tiid vi gaae imøde;
ved Evner, Gavnelyst og Flid
vor Bane skulle vi forsøde!
den Blinde selv i sorgfri Stand
skal gavne sig og Fødeland.

N. T. Bruun.

Morgensang for det kiøbenhavnske Instituts Blinde.

Dig, Gud, det Godes runde Giver,
Lovsynge vi før Nattens Fred!
Din Soel og os paa nye opliver,
Og strømmer Varme til os ned;
Og hver en Stemmes blide Lyd
Forkynder atter Dagens Fryd.

Den Kraft, som Søvnens Balsom skienker,
Udbryde først i fælleds Qvad!
Vor Siel med større Lethed tænker,
Vort Hierte føler sig saa glad;
Og Haab om Fremgang i vor Iid
begeistrer os til munter Flid!

O! Gud, du saae vort Tab, vor Smerte;
Og gav os barnligt, freidigt Mod!
Du rørte vore Fædres Hierte,
Og Omhed leder nu vor Fod:
Hver Morgen finder os paa nye
I Pleiens Skiød, i sikker Lye.

En Kreds af ædle Mænd os fører
Til eget Vel, og gavnlig Daad;

Vor Aand, ei blot vort Øre, hører
Saamangen Lærers Viisdomsraad;
Frivillig iler han herhid
Og ofrer daglig os sin Tid.

O! Gud, velsigne Du dem Alle!
Vor Tak har intet uden Ord.
Men Dig, Alfader, vi paakalde:
Thi Du est evig lige stor!
Velsign den hele Kreds af Mænd,
De lede os til Himlen hen!

Ja, giv os Kraft, paa nye at fryde
Hver Skolens Ven ved hældig Fiid;
Og, som vort Samfunds Love byde,
At nytte Dagens hele Tid!
Alfader, med din Godhed vær
Os overalt og evig nær!

Sander.

Fortælling om de i Institutet værende Blinde.

Ved de Fortællinger, jeg her meddeler om vore Blinde, ønskede jeg ikke, at Nogen — hverken de selv eller Andre — skulde ansee dem for særdeles vigtige eller udmærkede Mennesker; men jeg haabede, ifald Fremstillingen nogenledes lykkedes mig, ved mine Beretninger, at vække Psycologens Opmærksomhed, lede andre Ulykkelige til Taalmod, og Lykkelige til Deeltagelse for dem.

For Psycologen er det vigtigt, at høre Yttringer, der flyde fra den menneskelige Siels Inderste. Stærkere udbryde de hos hine Mennesker, der ved ulykkelige Tilfælde røvedes den Sands, hvis Savn sætter dem i stedsevarende Mørke, fierner dem fra Nydelsen af udvortes Gienstænder, tvinger dem at søge Erstatning for dette Tab ved Eftertanke, og ved den befordrer sin Dannelse.

For Ulykkelige er det opmuntrende: de see, at de Lidende i enhver Stilling har Meget til Lindring i sit Uheld, at Mennesket, ogsaa i bittreste Modgang, eier endnu Kraft til at trodse Livets Storme, hæve sig over sin Skiebne

og finde Midler, hvorved hver jordisk Nød vorder taalelig; at han, medens han følger velvillige Menneskers Raad og Anviisning, arbeider med dem, saa tænker han ei paa sine Sorger, dannes ved deres Omgang for selskabelige Glæder; misunder ei sine lykkeligere Medmennesker, henvisner ei som et unyttigt Medlem af Selskabet. — Enhver Lidende vil erkiende vore Blindes Kald, at tale til deres Beroligelse: de kiende den Forlegenhed, hvori Forstanden er, naar Hiertet bløder; de kunne sætte sig ind i en Lidendes Følelser; de have ved egen Erfaring prøvet Styrken af den Trøst, de meddele. Vore Blinde ville saa gierne mundtligen opmuntre hinanden indbyrdes — hvilken Glæde for dem dersom de ved min Pen ogsaa kunde bidrage Noget til at berolige Andre, som ei leve i deres Kreds.

Saa ofte jeg af den Blindes Fortælling kan opdage Aarsagen til mange Feil, som er den Lidende i hans Stilling særdeles skadelig, skal jeg meddele den; ligeledes, hvordan meget Godt udvistes mod ham, men faldt — som Sædekornet paa Klippegrund, og visnede uden at bære Frugt. Jeg indseer, dette vilde være Lærdom for Ulykkelige; men føler tillige, at det vil blive mig vanskeligt.

Jeg tvivler ikke om, at den Deeltagelse, Lykkelige allerede have viist mod vore Blinde, vil voxe, naar de blive dem nøiere bekiendte: naar de læse ved hvilke Tilfælde de uforskyldte paadroge sig deres Uheld, hvor taaligen de bære det og hvor værdigen de søge at lindre det.

Vilhelm Hennert.

Med denne blinde Yngling begynder jeg mine Fortællinger om vore Blinde, fordi jeg ved hans Underviisning til Confirmation blev vakt til Opmærksomhed og Deeltagelse for disse Ulykkelige, som til det Ønske, at arbeide til deres Dannelse.

Han er fød 1793 den 8 Julii. Hans Fader, som tiente hos Professor Juul, røvede Døden ham i hans 5te Aar. Da han var aargammel mistede han sit ene Øie i Kopperne; i sit syvende Aar kom han i Garnisons-Skolen, men besøgte den kort, thi Aaret 1801 sad han Fastelavns Søndag og saae paa sin syvaartige Halvsøster, som klippede med en Sax; Pigen giør under sit Arbeide en uforsigtig Bevægelse med Saxen, og stak den ind i Drengens sunde Øie.

Der flød strax meget Vand, dog kunde han endnu see og gik ud. Den skarpe Luft angreb det saarede Øie — det indflammerede. Nu bragtes han paa Frideriks Hospital, og efter tre Fierdingaars Kuur af spanske Fluer, Igler, Salvation, forlod han Sygestuen uden Haab om at faae det tabte Syn igien.

Drengen blev vel meget bedrøvet over sit Uheld; men det ubekymrede barnlige Sind lærer snart at finde sig i sin Skiebne, især naar Naturen gav det saa muntre Livsaander som den forundte min Vilhelm.

Hans Morfader Hauboist Mann vilde have lært ham Musik; men Nogle af hans Familie fandt det upassende og unyttigt. Imidlertid forelæste den Gamle, saavelsom Mad. Møller ham stundom nogle Krøniker og Historier, og hans Opmærksomhed og Glæde lønnede dem for de Øieblikke, de skienkede ham. Medlidende hialp de ham frem, og snart lærte han, at gaae selv allevegne omkring i Huset, uden nogensinde i hele ti Aar, at være kommen til Skade; saa vaagede Forsynet over den blinde, ubevogtede Drengs Skridt! saa forsigtigt og opmærksomt vandrede han om!

Med inderlig Taknemlighed mindes han disse sine Velgiørere, og kan heller aldrig glemme, hvor ofte Professor Juul — Konsten danner Hiertet mildt, stemt til Veldædighed — understøttede ham.

Imidlertid naaede Vilhelm sit 15de Aar, uden at modtage nogen Underviisning, og uden at lære noget Haandarbeide. Nu bragtes han i Nicolai Fattigskole, sad der og hørte til; Skolelærer Friis tog sig særdeles af ham, og han meldte sig i Efteraaret 1710 hos mig, for at nyde Underviisning blandt mine Confirmandere. Hans Armod, hielpeløse Tilstand og — Blindhed vakte min Medlidenhed; og snart blev han mig kier ved Opmærksomhed, Godmodighed, uforsagt Sindsstemning. De Religions-Sandheder, jeg havde glennemgaaet med Ungdommen, maatte han gientage for mig ved Underviisningens Slutning, og saaledes lykkedes det, at bibringe ham de Kundskaber, jeg i hans Stilling og efter den Dannelse, han havde modtaget, torde fordre. Confirmationsdagen kom; han besvarede mine Spørgsmaale, og ved min, med Hensyn til hans Stilling fremførte Bøn, randt Taarer af hans lukte Øine. Mange rørte Tilhørere nedlagde Ga-

ver, hvormed jeg siden har understøttet ham og hans fattige Forældre.

„Hvad bestiller du nu hiemme, Vilhelm?" spurgte jeg ham en Dag. „Aa," svarede han, „jeg gaaer om i Huset; og saa passer jeg paa Børnene, mine smaae Sødskende." De arme Børn! tænkte jeg. — „Men, min gode Dreng!" vedblev jeg, „hvordan vil du tilbringe den, saavidt man kan formode, lange Levetid, du har tilbage? Hvem stoler du paa? Hvo skal hielpe dig frem?" „Jeg haaber, svarede han ubekymret, paa Gud og gode Mennesker. Desuden tænker jeg nok, jeg skal lære, at spille paa Bas." — Imidlertid havde vor humane og oplyste Oberhofmarschal Hauch, opfordret mig, efter mit yttrede Ønske, at udarbeide en Plan til Blindes Dannelse; Vilhelm Hennert var naturligen den første jeg tænkte paa, og han blev ansat i vort Institut af Professor og Doctor Klingberg, Litteratus Kruse, Lærer ved Holmens Skole, Kandidat Borch og mig, da vi udsøgte de fattige Blinde, som ved deres Legems Sundhed og efter deres Alder kunde ansees passende for vort Øiemeed.

I vort Institut har Vilhelm stedse viist Flid, og især med Regning i Hovedet giort sær-

deles Fremgang, saa han endog kan hielpe heri at undervise de yngre Blinde. Han strikker tillige ret godt; og de Vanskeligheder, som de i den lange Tid uøvede Fingre have lagt i Veien, begynde efterhaanden at forsvinde. Han har begyndt at spille Violoncel, har Anlæg til Sang, og er ved sit godmodige og muntre Forhold af Alle særdeles elsket.

Han er tilfreds med sin Skiebne, og erkiender det som en Lykke, at han engang har kunnet see, thi nu har han dog Forestilling om Farverne, som de Blindfødte savne. — Mærkeligt nok er det, at han i Drømme ofte klarligen seer Gienstande, som først i hans blinde Tilstand ere blevne ham bekiendte, og altsaa ei kunne være Reminiscenser fra den Tid, da han kunde see. Phantasien danner sig Billeder, uagtet Øinene nægte Tieneste; men om de altid ere de rigtige, bliver en anden Sag.

Han hører gierne Seende yttre ham deres Deeltagelse, og anseer det som et Beviis paa, at de gierne undte ham den Lykke, de selv nyde.

Brorson,
Professor og Præst ved S. M.

Professor og Doctor Klingbergs Betænkning.

W. Hennerts venstre Øie er aldeles ødelagt af Kopperne, saa at der ikke engang er noget Spor af den giennemsigtige Hornhinde. Det høire Øie er ikke saa gandske desorganiseret, at man jo kan skimte denne Hornhinde, hvorigiennem Lysstraalerne skulle falde ind i Øiet: men den er her saa fordunklet overalt, at ikke mere Lys kan trænge derigiennem, end netop saameget, at han kan skimte Forskiellen mellem Nat og Dag. Desværre er denne Fordunkling af Hornhinden (leucoma) saa betydelig, og der ere saamange Midler forsøgte mod den forgiæves, at man intet Haab kan have om at formindske den.

* * *

Niels Peter Espensen.

Fød den 11te Marts 1793. Hans Fader var Søemand, gik til Ostindien i Drengens spæde Alder og blev borte; hans Moder døde, da han var fire Aar gammel. Det forladte Barn blev modtaget i sin Mosters Huus, her nød han omhyggelig Pleie, kom snart i Nicolai Friskole, og begyndte der hos Hr. Giemsoe at lære læse,

skrive og regne. Ved heldige Anlæg, forenede med Flid, vandt han sine Foresattes Agtelse, og Præmier — to sølv Ærmeknapper — for sin Fremgang. Lyst til at udmærke sig besielede tidligen Drengen, og — kostede ham formodentligen sit Syn: Skolens Ungdom havde nemligen for Skik, ofte at skue op i Soelen, og kappedes om, hvo der længst kunde udholde dens i Øinene faldende Straaler. Espensen vilde ogsaa her være den første, og stod ofte med opspilede Øine mod det farlige, blændende Lys. I Aaret 1791 sporede han Synets Svækkelse, især kiendeligen om Sommeren paa otte Dage, efterat man i Skolen havde anstillet disse farlige Øvelser. Den 3die Julii faldt det ham om Formiddagen besværligt at læse; om Middagen blev det end mørkere for ham, og om Eftermiddagen kiendte han ei Bogstaverne mere. Siden aftog stedse Synet, tre Uger efter var han gandske blind og kom paa almindelig Hospital, som han efter ni Ugers Kuur, under Doctor Jacobsen, forlod uden Haab om at faae det tabte Syn mere.

Espensen opholdt sig nu hos sin Familie, og dens blide Omgang lod ham snart glemme et Uheld, hvis Storhed han som Barn desuden ei fattede. Hans Moster Derothea Orits,

hvis Mand var Smed ved Holmen, sørgede for ham med moderlig Ømhed, lærte ham nogle Psalmer, og heri bestod den hele Underviisning, han modtog. Taknemmeligen mindes han tillige hvor ofte den gode Familie Arent Henriques og Mad. Fürst har lindret hans Nod og kierligen afhiulpet hans Trang. I sit femtende Aar kom han paa Sanct Hans Hospital. „Her lærte jeg" — saa ere hans Ord — „kiende adskillige Mennesker, der i Sammenligning med mig vare cultiverede; blandt disse et Hospitalslem Nauman, en Malers Søn, som jeg skylder meget; thi han meddeelte mig sine Kundskaber ved Samtaler, eller forelæste mig lærerige Bøger." — Johanes Dam, der holder Bøn paa Hospitalet, lærte ham nogle Psalmer og lod ham understøtte sig ved Sangen. — En Pige paa Stiftelsen begyndte at lære ham Religionens Sandheder; Præsten Kruuse fuldendte denne Underviisning og confirmerede ham.

Her levede han nu 10 Aar; uagtet han vandrede i Mørket kom han dog aldrig til Skade, thi Forsigtighed ledede ham, og mange, ei lykkelige, men medlidende Mennesker var den Blindes Øie. Hans eneste Syssel var at skiære Svovlstikker og hielpe en blind Kurvema-

ger paa Hospitalet at skrælde Vidier. Leilighed til Dannelse fandt han blot ved Samtaler med de faa Mennesker, der i hans Kreds havde nogle Kundskaber. Imidlertid samler et aabnet, lyst Hoved — og det er Espensen — sig allevegne Begreber, og benytter hver Leilighed for at opklare dem; ved egen Tænkning uddannes de, blive dets Eiendom og glemmes ikke.

Lyst til at lære giorde ham opmærksom paa enhver Stemme der tilbød ham Kundskab, og han var den første Blinde, der efter min Opfordring i Dagen lod sig føre til mig, og bad at forundes Adgang til vort Instituts Underviisning. Han blev antaget og — saa siger han — „fra den Tid, jeg kom her begyndte min Lykke; thi her fandt jeg Blidhed" — dog jeg bør ei meddele hans taknemlige Hiertes Yttringer, hvormed han gierne glæder sine Lærere, men der letteligen vilde mistydes af Mængden, som om jeg og mine brave Medarbeidere ville bramme med vore velmeente Bestræbelser.

Den Følelse, som besielede Drengen i Skolen, er end stærk og levende hos Ynglingen: hans Stræben efter at udmærke sig er utrættelig;

med anstrengt Opmærksomhed hører han Lærerens Foredrag, fatter det med Lethed og bevarer det med Troskab. Som han selv stræber at danne sig, saa hielper han tillige venligen de yngere og svagere Blinde frem, og heri er han særdeles heldig, og til stor Nytte for sine Lærere, som sikkert kunde overlade til ham at erindre de svagere Evner om hvad, de ei havde fattet. Vi haabe af ham med Tiden, at danne en duelig Docent for Institutet, naar hans Begreber faae mere Bestemthed og Orden.

I Strikning og Garnknytning har han giort megen Fremgang, og begyndt med Held paa Paparbeide og Kurvefletning; men Spinden har han indstændigen bedet om, at skaanes for. Er denne Syssel maaske ei at forene med hans Følelse for Ære? Han har begyndt at spille Violin og har en stærk Basstemme.

Det er ham vel behageligt, at møde paa hans Stilling opmærksomme Mennesker, og af dem har han fundet mange; men han hører ei gierne deres tomme Beklagelser: „saa gaaer jeg gierne min Vei," siger han, „det hielper jo ikke, og minder blot om et Gode, som jeg stræber, at vænne mig til at undvære."

Man bør aldrig saaledes beklage Ulykkelige, derved sløves deres Kræfter til Selvvirksomhed: man maa hellere opmuntre dem til at øve deres endnu øvrige Kræfter, og give dem Midler dertil; de evige Klager over et uforanderligt Onde gavne ikke.

„Føler du," spurgte jeg, „meget Savnet af dit Syn?" Ja stundom, er det Ønske at kunne see ret levende, især fordi jeg da kunde virke og gavne mere; dog adspreder jeg snart min unyttige Bekymring. Jeg troer et Forsyn, og dette veed hvad der tiener mig bedst."

Mærkeligt er det, at den Blinde føler bestandigen en Virksomhed af de indre Forestillingsevner mod Øinene. Saa ofte der tildrager sig Noget, hvorom han ønsker Oplysning, saa bevæge hans Øine sig didhen, og Sielen føler, han kunde bemærke Gienstænder ved Øinene, naar de udvortes Sandser ei vare forstyrrede. Sielen vil ei opgive sine naturlige Fordringer paa denne Sands; Hiernen hænger jo end sammen med Synsnærven, skiønt det udvortes Øie er blevet ubrugbart. Sielen synes ei at ville lægge Mærke til Øinenes udvortes Beskaffenhed.

I Drømme nyder han sit fulde Syn, og seer klarligen Gienstandene, der, da han kunde

see, vare, eller i hans blinde Tilstand bleve ham bekiendte. Ofte skuer han ogsaa da de Lærere, han elsker.

Espensen erkiender, ligesom Hennert, det for en Lykke, at han engang har kunnet see; thi deels har han giemt mange sandselige Forestillinger fra sin seende Tilstand, deels falder det ham lettere, at danne sig adskillige Begreber ved Mindet af før indsamlede Kundskaber.

Alle Videnskaber ere ham kiere, men især Moral, Historie og Digtekunsten. — Det meddeelte Foredrag pleier han i sin Eensomhed at eftertænke og især anvender han hertil den tidlige Morgenstund.

Hans Hørelse er skarp: jeg havde engang opmuntret mine blinde Lærlinge til at øve deres Hørelse, for at de kunde mærke en Gienstand, forend de stødte mod den, ved Hielp af Lyden, naar de talede eller gik med faste Skridt, og det fandtes, at han i 10 Skridts Frastand kunde høre, der var en Muur eller anden opretstaaende, betydelig Gienstand. — Han kan ogsaa fælde Taarer; jeg anseer det for en Lindring i den Blindes Skiebne.

Brorson,
Professor og Præst ved G. M.

Professor og Doctor Klingbergs Betænkning.

Espensen har den sorte Stær (amaurosis) v. Lamhed i den egentlige Synsnerve, paa begge Øinene, og det i den Grad, at han er aldeles Blind.

Hans Øine synes ved første Øiekast at være fuldkommen sunde og klare: men ved nøiere Betragtning skimter man i Bunden af Øiet giennem pupillen det den sorte Stær særegne matte, taagede Skin, men som her er i en saa ringe Grad, at der behoves megen Opmerksomhed for at opdage det.

Ogsaa bemærker man ved hans Øie denne besynderlige Bevægelighed, hvorved de fuldkommen Blinde pleie idelig at dreie Øinene hist og her, som om de ængsteligt bestræbede sig for at finde Lyset. — Da han allerede har været blind næsten i 20 Aar, og har uden nogen Nytte været behandlet af vore meest erfarne Læger, saa er der vel neppe noget Haab om Bedring.

Hvo er meest at beklage, den Blinde, eller den Døve?

Er det uden for al Tvivl, at Alt hvad der hører til Menneskets Væsen, som besjelet organisk Skabning, staar i den nøjeste, harmoniske Forbindelse; at alle de ham meddelte Sandseredskaber ere ham lige uforbigængeligen nødvendige og uundværlige til hans animalske Liv; at dette lider absolut ved Tabet af en eller anden, hvilkensomhelst, Sands; og at han i samme Grad hindres i at naae sin Bestemmelse, nyde sin Tilværelse, som han savner een eller flere af de Sandser, hvilke hertil forenede bidrage: er alt Dette afgjort, saa følger og deraf, at Spørgsmaalet ingenlunde kan være: Hvilken Sands kan undværes — eller: Hvilken er den ringeste, den mindst gavnlige? Dette Spørgsmaal kan ingen Fornuftig gjøre. Thi ingen Sands kan undværes; ingen er overflødig; ingen uden bestemt Nytte. Spørger Man derimod: Hvilken Sands kan, med ringere Savn, tabes? saa er det indlysende, at Følelsen er den uundværligste af alle Sandser. Den er den absolute Betingelse for det dyriske Liv; uden den lader sig dette ej tænke. Fremdeles er Man vel og enige i, at tillægge

Synet og Hørelsen, der, tilligemed Følelsen, have den vigtigste Indflydelse paa vor Dannelse og Forædling, et fortrinligt Værd for de øvrige Sandser. Sammenligner Man endeligen Smagen med Lugten; saa er man og temmelig enig om, at tillægge hiin langt større Værd for os, end denne; fordi den første forskaffer os en langt større Sum af behagelige Nydelser, virker langt mere paa vor Tilværelses Lykke, end den sidste.

Men naar Spørgsmaalet er: Hvilket er det største Onde: Mangel paa Syn eller paa Hørelse? saa pleje Meningerne herom i Almindelighed at være delte. Vi høre saare Mange at ansee den Blinde for den ulykkeligste; men og saare Mange end mere at beklage den Døve. Der er virkeligen Noget, som taler for begge Parters Dom. Men kun een af dem kan vel være den rette. Og hvilken da — de Førstes eller de Sidstes? Hvilken støtter sig paa de gyldigste Grunde? Hvilken stemmer meest overens med, ikke blot vor Følelse, men vore Begreber om det Væsen, Mennesket er og skal være, det Liv, han skal føre, den Bestemmelse, han skal have og opnaae? Disse Spørgsmaale skulle komme i Be-

tragtning ved nærværende Undersøgelse; at sætte de Grunde, der tale for de forskjellige Meninger, ud fra hinanden, og at giøre dette Blads Læsere skikkede til at fælde en rigtig Dom over vore, en af disse tvende vigtige Sandser berøvede, Brødres og Søstres Tilstand, dertil skal denne lille Afhandling sigte.

Vilde Man betragte Mennesket som blot Dyr, eller dog som blot levende i Naturstanden; vilde Man bedømme disse Sandsers Vigtighedene med Hensyn til Livets sandselige Nydelse og til deres udvortes Brugbarhed; vilde Man tænke sig en Blind eller Døv, affondret fra cultiverede Menneskers Omgang: saa maatte Man med Rette holde den Første langt hjelpeløsere, langt beklageligere, langt ulykkeligere, end den Sidste. Hvor mange flere Fornødenheder maa hiin ikke savne; for hvor mange flere Farer er han ikke udsat; hvor langt færre Nydelser for hans Sandselighed; og hvor oftere kan han, i Brugen af disse, tage Fejl, til ubodelig Skade for sit Legeme!

Men betragte vi den Blinde og Døve med nøje Hensyn til deres menneskelige Bestemmelse; see vi fornemmeligen hen til det dob-

hele Øjemed af deres Tilværelse, og da spørge, hvor meget eller hvor lidet denne af Begge kan opnaaes; hvor meget eller hvor lidet Begge kunne gavne sig selv og Andre, og paa fornuftig Maade nyde deres Tilværelse; og hvilke Hindringer Begges Savn lægger dem i Vejen for at vorde Det, de burde være: saa mener jeg, at vi først maae gjøre Forskjel imellem Den Blinde og Døve, der fra Fødselen af ere berøvede Syn og Hørelse, og Den, der siden, ved uheldige Tilfælde, har mistet en af disse ædle Sandser, efterat han allerede har erholdet en betydelig Grad af Dannelse.

Den Blindfødte, der ej lever i Ørkener eller blandt raa og udannede Mennesker, nyder i den første Periode af sin Tilværelse, i den spæde Alder, samme Pleje, Tilsyn og Forsorg, der nødvendigen maa anvendes paa alle, selv seende, Børn. Paa disse pleje Gienstandene uden for dem ej at gjøre noget stærkt Indtryk; og i denne første Tilstand føler altsaa heller ikke hiin noget stort og mærkeligt Affsavn. Han tilvoxer, og hører vel nu og da tale om Solens herlige Straaler, Stjernehærens Glands, Naturens blide Ynde; men kan ej see Guds Soel undrende

at dale, og atter om Aftenen at male den fjerne Biergtop rød; — kan ej skue Naturens Under trindt om sig; kan ej, uden en trofast Haandleder, flytte sig fra Sted til Sted. Men er dette Savn Ham saa saare smerteligt, der aldrig har kjendt den lyse Verden, aldrig har følet Øjensfryd; aldrig har kunnet anstille Sammenligning imellem Tingene uden for sig? Opstaar nu og da dette Ønske i hans Sjel: O, at Du dog kunde skue det meget Herlige og Skiønne, Dine Medlevende øjne og beundre! Gjør det ham end vemodig, at Skjebnen nægtede ham dette ypperlige Middel til Livets gladere og lykkeligere Nydelse; — skrækker ham end stundom det Bælmørke, der omgiver ham: — han har dog en herlig Sands at trøste sig ved, der ligesom erstatter hans Tab. Han kan høre. Igjennem Øret kan han modtage en rund Sum af behagelige Fornemmelser. Bækkens stille Rislen, Fuglenes harmoniske Kor vække en ubskatterlig Fryd i Sjelen, stemme ham til glad Tilfredshed, opmuntre og trøste ham. Rundt om sig iagttager han, paa denne Maade, Liv og Virksomhed og Glæde. Igjennem Øret faar han de første Begreber, der, ved den Opmærksomhed, han idelig en er vant til at anvende, vinde i Klarhed og Tydelighed. Fra Lærernes Mund ile ubehindret til ham Raad,

Formaninger og Advarsler. Det Tvetydige i Menneskenes Adfærd støder ham ej; thi han seer det ikke. Efter Skinnet bedømmer han ikke, men Alt efter Grundsætninger, der have fæstet saa meget dybere Rødder i Sindet, som de blive uforstyrrede af Noget, han bliver vaer. Den for os alle Usynlige føler og finder han, som ej langt fra Nogen. Intet Blændværk, intet Øjenbedrageri frister ham til Overtrædelse af hans himmelske Faders Love. Ingen Øjenslyst lokker ham til pligtstridig Adfærd. Skal Han være fro, maa hans Sjel altid være det; og derefter beregner han altid sand Lykke og Glæde. Sine Tanker og Følelser behøver han ej at indslutte i sin egen Barm; han kan meddele Andre disse og faae dem bestyrkede eller berigtigede. For de sande Selskabelighedens, d. e. Samtalens Glæder, for Musikkens og Tonekunstens Forlystelser har han Receptivitet. Lyset inden i ham kan saa let forjage Mørket uden for ham. Ledet ved dette klartskinnende Lys vandrer han, om ikke fysisk, saa dog moralsk tryggere, end mange hans seende Brødre, over Livets Farer og Fristelser og Adspredelser, mod sit højere Maal, sin endelige Bestemmelse; og finder omsider den usandselige Verden, hans Fantasi med ædlere Billeder har ud-

malet sig, og paa hvilken han altid har kunnet henvende sit Blik.

Den Døvfødte, der lever blandt cultiverede Mennesker, er langt mere at beklage. I Almindelighed, og næsten altid, er denne tillige stum. Som Barn ændses en Saadan mindre og førend man komme til fuld Vished om Mangelen, kunne de ømmeste Forældre, de redeligste Plejere heri ikke gjøre Noget, fordi det ikke engang falder Disse ind. Vel seer den Døvstumme med aabent, lyst Blik trindt om sig og finder paa denne Maade mangen barnlig Fryd, mangen skyldfri Nydelse. Vel synes Denne at have, i Livets Morgenstund, et afgiort Fortrin for hiin Blindfødte. Uden Vejleder gaar Denne frit omkring, deler bedre Lege og Legemsarbejder med Jævnaldrende, kan bedre overlades til sig selv, uden Frygt for Farer, der true Helbred og Lemmer. Men nu nærmer sig den Alder, da der skal tænkes paa Sjelens Dannelse; da det Aandige i Mennesket skal udvikles og forædles; da Forstanden skal gjøres skikket at modtage og anvende Kundskaber. Øret, den af Skaberen bestemte Vej hertil, er lukt for hver, endog den tydeligste, Lyd. Man maa gaae en anden, længere og møisommeligere Omvej, den Menneskehedens Velgjø-

rere en L'Epee, og en Siccard først fandt, og andre Deres Efterfølgere, blandt hvilke hos os en Phingsten og Castberg, siden betraadde. Ved Billeder og Tegn kunne almindelige Begreber bringes til en Grad af Tydelighed; men hvor længe varer det, inden disse Billeder og Tegn først ere modtagne og siden anvendte? Paa Tingene i Hverdagslivet, paa Alt hvad der hører til visse Haandarbejder, paa alle sandselige Gjenstande lade de sig med Held og Lethed anvende. Men nu de Begreber der ikke falde i Sandserne? nu de højere, aandelige, moralske og religiøse, om Menneskets Værdighed, om Dyd og Pligt, om Forsyn, om Bestemmelse, hvorledes lade de sig fatte med den Grad af Tydelighed, som udfordres, hvis de skulle have den visse og varige Indflydelse paa Sindelaget og Idrætterne; lede, opmuntre, trøste og berolige? Hvilket Tegn kan ret tydeliggjøre saadanne Begreber? Og naar vi nu tænke os denne Sandses højst veldædige Indflydelse paa det Liv, vi Fornuftige skulle føre herneden, de Glæder, vi med Aand begavede Væsener skulle nyde; hvor ulykkelig er da virkeligen i disse Henseender den Døvfødte! Til Faa eller Ingen kan han med Lethed meddele sine Tanker, Følelser, Forsætter, Længsler; thi det ypperste Meddelelsesmiddel — Talen — fattes ham;

møjsommelig er den Maade, hvorpaa han skal gjøre sig forstaaelig for Andre; møjsommelig den, hvorpaa Andre skulle underrette ham om deres Domme. Hvor maa herved den selskabelige Underholdning tabe sig! Hvilken vigtig Deel udgjør denne af Livets Behageligheder! Og Hvo satte Nogen Priis paa Hørelsens Glæder; hvo følede nogensinde Fryd i hine søde, tryllende Toner, der stemte Hjertet til Fred; der tog saa mangen Jordens Kummer bort fra beængstede Sjele; der løftede disse højt op over Tiden og dens Sorger, der begejstrede til saa mangen skjøn og ædel og menneskeværdig Idræt — og beklagede ikke med Vemod den Broder og Søster, der maatte savne dette ypperlige Hjelpemiddel til Forædling, denne Trøst og Lise!

Ja — Denne er virkeligen højligere beklagelig, end hiin Blindfødte. Thi ulige større ere de Hindringer, Døvhed, og dermed forbundne Stumhed, lægger i Vejen for Aandens friere Udvikling og derved for Livets ædlere, gladere Nydelse, end Blindhed.

Men nu tænke vi os — med Hensyn paa vort Spørgsmaal — ingen Blind- eller Døvfød; vi tænke os et Menneske, der har mistet Hørelse eller Syn, efterat det allerede

har naaet en højere Alder, allerede gjort betydelige Fremskridt i Aandscultur, allerede erholdet en høj Grad af Uddannelse! Og Svaret — mener jeg — vil da falde ud til Fordeel for den Døve, og det baade med Hensyn til Livets gladere Nydelse, og til Benyttelsen af de vigtigste Befordringsmidler til Cultur og til den større Mulighed at virke uden for sig.

For den Blinde, der engang har kunnet see, taber sig med Eet den hele synlige Verden; og denne pludselige Overgang fra Lys til Mørke, dette Savn af saa mange Glæder, han nød ved Synet, denne Hjelpeløshed og Barndoms Tilstand, hvori han nu flux hensættes, maa nødvendigen være saare pinlig for hans Aand, just fordi han engang var i Besiddelse af en Sands, der saa ubeskriveligen bidrager til Livets gladere Nydelse. Paa Culturens Bane staar han nu med Et stille; — thi Læsning er ej mere at tænke paa; og ham kan Hørelsen ingenlunde erstatte den beskuelige Kundskab, han engang er vant til at have om Tingene uden for ham. Hans Virksomhed uden for sig bliver med Et begrændset — og det, hvad enten han var hensat i Forretningslivet, eller dyrkede en og anden Videnskab, Kunst, Haandtering, hvoraf Andre skulde høste Nytte.

Han træder ligesom tilbage i Barndommens Alder, bliver aldeles afhængig af Andre, hvem han endog tilforn kunde lede og gavne og hjelpe. Og denne blotte Følelse, dette tunge Savn af et Gode, i hvis Besiddelse han engang var, maa have saare ufordelagtig Indflydelse paa hans Sindsstemning, og udbrede mørk Tungsindighed over hans, fordum muntre, Væsen.

Mon Den, der, efterat have naaet en vis Culturgrad, taber Hørelsen, er saa meget at ynke, som hin? Jeg mener det ikke. De i Livet brugbareste Kundskaber har han allerede indsamlet. Han taber langt mindre i sin Virksomhed; kan langt bedre gavne i enhver Livets Stilling; han er langt mindre afhængig af Andre, langt behjelpsommere, end hans, lige Skjebne delende, blinde Broder. Ham kan Synet heel rigeligen erstatte et Tab, Hørelsen ingenlunde erstatter Denne.

Lader os, der nyde den fulde Brug af to saa vigtige og uundværlige Sandser, som Syn og Hørelse, takke det algode Forsyn, der undte os denne lykkelige Lod! Lader os vise vor Taknemmelighed i deres vise og ædle Anvendelse, ved at nytte dem som Befordringsmidler til at fremme og lette vor Rejse, til at nærme os

vor Bestemmelse, vort endelige Maal! Lader os, som deltagende, ømme Menneskevenner, beklage hver den Broder og Søster, hvis udvortes Lys er slukket, hvis Øre spærret for hver Lyd, hvis Organ derved uskikket til Talens blide og gavnrige Meddelelser! Men lader os ej overdrive vore Beklagelser og derved end mere forbittre de Ulykkeliges Forfatning! Lader os ogsaa heri være retfærdige, og skjelne mellem deres Ulykke! Lader os først ynke Den, der med tillukte Ører indtraadde paa Livets Bane og derved maatte savne saa saare Mere, derved endog savne alle Talens Fordele og Behageligheder; derved mange gavnrige Raad og Meddelelser! Lader os dernæst i ringere Grad ynke Den, der med lukte Øjne indtræder paa Verdens store Skueplads og derved savner mangen reen og ædel Fryd, mangen Opmuntring og Trøst; men og tillige derved undgaae mangen Fristelse — derved spares for mangen Kummer, Synet af Jordens Elendigheder vække hos Seende!

Ja, — lader os det! — Disse vore Blinde leve dog iblandt cultiverede Mennesker, blandt hjelpsomme Medborgere! Vi række Dem da kjerlig, trofast Broderhaand; vi lede Dem ved

denne tryggeligen over alle Livets Afgrunde; vi lette Dem den mørke Vandring; vi tænde i Sjelene det klare, himmelske Lys, der trodser det udvortes Mørke, der skaber Fred og Fryd i Hjertet, der trøster i hver Kummer og Fare! Ved det lede vi Dem gjennem alle Livets Irreveje, paa hvilke selv Klartseende — ak! — ofte geraade — mod Maalet — det høje, det herlige Maal, hvor Dækket skal falde fra Alles Øjne — ogsaa fra Deres — hvor De skulle skue klarligen i Aanden og med dens fuldkomnere Øjne!

H. C. Michelsen,
Præst ved Holmens M. og Søe-Etatens Hospital.

Plan for Underviisningen i Regning paa det kongelige Institut for Blinde i Kjøbenhavn.

I Almue-Skolerne læres Regningen som oftest kun mekanisk: Eleven kjender Maaden at behandle Tallene paa; men veed ikke Grunden til Behandlingsmaadens Rigtighed, ifølge dette forsømmes tildeels den saa saare nyttige Færdighed at kunde regne i Hovedet. — Ja endog i de høiere Skoler, synes man ikke tilstrækkeligt at øve denne Regnemaade; maaskee torde Grunden søges deri, at Læreren selv, sjelden besidder denne

Færdighed og at Lærlingen saa let forstyrres ved den mindste Adspredelse, hvorved Resultatet bliver urigtigt og Taalmodigheden tabes.

Vil man derimod lære den Blinde at regne, kan naturligviis den mekaniske Regningsmaade, om jeg saa tør kalde den, ikke anvendes, i dette Tilfælde maa Regningen i Hovedet lægges til Grund, og naar denne skal læres, kræves Kundskab om Tallenes Natur og Egenskaber. Til den Ende har jeg troet det hensigtsmæssigen, først at lære den Blinde at kunne angive med Færdighed Eenernes og Tiernes Antal i ethvert Tal bestaaende af to Zifre, dernæst, Hundredernes, Tiernes og Eenernes Antal, i et opgivet Tal o. s. v., dog bør det største Tal man angiver ikke bestaae af flere end fem Zifre, da siden ved Anvendelsen af de 4 Species, det vil forbyde sig selv at kunne behandle større Tal.

Derefter begyndes paa Additionen og Subtraktionen, kun med faa Zifre ad Gangen saavel i ubenævnte som benævnte Tal med tilhørende Prøver paa Exemplets Rigtighed; naar den Blinde har bragt disse to Species til nogenlunde Færdighed, læres den lille, saavelsom den store Multiplications-Tabel, da Multiplicationen og endeligen Divisionen. Naar saaledes de 4

Species ere lærte, da troer jeg det først vil være fordeelagtigt, at lade den Blinde ved Følelsen skjelne de forskjellige Taltegn, som til den Ende maa ophøiede udskjæres i Træe eller haves støbte i Blye, ere disse temmelig store og man flere Gange har ledet den Blindes Finger om i Taltegnets Omkreds, saa vil (forudsat man kun begynder med to Zifre ad Gangen, og ligesom disse kjendes tilsætter et nyt) den Blinde faae Færdighed i at kjende Tallene; er denne naaet, da læres ved Hjelp af de omtalte Taltegn at sammensætte og udlæse et opgivet Tal, og da skulde det nok ikke være forbunden med megen Vanskelighed, at lære den Blinde ved Hjelp af en Staalspids at afridse paa Papir de forskjellige Zifre, saameget mindre da der haves Maschiner i hvilke Papiret indlægges og hvorved den Blinde ledes til at skrive Tallene lige.

Har man været saa heldig at føre den ulykkelige Blinde til dette Maal, der kun kan naaes med langsomme Skridt, vil dennes ynkværdige Stilling i Livet, om ikke andet, dog blive mindre hjelpesløs, som er Hoved-Øiemedet med denne Underviisningsgreen.

I September 1811.

Linde,
Artillerie-Lieutenant.

Vennerne.

En Romanze.

1806.

I Østen ligger dunkelrød en Strime,
Ret som et Belte, hvorpaa Blod er rundet;
Det nye Aar slog tungt sin femte Time,
Endnu af Nattens klamme Kulde bundet;
Men lydt alt Trinitatis Klokker kime
Der Lampers Glands har Mørket overvundet,
Mens Kongen med sit Hof i Søvne dvæler.
Ved Altrets Fod alt Biskop Vilhelm knæler.

Han løfter høit mod Gud de fromme Hænder,
Hans Hierte slaaer saa inderligt i Bøn:
„Beskierm dit Folk, dit Lys iblandt dem brænder
„Dit Forsyn vaage om Svend Estridtsøn!
„Du seer, hvor mildt hans Sind til Dig jeg vender,
„O! giv mig blot hans Kierlighed til Løn!
„At han i min, erkiende maae Din Stemme,
„Og ei min Ven mit troe Gemyt forglemme.

„Han gav mig denne Stav! og disse Klæder,
„Som Jesus! du, mit Hierte Haab og Troe.
„Thi vil jeg vaage for min Konges Hæder,
„Og for hans lykkelige Riges Roe!
„Men om han ledes vild af vilde Glæder
„Lad Liid til mig dog i hans Hierte boe;

„Og styrk du mit, at aldrig det monn' glemme
„For Venskabs favre Ord din Villies Stemme."

Alt som han beder Kirken taus sig fylder,
Froe-Messens Klokker kalde Mand og Qvinde,
Paa Læben bærer hver den Synd han skylder
For freidig at afkaste den derinde,
At end før Solen Taarnets Spir forgylder,
Hver Syndskyld med det gamle Aar maae svinde;
Eenfoldig vandre de med Andagt frem
Mod Biskop Vilhelm, der velsigner dem.

Men som han Korset høit for dem betegner,
Ham møder Vaabengnye og dragen Værge,
Og, for hans Øie brat til Jorden segner
Tre Riddersmænd, hvem disse Glavind hærge;
En Vold, som Stedets Hellighed ei egner,
Han modig iler til for at afværge —
For silde ak! det røde Blod alt strømmer,
Og Fredens Huus med Rædsel oversvømmer.

Da Vilhelm myndig frem til Regnskab stævner,
Mens Folket lydt af Hævn og Harme brummer,
Hiin Morderflok; „Vort Sværd kun Oprør
hævner."
De svare stolt, foruden Nag og Kummer;
„Hvo gav det Bud?" Ham Kongens Navn
man nævner

Brat Folket tier, Vilhelm bleg forstummer,
Bort Morderne sig snige uden Hinder
Og Kirkens klare Pragt i Mulm forsvinder.

En øde Stilhed rundt sig monn' udbrede,
Ræd Folket flyer de blodbestænkte Piller;
Men Vilhelm knæler, han kan ikke bede
Thi for hans indre Blik, med Grue sig stiller
Den unge Konges alt for raske Vrede,
Hvis røde Taare for hans Fødder triller;
Taus sukker han til Gud, som alt forlader
Og tvætter Blodet af de kolde Plader.

Og som han tvætter Nattens Skumring viger,
Bedrøveligt alt rødes Kirkens Buer;
Høit Vintersolen i sin Klarhed stiger,
Men Biskop Vilhelm dybt i Sielen gruer,
Han dækker Stenen rød med Kaabens Fliger
Som for at skiule den for Himlens Luer,
Og stander taus, af Kummer overvældet,
I Klerkers Kreds paa Bispestaven hældet.

Kong Svend med styrket Sind, i Ungdoms Glæde
Ved Solens Smil brat lader Søvnen fare;
Fro griber han sit rige Purpurklæde,
Og Kronens Guld, hvor Perler tindre klare,
Og drager langsom frem langs Roeskilds Stræde.

Ham følge Hoffets Mænd i talrig Skare;
Til Herrens Huus med freidigt Sind de ile,
Fromt vinket did af Morgnens gyldne Smile.

Men som de nærme sig til Kirkens Buer
Og just vil træde i dens Hvælving ind,
Kong Svend i Døren Biskop Vilhelm skuer
At stande som en Støtte paa dens Trin.
Ret som et blodigt Sværd hans Øie luer,
Bleg er hans dierve Manddoms Rosenkind;
Med faste Miner, Sindets troe Herolder
Han Bispestaven tværs for Døren holder.

Da studser Kongen, dog han sine Arme
Til Venskabs Hilsen mod sin Ven mon' strække;
Modtag din Svend, og lad din Andagts Varme
For Herrens Blik hans Vredes Synder dække.
Men Vilhelm seer ei Kongen i sin Harme
Og ei sin Ven; han raaber: „Viig du Frække!
„Hist ryger Blodet end af dine Vaaben,
„Ei Herrens Huus for Morderen staaer aaben."

Brat rødmer Svend af Skamfuldhed og Vrede
Og hvidsker med en lav og tvungen Stemme:
„Min Synd det bør min Ven hos Gud afbede
„Og Bispen ikke Kongens Naade glemme;
„Jeg gav dig Staven, Kirkens Vel at lede,

„Men ei mig selv derefter at beqvemme.
„Viig Vilhelm! viig! Betænk din Konges Naade!
„Glem ei hans Had, som den, er uden Maade!“

„Det raade Gud for at jeg skulde glemme
„Hvad jeg hans Forsyn og din Naade skylder!
„Men Vee os begge, om dit Venskabs Stemme
„Mit indre Blik med syndig Blindhed fylder.
„Hans Fiende maa jeg af hans Huus udlemme;
„Indtil dit Sind er lægt af Syndens Bylder
„Hvert helligt Sakrament Din Siel maae savne,
„Og sat i Band Dig ei hans Boelig favne!

Da funkler Kongens Blik af vilde Flammer,
Han bort vil trænge Bispen med sin Arm,
Men Staven tørner, som en vældig Hammer,
Imod hans Bryst, som rødmer i sin Harm.
„Min Konge! „raabte Vilhelm,“ ei jeg rammer
„Jeg treffer ikkun en forhærdet Barm,
„Hvis Fromhed brat er slukt, hvis vilde Lue
„Kan ei min Siel, men kun mit Legem true.“

Hoit hvine Kongens Mænd i høien Skye,
Vildt blanke Sværd og Hellebarder klirre,
De bange Klerke raade ham at flye,
Men ei Bisp Vilhelm lader sig forvirre.
„Forhaan Gud Herren ei, O! Svend! paa nye!“

Hans taarefulde Blik paa Kongen stirre,
Mens vældig han sin Brystdug sønderriver
Og blot sin Barm for Sværdets Spidse giver.

Uvis i deres Harm staae alle Mand,
Til bludsende Kong Svend dem vinker Fred;
Da segner Hellebarderne paa Stand,
Og Vilhelm lægger Bispestaven ned,
Sin Ordenskiortel taus afdrager han
Og træder hen for Svend med Roelighed:
„I Bolt og Jern du kan din Tiener kaste
„Men ei, hvad helligt er, din Haand antaste!"

Men Svend med raadvildt Sind sig hurtig vender,
Og drager iilsom hiem med sine Mænd;
Hans Siel er rørt, men Verdens Hofmod tænder
Den slukte Harm; den ulmer frem igien.
Da i sin Kamp han efter Vilhelm sender,
Hans Hierte bløder adskilt fra sin Ven;
Men Bispen svarer roelig: „Gud forbyder
„Sin Tiener Omgang med en fræk Forbryder!"

Saa vexles Ord og Bud i trende Dage,
Om Kirken samler Folket sig i Flokke;
Men Vilhelm ei ved Trusler mon forsage,
Og dyre Løfter kan ham ikke lokke;
Hvad nytter, svarer han, de Ord saa fage

Naar Venskabs Magt ei selv formaaer at rokke!
For et bodfærdigt Sind staaer Himlen aaben,
Ved Fromhed vinder Svend, men ei ved Vaaben.

Dog neppe han saa haarde Ord faaer sagt;
Thi Hiertet i hans Barm itu vil springe,
Hans Strid forkynder ham hvor det er svagt,
En ydmyg Bøn for Herren monn' han bringe:
Beskyt mit knuste Sind mod Venskabs Magt!
Min indre Brand kiøl med din Engels Vinge;
Og maae jeg rive Svend fra dette Hierte,
Lad da hans Synd affsones ved min Smerte.

Men vilde du den største Naade skiænke,
O! Gud din Tiener her paa denne Jord;
Saa lad vort Venskab sprænge Syndens Lænke,
Fra Kongens Blik bortrive Hofmods Flor!
Skal Verden vinde? Skal dens Vold inskrænke
Den store Barm, som svulmed ved dit Ord?
Ak! i mit Bryst hans Hierte havde hiemme,
Hvi lyder der ei meer hans Venskabs Stemme!

Da gav Guds Naade sig for ham tilkiende,
Og løfte i hans Hierte Sorgens Knude,
Thi neppe bragte han sin Bøn til Ende
Og reiste sig fra Altrets gyldne Pude,
Før de udsendte Bud tilbagevende

Mod sig han saae, for høit ham at bebude,
Den glade Nyhed i eenstemmigt Chor:
At Kongens Sind var smeltet ved hans Ord.

Hvordan han høit, ret som et Barn mon' græde,
Og viste sig i stor Elendighed;
Thi brat afdrog han sig sit Purpurklæde,
De gyldne Armebaand hardt itu han sled,
Barfodet vandred han langs Roskilds Stræde,
Ved Kirkens Dør han knælte ydmyg ned,
Blidt om hans Isse hvilte Solens Skin
Og spredte Straaler vidt i Kirken ind.

Og Vilhelm vendte glad sit klare Øie
Mod Himlens Glar og priste Herrens Navn;
Og iilte did, hvor Svend sig monne bøie,
Og løfted ham op til sin varme Favn;
Da monne deres Graad sig sammenføie,
Hver Storm nu taug i Venskabs trygge Havn
Sin Stav nu Vilhelm, Svend sin Krone glemmer;
Hinandens Navn gientage deres Stemmer.

Sin kongelige Ven Bisp Vilhelm leder,
I Kirken ind og af dens Bann udsletter;
Han viser ham de blodbestænkte Steder
Og haardt den Knælende i Rette sætter;

Men høit for alle Svend sin Synd afbeder,
Og see hans Graad borttager Flisens Pletter;
Da Vilhelm ei sin høie Fryd kan hemme,
Og alle et Halleluja istemme.

Og som for Altret Kongen Aflad faaer,
Afdrager Vilhelm ham sit Askeklæde,
Og svøber om hans Barm det rige Maar,
Og Folket skuer ham med hellig Glæde,
Med Kronens Guld høit i det brune Haar,
Og i sit Kongepurpur at fremtræde,
Og som de begge høit for Altret stode,
Sin Konge Vilhelm ydmyg sank tilfode.

„Min Herre Konge jeg paanye erkiender!
„Svend Estridtsøn er atter værd sit Navn!
„Dog, lov din Ven, at du ei mere vender
„Dig fra hans varme og trofaste Favn;
„Tilgiv ham om for høit hans Iver brænder,
„Men straf ham aldrig med dit Venskabs Savn!
„Din Siel er frelst og Herren haver vundet;
„En herlig Løn har Gud hans Angst forundet!"

Da trille Kongens Taarer paa hans Kinder,
Han hæver Vilhelm til sin Barm saa heed:
„Frygt ei min Ven, thi dybt mit Hierte finder,
„At vist din Kierlighed at seire veed!"

F

Men Vilhelm raaber ved hans Bryst: „Saa
vinder
„Evindelig Guds Naades Kierlighed;
„Den spreder sig til alle spredte Dele,
„Og huldt forbinder med sin Magt det Hele!"

Og begge vandre ved hinandens Side,
Fra Kirken til den kongelige Boelig;
Hver føler stolt han paa sin Ven tør lide;
I deres Barm boer Tillid, tryg og roelig;
Som denne Dag de lange Aar henglide,
Hver Stund dem seer hinanden nær, fortrolig:
Svend nærmere til Jorden Vilhelm bringer,
Med Vilhelms Aand sig Svends mod Himlen
svinger.

Forgiæves furer Tiden deres Kinder;
Den slukker ei den Lue klar og fage,
Der nærtes trods den ydre Verdens Hinder,
I deres kraftige Ungdoms klare Dage.
Og alt som Livets Kraft affældig svinder,
Monn' Himlens Ild i Siælen huldt tiltage,
I Verdens Storm, i Trængsel, Nød og Smerte
Fandt hver en Himmel i den andens Hierte.

Engang da Solens Straaler monne sømme,
Med Purpur-Roser fierne Brinkes Rad,

Bisp Vilhelm taus ved Issefiordens Strømme
Af Alder graae, i stille Veemod sad;
Saae Fisken i de klare Vover svømme,
Og lytted til hvor kierligt Fuglen qvad;
Da høit af Andagt Hiertet monne brænde,
Og spaaede om en nær og salig Ende.

„Min Siel vist skulde være dybt bedrøvet!"
Saa talte han, „var ei min Tillid stor!
„Mit Hierte er sin bedste Ven berøvet,
„Mit Øie seer ham aldrig meer paa Jord;
„Jeg kan ei dvæle længer her i Støvet.
„Alt nærmer sig en Svend med Sorgens Ord;
„Kom hielper mig at vandre ham imøde;
„Farvel du skiønne klare Aftenrøde!"

Han reiser sig paa sine Svende støttet,
Der over saadan Tale undres saare;
Men neppe har han Foden langsom flyttet,
Da træder frem et Bud bestæd i Taare,
Der melder høit, Kong Svend har Tiden byttet
Med Himlens Fryd, og hviler død paa Baare;
Dog først til Vilhelm han sig Budskab sendte,
Mig længes svart, naar kan min Ven jeg vente?

Da Taaren i hans Øie mild frembryder,
Han svarer ei; til Kirken mon han haste;

Han kalder Graveren, og mild ham byder
Flux tvende Grave nær hinanden kaste;
Derpaa med klare Lys han Altret pryder,
Han veed forvel han ei har Tid at raste;
Han under Kaabens gyldne Vægt opstiger,
Den sidste Messe for sin Ven han siger.

Forbauset Graveren ved fuldendt Chor
Ydmygelig for Bispen monne træde:
Vor Herre Konge kun i Himlen boer,
Hvi skal jeg tvende Grave da berede?
Da svarer Oldingen med milde Ord:
Lydt mig min Gud indbyder til sin Glæde,
I Sandhed! før min Herre hid de bære,
Mit Støv bevises skal den sidste Ære!

Og nok engang han løfter sine Hænder,
Og lyser over alle Herrens Fred;
Og før han til sit Huus fra Altret vender,
Han kysser andagtsfuld det hellige Sted.
Derpaa han Bud til alt sit Slægtskab sender,
Og før sin Bortgang giør for alt Beskeed;
Han silde til sit vante Leie iler,
Og sover sødt til Morgenrøden smiler.

Da færdes han paanye, og iilsom pryder
Den matte Haand med Bispestavens Guld;

Og alt som Byens Klokker samlet lyder,
Et Tog omringer ham saa veemodsfuld;
Og taus han giennem Morgentaagen bryder,
Sin Konges Liig at møde vennehuld;
Og rundt om Toget sig en talrig Mængde
Nysgierrig halv og halv med Andagt trængte.

Skiønt langsom frem, dog langt de monn' fremskride,
Men ikke trættes Bispens gamle Fod,
Indtil han Skoven kommen er paa Side,
Da farver Kinden sig med lifligt Blod;
Thi som et Glar er ham dens Strækning vide,
Hvert vestligt Punkt hans Blik er vendt imod.
Da standser han hvor tvende Lindes Grene,
Sig i en Hvælving over ham foreene.

I dette Nu, saa lød hans Ord, betræde
Min Konges Liig og mit den samme Grund.
Udbreder for min Fod et snehvidt Klæde,
Thi see! nu nærmer sig en hellig Stund!
Herpaa jeg knæle vil for Gud og bede,
At han forunder mig en salig Blund;
Men mærk mit Ord, I, mine Svende kiære!
Hiin Lind saa rank I fælde til min Ære!

Ak! mærker I ei alt en kiølig Vind,
Et luftigt Kys os nu foreener begge!

Thi lav med kunstig Haand et trofast Skrin
Med fire stærke ziirlighugne Vægge.
Fuldbyrd mit Bud, at før jeg slumrer ind,
Jeg vide kan, hvor man mit Støv monn' lægge;
Farvel! bred over mig det hvide Lagen;
Jeg sove vil til Kongen hid er dragen.

Da knæler han og lægger sig til Hvile,
I Klædet indsvøbt paa den grønne Jord;
Og flux til Arbeid alle Svende ile,
Med graadfyldt Blik, og med Forundring stor;
Alt kløves Træet med den stærke Kile,
Og føier sig igien, som bød hans Ord;
Men Vilhelm sover, Løv af høie Linde
Inddysser ham og lune Sommervinde!

Da høres fiernt en dæmpet Sørgeklage,
Af tunge Karme gungre Skovens Bunde!
Da ile de til Bispen og aftage
Ham Klædet brat, men end han monne blunde,
Din Konge og din Ven nu hid de drage!
Vaagn, Vilhelm! vaagn! saa hvisked tusind Munde;
Forgiæves! See den Slumrende er død,
Som i sin Ungdoms Kraft saa frisk og rød!

Med Ærefrygt og med Forundring lægge
De ham i Skrinet i den hvide Dragt!

Og først han drages inden Kirkens Vægge
Til Graven hen, alt som han selv har sagt;
Nu favner Roeskilds høie Hvælving begge;
Nær Kongens Pille, Bispen holder Vagt.
Der hviles nu de Herrers fromme Been!
Vee den som rokker Gravens skiøre Steen!

L. Kruse.

Mariboe Kirke,
i Efteraaret 1811.

Græd mit Øie! ei fordølg din Taare!
Harme nu er Pligt og Graad er Dyd;
thi jeg staaer ved Religionens Baare,
ved den svundne Troes begravne Fryd!
Her hvor fordum Andagts hele Vælde
greb hver Siel, omstraalt af hellig Pragt,
bryder, trods den seierrige Ælde,
Tidens frække Sløvhed ind med Magt.

Dog, formaaer dens matte Haand ei gandske
Hellige! at underkue Dig!
end din Levning, som en Stridens Handske
kastet frem af Oltid, hæver sig;
Mængden gierne vel med Jern og Strikke
neddrog dig, du Maner om dens Skam,
men afmægtig kan den kun beklikke,
kaade Drenge lig, din grønne Ham.

Er dit Støv, Christina Ulfelt! baaret
af en venlig Haand fra dette Sted?
at de trætte Been til Sorg udkaaret,
maatte smuldre engang dog i Fred!
At de sig ei atter skulde vende

uden Ro, naar en letsindig Hær
springer om i Leeg med Muld i Hænde,
hvis forglemte Navn var Danmark kiær!

O! Christina! med dit skiønne Hierte
af et saligt Haab og Andagt fuld,
virked' du midt i dit Fængsels Smerte,
Troens Frugter ud i røden Guld;
hængte Dig til Trøst og Gud til Ære,
Klædet om hans Alters nøgne Fod,
at til evig Tid det skulde være
Vidne om din Fromhed og dit Mod.

Det er svundet, — ak men ikke savnet,
solgt maaskee for Sølverpenges Vægt;
og af hvem? — her gielder ikke Navnet,
Præst, Levit, han var af Judas Slægt;
thi ei blot forraader Den sin Herre,
som hans Gods forøder, men og de
der ei det misbrugte Huus tør spærre,
som med Svøbens Magt ham selv, vi see.

Hvordan har I vogtet denne Bolig?
Tør I træde for Guds Alter frem?

Ligger Liget vel i Graven rolig?
truer ei med Døden hver en Lem?
adskilt fra de fordumfyldte Rader,
staae de blege Helgne uden Bram;
i de stedse tomme Stolestader,
raadner Levninger af Kiøges Skam!

Svulmer blot i eders Bryst en Lunge,
fuld af Luft, til et unyttigt Ord?
gav Gud Herren Eder ei en Tunge,
til at prise ham i fulde Chor?
Mægter Eders Stemme ei at lokke
frem den Gnist, der ulmer i hver Barm?
I opflammer let de lunkne Flokke,
er kun eders egen Andagt varm!

Fromhed monne disse Mure bygge,
Troe og Andagt smykte høit dem ud;
fro i denne Hvælvings svale Skygge,
knælte Landet samlet for sin Gud;
Messen for det høie Alter mødtes
med en Klang, som Hallen zittred ved,
ak! men hvor hvert Bryst til Fred gienfødtes,
hersker nu en kaad Letsindighed.

Skal bedrøvet fromme Blik sig vende,
altid skye fra Guds misbrugte Hal?
Fredrik! du kan denne Udaad ende,
Konge! smyk paa ny din Konges Sal!
Letsind har dit Folk ei plat fordærvet,
ei hver hellig Gnist er end dødt ud,
er et værdigt Huus det gienerhvervet,
strømmer det med Andagt til sin Gud.

L. Kruse.

Hauy.

Heltens Bedrifter ere glimrende, hans Daad opvækker Beundring; men ethvert Skridt paa denne Bane betegnes med Brødres Blod! — den, som med Ild og Sværd ødelægger en halv Verden, og dræber tusinde af hans Medbrødre, opvækker Verdens Beundring: Men den, som i sin stille Eensomhed virker til Menneskehedens Vel, til at oplyse, trøste og forædle sine ulykkelige Medbrødre, kjendes sjelden i den store Verden; hans Daad paaskjønnes vel stundom, men den glemmes snart. — Hvor forskjellige ere ikke Menneskets Idrætter! En Hufeland tænker og grandsker over den Konst at forlænge det menneskelige Liv, — en Congreve pønser paa nye Midler til at forkorte det. Saaledes seevi stedse det Onde i Strid med det Gode. Det maa derfor glæde enhver Menneskehedens Ven, naar han seer en Mand fremstaae, hvis Id, hvis Tanker og hvis Handlinger gaae ud paa, at

hjelpe den lidende Menneskehed; da maae vi sande Digterens skiønne Ord: „de høje Guder komme ikke selv; men de virke gjennem Mennesket!"

I et Tidsskrift for Blinde bør Navnet Hauy ej savnes; det bør nævnes lydt for den hele Verden, thi den hele Verden skylder denne Sjeldne ubegrændset Højagtelse og Taknemlighed.

Professor Hauy er Stifter af Institutet for Blinde i Paris. Han arbejder med en ligesaa sjelden, som roesværdig Iver, til at lindre disse ulykkelige Menneskers Kaar, ved at bibringe dem nogle for Mennesket nyttige Kundskaber, hvorved de kunne sysselsætte sig i deres døde Ensomhed. Ved mit Ophold i Paris i Aaret 1805 havde jeg Lejlighed til nøjere, at lære at kjende denne ædle Mand, da jeg i sex Maaneder levede daglig i hans Omgang, for at lære Maaden at undervise Blinde. Med et blidt Udvortes for-

binder han en sand stoisk Taalmodighed, og de Blinde ære og elske ham, som deres Fader og Velgjører. Alle hans Bestræbelser og Tanker ere henvendte paa sin Gjenstand, og intet kan mere glæde ham, end naar han finder Mænd, som interessere sig for deres ulykkelige Medbrødre. Ved de offentlige Examiner, som aarligen holdes i Institutet, har han aflagt tilstrækkelige Prøver, at det er lykkedes ham, at bibringe de Blinde mangehaande Kundskaber, og intet er mere rørende, intet kan opvække større Beundring for denne Hædersmand og denne velgjørende Indretning, end at bivaane saadan Prøve.

Hauy sysselsætter sig selv, i Forening med andre duelige Lærere, med de Blindes Underviisning; han er saaledes beskjæftiget den hele Dag. I sine faa Fritimer tænker han over og prøver denne Gjenstand, og søger stedse at udvide og og uddanne sine Begreber over dette Æmne. Det er at haabe, at han engang vil skjenke Verden

Frugterne af sin Grandskning og sine Erfaringer, Noget, som enhver Menneskeven med Længsel maa see imøde. Han er den meest menneskekjærlige Mand og den meest samvittighedsfulde Lærer. De Blindes gode Fremgang i Kundskaber, er hans sødeste Løn.

I Aaret 1806 rejste Hauy til Petersborg, for i denne store Keiserstad, at organisere et lignende Institut som det i Paris: han blev der modtaget med den Agtelse, som man skylder en Mand af hans Fortjenester.

Jeg seer mig for nærværende Tid, ikke istand at give nøje detailleret Efterretning om denne sjeldne Hædersmand og hans Institut for Blinde, da jeg mangler didhørende Facta. Imidlertid vil jeg bestræbe mig for, at samle Notizer, til at skrive noget Omstændeligere over denne Gjenstand. Min Hensigt med denne lille Skitze, var blot, at gjøre de af mine Lands-

mænd, som endnu ikke kjende denne Mand, opmærksomme paa hans store Foretagende. Jeg griber denne samme Leilighed til at offre min ringe Skierv paa Erkjendtlighedens og Venskabets Alter; en Tribut, som jeg skylder denne min store Lærer, denne Humaninitetens Ven, denne den lidende Menneskeheds Trøster og Velgjører.

Dan. Fürst.

Journal

til

Fordeel for Blinde.

Selvfred.

Efter Davids 15de Digt.

Hvor er Den, der tør i Nattens Ro
hæve mod Guds Himmel Øiet fro?
Hvo tør Gravens Dyb med Haab betræde?
Hvo skal dele hisset Engles Glæde?

Ud fra Tornene paa Dydens Bane
lokkes aldrig han af Rosens Vink!
Og ham skrække selv ei Sværdets Blink
bort fra Kampen under Sandheds Fane!

I sin Broders gode Navn han skue,
som i Dødes Støv, en hellig Skat!
Skjulte ham end evigt Mulm i Nat,
han sit Livs Forfølger selv ei true!

Ondskab Haan, men Retsinds Agt ham yde,
hvor de boe, i Hytte som i Borg!
Fyldtes og ham Livets Kalk med Sorg,
Eden, som han svor, han dog ei bryde!

Magt og Vellyd han hos Guldet ære,
hvor dets Trøst formilder Armods Graad!
Gaaer mod Uskyld det med Vold i Raad,
Guld ham klangløst, kold han Guldet være!

Ham det er, som tør i Nattens Ro
hæve mod Guds Himmel Øiet fro!
Ham, der Gravens Dyb med Haab betræder!
Ham, der deler hisset Engles Glæder!

Naar hver Stjerne har fuldendt sin Vei,
naar hinanden sprængte Verd'ner knuse,
da, naar alle Himles Storme suse,
alle Kloders Bølger sammenbruse,
da, som Evighed han rystes ei!

Frederik Høegh-Guldberg,
Professor.

I.

Efterretninger om Stiftelsen.

1.

Love for Lærlingene i det kongelige Institut for Blinde i Kiøbenhavn.

Ligesom det Selskab, der har lagt Grunden til Institutet for Blinde, erkjendte det nødvendigt at følge bestemte Regler i Henseende til den Omsorg, det har paataget sig for dets Lærlinge, medens de der nyde Underviisning, og tillige har paalagt sig Pligter i Henseende til deres videre Forsørgelse og Tilsynet med dem i Fremtiden, naar de efter fuldendt Underviisning forlade Stiftelsen; saaledes have ogsaa Lærlingene Pligter at iagttage; ogsaa de skulle handle efter bestemte Forskrifter, naar Indretningen skal stifte den Nytte, som attraaes. De bør derfor overhovedet ved deres hele Forhold stræbe at vise sig værdige til Selskabets Godgørighed, Bestyrelsens, som deres Læreres og Foresattes Velbehag og Velvillie, og hinandens Agtelse og Venskab.

Stiftelsens Fordringer til dem og de Love, de ved deres Optagelse i Samme maae underkaste sig, ere følgende.

1.

Lærlingene bør vise deres Lærere og Foresatte den Agtelse og Lydighed, deres vældædige Bestræbelse fortjene.

2.

De maae aldrig forsømme nogen Lærers Underviisning uden hans Tilladelse, med mindre de ere forhindrede ved Sygdom eller andet gyldigt Forfald.

3.

Ligesaa lidet maae de i Haandarbeidstimerne eller i deres Frietimer lade sig afhente fra Stiftelsen for at besøge deres Bekjendte, eller af hvilkensomhelst anden Aarsag, uden erholden Tilladelse dertil af det Medlem af den oeconomiske Commission, som fører Tilsynet. Og maae enhver saadan Begjering allene skee til Dagens inspectionhavende Medlem, eller hvem han i sit Sted overdrager sin Autoritet, saa at enhver Andens Bevilgelse af saadan Begjering maae ansees ugyldig. Skulde det Forlangte ikke tillades, maae Lærlingen dermed være tilfreds.

4.

De maae indfinde sig for at modtage Underviisning og besørge deres Arbeide til bestemte Tid, og bør de da være reenligen og or=

dentligen paaklædte, have Ansigt og Hænder vaskede, Haaret ordentligen kjæmmet, o. s. v. Hvo, der ei har iagttaget denne Orden og Reenlighed, bortvises for at rette det Mangelende og antegnes i Protocollen. Arbeids- og Underviisnings-Timerne fastsættes indtil videre saaledes: Om Sommeren fra Kl. 6 om Morgenen indtil Kl. 12, og om Efeermiddagen fra 2 til 8. I de 2de Arbeidstimer fra 6 til 8 om Aftenen, skal det være Lærlingene tilladt selv at vælge det Haandarbeide, som enhver især helst syssels ætter sig med; men, naar dette Arbeide engang er bestemt, bør Lærlingen ei kunne afvexle. Om Vinteren begynde Arbeids- og Underviisnings-Timerne først Kl. 8 om Morgenen; iøvrigt som om Sommeren. Vintertiden regnes fra 1ste November til 1ste Marts.

5.

I Underviisningstiden begiver enhver sig strax paa sin bestemte Plads, som han (hun) ei uden Nødvendighed og med Lærerens Tilladelse maa, saalænge Undrrviisningen varer, forlade.

6.

I Underviisningstimerne maa enhver forholde sig anstændig, opmærksom og rolig, og

ingenlunde tillade sig, ved Snakken eller urolige Bevægelser, at forstyrre sin egen eller Andres Opmærksomhed. Denne Orden og stille Opmærksomhed i Underviisningstimerne maae ei ved Noget afbrydes, og bør Lærlingerne derfor, om de end skulde mærke nogen anden af deres Lærere eller Tilsynsmænd at træde ind i Værelset, tilbageholde deres ellers roesværdige Attraae efter at hilse ham, indtil Underviisningen ved Timens Ende er ophørt.

7.

Den, der tilspørges, bør svare med Beskedenhed og Anstændighed; men enhver bør bie med Svar, indtil han af Læreren opfordres dertil.

8.

Enhver bør bestræbe sig for, efter bedste Evne, at benytte Underviisningen, og bør de indbyrdes være hinanden behjelpelige, hvor den Ene kan komme den Anden mere tungnemmede til Hjelp.

9.

Samme Orden, som i 6te §. erbestemt, iagttages ogsaa i de Timer, der ere fastsatte til Underviisning i Haandarbeide; dog maae

det i denne Underviisning tillades dem at tale med hinanden, medens de arbeide. At imidlertid den Frihed at samtale ved deres Arbeide ikke skulde udarte til tankeløs Snak, bør den, saameget muligt, bruges til med hverandre at gjentage de Videnskaber, som deres Lærere have gjennemgaaet med dem. Paa samme Maade skulle de i Forening gjentage deres Syngeøvelser, og saaledes paa eengang forene det Behagelige med det Nyttige; dog maae disse Øvelser ei vorde Adspredelse fra deres Hovedsyssel, som her er Haandarbeidet.

10.

Tiden til at staae op om Morgenen fastsættes til Kl. 5 om Sommeren og Kl. 7 om Vinteren. Sengetiden bestemmes om Sommeren og Vinteren til Kl. 10. Kl. 12 præcise hver Dag spises til Middag. Før og efter Maaltidet læses til og fra Bords af een af Lærlingene, saaledes at denne Forretning skifteviis gaaer rundt mellem dem alle. Efter Maaltidet rense de deres Mund med koldt Vand, samt vaske deres Ansigt og Hænder, og anvende den øvrige Tid indtil Kl. 2 til anstændigt Moerskab og opmuntrende Tidsfordriv; paa hvilken Tid det og tillades dem, naar

Veiret er godt, at opholde sig i den frie Luft i Gaarden eller Haugen efter Institutets Leilighed. Kl. 8 spises til Aften, hvorefter de tilbringe Tiden i fri Luft, naar Veirliget tillader det, eller med let Arbeide, Musik-Øvelser o. desl.

11.

Hver Søn- og Helligdags-Formiddag ledsages de til Kirken for at bivaane den offentlige Gudstjeneste, hvorfra de ledsages tilbage til Institutet, for at spise til Middag. Paa enhver af disse Dage er det dem i Almindelighed, og naar saadant ei, til Straf for nogen foregaaende Pligtsforglemmelse, eller af andre Aarsager, formenes dem, tilladt efter Kl. 1 at lade sig afhente for at besøge deres Slægtninge og Bekjendte. Til Kl. 9 om Aftenen skulle de igjen indfinde sig i Institutet. Og venter man sig af Lærlinge, paa hvis Dannelse anvendes saa megen Bekostning, Flid og Omhue, at de uden Paamindelse ville lægge for Dagen, at de have lært at agte sig selv for meget til, ved uanstændigt Forhold at vise sig denne dem forundte Frihed og Selskabers Godhed uværdig. Ved deres Hjemkomst fremstille de sig for det tilstædeværende inspection-

havende Selskabets Medlem, som de bør meddele enhver Oplysning, han maatte forlange af dem, om, hvor og hvorledes de have tilbragt denne Fritid.

12.

Al Slags Drik er Lærlingene i Stiftelsen forbuden; ikke heller tillades det nogen Lærling at ryge Tobak i Institutets Værelser.

13.

Al Slags Handel, Kjøb, Salg og Tusk indbyrdes forbydes, uden dertil erholdt Tilladelse af Lærlingenes Foresatte.

14.

Enhver bør omgaaes Institutets Eiendom med Varsomhed og Orden, og vogte sig for at beskadige Noget af Samme ved Uforsigtighed eller forsætlig Ubesindighed.

15.

I sit hele Forhold maae Enhver beflitte sig paa Anstændighed og Sædelighed. De bør omgaaes hinanden indbyrdes med Forligelighed, Velvillie og Venskabelighed i Ord og Handling. I øvrigt bør ingen utidig Fortrolighed finde Sted i Omgang mellem Lærlinge af forskjelligt Kjøn.

16.

Al Skienderie og uanstændig Ordvexel er paa det strængeste forbuden. Skulde Nogen tro sig fornærmet af sin Medlærling, maa han ei tage sig selv til Rette, men foredrage den formeentlige Fornærmelse for den Opsynhavende, eller for Læremoderen, da den Fornærmende derefter vil blive straffet efter Omstændighederne.

17.

Ingen kan forlade Institutet, førend hans (hendes) Dannelse af Bestyrelsen erkjendes fuldendt.

18.

Ved Lærlingens Udtrædelse fra Institutet, meddeles ham (hende) et Vidnesbyrd, hvori hans (hendes) Duelighed og Opførsel under hans (hendes) Ophold i Institutet bestemt angives.

19.

Ogsaa efter Udtrædelsen fra Institutet skulle vore forrige Lærlinge finde Raad og Hjelpsomhed hos det Selskab, som sørgede for deres Dannelse. Men vi vente tillige, at de ville ansee sig forpligtede til, ei at indlade

sig i nogen Forbindelse om Anliggender af nogen Vigtighed i borgerlig Henseende, uden derom at tale med det Medlem, som de vælge sig til særegen Værge, og ved hvem de bør vedligeholde deres Forbindelse med Stiftelsen og underrette Samme om deres Skiebne.

Kjøbenhavn den 10de Juni 1812.

Bestyrelsen for det kongelige Institut for Blinde.

Hauch. Warnstedt. Nernst. Lorentz. Würtzen. Ewald. Lindencrone. Brorson. Nielsen. Klingberg. Gad.

* * *

2.

Underviisningens Gang, samt Lærernes Plan og det Maal, de have foresat sig ved deres Underviisning.

Underviisningen har i det henrundne Halvaar fortsat sin Gang efter den i første Hefte meddeelte Plan og i de sammesteds anførte Videnskaber. Enhver Lærer har nu, ledet af Erfaring, nøiere bestemt sig det Maal, til hvilket han troer det passende at føre sin Lærling. Vel mærkede vi ofte, at den Blindes Fremgang standses ved Synets Mangel, at

Øiet er saare vigtigt til at give mangt et Begreb det fulde Lys, præge det dybere i Hukommelsen og betrygge den sikkrere sin Eiendom. Dog bleve vi ei sieldent overraskede ved uventet at see den Sæd, vi troede tabt, spire frem.

* * *

Om de Synspunkter Lærerne gaae ud fra med Hensyn til Elevernes intellectuelle Dannelse.

Den Interesse som det kongelige Institut for Blinde synes at have opvakt hos en Deel af Almenheden, de forskiællige Spørgsmaal og Tvivl som Tid efter anden i denne Anledning opkastedes for enkelte af Lærerne, bragte disse til den Beslutning, offentlig at fremsætte de Synspunkter, hvorfra enhver i sin Virkekreds udgik; man giorde Undertegnede den Ære at overdrage ham af de forskiællige Udkast at samle et Heelt; et lille Arbeide, som han med saamegen mere Glæde har paataget sig, som enhver af disse enkelte Udarbeidelser alle bære Præg af eet Formaal, og følgelig kan, den forskiællige Stil ubercegnet, alle siges at være udsprunget af een harmonisk Idee.

Den Bestræbelse, at giøre enhver af disse mindre Lykkelige, saa tilfreds med deres Skæbne, og deres Virkekreds saa behagelig og let som muligt, ikke alene for nærværende Øieblik, men i den uberegnelige Tid, hvori de skal tilhøre, Jorden, er levende og virksom hos samtlige Lærere; thi ligesom det ved en offentlig Arbeids-Anstalt, er Formaal at producere endeel Arbeider af fortrinlig Godhed og til en Priis, hvorved Indretningen kunde vedligeholdes, og dets Medlemmer ernæres, uden videre Hensyn til deres Skiæbne end blot det daglige Ophold, uden at yttre nogen synderlig Interesse for Lemmernes Personlighed, saa er det netop i denne Anstalt deres Individualitet, som der især tages Hensyn paa, de Arbeider som Institutet sælger frembringes ikke egentlig for at skaffe det en Indtægt, som dog ikke kunde staae i Forhold til dets Udgivter, men for at giøre ethver Medlem af dette Samfund engang i Tiden skikket til at ernære sig selv ved saadanne Arbeider, uden Institutets Hielp; — thi dette er til for Elevernes, ikke Eleverne for dettes Skyld. — Altsaa, da det er Stiftelsens Formaal, som en offentlig Velgiørenheds-Anstalt, ligesaameget, om ikke mere at see paa dets Elevers indvortes Lykke end blot paa

deres udvortes Ophold og under alle Livets Omverlinger, at skaffe Dem en Kilde til Trøst og Husvalelse i dem selv, saa er denne og betænkt paa ikke alene at danne deres Hierte, men og deres Aand, uden dog derfor egentlig at opdrage dem for det Spekulative, med mindre Institutets Lærere skulde blandt dets Elever træffe et enkelt, saa eminent Genie, at de holde det for deres Pligt, midt i hans jordiske Mørke, at tænde Videnskabernes evige Glorie om hans Hoved; derimod ere de Synspunkter hvorfra enhver i Almindelighed har foresat sig at gaae ud omtrent følgende:

Professor Brorson søger ved sin Underviisning i kristelig Moral at bibringe de Blinde klare Begreber om almindelig Pligt og Sædelære, i det han henleder Foredraget paa deres særegne Stilling; paa de Hindringer, de Opmuntringer, de Bevæggrunde til Pligt og Dyd, der snart standse, snart fremme de Blindes Forædling; med Foredraget om Pligterne med Hensyn til det Physiske, søger han at forbinde Øvelsen og Uddannelsen af de Sandser der kunde raade Bod paa Manglen af Synet: Hørelsen og Beføllingsevnen. I øvrigt forbeholder han sig engang i Tiden nøiere

at udvikle sin Fremgangsmaade, naar Erfaringen har hævet den til mere end Forsøg, og denne sætter ham istand til at veilede dem, der maatte vælge lignende vældædige og nyttige Arbeider.

Pastor Michelsen har til sit Foredrag valgt den dogmatiske Deel af Religionen, nemlig Kristendommens Grundlærdomme, efter følgende Methode: naar han har giort Eleverne bekiendte med Kilden selv, de bibelske Bøger, og udledet Lærdommene deraf, søger han at overtyde om deres Uundværlighed, deres Indflydelse paa Sindet, og paa Alles, især deres Liv, for hvem han taler. Af Texten selv udvikler han den rette Mening, renser den fra alle Vildfarelser, og tilføier med personligt Hensyn dens praktiske Anvendelse.

Professor Nissen har paataget sig Underviisningen i Modersproget, det vil sige det almeennødvendigste Bekiendskab med samme, og vil jeg med hans egne Ord anføre hvad han yttrer om denne: „dersom det er en Sandhed, siger han, at vore Begrebers Tydelighed for en stor Deel afhænger af Beskaffenheden af det Indtryk, hvormed vi have fattet det sand-

selige Tegn for Samme, og at mange af vore Forestillinger kun derfor vedblive at være dunkle i vor Siel, fordi vi ei have faaet Veiledning til at giøre os selv Rede for de sædvanlige Tegns Beskaffenhed saavel i og for sig selv som i Forbindelse med hverandre; saa bliver det en nødvendig Betingelse for ethvert Menneskes, endog tarveligste, Aandsdannelse, at han anføres til tydeligen at giøre sig selv Rede for Bestanddelene af Talen, hvad enten det saa er for rigtigen at giøre sig forstaaelig for andre, eller rigtigen at forstaae Meningen af andres Tale. Dette mener jeg at kunne og burde kræves af ethvert, ei aldeles udannet og uvidende Menneske, og saaledes ogsaa at høre blandt Gienstandene for Underviisningen for Ungdommen for dem af Blinde Institutes Lærlinge, hvis Sieleevner giøre dem beqvemme til at modtage dog nogen videnskabelig Underviisning. Og, da den Blinde just mangler den Sands, med hvilken Billederne af Begrebernes vilkaarlige Tegn og Tegnenes Sammenhæng lettest opfattes, er det endog for ham en Trang, mere paa denne Maade at kunne ledes til tydeligere Bedømmelse af de ved Hørelsen alene opfattede Tegn og deres Forbindelse. Hertil fordres alene den almeenfatteligste Færdighed i at kunne

adskille de forskiellige Ordslags, hvoraf Talen bestaaer, og at henføre enhver Deel til sit Slags, ligesom ogsaa at kunne saaledes opfatte enhver Sætning, opløse den i lige Dele og indsee den Forbindelse, hvori flere til et Heelt forbundne Sætninger staae til hverandre, thi den Tanke, som derved betegnes, fremstaaer da først lys og levende for Sielen. Og dette er det, hvad jeg forstaaer ved det almeennødvendigste Kiendskab til Modersmaalet, hvortil det Blinde Instituts Lærlingers Dannelse, forsaavidt dertil Sprogunderviisning kan bidrage, bør indskrænke sig, skiøndt, som jeg troer, af visse Forsigtighedsgrunde, aldeles uden Brugen af fremmede Kunstord og Therminologie."

I Forening med ovenstaaende Underviisning har han paataget sig at foredrage enkelte Oplæsninger, af blandet især poetisk Indhold. Derved troer han at kunde indstudere især dem, hvis Fatteevne er aaben derfor, saadanne Digte, hvorved de i eensomme Timer kunde have Æmne til nyttig og behagelig Tænkning; thi det er jo af Tankens rige Guddomsvæld at den Blindes rene Glæder strømme. Ogsaa troer han derved med Nytte at kunde virke

paa Lærlingernes religiøse, moralske og æsthetiske Følelse; og, naar disse Digte eller andre Udarbeidelser, som foredrages dem i denne Hensigt, tillige nøie forklares dem, saa at de intet lære udenad, uden tilgavns at have fattet saavel hele Stykkets Tankegang og ethvert deri forekommende vanskeligt eller mindre sædvanligt Udtryk og Billede, og kunne med egne Ord forklare det, samt kunne rigtigen, tydeligen, passende, og med memorerende Færdighed, fremsige dem, saa vil derved altid Noget være vundet for flere af deres Sieleevners Udvikling.

Hr. J. Borch har valgt Naturhistorien til Gienstanden for sit Foredrag, hvilket han søger at giøre saa populært som mueligt; men uden at binde sig til noget vist System. Idet han giennemgaaer Naturen, indskrænker han sig til det vigtigste i ethvert af dets Riger og til Anvendelsen af Legemerne i samme, med bestandigt Hensyn til Elevernes Evner, som ikke kan nyde den beskuelige Kundskab, der dog i denne Videnskab er saa nødvendig. Kun over Menneskets Historie udbreder han sig mere vidtløftigt, i den Formening at det Bekiendte:

Kiend Dig selv, ligesaalidet i physisk som i moralsk Forstand er overflødigt.

Capt. v. Bentzen og Hr. Fürst have paataget sig at undervise Institutets Elever i Læsning: det vil sige ved Befølelsen at kunde kiende ophøiede Bogstaver og de af dem sammensatte Meninger. Capt. v. Bentzen anseer imidlertid, og jeg troer med Grund, denne Læsning kun som et Middel til at naae Skrivningen, hvilket er det Maal han attraaer; i den Overbeviisning at denne Færdighed med Tiden kunde være dem til Nytte, haaber han med Tiden deri at lede dem til den for dem fornødne Fuldkommenhed. For at lære dem Bogstaver og Bogstaveringen bruge de smaae latinske Lettrer uden alle Sving, hvilken Figur ogsaa bruges ved Skriveøvelserne, hvert Bogstav er noget over ½ Tommes Længde, og saaledes udskaaret i en Træflade, som kan sættes i en Ramme at Bogstavet selv er omtrent en Linie ophøiet over den jevne Flade. For at vænne Haanden til den mekaniske Gang i Skrivningen, lader Capt. Bentzen dem skrive paa en Tavle indridset med Linier. Blot en af Eleverne, som tilforn har kundet skrive, lader han nu skrive paa Papiir, med et mindre flydende, men klæ-

bende Blæk; naar da den vaade Skrivt overstrøes med fiint Sand, kan han ved Følelsen igien læse det Skrevne.

Assessor Muus giennemgaaer med Eleverne Fædrenelandets Geographie saa nøie, at de kunne om ei bestemme, saa dog omtrent vide Afstand og Beliggenhed af Provindser og Stæder, samt i Almindelighed kiende disses Produkter, Fabriker, og Mærkværdigheder. Alt udenfor Fædrenelandets Geografie foredrages med muligste Korthed, især jo længere det er bortliggende derfra.

Hvad Lieutenants Lindes Læremethode i Regningen angaaer, har han i første Hæfte af denne Journal selv fremsat hvad der i denne Anledning har kundet være at sige.

Den Plan hvorefter jeg i mit Foredrag af Historien har gaaet frem, er ligeledes saa simpel at den kan fremsættes med faae Ord. Jeg har, som de øvrige af mine ærede Medlærere, forudsat, at vor Hensigt ikke var at opdrage vore blinde Elever til egentlige Videnskabsmænd, men blot den, i det vi søge at forskaffe dem en eller anden Maade at fortiene

deres Ophold paa, tillige at bibringe dem saadanne Kundskaber, hvorved de selv kan føle, de ere noget gieldende, i nogenlunde dannede Menneskers Selskab; og, hvilket alt i det foregaaende er yttret, i deres mange eensomme Timer, kan være en Gienstand for deres altid sysselsatte Phantasie og den Videbegierlighed, som er vor Aand medgivet. Denne Hensigt opfylder især Historien; men hvad der i denne ligger dem nærmest er naturligviis Fædrenelandets. Blandt de forskiellige Lærebøger har jeg valgt Kofods, da den fremsætter Begivenhederne med temmelig Korthed uden at berøve dem deres Interesse; men i det jeg følger den har jeg dog foretaget mig at udelade Enkeltheder, som enten gaae ind i andre Rigers Historier, eller giøre Foredraget for combineret og ufatteligt for Elevernes Evner, saavel som hist og her at tilføie en eller anden Anekdot, hvorved det hele bedre indpræger sig i deres Hukommelse. Saaledes er f. Ex. med Hensyn til det mythologiske kun saameget anført som behøves til at faae et Begreb om den hedenske Gudsdyrkelse og deres Forskiellighed fra vor, samt de Benævnelser, der i gængse Poesier forekomme. Overalt har jeg under hele Foredraget søgt, stedse at have deres dag-

lige Liv, de Bøger, de kunde faae at høre, de Kundskaber, de kunde erhverve, og de Samtaler, de monne tage Deel i for Dine; og jeg smigrer mig med at min værdige Efterfølger i dette Fag, Hr. Overkrigskommissair Vedege omtrent vil have de samme Grundsætninger for Dine.

Ved at meddele Ovenstaaende haabe vi, at have giort den tænkende Læser opmærksom paa: at den Opdragelse Eleverne i Instituttet for de Blinde nyde, aldeles ikke nærmer sig det maskinmæssige, som ellers er enhver Arbeids-Anstalt egen, men i det vi nøie tage Hensyn til den Enkeltes Evner, søge vi at danne enhver, ikke alene til en saa nyttig Borger i Staten som hans medfødte og udviklede Naturgaver egner ham til, men endog til Nydelsen af den Lykke og Tilfredshed, som Bibringelsen af dem for enhver muelig Dannelse, er istand til at fremvirke.

L. Kruse.

* * *

3.

Lærlingenes religiøse Dannelse.

Saa gierne vi vilde meddele vore Lærlinge Alt, som kunde tænde Lys for Forstanden, forædle og berolige Hiertet, saa hellig er os den Pligt, at oplive religiøs Følelse og underholde religiøs Stemning i vor Kreds. Den Tanke, at være beskyttet af et høiere Væsen er saa opmuntrende for enhver Ulykkelig. Lykkelige, der før ei tænkte paa Gud, tage deres Tilflugt til ham, naar Uheld nedbøier; hvor levende maa da den Blindes Barm nære Længsel og Ønske om guddommelig Bistand og Hielp! Der ere Videnskaber, hvori de Børne med svagere Evner ei deeltage; men i de religiøse og moralske Underviisnings-Timer ere de Alle tilstæde, og man lader sig det være magtpaaliggende at Foredraget fattes og indpræges i Hukommelsen. Hver Søndag ledsages de i Kirke, og jeg pleier at underholde mig siden med dem om, hvad de der hørte. Middags-Maaltidet begyndes og sluttes med Bøn. Naar de om Morgenen ere ordentligen paaklædte, samle de sig til Bøn, og saaledes ogsaa forend de gaae til Hvile.

De Bønner, som derved bruges, ville findes aftrykte i dette Hefte.

*　　*　　*

4.

Fremgang i Musik.

Vore Blindes Fremgang i Tonekunsten svarer til vor billige Forventning. Foruden de i forrige Hefte anførte Lærere have flere Musikkens Dyrkere nu havt den Godhed, at understøtte vore Bestræbelser: Hr. Viinhandler Petersen underviser Vilhelm Hennert paa Violoncel, Studiosus Theologiæ N. Bay, Espensen paa Violin, Kapelmusicus Bruun, Martin Møller paa Fløite, og Hr Pauli, der stedse har lært Jensen, vil nu tillige begynde, at undervise Mathias Meier. De synge tillige firstemmigen nogle Sange med Nøiagtighed og Smag.

Disse Timer, bestemte til Underviisningen, medtage dagligen omtrent to Timer, og disse troe vi, at burde antage som nødvendige til deres intellectuelle og moralske Dannelse; thi deels høre ikke alle Blinde Lærernes Foredrag i alle Underviisningsgrene, men kun de Yngere og med heldigere Evner bega-

vede, da de Øvrige forblive imidlertid ved deres Haandarbeide; deels behøver den Blinde i sin Stilling et større Forraad af Ideer til sin egen Underholdning, ved hvilket han føler sin Aand hævet, og sig selv lykkelig ved sin udvidede indre Synskreds. Det skienker desuden den Blinde en behagelig Afvexling i hans mekaniske Haandarbeide, naar dannede Mænd skienke ham nogle Øieblikke til Næring for sin Aand. Vi ønske, at den Blinde ved de ham meddeelte Kundskaber maatte vorde agtværdig, elskelig og behagelig i Omgang. Flere, der besøge vor Stiftelse underholde sig gierne med vore Lærlinge, hvis Dannelse fremlyser af deres Tale. Ei heller bør man glemme den Sandhed: litteræ emolliunt mores; Videnskaber formilde Sæderne, dæmpe de voldsomme Lidenskaber, der let — just hos de Blinde — bruse op, og just hos dem kunde vorde særdeles farlige. De have stundom brudt ud hos de mindre dannede, raaere Naturer blandt vore Blinde; men aldrig hos de mere oplyste; disse ere føielige, sagtmodige, tienstfærdige, taknemmelige; til disse behøve vi ingen Straffe, som overalt stedse vil aftage i samme Grad som deres Dannelse tiltager; og de forøgede Kundskaber ville langt sikkrere forædle og forbedre.

* * *

5.

Haandarbeidernes Fremgang; Lærlingenes Deeltagelse i Huusgierning, vore Udsigter med dem i Fremtiden.

I Haandarbeide giøre de stedse ønskelig Fremgang. Siden Institutets Aabning er der spundet 6 Lispd Hør, 1½ Lispd. Uldgarn, 4 Pd. Bomuld, 1 Pd. Rastmageruld, strikket 26 Par Strømper, flettet 20 fine og grove Kurve, 12 Par Skoe af Klædelister. Den bedste Spinderske spinder et Pund i 6 Dage, strikker et Par Strømper i 8 Dage; en Kurv med Laag flettes i 2 Dage, naar Vidierne ere tilberedte. Den billige Læser vil sikkert ei lade ubemærket, hvor megen Tid, der i Begyndelsen hengik, førend de overvandt den dem til Vane blevne Uvirksomhed, og lærte at bruge de matte, uøvede Fingre. Det falder vanskeligt, at lære dem Syning; vel kunne de sye en Knap fast, men ingen ordentlig Søm.

Deels til Stiftelsens Gavn, deels for at skienke dem en nyttig Bevægelse, maae de voxne mandlige Lærlinge sauge Brænde og hente

Vand, de qvindelige deeltage i Huusgierning: dække Bordet, feie og vaske Gulv og Trapper, samt vaske Linned, som, det forstaaer sig, maa siden gaae giennem Seendes Hænder. Ved at vænne dem til slige huuslige Sysler tillade vi os det Haab, at de kunne vorde ogsaa Fremmede nyttige, deels og fornemmeligen ved Haandarbeider, deels ved anden Huusgierning, og Pigerne maaskee optages i en eller anden menneskekierlig Familie, hvis Godhed de kunde giengielde for en Deel enten ved de anførte Haandgierninger eller ved at bibringe Børn de første religiøse Begreber, øve dem i Regning o. s. v. Medens vi altsaa beklage, at vor blinde Pige ei kan vaage over Barndommens usikkre Gang, glæde vi os ved at troe, hun kan tænde Lys for Barnets Aand, og lade nyttige Kundskabers første Morgenrøde oprinde for den spæde Alder.

Om vore mandlige Lærlinge nære vi det grundede Haab, at de udtræde fra os som duelige Arbeidere til Arbeidshuse og Værksteder. Saadant tør vi love os af deres Fremgang og Flid. Forene vi hermed deres videnskabelige Kundskaber, deres Bekiendtskab med Musik og Sang, i at spille Violin og Fløite, saa mene

vi, de især paa Landet, kunde fortiene deres Brød, deels som Kurvemagere, deels som Spillemænd ved landlige Fæster og Brylluper. Vi mene endog, at maaskee Nogle vilde blive brugbare Lærere i Almueskoler, og der kunne give Underviisning i Regning i Hovedet, Religionen, Fædrelands-Historie, Sang o. s. v. Dog indsee vi tillige Nødvendigheden af en Seendes Nærværelse, for at have et Øie med Orden i Skolen; men dette Tilsyn kunde vel føres af et eller to af Sognets gamle Almisse-Lemmer, medens de udføre deres Haandarbeider. — Skulle disse Udsigter med vore Blinde — og vi tilstaae gierne de ere for usikkre til at alle saaledes kunde vorde forsørgede — end møde uoverstigelige Vanskeligheder, saa vil man være betænkt paa, at forene en Arbeids- og Forsørgelses-Anstalt med Stiftelsen, hvori de dannes. Kunde de da end ikke aldeles fortiene deres Brød, saa dog for det meste; og herved var jo dog vundet Meget; Byrden for det Almindelige meget lettet.

* * *

*   *   *

6.
Aften-Underholdning og Tilsyn.

Efterat vore Blinde have anvendt Dagen vel og nyttigen brugt deres Siels og Legems Kræfter, ønske vi, at forunde dem en nyttig og behagelig Aften: det tillades dem da, at vælge lettere Haandarbeider, efter eget Godtbefindende; thi den Arbeidsomme kan end ei ved Dagens Slutning overgive sig til lad Uvirksomhed; den dalende Soel henkaster jo lyse, varmende Straaler, før den gaaer til Hvile. Adskillige af Selskabets Lemmer: Capitain Bentzen, Lieutenant Wrisberg, Instructeur Schwartz, Kasserer Linde, Studenterne Schønheider og Bay, have paataget sig at sørge for vore Blindes Aften-Underholdning, og finde Glæde i, at tilbringe hver sin Aften i deres Kreds. Ved Moerskabs-Læsning af Koemedier, Aviser og Dagens Blade, ved Samtaler og Musik sørge de for, at deres Nærværelse kan vorde ligesaa opmuntrende som gavnlig.

*   *   *

7.

Selskabets Sigil.

Blandt flere behagelige Gaver, med hvilke Veldædigheden glædede os, var den os særdeles kiær, hvormed Hr. Kobberstikker Bagge overraskede os, ved at skienke os et Sigil til Brug for Selskabets Bestyrelse. Det forestiller et allerede reist Alter — for Blinde. Paa samme brænder en klar Offerlue, hvis Røg, liig den fromme Abels, stiger mod Himlen, og betegner den Skiærv, Menneskeligheden lægger paa dette Alter. Ved dets Fod fremvoxer et ungt Træe, hvis spæde Grene venligen overskygge Alteret, og love engang herlige Frugter; dette er Symbolet paa det spirende Haab, Menneskevennen nærer om den nyttige Indretnings Fremme. Oven over det Hele vaager det evige altseende Forsyns Øie, der med Velbehag skuer ned paa det Offer, gode, med Synet begavede, Mennesker nedlægge paa Alteret; og ved velmenende Menneskers Hielp og Bistand, faderligen sørger for den ulykkelige Blinde, vaager over ham og er et Lys i den evige Nat, der omtager ham.

Alteret er valgt for at undgaae at personificere Blindheden; — Indskriften paa samme viser dets Bestemmelse.

*　　*　　*

Vort indskrænkede Local har ikke tilladt os endnu at indbyde til en almindelig offentlig Beskuelse; imidlertid har dog flere af Statens udmærkede Mænd og Indretningens veldædige Yndere seet vor Stiftelse, og yttret en os glædende Tilfredshed med de Blindes Dannelse og Fremgang under vor Veiledning.

*　　*　　*

Gaardkiøb til Selskabet og Institutet.

Fra det Øieblik af, at Institutet for de Blinde blev et af Formaalene for det Selskabs Opmerksomhed, som stiftede det, indsaae Selskabet Nødvendigheden af at være i Besiddelse af dets egen Gaard; ikke alene for at undgaae de forskiellige Uleiligheder og Ubehageligheder, som ere forbundne med Flytningen fra et Sted til et andet, for Enhver, og som ere det i en endnu høiere Grad for Indretningen af den Natur som vor Stiftelse; men ogsaa formedelst Vanskeligheden af at erholde et Lo-

cale til Leie, af tilstrækkelig Størrelse og med de for Institutet forbundne Beqvemmeligheder, allerhelst da Selskabet attraaede, ikke at indskrænke sig til de først modtagne Blinde, men tænker at udstrække sin Omhue til et større Antal.

Imidlertid var Øieblikket ikke gunstig for Selskabets Hensigter; de overdrevne Priser i hvilke Gaardene stode og endnu staae, giorde det betænkeligt for Selskabet, at tilkiøbe sig en Eiendom, allerhelst da ethvert Gaardkiøb udkrævede adskillige nødvendige Forandringer og Indretninger, som ikke lade sig udføre uden betydelige Bekostninger, ved de nu overdrevne høie Priser paa Arbeidsløn og Bygnings-Materialier. Men Huusleien steeg i samme Forhold, som Gaardene, og da Vanskeligheden at finde de fornødne Leiligheder, især saadanne som udfordredes for Institutet, maatte efter al Sandsynlighed befrygtes, hellere at tiltage end aftage, saa bestemte Selskabet sig til at kiøbe en egen Gaard.

Til den Ende aabnedes ved Subscription i Selskabet, et Laan mod Actier, enhver paa 100 Rdlr. D. C., hvoraf efter den første

Plan skulde svares sædvanlige Renter, dog uden at Kapitalen kunde opsiges i de første 28 Aar. Subscriptionen havde god Fremgang, og i kort Tid erholdtes en Kapital af 28,200 ved Bidrag fra 100 Rdlr. og indtil 1400 Rdlr. Den største Deel af Contribuenterne frasagde sig strax saavel Renter som Tilbagebetaling af Kapitalen; Andre indskrænkede deres Fordring paa Renter til det Tilfælde, at Gaarden blev i Stand til at svare dem, og Alle, lige besiælede af Eenighed og virksom Gavnelyst, forbandt sig til, at lade de til Gaardkiøbet indskudte Bidrag, henstaae uopsagte i 28 Aar. Saaledes erholdt Institutet et fornyet Beviis paa de Fordele det har af at støtte sig til et Selskab, der ved denne, som ved saa mange andre Leiligheder viser, at dets forenede Kræfter hæve de Vanskeligheder, som enkelt Mands ikke saa let formaae. Institutet erholdt et nyt Beviis paa Hans Majestæt Kongens Allernaadigste Beskyttelse og Gunst, ved Haabet at erholde af den Kongelige Kasse et Laan af 20000 Rdlr. imod Prioritet i Gaarden næst efter en lignende Summa, som skal tilbagebetales med de 1000 Rdlr. som Hans Majestæt Allernaadigst har lovet Institutet i aarligt Bidrag. Saaledes

blev Selskabet i Stand til at kiøbe en Gaard, og det bestemte sig til Sekretair Schouboes Gaard paa Hiørnet af Helliggeiststrædet og Tugthuusporten, som med de Forandringer og Indretninger, hvilke deri foretages, vil koste over 70000 Rdlr.. Gaarden vil formodentligen blive saavidt i Stand, at Institutet for de Blinde kan henlægges der til førstkommende Michelsdag, fra hvilken Tid Selskabet haaber, at kunne imodtage 24 Blinde, efter den Plan, som nærmere vil blive offentligen bekiendtgiort.

Brorson,
Professor og Præst.

Morgenbøn for de Blinde i Institutet.

Dig, vor gode Gud og Fader, hellige vi — Dine med hverandre forenede Børn — Dagens første Øieblikke til fælleds Andagt. Alle træde vi taknemlige frem for Dig; til Dig öploste vi vore rørte Hierter, og Dig love vi ubrødelig Lydighed.

Du gav os en stille, rolig Slummer; ingen Smerte, ingen Fare nærmede sig vort Leie. „Lov Herren, min Siel! og glem ei Noget af alt det Gode, som han har viist Dig!"

Vi vaagnede med Sundhed og Styrke, og den ville vi bruge til nyttig Virksomhed, at vi med roligt Hierte kunne slutte denne Dag, og — engang Livets Dag, efter hvilken Ingen mere kan virke for denne Jord.

Atter i Dag ville velvillige Mennesker give os Prøver paa deres Kierlighed: vi ville modtage dem med inderlig Taknemmelighed, benytte dem med Flid, og stræbe at vorde visere og bedre.

Du, o Gud! har ført os sammen, og vi ville elske hverandre: opmuntre hverandre til det Gode, tale sagtmodigen til den Feilende, trøsteligen til den Sørgende. Søskende-Kierlighed skal opklare det Mørke, der omgiver os, forhøie de Glæder, du, Algode! tildeler os, lette os vort Arbeide, bringe Lys i Forstanden, Dyd i Hiertet. Du, o Gud vil velsigne os; thi du vil, at Brødre skulle boe endrægtigen hos hinanden; og gode Mennesker ville elske vor lille, fredelige Kreds.

Dit Forsyn sørger for os: vi ville derfor aldrig utaknemligen klage; men glæde os ved, at vi modtage og nyde saa meget Godt; og kunne vi end ei ganske glemme vort Uheld, saa ville vi dog glæde os over, at saa mange Millioner Mennesker ere lykkeligere end vi.

For Dig, du Hellige! ville vi vandre; paa Dig, du Algode! ville vi tænke, til Dig, du Almægtige og Alviise ville vi sætte vor Tillid — til Dig — som forlader Ingen. Ved Dig leve vi — ved Dig ville vi leve til Gavn! Du styrke vort Forsæt, vor Fader, Du som er 2c.

Af Samme.

Aftenbøn for Samme.

Dagen er forsvunden, — meget nyttigt Arbeide fuldbragt, og Du, Algode! skuer ned til os med Bifald.

Modtag Dine Børns Tak for den Nytte, vi i Dag have stiftet, for de Velgierninger, Du tildeelte, de Glæder, Du forundte os! Det kom Alt ovenfra — Alt fra Dig, Du Lysets usynlige Fader! Dagen medbragte sine Farer, Sorger og Besværligheder, dog — „hidindtil har Du Herre hiulpet.“ Din frelsende Haand ledede os, og din Kierlighed velsignede i Uveiret.

Din Almagt vaage beskyttende over os Alle, medens vi slumre, — over de Veldædige, der sørge for os, der ofte i Nattens eensomme Timer tænke paa vort Bedste! Skienk dem en stille Slummer, og lad dem vaagne styrkede og glade! I Søvnens Arme finde alle Sørgende og Lidende Trøst og Lise og Glemsel af al Elendighed!

Natten indbyder os til Hvilens Havn og udbreder Roe over hele Naturen; frimo-

digen overgive vi os til Søvnens Vedergvægelse; thi du vaager, du vandrer med levende Aande giennem hele Skabningen, leder Stiernernes Hær ad deres vante, stolte Bane, og bærer alle Ting ved dit kraftige Ord.

Førend vi overgive os til Søvnen, ville vi tillige betænke, hvor nær den er beslægtet med Døden: vi behøve hiin efter Dagens Arbeider, denne efter Livets Møie; af den kommende Morgen vækkes vi med forøngede Kræfter; engang vækkes vort Væsen til Evighedens herlige Lys. Nu indbyde vi denne til os, og betænke, at vi engang skulle række den anden Haand; og naar vi døe, skal det være, som naar vi indslumre. Vi leve eller døe, saa høre vi Dig til. Din gode og vise Ville skee! Velsign os, der bedende slutte denne Dag! Velsign os, vor Fader, Du, som er i Himmelen 2c.

Af Samme.

Sang.

Ei skue vi Stiernens og Soelstraalens Glands,
men dog vil vi ikke forsage;
hiint Savn os erstatter vor indvortes Sands;
ei Brodre skal høre os klage.
Vi ville erindre, at Skiebnen til Trods
selv trøstende Glæder nedsmile til os.

Veldædige Hierter medlidende saae
vor Kummer og vilde den lindre;
som Børn blandt Forældre vi mellem dem staae,
vi følde et Haab at fremtindre,
som loved den Blinde, i venlige Favn
at dannes til sit og Medborgeres Gavn.

Livsalige Haab, som fra Himlen nedsteeg,
Dit Balsom husvaled vort Hierte!
Mismodigheds knusende Byrde bortveeg;
i Glæde opløsdes vor Smerte;
gienfødte paa ny vi fornam i vor Siel
det trøstende Venskabs og Virksomheds Held.

Thi ville vi stræbe at nytte vor Tid;
vor Idræt vil Himlen velsigne;
den Blinde i Tænksomhed, Iver og Flid
sin seende Broder skal ligne.
Til Trøst for vor Fremtid skal Glæde og Lyst
med Dyden foreenet, besiele vort Bryst.

N. T. Bruun.

Aftensang for Blinde.

Til Dig, som evig lever,
O! Gud, vor Sjel sig hæver,
Naar Dagen ender sig:
For hver en Times Glæder,
For Flidens Held og Hæder
Vort hele Hjerte prise Dig!

Du er vor sidste Tanke,
Naar vi os alle sanke
Til velfortjente Roe:
Du trænger ei til Hvile;
Du vinker, og alt iile
Cheruber til vor stille Boe.

Du, Fader, er tilstede,
Hvor vi i Løndom bede!
Hver spørge da sig selv:
„Har jeg med al den Iver,
„Som ædel Daad opliver,
„Befordret mine Brødres Vel?"

„Har Lyst, der aldrig svigter,
„Til alle mine Pligter
„Begeistret mig i Dag?

„Kan jeg med Fryd fornemme
„Samvittighedens Stemme;
„Og tænke Gud med Velbehag?“ —

Dog Du, algode Fader,
Barmhjertig os forlader,
Om Svaghed feilet har:
I Livets lange Mørke
Er Du vor Hjelp og Styrke,
Vor Ledestjerne, lys og klar!

Ved Dig saa saare trygge,
Vi nyde Hvilens Lykke,
Og glemme Frygt og Sorg:
Mens Søvnens Kraft os qvæger,
Og hver en Kummer læger,
Vær Du vort Samfunds faste Borg!

Sander,
Professor.

Bedesang.

Gud, som fra din Herlighed
skuer paa din Skabning ned,
sku og naadig ned paa mig,
mig, som her tilbeder dig.

Naade og Barmhiertighed
strømmer fra din Throne ned.
Du min svage Lov modtag
med en Faders Velbehag!

Let mig Livets tunge Gang!
hielp mig udi Nød og Trang!
og min Siæl i Fryd og Fred
prise skal din Miskundhed.

Hielp mig udi Modgangs Strid!
ræk mig Trøstens Bæger hid!
Ingen Fader vil som du
kiærligt komme mig ihu.

Schønheider,
Professor og Doctor Medicinæ.

Carolines Minde.

Natten d. 7de Julii 1806.

Døden med en Cypres.

Natravne og Dødningeuhre,
Som Døden bebude Døden belure,
Tier her er jeg selv!
Frygter ei I Gode, I Fromme
Forfærdes kun ei ved mit natlige Komme,
Slave af Lasten, skjælv!

(planter)

Tause Qvalbefrier
Jord! jeg her indvier
Ømhed en Cypres;
hine Roser røde
bradt forsvandt og døde.
Døe ei min Cypres!

Jorden.

Naar Stedet hvor plantes, staaer aabent for
Storm
Og brændes af Solen, og gnaves af Orm,
Da Bladene falme, da visner hver Rod,
Og saadant var Stedet, hvor Roserne stod.

Det Sted er ei meer. — Sæt din Plante herned
Jo dybere i mig — jo dybere i Fred.

Først maa jeg indvie med lønlige Saft
Hvad engang skal straale i Klarhed og Kraft.

(vander)

Solen saae du stikke,
Dug! og vilde ikke
Vande Glædens Blomst;
Derfor jeg udkaarer
Eder, Kummers Taarer,
Væder Dødens Blomst!

Duggen.

Jeg væder jo Tyden, jeg væder jo Nuß,
men Herren er Herre og Duggen kun Dug,
Jeg er jo kun Middel i Almagtens Haand,
Mig leder en større, en lysere Aand.

Kummeren.

O gjerne jeg væder din Blomst, hulde Død!
Dog trænge vel Taarerne ned i dit Skjød,
Kun ovenpaa Jorden jeg viser min Kraft,
Hvad nede der gjemmes er Gud underlagt.

Døden.

Moesbegroede Linde
Skjuler dette Minde,
Dølger min Cypres!

Under Eders Skygge,
Staae Cypresser trygge,
Freder min Cypres!

Et Træe i Buegangen.

Hvad gammelt skjørt og løvarmt Træe formaaer,
Dødblomst! den Skygge vil jeg gjerne yde,
Men den er ringe — i det sidste Aar
Fra marvløs Green kun svage Spirer skyde;
Thi af den Saft, der skal mig Svage lindre,
Er bitter Graad, der nager grumt mit Indre.

See hen til hiint, bag Linde skjulte Sted,
Der taus og traurig skuer ud mod Vesten,
Der troned fordum Fryd og Sjelefred
Og Haab til Gud og Kjerlighed til Næsten,
Thi Fred og Haab og Kjerlighed og Nøie
Udstraaled der af Carolines Øie.

Men Glæden svandt; Huulstdundrende frembrød
En Uveirsnat tung over hine Stammer;
Uheldbebudend' var dens sorte Skjød,
Snart Slag i Slag nedlyner Død og Jammer;
Og vilde Storme Luften gjennemhvine,
Naturen raser grumt om Caroline.

Nu tyer hun hid — taus bløder hendes Barm
— De ældste Børn er' Moderen frarøvne —
Og dobbelt kjerlig slynger hun sin Arm
Med qvalte Sukke om de overblevne.
De see kun hendes Smiil — det lyse, omme,
Men jeg og Natten hendes Taarestrømme.

I Dag et Aar — en Vimren pludselig
Afbrød rundt om et langt og rædsomt Stille,
En dunkel Ahnelse fælt krysted mig:
Ak hende gjelde Taarerne, der trille,
Ja, da mod Østen Blade sig mon bøie,
Det er fuldbragt — lukt er det brustne Øie.

Cypressen.

Caroline var kjerlig, taalmodig og from,
Hvo planter en Blomst til at minde herom?

Uskyldigheden.

Jeg planter i Skyggen en Lillie hen,
Caroline var from og uskyldig som den.

Kjerligheden.

Jeg planter Kjærminder i graadfugtet Bund,
Hvo elsk'de i Lidelser trofast som hun?

Taalmodighed.

Jeg planter min Datter en natlig Viol
Hvo var meer et Billed paa qvindelig Taal?

Nødvendigheden.

Af Jord est du kommen, til Jord gik du hen!

Haabet.

Forklaret du hisset skal opstaae igjen.

Af en afdød Vens Papirer meddeelt af
Brorson.

Den fattige Blindes Klage en Sommeraften.

Elegie.

Glimtet af den sidste røde Straale,
Gyldne Soel! Bag grønne Toppe gleed;
Fierne-Egne du skal nu tilmahle
Skabende Velgiørenhed.

Taus er nu den heele Skabnings Stemme,
Som din Glands med Jubel vier ind;
Naar dit Smiil fra Østens varme Giemme
Tørrer Floras vaade Kind.

Aften! Du til al Naturen byder
Stille Roe fra Dagens Møisomhed;
Til den trætte Vandrer snart Du gyder
Søvnens Lethestrømme ned.

Ak! Kun mine bundne Øinelaage
Sildig qvæger noget venligt Blund;
Længe jeg maa med min Kummer vaage
Efter Midnats tause Stund.

Trindt om mig fordobles Mulmets Skygger,
Fligerne af Nattens sorte Slør;
Mørkere sin Throne Mismod bygger
I min Aand, hvor Lyset døer.

Ach! Thi mine Øines Flamme sluktes
I min Ungdoms haabefulde Vaar,
Og for mig hvert Glædes Væld tilluktes
Kiæmpende med trange Kaar.

Tabt er een af Støvets Herligheder:
O, mit Syn, ei meer jeg finder Dig!
Engang Du mig skienkte reene Glæder,
Og i Armod jeg var rig.

Herligt da jeg skued' Solen hæve
Sig paa Himlens skiønne Lyseblaa;
Og den blide Maane sagte svæve,
Ofte jeg med Veemod saae.

Vaaren skued jeg da yndig smile
Til den frosne, sørgelige Jord;
Og fra brudte Fængsel saae jeg ile
Løv og Græs med Blomsterchor.

Ja jeg hented' mig saa mange Skatte
Af de Blade, mangen Tænker skrev;
Al min Fryd jeg da ei kunde fatte,
Indtil den mig røved blev.

Men nu har en haard og umild Skiæbne
Lænkebunden denne glade Aand;

Hvormed skal jeg mod dens Vold mig væbne;
Naarmon løses mine Baand?

Evig Nat nu paa mit Aasyn hviler;
Mørk som Graven er mig Jordens Pragt;
Ei for mig Naturen livligt smiler
I sin grønne Sommerdragt.

Bitter Graad min Kind da ofte væder,
Dobbelt Byrde tynger da min Aand,
Naar jeg tænker mig de fordums Glæder
Nu et Rov for Skiæbnens Haand.

Dog, o Gud! tilgiv, mit svage Hierte
Kunde glemme, Du er Usles Ven!
Vredes ei, at jeg har malt min Smerte;
Giv mig Kraft at bære den.

Og du, Haab! o, hulde Trylterinde!
Lad mit knuste Hierte favne Dig!
Sliv mig ei; men bliv min tro Veninde;
Trøst Du en Ulykkelig!

Venligt Du de mørke Tanker bøie
Under Troens rene Lydighed —
Troe til Ham, som sender fra det Høie,
Sorg og Fryd til Støvet ned!

Ham, hvis Haand bød hine Fakler gløde
Paa den grændseløse Hvælvings Blaa,
Som bereder Ormen nærsom Føde,
Skiøndt i Muldets Skiød den laae.

Ei for at indvie mig til Qvaler
Han mit Blik med Skygger mørknede.
Tanke, flye! Naturen saa ei taler —
Du er jo Formastelse!

Nei, til bedre Liv Han mig opdrager,
Han, hvis Bud er — idel Kiærlighed!
Sligt jeg i Naturens Bog opdager,
Skiøndt Hans Raad jeg ikke veed.

Derfor jeg med Liid i dine Hænder,
Vise Styrer! Overgiver mig;
Selv naar Saaret allerheftigst brænder
Skal min Aand tilbede Dig.

Thi Du tog blot hvad du havde givet,
Fader! Tak for det Du levned mig.
Ædle Siæle mig forsøde Livet —
O, Jeg er jo lykkelig!

Kundskabs Værd jeg fatter med mit Øre
Ved erfarne Læbers hulde Lyd;

Dydens milde Bud jeg og kan høre,
Til mit Gavn og til min Fryd.

Vinged Sangers søde Melodier
Trylle mig i reen og salig Lyst,
Og Musikens blide Harmonier
Smelte Sorgen i mit Bryst.

Selskabs lette, hulde Blomsterklæde
Saa fortroligt nu omslynger mig;
Venskab deler ømt min Sorg og Glæde,
trøster, giør mig lykkelig.

Nu ei meer jeg folder træge Hænder
Grublende i dorske Ledighed;
Nei! Min Kraft jeg bedre nu anvender
Ved en gavnlig Virksomhed.

Den mit Legem skiænker Huld og Styrke,
Og min Aand sin tabte Munterhed;
Giør mig skikket Dig min Gud! at dyrke,
Skiønne paa Din Miskundhed.

Fadergod Du lukte dette Øie
For hver jordisk Tant og Daarlighed;
Lysters Aag mig Blinde ei kan bøie,
Fast jeg staaer, hvor mangen gleed.

Styrk mig blot, til stadig Flid at øve
I de Pligter, som paaligge mig!
Hiertets Fred mig Intet da skal røve,
Graven — er ei gruelig,

Der engang mit trætte Støv skal hvile,
O! den er saa sød, den Gravens Fred,
Og min Aand skal da forklaret ile
Op til Lysets Herlighed.

J. Borch,
Lærer ved Admiralitetets 3die og 4de Divisions Skole.

Oversættelse af det Engelske.

Lyt, Venner, hid, og Øret luk!
Fornam jeg ei et afbrudt Suk?
Medynksom Fremmed vist er nær:
O, siig os; siig os, hvo Du er!

Hør nu det ømme Suk igien; —
Vor Lod er tung; vi føle den;
Men ingen Klage lyder her.
Vort Værn mod Sorg vort Arbeid er.

Ja dette Suk for os gienlød,
Skiøndt Taarer, som fra Øiet flød
Vi ikke saae — dog lykkelig
Hvo høre kan og signe Dig!

Hvert Suk, hver Taare Du os gav
Belønnes over Død og Grav.
Din Iid i Himlen tegnet staaer
Med Lueskrivt, som ei forgaaer.

Holten,
Major.

Fortælling om de i Institutet værende Blinde.

„Vi kiende endnu ikke de menneskelige Kræfters Omfang; vi vide aldeles ikke, hvor langt et Menneske kan komme ved Flid og Øvelse, og hvilke mærkelige Syner, der kunne yttre sig i hans Organismus, uden at hindre hans Opholdelse og Sundhed.“ Disse ere Lessings Ord i hans Collectanea. Mange Anthropologer have bemærket, at, naar en Sands feiler, blive de øvrige skarpere; at, jo mere en enkelt Sands er opmærksom og øvet, desto nøiagtigere vil man med den erkiende, desto rigtigere ere de Begreber, vi med den indsamle. Hvilke Vidunder skabtes ei under Nødvendighedens tunge Haand? hvilken heldig, overraskende Erstatning fulgte ei paa mangt smerteligt Savn? — Længe har det været Gienstand for min ensomme Tænkning, ogsaa har jeg begyndt med nogle Forsøg over:

Hvorledes man ved de øvrige Sandsers Uddannelse kan nogenledes erstatte de Blinde Synets Savn?

I det jeg her nedskriver Fortsættelsen af Fortælling om vore Blinde, vover jeg tillige at meddele — som Indledning — et Par Ord, der blot skulde oplive Haab om, at jeg engang skal kunne besvare dette Spørgsmaal, naar fortsat Granskning og anstillede Forsøg give mig Mod til sikkre Yttringer. Dette — er blot de første raae Materialier, her indtil vi, dere henlagte til nærmere Undersøgelse og Be- arbeidelse.

For sit tabte Øie finder den Blinde for en Deel Erstatning i: 1. Følelsens og Be- følelsens (Beføligs). 2. Hørelsens. 3. Lugtens Sands.

Følelsen i subjectiv Forstand, er den Sands, som er meest udbredet, den første der yttrer sig, og den, der længst vedvarer. Ogsaa de levende Væsener, som ellers ere uden Sandser, have dog i det mindste denne Sands: Følelse, thi Planterne visne uden Lys. Hos Insecter og Orme findes den i deres Føletraader og Følehorn. — Barnet pleier, førend det bestemt kan see en Gjen- stand, at gribe, som Een i Mørket Fam- lende efter den, og samler sig saaledes ved

Grebet dunkelt de første Begreber. Det Skrig, med hvilket den Nyfødde melder sig, røber den umiddelbare Følelse af en Smerte, som udbredes over hele Legemet, som det almindelige Følelses-Organ. — Man har tillige bemærket, at en Kildren lettere vækker de Slumrende af Søvne, den Daanede af Afmagt, end et stærkt Skrig, og Legemets Bevægelser i den dybeste Søvn vidne om, at denne Sands lever. Vel erindres man om, at denne Sands maa være den groveste, fordi Materien maa være fast, om hvis deels Overflade og Skikkelse — hvor ujevn, glat, haard, blød den er — deels Beskaffenhed og Tilstand — hvor varm, fugtig, bevægelig — Befølelsen maa underrette os; ogsaa behøver den længst Tid og virker i indskrænket Rum, da den maa have Gienstanden nær for dem; men den er tillige den Sands, hvis Underviisning har den største Grad af Vished, fordi den saa nøie, som umiddelbart hefter os til den legemlige Verden.

Følelse i objectiv Forstand — Beføling — tilhører fornemmeligen Mennesket; kun han kan ved Befølelse erkiende Tingenes Gienstand og Overflade, thi Insecternes Følehorn ere bløde

bestemte til at vise Gienstændernes Nærværelse, men ikke deres Skikkelse; og Abens, næsten som Menneskets, dannede Haand har ei Følevne i Fingerspidserne.

Som denne Sands tidligst yttrer sig for Mennesket, saa skyder den ogsaa sine Rødder dybest ned i hans Væsen, og seenest lader den sig udrive. Naar ingen Tone trænger til den Døendes Øre, ingen Straale til hans Øie, saa føler Læben endnu den lædskende Drik, og Haanden hver Berørelse.

Følelsessandsen er Fundamentalsandsen, og som saadan den nødvendigste og uundværligste. Hvilken der er den vigtigste af de to, maaskee høiere Sandser, Hørelse og Syn, derom ere Meningerne deelte; men sikkert er det, at Blinde lettere vorde forstandige og glade, eller lettere humaniserede, end Døve.

I Sielens Nat bliver det ikke lyst, førend vi begynde virksomt at føle; først da træde Skikkelsen frem af Farvespillets svømmende Chaos. Altsaa er det vist, at Begrebet vorder mere fuldstændigt og øvet, jo mere selvvirksomt, ledet og betænksomt foretaget Grebet var.

Forsynets Viisdom gav Mennesket til de uundværligste Sandser tvende Redskaber, for ved Tabet af den ene ikke strax at tabe den hele Sands. Følelses-Sandsen har, i strengeste Forstand, sit Sæde i Fingerspidserne, og kan altsaa ei berøves Mennesket uden — et saare sieldent Tilfælde — ved Tabet af begge Hænder.

Jeg forbigaaer her, hvorledes Anthropologer fortælle, at Følelsesævnerne ere fordeelte i de forskiellige Hude, og danne concentrerte Cirkler under Fingerspidsene; samt at Befølelsen vorder nøiagtigere og stærkere ved Hielp af Næglene; men bør ei forbigaae, at, foruden denne Føleevne i Fingerspidsene, virke de udvortes Gienstande ogsaa paa andre Dele af vort Legeme, og lære os at bedømme Luftens Temperatur, dens Strøm mod Legemet; og for at lette disse Iagttagelser for Menneskene, befriedes deres Legemer for den haarrige eller hornagtige Bedækning, som berøve Dyrene Evne til slige Jagttagelser.

Vane og Øvelse forøge denne Føleevne hos Menneskene til en saare høi Grad. Dette er Tilfældet hos den Blinde. Hans Aands

høie Opmærksomhed, som Frygt for at komme til Skade, paalægger ham som Pligt, formerer hans Blods Omløb og hans Ideers raske Gang. — Blinde, der uophørligen øve deres Følelse, forøge derved deres Evne til at føle. De føle af Luftens Indvirkning paa deres Legemer; om de ere Midt paa Gaden eller nærme sig til en Muur, eller om nogen anden Gienstand er i Nærheden, og de bemærke de Bevægelser, man foretager i deres Nabolag: Vanen, forenet med Opmærksomhed, frembringe derfor hos Blinde saa fine Nuancer i Følelsen, som Seende neppe troe muligt.

Det er bekiendt at Naturforskeren Spalanzani anstillede nogle grusomme Forsøg med Flaggermuus, som han havde berøvet Øinene, og som han tiltroede en særegen Sands, siden de desuagtet hverken stødte mod Væggen eller mod nogle ophængte Stokke. Men det er vel rimeligere, at Flaggermusene lade sig lede af deres Følelse; thi de byde en saare stor Flade for Luftens Virkning: deres Vinger ere vel 10 Gange saa store som deres Legemer, blottede for al Fedme og giennemvævede med mange Nerver. For at holde Legemet i Luften, maae de bevæge Vingerne

med stor Hurtighed, og altsaa virker Luften, Temperaturen, og Uddustningen af de nærmeste Gienstande mere paa dem end paa noget andet Dyr, og sandsynligen havde de — fælleds med de Blinde — ved Luftens Virkning hin Snarhed i at iagttage alle Gienstande, uden at kunne bemærke dem med Synet.

Vane, Øvelse og Opmærksomhed uddanne altsaa Føleevnen. Den berømte blinde Mathematiker Saunderson kunde mærke hver Forandring i Atmosphæren, ei alene naar en Skye dækkede Soelen, men og naar han gik i Haugen, hvor nær Træerne vare ham. Lignende Evner har jeg bemærket hos nogle blandt vore Blinde; og har de først udledet visse Slutningsfølger ved deres Føleevne, fundet dem rigtige og dagligen anvendt dem, saa handle de, uden at tænke derpaa, ledet af en vis dunkel Følelse og Synets Savn spores lidet. Upaatvivleligen er tillige Aandsnærværelse en Følge af deres Blindhed, saa de kunne handle med Bestemthed i vanskelige Tilfælde. Den Kriger, der ofte var i Fare, faaer herved en vis Færdighed, i hver Fare hastigen at fatte den bedste Beslutning. Den Blinde er udsat for mindre; men hyppigere

Farer, og faaer ved Øvelsen en overordentlig Færdighed; at undgaae enhver af disse smaae Farer: de gaae uden Betænkning op ad steile Trapper, mellem Borde, besatte med Glas, Porcellæn og brændende Lys, paa et Bret over en Grav, uden fremmet Hielp. Den Blinde, som ei advares ved sit Øie, og drives frem ved et levende Temperament, støder ofte an. Øvelse og Erfaring giver hans Aand hurtig Fatning. Saaledes forener den indre Sands sig med den ydre, og giver Aandsnærværelse ved Føleevne, for at erstatte den Blinde Synets Tab.

Jeg har hørt tale om Blinde, som kunne føle Farver; det er maaske muligt, men hidindtil have mine Erfaringer endnu ei ladet mig mærke denne Evne hos mine Lærlinge.

Hvorledes skal man hos den Blinde udvanne denne Føleevne? Derom i næste Hefte, hvor jeg fortsætter denne Afhandling.

(fortsættes.)

* * *

Johan Jakob Mogensen

blev fød den 6 August 1780. Hans Fader var Overkonstabel i Holmens Tieneste, boede i Nyboder og døde for 6 Aar siden; hans Moder lever, men følede for 9 Aar siden sit Syn svækket og blev aldeles blind, just som hun gik til Stranden for at kiøbe Fisk til Salg og forsørges nu i almindelig Hospital.

Mogensen mistede sit Syn i Kopperne som aargammelt Barn, ved en Piges Uforsigtighed. Paa Frederiks Hospital var han under Professor Winsløvs kyndige Haand; men ethvert Forsøg paa at giengive ham sit tabte Syn var forgiæves. Uvirksom, overladt til sig selv, tilbragte han sin Barndom, kom, da Alderen berettigede ham til at melde sig til Konfirmation, i Skole, nød Religions-Undervisning hos Skolelærer Munthe og blev confirmeret af Provst Bloch, nu Biskop i Viborg.

Musik var Drengens Glæde; i hans Eensomhed spændte han nogle Traader af Garn mellem Søm og besmurte dem med Harpix; en Bue dannede han sig af en Fyrrespaan og

M

Traad, og nu morede han sig ved dette usle Instruments Toner og spillede vel saa glad sin Solo. Da hans Fader sporede sin Søns Lyst til Musik, kiøbte han en Violin, og Overkanoneer Stoel tilbød sig uden Betaling at undervise ham. Den brave Mand vilde ei modtage Stoels uegennyttige Tilbud, men betalte ham 3 Mk. maanedlig for sin Søns Underviisning. Dog denne varede kun 3 Maaneder, thi Stoel blev commanderet ud; dog Mogensen havde imidlertid lært nogle Stykker, som han nu gned til Fornøielse for sig og Andre.

Kammerherre Stampe — da Capitain i Søetaten — saae denne uheldige Familie og tog sig af den; ved hans Medvirkning erholdt den aarlig Understøttelse af Admiralitetet; og da Faderen for 6 Aar siden døde, og vor Mogensen tilligemed sin blinde Moder, kom ind paa almindelig Hospital, tilstod Stampe dem en aarlig Understøttelse, som de endnu nyde. Ogsaa vilde denne veldædige Mand lade ham for sin Betaling undervise i Musik, men Læreren tvivlede om at kunne udrette Noget og Mogensen fik ingen Underviisning.

Paa Hospitalet var hans eneste Syssel, at plukke Værk. Da vi havde ladet de Blinde samles, modtog han strax vor Indbydelse med Glæde, og har stedse med megen Lærvillighed benyttet vore Bestræbelser til hans Dannelse.

Han ønsker ofte, at kunne have seet, for at danne sig et Begreb om Farverne; men blind fra saa spæd Alder, kan han Intet mindes af Synets Gienstande. Naar han hører Andre tale om et og andet, de see; naar de fremvise Noget, der vækker hans Opmærksomhed: da ønsker han inderligen Synet og føler dets Savn; da opspiles de næsten lukte Øienlaage, og han stræber efter dog at skimte Noget; men det er som en stor Skygge, der svæver for hans Blik.

Han har fiin Hørelse, og orienterer sig med Lethed, har megen Stedsands. Han kan, uden at kunne skimte — veilede sig selv paa Gaden ved Hielp af en Stok, og gaae alene hen til Steder, hvor han ofte har været, som til Nyboder, til Hospitalet, til Urtekræmmeren o. s. v.; han mærker naar han er paa Hiørnet af en Gade, føler Rendestenen med sin Stok, og saaledes gaaer han

langsomt, men sikkert. — Hans Følelse er vist nok sløvet, deels ved at pille Værk, deels ved Kurveflетning, dog kan han nøiagtigt gribe Strengene paa Violin og bestrænge samme. Han besidder en særegen Færdighed, ved Hielp af Tunge, Læber og Tænder at kunne træde en Syenaal, som han da godt kan bruge til at sye Knapper i sin Trøie.

Han har altid fundet Fornøielse i, at danne med sine Hænder hvad der var ham muligt, og glædet sig meget, naar det lykkedes ham, og Mennesker bifaldt hans Arbeide.

Siden han kom i vor Stiftelse, har han stedse med sin Lærvillighed forenet megen Arbeidsomhed. Han har nu lært at strikke og flette Kurve. Hans Arbeide er godt og har en net Form. Naar Vidierne ere tilberedte, fletter han en Torvekurv med Laag i to Dage. Saadan Kurv koster 5 à 6 Rdlr. Af de simple grønne Kurve kan han flette to om Dagen.

Syngestemme har han ikke, men undervises i at spille Violin, og kan — for nøisomme Ører — spille op til en Dands. —

Han holder meget af Regning, og har derfor ogsaa giort Fremgang, saavel i at regne i Hovedet, som i at regne med vore af Træe skaarne Ciffre.

Med sin Skiebne viser han Tilfredshed, og erkiender Forsynets Godhed, der har sørget for ham. Yttring af Beklagelser ynder han ikke; men vel Opmuntring til Tilfredshed.

I Drømme fremstiller sig alene Gienstande for hans Hørelse. Synets Gienstande ere tabte for den Blindfødte, ogsaa i Drømme.

Brorson.

Lægens, Professor Klingbergs Betænkning.

Johan Jacob Mogensen er aldeles blind uden Haab om Bedring: begge Øinene ere aldeles destruerede af Børnekopperne, henvisnede og indsvundne, saa at man neppe kan kiende noget Spoer af den giennemsigtige Hornhinde. Dog paastaaer han at kunne skielne Dag fra Nat, hvilket næsten er ubegribeligt, da alle de udvendige Syns-Redskaber ere saa gandske ødelagte.

Bente Kirstine Anders Datter.

Aar 1786 blev denne Pige fød i Rodske Sogn paa Bornholm, hvor hendes Fader var Bonde og eiede Bosegaard. Hun kom til Kiøbenhavn 1804 og tiente tre Aar hos Vertshuusmand Anker i store Strandstræde. Nogle Uger før det engelske Overfald 1807, blev hun syg i det ene Øie og kom paa Frideriks Hospital. Ogsaa dette, saa mange Syges, Tilflugtsted, traf Fiendens Kugler; en Bombe sprang en Aften i den syge Piges Seng, Røg omgav hende og Træstumper traf i hendes endnu sunde Øie. Morgenen brød frem, men ei for denne Beklagelsesværdige; Alt var sort Nat for hende. Lægen anvendte Omslag og flere passende Midler; ogsaa prøvedes en Operation; men ved alle anstillede Forsøg udrettedes Intet, og den stakkels Pige var nu — i sit 22de Aar — blind! nu, før hun havde tilbagelagt det Halve af sædvanlig Menneskealder, vare hendes Øine lukte for denne Jord! — Nu runde mange Taarer fra de smertefulde Øine, som hun forgiæves søgte at skaane. Fienden drog bort, og alle ængstede Hierter aandede friere; hun hørte saa Mange prise Guddommen for underfuld

frelse af de truende Farer; saa Mange erkiendte, at Herren forbarmede sig over dem i Nødens Stund, og — i samme Øieblik kunde hun dog ikke undertrykke den Tanke: jeg er den eneste, over den Herren ei vil forbarme sig! Hun tænkte sig ind i den lange, mørke Fremtid, og — sank under Kampen med sine Lidelser paa Sygeleiet. „Længe sad jeg" — saa fortæller hun — „ene og græd, saa blev jeg syg af Sorg." — Da hun atter var helbredet, forblev hun paa Frideriks Hospital i 1½ Aar, og gik ledig om i Sygestuen og Gaarden. Som Lem paa almindelig Hospital, hvor hun blev indlagt, begyndte hun at spinde Hør; i Begyndelsen gik det uheldigt, især da hun manglede den fornødne Taalmod. Hun fik 2 til 2½ Mk. for Pundet. Forresten var hun ogsaa her overladt til sig selv; kun Faa viiste hende Deeltagelse; Flere misundte hende det Tillæg, man tilstod hende. Det er tungt, at Ulykkelige ved slige Feil bestrøe deres tunge Bane med Torne, istedenfor at formilde deres haarde Skiebne ved giensidig Deeltagelse. Men det er tillige at beklage, at Lidende ofte stirre saa trøstløs hen paa deres egen Skiebne, saa de ved deres Sorgmodighed og Forsagthed trætte den Kreds, hvori de

leve, og Bente erkiendte selv, at Mange, kiedede ved hendes bestandige Klager, bleve kolde og ligegyldige mod hende.

Da vi tilbøde denne Pige Plads i vor Stiftelse, undslog hun sig for at modtage den, og bad om Tilladelse til at forblive paa Hospitalet; dog — da vore øvrige Blinde snart fortalte hende, at vi behandlede dem med Mildhed, og underviste dem med Taalmod, saa bad hun om at forundes Adgang til vor Stiftelse. Selv siger hun, at hun frygtede, man vilde fordre af hende Arbeider, som vilde falde hende for vanskelige. Men jeg mener, det var Mistro, og man treffer ei sieldent denne Feil i Forbindelse med Frimodighed og Aabenhiertighed hos Blinde. Mistroe kan vel være en Følge af, at man har ringeagtet dem og behandlet dem slet, og er ikke let at udrydde af den Siel, hvori den har slaaet Rødder. Vist nok er det, at de derved plage sig selv og andre, og jeg vil stræbe at lede dem den gyldne Middelvei, mellem uforsigtig Aabenhiertighed og fornærmende Mistro; dog i min Advarsel for hin, vil jeg aldrig tillade mig med stærke Farver at male Menneskenes Listighed, Falskhed, Hyk-

lerie og Skadefryd. Da vilde min blinde Lærling ogsaa snart miskiende de gode Mennesker og med sin Troe paa Menneskedyd ogsaa tabe sin Tilfredshed. Lad ham da end see sig skuffet i sin Forventning — det gaaer stundom den Seende ikke bedre — hellere det, end at pines bestandigen af Frygt og Bekymring for at vorde misledet og bedraget.

„Hører du gierne" — spurgte jeg hende — „men beklager dig?" „Nei — var Svaret" — „det rører mig saa inderligt; mit Hierte bliver saa beklemt. Jeg hører helst, man taler til mig, og omgaaes mig, som om jeg Intet feilede." — Hendes Indbildningskraft er stedse levende virksom, for at erstatte den manglende Sands: hun synes at skue Læreren, som taler, hvert Menneske, der træder ind i Værelset, deres Klæder og Skabning; men hæver hun sine Öienlaage, saa er Mørkhed om hende. I Drømme seer hun klart de Gienstande, hvormed hun i seende Tilstand gav sig af: det reent vaskede Tøi, de pene Værelser o. s. v.

Vel kunde hun spinde Hør, førend hun kom i vor Stiftelse; men hun har lært det

bedre hos os. Dernæst har hun ogsaa lært at karte og spinde Uld, og Bomuld, og at strikke. Hun har, som de fleste flinke bornholmske Piger, og kunnet væve; men kan nu ei øve denne Konst, da hun ei kan see, naar Traadene springe. Hun er særdeles arbeidsom og forretter gierne al hende mulig Huussyssel; saaledes staaer hun ved Vaskerballen, og vasker sit Tøi godt; at det siden maa gaae giennem en Seendes Haand er naturligt. — Da hun i de modnere Aar mistede sit Syn, føler hun bittert dets Tab; dog er hendes Sindsstemning nu langt roligere og muntrere end da hun kom til os. — Hun har ingen Syngestemme, og deeltager derfor ikke i Tonekonstens Øvelser.

Brorson.

Lægens, Professor Klingbergs Betænkning.

Benthe Anders Datter har et betydeligt Staphylom v. Svulst og Fordunkling af den giennemsigtige Hornhinde paa det høire Øie, og det i den Grad, at hun ei kan bedække denne Svulst ved Øienlaagene. Ikkuns

paa enkelt Sted synes man, at kunne skimte en liden Deel af den giennemsigtige Hornhinde, omtrent af Omfang som et lidet Knappenaals-Hoved: og muligt kan enkelte Lysstraaler herigiennem trænge ind til Oiets Nerver, og frembringe en ufuldkommen Idee om Forskiellen imellem Dag og Nat. — Det venstre Oie er aldeles desorganiseret og indsvundet. — Der er i Følge Sygdommens Grad intet Haab om hendes Helbredelse.

Andreas Hesselberg.

Denne Blinde er 25 Aar gammel og har fra spæde Barndom havt et svagt Syn. Hans Moder meddeelte ham den første Underviisning, som gik langsomt, da de syge Oine maatte skaanes for Anstrengelse. I 9de Aar kom han i Skole hos Hr. Gylche paa Kristianshavn; men ogsaa her maatte hans Fremgang ofte standses ved de svage Sandse-Redskaber. Imidlertid blev han ikke uden Underviisning, og man erfarer snart, at han har været saa heldig i første Aar, at omgaaes dannede Mennesker. Saaledes lærte han, ved sine Forældres Ophold paa Hirsholm, kiende en Udlænding ved Navn Nüllich, som holdt af

vor vidbelysine Hesselberg, og tog ham ofte med sig paa sine botaniske Vandringer, lærte ham samle Planter, tørre dem og indkline dem i Bøger. Dette skienkede ham, ved sit stedse mere svækkede Syn, megen Fornøielse. „Desværre! — saa klager han med Veemod — min lille, kiere Skat, min hele Plantesamling, blev ødelagt i Bombardementet" Mange tabte langt mere; men den, der har kun Lidet, hænger sit Hierte ved dette Lidet, og dets Tab koster vel saa bittre Taarer.

Under sit Ophold paa Hirsholm blev Synet stedse svagere, knap kunde han læse, dog blev han imidlertid confirmeret af Hr. D. Zimmermann. Hans Søster var hans kiereste Selskab: ved at forelæse ham nyttige Bøger oplivede hun hans Eensomhed og forøgede hans Kundskaber, og trøstede ham saa blidt, naar han forsagt og modløs sukkede over sin tunge Skiæbne og bævede ved at tænke paa Fremtiden. — Hans svage Helbred leed endnu mere, da han 1806 tabte sin Fader, som var Koffardicapitain; thi nu forenede Armod sig med de Lidelser, som tilforn hvilede tungt nok over denne Familie. Hans Søster maatte ud at tiene, og nu sad han alene hos sin

gamle Moder, kæmpende med Trang og Elendighed. Dog — ogsaa til disse Lidende sendte Forsynet den hulde Veldædighed med hielperig Haand: han nævner med taknemligt Hierte — Revisor Schmidt og Translateur Andersen, som ofte understøttede dem; og Mad. Karstensen tog ham og hans Moder, da de vare huusvilde i sin Bolig, og sendte dem ofte Spise.

Alle Lægemidler: Electricering, spanske Fluer, Fontaneller, Draaber i Øinene have været forgiæves anvendte. I Januar 1811 kom Hesselberg ind paa almindelig Hospital; hans Moder fik Plads i Vartov. Hans Helbred var stedse svagt, og oftest var han sengeliggende. Han modtog med taknemlig Glæde vort Tilbud om at optage ham i vor Stiftelse, hvor han stedse har udmærket sig ved største Lærvillighed. Han glæder sine Lærere ved Opmærksomhed og inderlig Taknemlighed; sine Medlærlinge ved uskrømtet Velvillie og Hielpsomhed. Han har lært at spinde og strikke særdeles godt, tillige fletter han Skoe af Klædelister. Han har en ret god Tenorstemme.

Tungt føler han Tabet af sit Syn, dog erkiender han det for en Lykke, at han engang eiede denne Sands, ligesom at den ikke er ham saa aldeles berøvet, at han jo kan skimte lidet. Han undviger gierne Beklagelser. „De hielpe jo ikke — siger han — og Hiertet bliver saa mismodigt."

I den videnskabelige Underviisning har han giort god Fremgang. Han pleier om Aftenen og Morgenen, at eftertænke Lærernes Foredrag, og medens han gienkalder samme, at ordne sine Begreber og give dem mere Lys og Bestemthed. Han fremfører sine Kundskaber i et godt Sprog med Orden og Følelse. — Hans svage Nærver ere formodentligen Aarsag i, at han altid kun sover lidet, og efter stærk Bevægelse endnu mindre.

Brorson.

Lægens, Professor Klingbergs Betænkning.

Andreas Hesselberg har den graae Stær (Cataracta) paa det høire Øie i den Grad, at den aldeles forhindrer Lysstraalerne

fra at trænge ind i Øiets Inderste: paa det venstre Øie har han den samme Sygdom, men den er her endnu ikke fuldkommet uddannet: med dette Øie kan han derfor skimte lidet, skielne Farver, og nogenledes veilede sig selv: dog er dette Syn saa ufuldkomment, at han ikke kan kiende det Menneskes Ansigt som staaer lige hos ham. Foruden dette Tilfælde, der for sig betragtet ikke udelukker Konstens Hielp, er der rimeligviis een endnu farligere Feil tilstede, nemlig den saakaldede sorte Stær: Lamhed i den egentlige Syns-Nerve, (amaurosis) hvilket man af flere Symptomer har Grund til at formode: der er nemlig en særegen Bevægelighed, en stedsevarende Zittren i begge Øinene, saa at det er umueligt for ham at holde dem stille: idelig forekommer det ham, som om der svævede Funker for Øiet: Pupillen trækker sig næsten slet ikke sammen: det høire Øie synes at være indsvundet, v. at være meget mindre end det venstre, og desuden er han selv meget empfindtlig og nervesvag, og lider næsten bestandig af hæftige Smerter i Hovedet, hvorved hans Sielskræfter, især hans Hukommelse meget sløves. — I Betragtning af alle disse her anførte Tilfælde er der ingen Grund til at haabe, at hans Tilstand

kunde forbedres, dersom man endog var heldig nok til ved Operationen at kunne fierne den graae Stær, da den egentlige Aarsag til hans Blindhed uden al Tvivl har sit Sæde i Øiets Nerver, og har varet alt for længe til at den kan ventes hævet. Den Irritation i Øiet, som Operationen medfører, vilde, især hos et saa sensibelt Subject, maaskee forvolde en Betændelse, hvorved den meget ringe Syns-Evne, der endnu er tilbage, lettelig gandske kunde forsvinde. Ikkun da, naar den graa Stær paa det venstre Øie ogsaa er tiltaget indtil den Grad, at han aldeles intet mere kan skimte, synes man at være berettiget til at forsøge Operationen, da det ikke kan bestemmes, om ikke rimeligviis Syns-Nerverne endnu kunde modtage noget Indtryk af Lysstraalerne, og der dog i ovennævnte Tilfælde intet tabtes, om endog Operationen ikke lykkedes.

Den blinde Leonore.

(En Fortælling til Trost for Blinde, bearbeidet med nogle Forandringer efter G. V. C. Starkes Gem. und Erz., 4 Samml. S. 98.) *)

Det er en stor Trøst i Ulykke, at vide, at der gives ædle Hjerter, som finde Glæde i at komme den Ulykkelige til Hjælp; og at, jo større det Vanheld er, som Skjebnen lader falde i enkelt Menneskes Lod, desto villigere og redebonnere er Medmenneskers Haand udrakt til at opreise og understøtte den lidende Broder. Det er en endnu større Trøst, at erfare denne — til Menneskehedens Ære være det sagt! — i cultiverede Stater aldrig ganske undertrykte Medlidenhedsfølelse, og af den medfølende Broderhaands vennehulde Tryk at modtage Opmuntring og styrkende Haab. Det er den største Trøst, at vide sig endnu i Besiddelse af Evne og Kræfter, hvis Udvikling skjenker Haab om Fremtidsglæder og Erhvervkilder til tarveligt og sorgfrit Udkomme, uden at falde Staten eller Andre for stedse til Byrde, og under saadanne Omstændigheder at finde

*) Denne Fortælling, hvis hele Æmne i Hovedsagen er laant af Starkes ovennævnte Gemählde, udgjorde min første Underholdning med vore blinde Lærlinge.

velvillig og kraftig Hjælpsomhed antage sig Omsorgen for disse Evners og Kræfters hensigtsmæssigste Uddannelse. Stort er saaledes vist nok den Blindes Vanheld; men stor er ogsaa den Blindes Trøst, at han endnu ei er berøvet Modtagelighed for Udviklingen af sine Sjeleevner og Legemskræfter, og at han af denne kan haabe det Mørke, der omgiver ham, i det mindste nogenledes opklaret. Vi vide af flere Exempler, hvorvidt enkelte Blinde have bragt det i adskillige Færdigheder, som de have forhvervet sig i en beundringsværdig, for Seende næsten utroelig, Grad. Et Exempel af det Slags, der er mindre usædvanligt eller utroeligt, men derfor indeholder mere Trøstende og Opmuntrende, efterdi det snarere fremstiller os en opnaaelig Fuldkommenhed, vi med nogenlunde heldige Anlæg kunne haabe at nærme os til Lighed med, end daarer os med tryllende Billeders søde Drømme, vil jeg fremstille i Fortællingen om den Blinde Leonores Skjebne. Her er den.

Jeg tilbragte paa en Reise Eftermiddagen og Aftenen hos en Ungdomsven, jeg i mange Aar ikke havde seet; og min Ven førte

mig, efter den første, gjestfrie, Modtagelse, hed i Haugen. Det var just een af de Foraarsdage, hvis venlige Billeder opfylde Sjelen med saadan Tilfredshed og Begeistring, at man endog kunde fristes til at ansee Digterens kraftfuldeste Malerier for svage Skyggebilleder. En frisk og behagelig Vind luftede os saa styrkende imode; Bladene af Kirsebærtræernes Blomster nedraslede i tætte Dynger, som Sneefog; Pæretræerne boiede sig under deres hvide Byrde, og Ebletræerne brændte af de heirøde *) Knopper; Fuglene jublede fjernt og nært, og Blomsterne tilaandede os deres Vellugt fra de krydrede Bægres aabnede Gjemmer. Haand i Haand gik jeg med min Ven

*) Skulde det muéligen synes Nogen, at disse eller lignende Billeder vare mindre beregnede for Blinde end Seende, vil jeg bede det bemærket, deels at mit mundtlige Foredrag saavel heri som i Mere tog særeget Hensyn paa dem, til hvem det henvendte sig, deels at selv af disse kun 2 ere at ansee som blindfødte og aldeles manglende Forestilling om Gjenstandenes Synlighed, og endeligen at jeg i den til Trykken bestemte Fortælling ei kunde glemme, hvad jeg skyldte saavel Originalens Forfatter som mine Læsere.

omkring i Haugen; Erindringen om saamange svundne Ungdomsglæder svævede forbi vore Sjele og opfyldte vore Hjerter med vemodigglade Følelser. „O hvor herligt, hvor vederqvægende!“ Saadanne enkelte Ord havde et Par Gange afbrudt vor stille Nydelse, da en Stemme, saa melodisk som jeg aldrig før havde hørt nogen, og med en Inderlighed, som greb det hele Hjerte, til Harpens reneste Sølvtoner sang disse Ord:

O! overalt, hvor Solen blinker,
Staaer Jorden rundt i Skjønheds Flor;
Derfor jeg vil, til Graven vinker,
Mig fryde ved Guds skjønne Jord.

Rørt trykkede jeg min Ungdomsvens Haand, saae mig forundret omkring, og spurgte, hvo det var, hvis Stemme saaledes havde rystet mig. „En Blind,“ var hans Svar. „En Blind?“ raabte jeg. „Gud! En Blind? — Er det muligt?“ Ja, faldt min Ven mig i Ordet, min agtværdige Naboerske og Veninde. Det er hendes Værelse der i Naboehuset, hvor De seer begge Vinduerne aabne.

Med hvilken Begjerlighed jeg forespurgte mig videre om hende, vil man let tænke;

Min Ven gav mig beredvillig den Efterretning, jeg ønskede. „Jeg har," begyndte min Ven sin Fortælling, „saaledes nu i hele 3 Aar næsten dagligen nydt Leonores Selskab, og er bleven saa fortrolig med hendes Historie og hendes Hjerte, at jeg i min Fortælling om hendes Skjebne ofte ei vil kunne undgaae at betjene mig af hendes egne Ord. Troe mig, min Ven! jeg har af hendes Omgang øst mere Føde for min Aand, mere Dannelse for mit Hjerte, end af mange Bøger, end af mangen Underviisning, end af de fleste af de mange store og smaae Selskaber, til hvilke Forretninger eller Fornøielser henkaldte mig. I den første Tid af vort Bekjendtskab har jeg ofte bitterligen begrædt hendes Skjebne; men, naar jeg betænker, hvad der er meget sandsynligt, hvad hun selv undertiden har givet mig at forstaae, at hendes Blindhed er Betingelsen for hendes Sjelefred, for hendes høie indvortes Lyksalighed, saa kan jeg nu ei andet, end i hendes Ulykke ære een af Forsynets velsignelsesrigeste Tilskikkelser.

Hun gik i sit syvende Aar, da Smaakopperne overfaldt hende. Man kunde iøvrigt ei kalde dem ondartede, og de saa neppe kjen-

delige Spoer i Ansigtet viste, at de heller ikke have været mange. Men ak! de udgjøde deres hele Raserie over Øinene. Disse svulnede strax i Begyndelsen op, bleve i adskillige Uger tilsluttede, og, da Hævelsen endeligt tabte sig, gode Gud! ak da vare de begge ganske ødelagte, og de matte Øienlaage tillukkede sig over den forstyrrede Boelig. Saare velgjørende for hende var den med hendes Sygdom forbundne Bedøvelse, der, efterhaanden forsvindende, kun langsomt lod Fornemmelsen af hendes Tab opklare sig. Hendes Fader, der døde strax derefter, og hendes Moder have, efter den Sidstes Forsikkring, lidt langt mere derved end Leonora selv, hos hvem man med overlagteste Omhu efterhaanden svækkede og tilsidst ganske qvalte Haabet om hendes Syns Gjenerholdelse. Forældrene, hvis Stolthed det til Beundring deilige Barn havde været, elskede — i Overeensstemmelse med en bekjendt Erfaring, som gjør Menneskeheden Ære — det ulykkelige Barn endnu ømmere. Den forhen indtil Vildskab livelige Pige havde nu i sit hele Væsen noget Blidt og Stille, som, medens det nærede hos Alle, der omgikkes med hende, den inderligste Med-

lidenhed, stedse fornyede deres Beredvillighed til opmuntrende Trøst, forekommende Tjenester og den omhyggeligste Pleie. Leonora har ofte selv forklaret mig det saaledes: „Den Mildhed og Godhed,“ „sagde hun,“ og varme Deeltagelse, som allevegne ilede mig imøde, eller længe i Forveien gjettede mine Ønsker, har skjenket mig mangfoldige Vemods saare tankerige, ubeskriveligen søde, Glæder, hvilke jeg, som et ubeklaget Barn, ei vilde have smagt, har bevaret mig for megen Strenghed, som jeg, uden mit Vanheld, vist skulde have prøvet og vel ogsaa fortjent. Mine Forældre havde ofte alvorligen irettesat mig for min Vildskab; vist nok havde jeg stedse fortjent disse Irettesættelser; men ligesaavist er det, at dog mit eget Anlæg til Heftighed derved næredes; nu forandrede sig Alt; jeg mødte ikkun Kjerlighed, Inderlighed, Medfølelse, Overbærelse og Tjenstvillighed. De kalder mig blid; dersom de ei tager feil af mig, saa er jeg bleven det ved den Venlighed, som mit Tab indgjød Andre imod mig. Alle behandlede mig med Sagtmodighed, Sindighed og Betænksomhed; deraf den Roelighed, som De tillægger mig.“

Og er det ikke saa? Mon ikke Leonoras Bemærkning for største Delen forklarer os Aarsagen til den Sagtmodighed, vi beundre hos mange Blinde? Vrede, Bitterhed, Strid var langt fra hendes eget stille Liv; og, naar hun stundom hørte dette udenfor hendes Hjem, saa bør vi ei glemme, at hun blot hørte, men ikke saae det, og følgeligen maatte blive fri for de indre Forstemmelser, som frembringes ved Udbrud af Vrede, Arrighed og andre saadanne fjendske Lidenskaber, forsaavidt disse mere meddele sig igjennem Oinene end igjennem Orene.

Saaledes blev Leonora een af de huldeste, kjerligheds fuldeste, fredsommeligste, muntreste Væsener; hendes Sjel var Reenheden og Uskyldigheden selv. Utallige af de Fornærmelser, hvoraf Indbildnings-Kraften igjennem Oiet saares, vare hende ukjendte; hendes barnlige Uskyld foruroligedes ingensinde af Frekhedens Oiekast; og ureen Tale, hvis Braad for det meste kun ved det, vi see, bekommer Virksomhed, blev, om den ogsaa stundom naaede hendes Oie, dog til hendes Lykke hende uforstaaelig. Hvo veed, har hun ofte sagt, til hvilken Forfængelighed, til hvilke Daarskaber

og Yttringer af bydende Overmod, hvortil hun havde Anlæg, hendes sorte Øine, der skulle have været smukke, kunde have forledet hende? Om andre Farer, om de Misdannelser, vort Indre paa saa mange Maader er underkastet, synes hun ei engang at ahne Noget.

Foruden saaledes at bevare hende for mangen Fordærvelse, gjorde hendes agtværdige Moder, som, uden at være rig, dog har sit gode Udkomme, Alt, hvad der stod i hendes Magt, for at give hende saadanne Rigdomme, i hvilke hun under alle Omstændigheder kunde finde Trøst og Nydelse. Med den største Varme taler Leonora om den fortræffelige Underviisning, som hun i nogle Aar, dagligen et Par Timer, modtog af en ung Lærer og en Præst i Religion og Sædelære, almeenforstaaelig Philosophie, Sproglære og andre almeennyttige Videnskaber. Allerede før hendes syvende Aar havde man gjort hende lidet bekjendt med Harpen; til Opmuntring fik hun dert fremdeles Underviisning. Det er næsten utroeligt, med hvilken Lethed hun spiller og synger alt, hvad hun hører; med hvilken henrykkende Stemme, med hvilken smæltende

Inderlighed hun foredrager det, har de selv, min Ven! været Vidne til.

Man fortæller beundringsværdige Ting om den menneskelige Krafts Virksomhed til at erstatte en Sandses Tab; og ret forbausende ere mange Beskrivelser over de fleste Blindes skarpe Hørelse og fine Følelse. Leonoras Exempel har stadfæstet mig alt dette. Hvor rigtigt hendes i sin Eensomhed, uden Adspredelse, virkende Aand iagttager og tænker, hvor fiint hun føler, hvor langt borte fra hun bemærker en Gjenstand, har ei sieldent forundret mig. I hendes Huus, og hvor hun er kjendt, vandrer hun, som om hun var seende, og hvor hun har været blot nogle Gange, finder hun Vei uden Anstød. Aldrig har hun stødt sig til Skade paa Noget, som stod i Veien; man skulde snart troe, at hun følede Alt forud; og hendes hele Gang er saa let, saa svævende og sagte, at hun ei let kan beskadige sig, endog hvor hun uformodentligen støder paa Noget. Hun syer, strikker og spinder, og besørger ikke faa af Husets Forretninger, som eengang for alle ere hende overdragne. Saaledes gavner hun i hendes lille Kreds langt mere end mangen Sei-

gyde i sin; men hun gavner desuden i en større Kreds, saaledes som saa Grende, ved den Aands Rigdom, hun allerede har forhvervet sig og endnu stedse vedbliver at forhverve sig. Undertiden læser hendes Moder for hende; endnu oftere læser jeg for hende, om Sommeren næsten dagligen en Time. De seer der i Hegnet, som adskiller min Hauge fra Moderens, Døren, som fører til disse vore venskabelige Samlinger. Men desuden kommer i samme Øiemed, hver Eftermiddag, en lille fattig Pige, som læser med fortrinlig Færdighed, og som hun betaler derfor, til hende. Denne Pige og flere, Venners og Slægtningers, Døttre, som besøge hende efter den til Forelæsning bestemte Time, underviser hun da i Religion, Sprog- og Sædelære, øver deres Forstand og danner deres Hjerte paa en Maade, der kunde tjene til Mynster heri. Jeg har et Par Gange hørt paa hendes Underviisning, og har hvergang forladt den med inderlig Høiagtelse. Leonora er eet af de agtværdigste og meest agtede Personer af hendes Kjøn i Byen; i flere Huse er hun hjerteligen elsket som Børnenes Skytsengel, og, hvorhen hun kommer, modtages hun med Hjertelighed og Agtelse. Hendes lyse Aand,

hendes lykkelige Sind udbreder Roe og Glæde, hvor hun viser sig, og hendes søde Sang har sjunget mangen Een Taarer i Øiet og i Hjertet den Følelse, at Jorden, mange Smerter og mangt et Forliis uagtet, dog er en Skueplads for alvældig Godhed, og at Gud ogsaa for den, som maa savne Meget, har gjort det muligt, glad og værdigen at vandre over den hen mod Menneskehedens Maal. — Hun kommer, sagde min Ven med kjendelig Varme, da Døren, som førte til hendes Hauge, aabnede sig. Hun kom, rank og ædel af Skabning, Fred og Roelighed udbredet over det af Ungdom blomstrende Aasyn, hendes Mine opklaret af himmelsk Glæde, de mildt tillukte Øine vækkende Tanken om en salig Adskillelse fra Verden og en lykkelig Henvandren paa høiere, stillere, Sandseligheden unddragne, Veie. Venligtsmilende nærmede hun sig Hegnet ligeoverfor os; men pludseligen traad hun, ligesom med en liden Forbøining, beskeden og halvrødmende tilbage, formodentligen fordi hun, uagtet vor Taushed, mærkede, at hendes Ven ei var alene. Denne førte mig derfor strax igjennem Døren til hende, nævnede mit Navn, og erindrede hende om, at han

alt flere Gange havde fortalt hende om denne sin Ungdomsven.

Uden Forlegenhed modtog hun mig med godmodig Hilsen, og inden faa Minuter havde hun draget os begge ind i en sammenhængende, mig uforglemmelig, Samtale, under hvilken jeg ofte, skuende mod Himmelen, følede mig opløftet over det Synlige og gjennemtrængt af den reneste Andagt, ligesom jeg med Forundring saae, hvorledes hun altid vendte sig mod den Talende, ret ligesom hun vilde læse i hans Miner, og hvorledes hun overhovedet stadfæstede alle min Vens Efterretninger. Jeg vil ikke her gjentage vor Samtale; kun det er mig endnu næsten ordlydende i Erindring, hvad hun svarede mig paa Ytringen om mine Følelser ved hendes Sang. Uden Hensigt var jeg kommen til at nævne min Beundring af hendes glade Sind, som hendes fine Aand strax fastholdt og besvarede.

„De undres ikke over min Munterhed!" begyndte hun. „Vist nok savner jeg meget. Ak jeg føler det, hvor meget mere jeg har tabt end den Blindfødte, der slet ikke veed at sætte Priis paa det Gode, han maa undvære, og som neppe kan gjøre sig det be-

gribeligt, hvad der fattes ham. Jeg savner saare meget. Troe mig! ligesom De maaskee kan fryde Dem ved Billedet af et Paradiis, ved Digtningerne om en bedre Tidsalder, eller forestille Dem en høiere Tilværelses Glæder, saaledes efterhænger jeg stundom den Drøm, hvorledes jeg vilde være til Mode, om jeg med Eet kunde beskue denne skjønne Jord, og med mit Blik indsuge alle disse Foraarets Sødheder. Og dog, ogsaa saaledes er det vel. Herren gav mig mit Syn; Herren tog det fra mig; Herrens Navn være lovet! Ogsaa jeg er ikke ulykkelig; ogsaa for mig gives der Erstatning. Saa levende som mig kan Indbildningskraften ei fryde Dem, der er i Besiddelse af den umiddelbare Følelse. Jeg har som Barn nogle Gange seet Solens Opgang og flere Gange dens Nedgang; jeg har seet Maanen ildrød hæve sig op over Jorden, og venlig glide frem; jeg har seet Uveirets Majestæt, som jeg nu ikkun hører. Nu stiger Solen for mig ei mere op; nu synker den for mig ei mere ned; for mig glindser Maanen, for mig glimte de herlige Lyn ikke mere. Aldrig forglemmer jeg hine Indtryk; de skjænke mig endnu Erindringer, som fra en anden Verden, hvilke jeg mangengang med den om-

meste Vemodighed efterhænger, hvilke i Digterne Skildringer ei sjeldent røre mig indtil en Art af Vanghed. Men ofte opgaae ogsaa endnu, opmuntrende og opløftende, jeg kunde næsten sige, renere, mere straalende og begeistrende end i Virkeligheden, Soel og Maane i min Indbildning; og, fordi den Tanke næsten altid paatrænger sig mig, at jeg omgives af Meget, som ei rører mine Sandser, saa forekommer det mig, som om just min Blindhed letter mig Fornemmelsen af det, som er ophøiet over al Sands, som om det store Usynlige, Gud og den af ham indrettede moralske Orden og hans Opdragelse af Menneskeheden og Udødeligheden, var bragt mig nærmere; De er rørt; De skjænker mig Taarer. Beroelige Dem med den Tanke, at jeg føler det af mit hele Hjerte, at den gode Gud ogsaa for mig er en god Gud! Nu sang hun paa ny:

O! Overalt, hvor Solen blinker,
Staaer Jorden rundt i Skjønheds Flor;
Derfor jeg vil, til Graven vinker,
Mig fryde ved Guds skjønne Jord.

Jeg var tilmode, som gaves der hernede intet Vanheld mere. — Aldrig har jeg nydt

alvorligere og lykkeligere Øieblikke, end de faa, som henrandt for mig i Leonoras Selskab; aldrig har jeg bittrere beklaget, at Omstændighederne nægtede mig Nogens længere Omgang; aldrig var jeg ved nogen Skilsmisse mere blødgjort.

Og disse salige, herlige Øieblikke skjænkedes Fortælleren af en Blind. Hvor megen Opmuntring og Trøst ligger ei i denne Tanke for Enhver, hvis Lod det blev, som Leonora, at vandre i Mørke gjennem Livet: „saavidt bragte den blinde Leonora det i Aandsdannelse, Kundskabsforraad og Gavnlighed for Borgersamfundet som for sin egen huuslige Kreds; saavidt kan, ved Evner, Flid og Anstrængelse, en Blind bringe det!" Mod dette Maal stræbe Enhver, som Gud gav Evne dertil! og sande skal han da, at han gaaer en bedre Tid i Møde, at ved Gavnelyst og Flid formilder han sin Bane, ja at den Blinde selv i sorgfri Stand skal gavne Sig og Fædreland *).

Nissen,
Rector og Professor.

*) Første Hefte S. 40.

Forklaring over Titel-Vignetten.

Belisar, Feldtherre under Keiser Justinian, Gothernes, Persernes og Vandalernes Overvinder, faldt omsider i Unaade. Af Misundere beskyldt for at eftertragte Tronen, blev han, allerede gammel, kastet i Fængsel, hvorfra hverken Venners Forbøn, eller hans Hustrues, Antoninas, Taarer kunde befrie ham. Endeligen, da et ham elskende og hædrende Folk gjorde Oprør og fordrede hans Løsladelse; maatte man føie det heri. Men, inden man satte den fortjente Mand i Frihed, lod man hans Øjne udstikke. Berøvet Legemets Lys, men skuende klart med Aandens Øjne, fattig paa jordiske Goder, men rig paa Visdom og Dyd; omvandrede han siden fra Sted til Sted ved en tro Veileders, en Ynglings, Haand; under mange synderlige Optrin, hvorved han søgte at undervise og trøste baade sig selv og Andre, fandt han medlidende og velvillige Hjerter. Han, som engang skjenkede saa Mange, der bade ham, Livet, maatte nu, graahærdet, bede om Livets første Fornødenheder; Han, paa hvis Vink saa Mange fordum stode, maatte nu bie paa Andres Veldædighed. I denne Stilling har Kunst-

neren sat ham. Hans lille Fører udrækker hans Hjelm til de Forbigaaende med de Ord, hvilke læses neden under: „Date obolum Belisario!“ (Giver Belisar en Skjerv!)

(See Mere hos Procop og i den Marmontelske deraf uddragne, i dansk oversatte, Fortælling!)

Michelsen.

Senere Bidrag af veldædige Medborgere

Fra Grosserer Joh. J. Zinn	.	100 Rd.
— — J. D. Vogel	.	100 —
— — C. Good	. .	100 —
Consul Tutein	. . .	200 —
Grosserer Hilker, aarligen	.	20 —
— — Gustmeier	. .	100 —
Baron og Khr. de Selby	.	300 —
Grosserer H. P. Kofoed	. .	100 —
Etatsraad Koefoed	. .	100 —
Grosserer Tostrup	. .	100 —
og aarligen	. .	10 —
— — P. P. Koefoed	.	100 —
— — G. L. Becker	. .	200 —
— — Frue Zinn	. .	100 —
Capitaine Kroyer, aarligen	.	20 —
Grosserer Bertelsen	. .	100 —
— — L. Colstrop, aarligen	.	20 —
— — Maag, ligesaa	. .	20 —
— — A. Colstrop	. .	100 —
— — P. A. Colstrop, aarligen		20 —
— — H. Wasfard	. .	100 —
Major Aagaard	. .	100 —
Justitsraad Marcussen	. .	100 —
Cancellieraad Degen, aarligen	.	20 —

Grosserer Lütken . . 100 Rd.
— — S. Vogel, aarligen . 25 —
H. Thomsen, Kiøbmand i Malmø 100 —

Disse, saavelsom de i 1ste Hefte anmeldte Bidrag, ere samlede ved den for vor Stiftelse saa særdeles virksomme, Grosserer Nielsens ligesaa ædle som heldige Bestræbelser.

* * *

Efter Antegning i Institutets Protocol bidrager.

Hans Majestæt Kongen, aarligen 1000 Rd.
Hendes Majestæt Dronningen, ligesaa 100 —
— Kongel. Høihed Kronprindsessen, ligesaa . . . 50 —
— Kongel. Høihed Prindsessen Wilhelmine, ligesaa . . 60 —
Hans Høihed Prinds Christian, ligesaa . . . 60 —
— Høihed Prinds Ferdinand, ligesaa . . . 50 —
Overhof-Marskal Hauch, foruden hvad han bidrager med Selskabet,

der har oprettet Institutet, desuden aarligen . . 50 Rd.
Statsminister Præsident Moltke, aarligen 50 —
Statsminister Grev Reventlau — 50 —
Statsminister Grev Schimmelmann . . — 60 —
Kammerherre Grev W. Moltke — 100 —
Statsminister Rosenkrants — 50 —
Grev Danneskiold Samsøe — 50 —
desuden betalt for den forløbne Tid . . 60 —
Greve Holstein . . — 40 —
Præsident i danske Cancellie Kaas — 20 —
Etatsraad Bang . . — 20 —
Admiral Winterfelt . — 10 —
— Ramshart . — 10 —
Major d' Auchamp . — 10 —
Studiosus Juris D. N David — 20 —
Capitaine Sommer . — 10 —
Kiøbmand W. Smidt . — 10 —
Kammerherre Flint . . — 10 —
Litteratus N. Fürst . . — 10 —
Capitaine Lind . . — 10 —
Amtsprovst Mønster . — 10 —
Hof-Hattemager Petesen . — 10 —
Generalinde Bülow . . — 20 —
Capitaine Berg . . — 10 —

Pakhuusforv. Nørregaard aarligen		10 Rd.
Candidat Henriksen .	—	10 —
Jakob Fürst . .	—	20 —
Kiøbmand Obel . .	—	10 —
Overkrigscommissair Schoubo	—	10 —
Capitain Lütken . .	—	20 —
Overadjutant du Plat .	—	10 —
Greve Schulin . .	—	10 —
Capitain Michelsen , .	—	10 —
Kiøbm. E. Hamnen fra Gothenborg	—	20 —
Baron Stampe . . .		100 —
Klædekræmmer Bagge . .		100 —
Bestyrerne i Kaperskonnerten Danneskiold . . .		100 —
Hr. Hagen . . .		10 —
Controleur Blesberg, aarligen .		20 —
Major Schnitter, aarligenen .		10 —
Kammerraad Budsk . .		5 —
Pastor Westergaard . .		40 —
General-Major Grev Ahlefeldt Laurvig . . .		100 —
Fra en Unævnt modtaget af Prof. Bræyson .		50 —
Ligesaa . . .		20 —
H. S. Høyer . . .		100 —
For Kirkesangene . . .		20 —
Hans Majestæt har betalt . .		1000 —

Prindsesse Juliane og Charlote 50 Rd.
Prinds Ferdinand . . 50 —
Prinds Christian . . 60 —
For den til Fordeel for Blinde udgivne Journals første Hefte er efter fradragne Omkostninger udkommet 400 —
Secretar Mørk . . . 40 —
Skjenket af en Ubekjendt . . 70 —
Capelmusikus Füssel for de ved ham udgivne Musiksange . 100 —
Det danske Cancellie . . 1000 —
Frue Hinkeldey . . 200 —
En Ubenævnet ved et Medlem af Skolekommissionen leveret . 5 —

Hr. Hofhattemager Petersen foræret 5 Filtehatte.

Hr. Kobberstikker Bagge har stukket og foræret 1 Signet.

Hr. Capitain Lütken i Søetaten har, foruden sit aarlige Tilskud, ved flere Lejligheder viist Institutet velvillige Opofrelser.

Hr. Fab. Groening skiænket 4 Straaehatte.

Hr. Kjøbmand Dan. Fürst, der ved flere Lejligheder understøtter Institutet, har skiænket Klæder, Linned, Lærred, Dækketøi og Fodtøi.

Instrumentmager Lassow har lovet, at ville have den Godhed, at levere de fornødne blæsende Instrumenter.

Fra Medlemmerne af Selskabet, der har stiftet denne Indretning, er skienket Instrumenter, Redskaber og Inventarie af ikke ubetydeligt Værdie.

Extract

over det Kongel. Blinde-Instituts Indtægter og Udgifter i det første Aar, fra 10 Juni 1811 til 10 Juni 1812.

Indtægt.

Af de tilbudne, og i denne Journal anmeldte Indtægter er i det anførte Aar, indkommet den Summa . 15360 Rd. 86 ß.

Udgifter.

Huusleje . . .	424	Rd. 20	ß.
Elevernes Klæder og Linned	790	— 80	—
Deres Skoetøj . .	176	— 12	—
NB. de ere fra nye af opklædte.			
Bespisning . .	1956	— 64	—
Vask og øvrig Reenlighed .	137	— 64	—
Brændsel og Lys . .	239	— 24	—
Protocoller og Skrivematerialier	62	— 94	—
Ledsagere for de Blind, før de kom i Huset . !.	36	—	
Renovation og Reenlighed i Gaarden . .	34	— 28	—
Medicamenter . .	14	— 26	—
Hegemoderens Løn i 8 Maaneder	64	—	
	2976	Rd. 28	ß.

	Transp.	2976 Rd. 28 ß.
Løn til de i Haandarbejde Underviisende . .		350 — 80 ß.
Ditto til Budet i 8 Maaneder		32 —
Reparationer i Huset . .		6 — 32 —
giør .		4325 Rd. 44 ß.
desuden har Institutet udbetalt for Instrumenter og Arbejds-Redskaber	236 Rd. 52 ß.	
— Inventarium af Huusgeraad og Kiøkkentøj	750 — 69 —	
— raae Produkter .	267 Rd.	
		1254 — 25 —
Tilsammen		5579 Rd. 69 ß.

Bliver altsaa i Behold 9781 Rd. 17 ß. hvoraf 9000 Rd. ere frugtbringende; af Resten er endeel givet ud siden 10 Juni og det Øvrige, forsaavidt det ikke bruges til løbende Udgifter, bliver giort frugtbringende.

Foruden den her i Behold anførte Summa 9781 Rd. 17 ß. kan den største Deel af de til Udgift anførte 1254 Rd. 25 ß. desuden anees som Beholdning for Institutet, thi

for disse haves Arbejds-Redskaber, Instrumenter og Materialier til Arbejde af Hør, Bomuld, Uld m. m., som største Delen forædlede ved Arbeidet, enten endnu ere i Behold, eller ere anvendte til Klædnings-Stykker for de Blinde i Institutet.

Bestyrelsen af det Kongl. Blinde-Institut
den 30 Juni 1812.

Hauch. Warnsted. Nerenst. Ewald.
Würtzen. Lindencrone. Lorentz. Brorson.
Nielsen. Klingberg.

Gad.

Trykfejl i 1ste Bind af Journalen.

(Forerindringen) 1 Side 2 Lin. et læs eet.
2 Side 15 Lin. et læs eet.
— — 16 — Haandarbeide læs Haandarbejder.
5 — 22 — hae læs har.
— — 24 — uddaane læs uddanne.
7 — 22 — ville læs vil.
10 — 5 — Oje læs Øje.
15 — 8 — Olsen læs Jensen.
18 — 3 — vanskeligt læs vanskelig.
19 — 20 — Borck læs Borch; ligeledes 20 S. 10 Lin.
25 — 17 — kunde læs kan.
31 — 19 — puplicos læs publicos.
34 — 10 — Jurgensen Spang læs Jurgensen & Spang.
— — 12 — v. Halle Reval v. Halle, Ree.
— — 24 — Thoger l. Thoger.
35 — 13 — Megler l. Mægler.

35 Side 170 og 18 Lin. Pecher læs Peschier.
38 — 10 Lin. mit l. vort.
43 — 22 — de l. den.
44 — 19 — mange l. mangen.
46 — 5 — Salvation l. Salivation.
47 — 11 — 1710 l. 1810.
— — 18 — Undervitsningens l. Undervisningens.
48 — 21 — Kandidat udelades.
50 — sidste Lin. Giemsoe l. Giemsøe.
51 — 6 Lin. sit l. hans.
57 — 10 — pupilea l. pupilla.
62 — 1 — Aftenen l. Morgenen.
69 — 19 — undgaae l. undgaar.
79 — 21 — løfte l. løste.
80 — 7 — Armebaaand l. Armbaand.
82 — 18 — kraftige l. kraftig'.
84 — 18 — hellige l. hellig'.
96 — 6 — Humaninitetens l. Humanitetens.
102 — 3 — Bestræbelse l. Bestræbelser.
103 — 8 — Eftermiddagen l. Eftermiddagen.
106 — 15 — Pligtsforglemmelse l. Pligtforglemmelse.
— — 25 — uværdig l. uværdige.
109 — 01 — Nernst l. Nerenst.
122 — 18 — Disse Timer o. s. v. l. Tiden, bestemt o. s. v. medtager.
131 — 4 — [illegible],000 tilføies Rd.
141 — 21 — hvor l. hver.
148 — 2 — Naarmon l. Naar mon.
— — 17 — Sliv l. Slip.
150 — 15 — Guld l. Huld.
158 — 12 — frembringe l. frembringer.
169 — 10 — men l. man.
170 — 21 — Staphylom l. Staphylon.
174 — 22 — catoracta l. cataracta.
175 — 27 — Gund l. Grund.

Andre, mindre vigtige, Trykfeil, f. Ex. funde og vilde for kunne og ville o. s. v. rette Læserne selv hvor de forekomme.

Journal
udgiven
til
Fordeel for Blinde.

Andet Bind.

Kiøbenhavn, 1813.
Trykt hos Sebastian Popp.

1.

Efterretninger om Stiftelsen.

I det andet Hefte af denne Journal anmeldtes, at Selskabet, som lagde Grund til Institutet for Blinde, havde, for at give denne Stiftelse en Beqvemmelighed, Fasthed og Uddannelse, som dette dets kjere Anliggende fordrede, tilkjøbt sig en Gaard paa Hiørnet af Helliggeiststrædet og Tugthuusporten. Sidstafvigte Michelsdag bragtes vore Lærlinge til deres nye Bopæl, og da her var Plads til at modtage Flere, saa lod Bestyrelsen i de offentlige Blade indrykke følgende

Bekjendtgjørelse:

Det Selskab, som har oprettet Institutet for Blinde i Kjøbenhavn, har stedse

ønsket at udstrække dets Omsorg til et større Antal Blinde end hidindtil. Det har, fornemmeligen med Hensyn hertil, ved betydelig Penge-Opoftrelse tilkjøbt sig en egen Gaard, hvori det fra 1ste November d. A. haaber at kunne imodtage 24 Blinde, istedet for de 12 Blinde, til hvilke Selskabet fremdeles, ligesom hidtil, vedbliver at skjenke ei allene frie Underviisning i alt, hvad der kræves til at danne dem som Mennesker og som Borgere, men ogsaa at sørge for deres Føde, Klæder, Bolig og alle Fornødenheder, indtil deres Dannelse kan ansees fuldendt. Selskabets egne Evner, og de Bidrag, som flere Menneskevenner udenfor Selskabet have skjænket Institutet, ere ikke tilstrækkelige — i hvor betydelige de end ere — til at holde et større Antal Blinde paa denne Maade. — Undertegnede ere derfor bemyndigede til at bekiendtgiøre de Vilkaar, paa hvilke Selskabet agter at imodtage 12 Blinde i Institutet. 1) Institutet modtager fra første November d. A. 12 Blinde, som skulle nyde al Underviisning frit, men betale Kost, Klæder og andre Fornødenheder. Tidernes Dyrhed tillader ei at ansætte Betalingen til ringere for det første, end 400 Rdlr. d. C. eller 55 Rdlr. Spec.

aarligen, med Hensyn paa Ønsket, at den Blinde maatte nyde den forsvarlige Forpleg-ning, som man skylder denne Ulykkelige. — Betalingen erlægges den 1ste October, den 1ste Januari, den 1ste April og den 1ste Julii ethvert Aar, hvergang for et Fjerdingaar forud med 100 Rdlr. d. C. eller 13 trequart Rdlr. Spec. 2) Det antages, at til de Blindes Dannelse i Institutet vil i Almindelighed medgaae 3 Aar. Det Maal, til hvilket man i dette Tidsløb haaber at føre dem, findes angivet i det andet Hefte af Journal til Fordeel for Blinde. 3) Institutet forbeholder sig, at undersøge de Blindes Evner, som ønskes antagne, og at bortvise dem, som enten ved legemlige Svagheder eller Aands Sløvhed maatte befindes uduelige til at benytte de Bestræbelser, som anvendes til deres Dannelse. 4) Ingen antages i Institutet, som er under 12 eller over 20 Aar; uagtet denne sidste Alder af flere Grunde kan ansees vel høi, har man dog troet indtil videre at burde lade den gjelde, for ikke at udelukke haabefulde, ja maaskee endog talentfulde Blinde, der alt havde nærmet sig denne Alder forinden denne Leilighed aabnedes dem til Dannelse. Efterhaanden vil de Ansøgende af denne

Alder naturligen stedse blive færre. 5) Ved mulig Concurrence blandt de Ansøgende foretrækkes den, der er aldeles blind, som mere hjelpeløs, for den der kan skimte. — De som maatte ønske at indsætte Blinde udi Institutet, og i dette eller andet Anliggende vilde henvende sig til Samme, ombedes, under Udskrift: "Bestyrelsen for Blinde-Institutet i Kiøbenhavn" at indsende deres Andragende til Overhofmarskal Hauch, som Formand i Bestyrelsen.

Kiøbenhavn udi Bestyrelsen af det kongelige Blinde-Institut, den 6 August 1821.

Hauch. Warnsted. Merenst. Evald.
Würtzen. Lorentz. Lindencrone.
Brorson. Klingberg. Nielsen.

Gad.

Efter denne Bekjendtgjørelse anmeldtes:

1) Niels Netz Munk, hvis Underviisning og Pleie betales af hans Fader, der er Kapitain og Kommandant paa Hals Skandse.

2) Lucie Lovise Schubing, hvis Forældre ere døde; hun sendtes hid fra Al-

Lona, hvor hun var hos sin Tante, Ritmester Taysens Enke, og nu hos os dannes for Hans Majestæt Kongens Regning.

Man kunde maaske undre sig over, at der ei skete Anmeldelse om flere Blinde til at nyde Underviisning for Betaling. Aarsagen maa sikkert søges i Tidernes Besværlighed og de paa Fattig-Væsenet, i Hovedstaden som paa Landet, allerede hvilende tunge Byrder; og aldeles ikke i Ligegyldighed for den hidtil forsømte Slægts Dannelse; ikke heller deri, at man miskjendte den Vinding, Folgerne af Institutets Bestræbelser vil i Fremtiden yde; thi de, som hidtil vare Samfundets blot tærende, blive hos os til dets arbeidende, gavnende Lemmer, der gandske, eller dog for det meste, kunne fortjene Livets Fornødenheder.

Hvor ønskeligt det var, at der efter bestemt Plan blev arbeidet, for at danne den Blinde som Menneske og Borger, vil erkjendes af hver Menneskeven, der kaster et Blik paa denne til det kongelige, danske Cancellie indsendte Fortegnelse om de i Danmark og Norge værende Blinde:

I Siællands Stift, med Undtagelse af Kjøbenhavn, . .	245
I Fyens og Lollands — Falsters Stift	267
I Aalborg . . .	134
Aarhuus . . .	128
Viborg . . .	59
Ribe . . .	141
	974
I Kristiansand . .	283
Bergens . . .	240
Tronhiem . . .	291
	814
I Kjøbenhavn — hvor i almindelig Hospital ere 40 — i Aggershuus, Finmarken, Schlesvig og Holsteen vil jeg antage de Blindes Tal, i det mindste, er . .	600

Altsaa gives der 2388 Blinde i Danmark og Norge. Vist nok have blandt disse mange tabt deres Syn af Ælde, og for disse maa hvert Steds Fattigvæsen sørge, om de behøve det; men et saare stort Antal bleve denne Sands berøvede i den unge Alder, der kan modtage og fordre Dannelse. Det var at formode, at Landsfaderen, der bød, man

skulde sørge for de Døvstummes Underviis-ning, heller ikke vilde glemme sine, med dem i Ulykke beslægtede blinde Børn; og det glæder mig, at det kongelige danske Cancellie har udstrakt sin Velvillie, og vendt sit for Underviisningens Tarv og menneskelig Nød vaagne Øie til Landets Blinde, ligesom dette Kollegium alt flere Gange veldædigen har understyttet vor Stiftelse. — Vel erkjender jeg gierne, at den Døvstummes intellectuelle Dannelse som Menneske fordrer længere Tid og særegen Kyndighed hos Lærerne; men man vil tillige tilstaae mig, at der kræves megen Taalmod, ja vel ogsaa særegen Kyndighed og Øvelse for heldigen at lære den Blinde endog lette Haandarbeider; og dette kan for den Døvstumme med sit aabne, opmærksomme Blik ei være vanskeligt, som jo ogsaa Erfaring har viist. — Vel ere Mange af de Blinde i Danmark over 20 Aar, og om disse troede man da, deres Dannelse burde opgives; jeg er nu ikke af den Tanke; de have efter Rimelighed endnu den længste Deel af Livets Bane tilbage: skal de vandre den fremdeles i aandeligt Mørke? uvirksomme for Selskabet? sig selv og Andre til Plage? Jeg mener derfor, alle Blinde, som kunne modtage nogen Dannelse, bør, saavidt

muligt, forundes Adgang til den, enten det nu kan skee i hvert Sogn, hvor Nogen af disse Uheldige findes, eller som jeg i første Hefte har yttret, i hvert Stifts Hovedstad.

2.

Om de i Institutet nu værende, og om de snart udgaaende Lærlinge.

Foruden de sidstnævnte tvende og de i første Hefte anførte tolv blinde Lærlinge, har desuden Handskemager Nielsens trettenaarige, aldeles blinde Datter Louise allerede længe modtaget frie Underviisning i Institutte, hvorhen hun dagligen bringes af sine Forældre, som ogsaa besørge selv hendes Spise og Klæder. Det har glædet os, at vi saaledes have kunnet lindre de gode Forældres tunge Sorg, ved at antage os deres lærvillige Barns Dannelse.

Institutet bestaaer da saaledes nu af 15 Lærlinge, som alle nyde god Helbred, og ved deres Sædelighed, Flid og Fremgang, i Almindelighed, svare til vor Forventning, ligesom de frembyde et Billede paa Munterhed og Tilfredshed, der ikke let findes under et lige Antal af Individer samlede under et Tag.

De lade vente, vi skulle snart høste, for en Deel, de haabede Frugter af vort Arbeide. Thi Flere af vore Lærlinge nærme sig nu det Maal, de havde Evne at naae, og til det vi havde besluttet at føre dem, og disse forlade Stiftelsen i denne Sommer. De ere Følgende:

1) Johan Jacob Mogensen, som Hofkurvemager Stich, uden Betaling har lært Kurvefletning. Desuden har han lært at spinde; skulde der komme Dage eller Timer, da han ei kunde arbeide i Værkstædet, saa tager han fat paa Rokken. Hr. Kihl af det kongelige Kapell, har lært ham, at spille Violin; han kan ret godt for den simplere Klasse spille til Dands, og herved er ham aabnet en Kilde til Indtægt om Aftenen, naar Dagen er tilbragt med Haandarbeide. "Men — siger man — det er betænkeligt; han faaer derved Anledning til at komme i Kredse, der ere farlige for hans Sædelighed." Fristelser omgive, især store Stæders Beboer, allevegne, og jeg mener, de ere færre for den Blinde end for den Seende. Vi have meddeelt ham Kundskab om de ham truende Farer, og Grundsætninger, med hvilke han bør

møde og overvinde dem. Nu sende vi ham bort med gode Ønsker; vi formaae ei at yde ham mere. Lader han sig lede af vort Raad, og vedbliver at være arbeidsom, saa gaaer det ham vel, og vi troe, han vil gandske kunne fortjene Livets Fornødenheder.

2) Niels Espensen, har ogsaa lært at flette Kurve og at strikke. Musik — naar Sang undtages — har han ei lært, da Naturen hertil ei har givet ham Anlæg. Vi haabe, han vil ved sit Haandarbeide, for det meeste, fortjene sit Brød.

3) Anna Lefevre spinder Hør, Uld, Bomuld særdeles vel og strikker godt. Da hun kan skimte, saa kan hun ogsaa besørge Byeærinder til bekjendte Steder. De aldeles Blinde have vi ofte betroet hendes Ledsagelse, som hun med Sikkerhed har besørget. I Institutet har hun tillige deeltaget i at vaske Linned.

4) Bente Kirstine Jørgens Datter, udmærker sig ved sit Hør- Uld- og Bomulds-Spind, strikker godt, og har tillige deeltaget i Vask.

Vore Ønsker for og Forhaabningerne om dem har jeg nærmere yttret i mit for neden aftrykte Foredrag den 20 Maj til Stiftelsens Velgjørere og Venner. Hvad det Almindelige ellers kan ønske at vide om dem, findes i mine Beretninger om de i Institutet værende Blinde, i Journalens 1ste og 2det Hefte.

3.

De holdte offentlige Examiner.

Da vi havde bragt Udbedringen i vor tilkjøbte Gaard saa vidt, at vi kunde indbyde til en offentlig Beskuelse af vore Lærlingers Fremgang, havde vi den Fornøielse den 12 Maj, at modtage det Selskab, som Stiftelsen nærmest angik, efterdi den paa dets Beslutning fik sin første Tilværelse; og, i dets Overværelse, at anstille en Examen, der aabnedes ved den nedenfor anførte Sang (No. 3) og et Par Ord af mig, Brorson; og endtes med en Tale af Præsten Michelsen og en Sang.

Flere af vore Medborgere bleve derpaa indbudne ved denne

Bekjendtgjørelse:

"Det Selskab, der for 2de Aar siden oprettede en Stiftelse til Blindes Dannelse, fandt saa megen Opmærksomhed og veldædig Understøttelse hos Regjeringen som hos Medborgere uden for Selskabet, at det altid har erkjendt det for en Pligt, Taknemmelighed fordrede, at fremvise det Offentlige Frugterne af dets Bestræbelser. Vi indbyde derfor alle de Veldædige, hvis Bidrage understøttede vor Sag, til at overvære en Prøve over de blinde Lærlinges Fremgang i musicalske Færdigheder, i Kundskaber og Haandarbeider. Prøven, der ledsages af Sang og en Tale, holdes Torsdagen den 20de dennes om Eftermiddagen Kl. 4 en halv. Stiftelsens Velgjørere ville behageligen hertil lade afhente Adgangsbilletter, som udgives ved Hr. Raffinadeur Rømer Tirsdagen den 18de, Onsdagen den 19de og Torsdagen den 20de om Formiddagen fra Kl. 10 til 2 i Institutets Værelser i Gaarden No. 142 paa Hiørnet af store Helliggeiststrædet og Tugtshuusporten. Da det er at formode, at flere blandt vore Medborgere, der glædes ved at see menneskelig Elendighed lindret, tillige ønske at kjende Stiftelsen og ville overvære denne Prøve, saa kunne de,

som skriftligen opgive deres Navn, modtage Adgangsbilletter til denne Prøve paa ovennævnte Sted og Tid, for saavidt som det indskrænkede Locale tillader det.

Bestyrelsen af det kongelige Institut for Blinde, i Kjøbenhavn, den 14de Maj 1813.«

Vi glædedes ved en talrig Forsamling af Stadens første Embedsmænd, samt mange andre Hædersmænd og Dannequinder, som forundte os Opmærksomhed under Examen, og skjenkede os Tilfredshed, da den var fuldendt.

Lærlingene vare alle satte i Arbeide med at spinde, strikke, flette Kurve og Skoe af Klædelister. De Tilstædeværende saae de Blindes Virksomhed med inderlig Deeltagelse, og bemærkede med Fornøielse, hvorledes de ved deres Haandarbeide vide at hjelpe sig uden Syn ved den fine, øvede Følelse.

Lærlingene aabnede derpaa Handlingen ved at tolke deres Følelser i følgende af Professor Sander forfattede Sang:

Alfader, Dig vort Hjerte priser
Med tavse Taarer som med Sang!
I Livets Nat Du Banen viser,
Og lærer os en sikker Gang.

Du bød; og ædle Mænd fremstode
Med Viisdom, Kraft, og Fadersind:
Vort Hjerte var saa vel tilmode,
Og selv vor Aand ei mere blind!

Ja, Dannemænd og Dannequinder,
Foryngt Liv' vi skylde Jer!
Hvor mangen Glædestaare rinder
Ved vore Fædres Omhed her!
Frivillig ofrer mangen Lærer
En Deel af Livets korte Tid;
Frivillig Hver sin Byrde bærer,
Og lønnes kun ved hældig Flid.

Til modig Flid vi os forene!
I Ædle, hører Alles Eed!
Vi sværge, hvad vi ærligt meene,
At naae vort Samfunds Øiemeed!
Alfader, sign Du vore Fædre!
Vor Gud, vor Trøst, forlad os ei!
Og fra det Gode til det Bedre
Vi vandre da vor Fremtids Vei!

Derpaa henvendtes følgende Tiltale til Forsamlingen af Præsten Michelsen:

Hæderlige Forsamling af Dannemænd og Dannegvinder!
Fædrelandets Venner!
vort Instituts Velgjørere!

Den varme Deltagelse, saa Mange blandt Eder have viist denne vor Anstalt; den Redebonhed og Velvillie, hvormed saa Mange mødte vore Bestræbelser; og den hjelpsomme, gavmilde Haand, saa Mange rakte dette Menneskehedens Anliggende, gjorde det til hellig Pligt for denne Indretnings Bestyrelse, at lade de æle danske Medborgere og Medborgerinder deels nærhos skue Indretningens Gang, deels overtydes om en rigtig og hensigtsvarende Anvendelse af Deres Velgjerninger. Dette — saa troede Man — vilde være den værdigste Maade, hvorpaa Man borde gjengjelde Eders Deeltagelse og yttre vor og vore blinde Lærlinges Taknemmelighed; Dette er Hensigten af denne højtidelige Forsamling, i hvilken vi ønske at lægge for Dagen, Hvad som i de, næsten tilbagelagte, 2 Aar er udrettet inden for denne Stiftelse.

Saa værer da velkomne, ædle Medborgere og Medborgerinder! Værer velkomne for at dele vor Glæde og opmuntre vore Idrætter!

Skjenker Indretningen Eders Bifald, Dagens Forhandling Eders Opmærksomhed! Men glemmer ikke, at dette Menneskehedens Værk staar kun føje Tid; at det nyligen har begyndt at love Frugt! Medbringer derfor den Skaansel, der saa vel egner Oplyste, Forædlede, men især Sagkyndige! Minder Eder, at dette Undervisningsfag er ganske forskjelligt fra de Seendes, og at den Vej, de Underviisende have her at vandre, neppe, endog i fremmede Lande, er meer end afstukken!

Hvorledes Ordføreren og hans værdige Medarbeidere have betraadt og vandret denne Vej, derom have vi søgt at underrette i Journalens 2det Hefte; og til Dette tillade vi os altsaa tilhobe at henvise.

Og nu til Dagens Orden! Den være velsignet af Gud, Alfaderen!

Derefter examinerede Lærerne, Enhver i sin Underviisningsgreen. Præsten Michelsen i kristelig Dogmatik, Skolelærer Hr. Borch i Menneskets Naturhistorie (Anthropologie) Kapitain Linde i Regnekunst, Professor Nissen i Forelæsning af enkelte, Eleverne indstuderede, poetiske Stykker, Hr.

Boetius i Danmarks Historie, Assessor Muus i Geografie, og jeg i kristelig Moral.

Den tiaarige Niels Peder Jensen, underviist af den ædle, blinde Olding Hr. Pauli, lod sig høre paa Fløite. Mathias Mejer, underviist af Student Hr. Bay, spillede en Klarinetduet med Jens Peter Jensen. Hesselberg, underviist af Hr. Lammi, spillede Harpe. Da Hr. Bruun og Hr. Kihl ej kunde være tilstæde vovede deres Lærlinge — Møller paa Fløite og Mogensen paa Violin — ej at lade sig høre; men jeg er overtydet om, at man ogsaa ville have erkjendt deres Flid og Fremgang.

Denne Prøve endtes med følgende Sang af Biskop Hjort, forfattet for Haandværksstanden.

Arbeidsomheds Værd.

Den alene nyder Livet,
Som til Arbeid bruger det;
Virkekraft har Gud os givet,
Flid er Pligt for Mennesket.

Arbeid mangen Sorg fordriver,
Arbeid skjænker Sundheds Fryd,
Arbeid Sind og Sands opliver,
Styrker os i Pligt og Dyd.

Arbeid hædrer Mand og Qvinde,
Velstand naaes ved ærlig Flid.
Ædles Gunst vi sikkert vinde
Ved at bruge ret vor Tid.

Her i denne Kreds vi prise
Virksomhed med munter Fryd,
Og ved egen Flid vi vise,
At vi hylde denne Dyd.

At disse Sange udførtes smukt og musikalsk skyldes Student Hr. Schønheiders Veiledning.

Endelig sluttede jeg denne, for vore Blinde uforglemmelige Fæst med følgende Tale.

Ædle og Agtværdige! den lidende Menneskeheds Venner og Veninder!

Det blev mig overdraget, at tolke vore Følelser til de ædle Medborgere, som i Dag forundte os deres Nærværelse, ligesom de til-

forn have værdiget den af os til Blindes Dannelse udkastede Plan vældædig Opmærksomhed og Understøttelse. Jeg træder frem med et glad Hjerte; thi jeg har hørt, man fældede gunstig Dom over vore Bestræbelser, og jeg haaber da, man vil nære vedvarende Velvillie for vor Sag.

Da vi vandrede ud fra vort stille Samfund, for at opsøge denne forladte Slægt, der sad omgiven af Nattens Mørke i sørgelig Eensomhed og Menneskeт vanærende Uvirksomhed, lededes vi ikke af det Ønske, at vække Opsigt ved noget Nyt og Usædvanligt. En Iver, der næredes ved saa ureen Kilde, vilde tabt sig i den første Kamp med de mødende Vanskeligheder. Et flygtigt Blik til besværlige Tider ville standset den pralelystne Forfængelighed, der iler med at stille Alt til Skue, higer — med stolt Smiil — efter den studsende Mængdes Beundring, og saa — med Egoismens snevre Sjel, tænkende blot paa Sig og Sit, glemmer den lidende Menneskehed, hvis Tarv satte dens Kraft i Bevægelse. Mange blandt vore Medborgere erkjendte vore rene Hensigter, og vi glædedes ved den Erfaring, at, skjønt Nogle i vor-

synderlige Old, blot jage efter Vinding og Nydelse, blot frydes ved Forslage til tomme Adspredelser — ere der end Mange, som villigen frasige sig Livets Nydelse, for at kunne række den Elendige Haand, der hidtil forgiæves i Londom sukkede efter en Ledsager i deres Livs Mørke; Mange, der erkjendte, det just nu var Tid, at træde frem, for at lette Statens Forsørgelses-Anstalter de paa dem hvilende alt for tunge Byrder; Mange, der gierne opoffrede Noget for Tiden, og derved give Samfundet Lemmer, der ej blot spise og sove, men virke og gavne. Menneskevennen frydede sig ved Tanken, at Disse, som slumrede i den sløve Dorskheds og dræbende Kjedsomheds Skjød, nu vaktes til Liv og Virksomhed, Haanden blev vænnet til nyttig Færdighed, Aanden oplyst, Hjertet forædlet; og de forladte Blinde følede glade de før ukjendte Kræfter, mærkede de under deres Hænder veludførte Arbeider, og Tillid og Mod oplivede deres Hierter.

Det Ønske, at glimre med vore Lærlinge har sandelig ikke ledet os til at indbyde denne velvillige Kreds, men Følelse af Pligt, Medborgeres Veldædighed paalagde;

Pligt, vi skylde os selv, som Bestyrere af det, man tillidsfuldt betroede vore Hænder; et Regnskab, man maatte kræve, og vi freidigen og taknemligen yde. Her ere da Frugterne af vort Arbeide, foretaget i ærligt Hue, men med indskrænket Evne! Vi haabe, man vil erkjende, vi søgte, at gjøre disse mindre lykkelige mere tilfreds med deres Skjebne, og deres Virkekreds saa behagelig som muligt, ikke alene for det nærværende Øieblik, men i al den Tid, de skulle tilhøre Verden. Ved de dem lærte Haandarbeider skulle de i Fremtiden, om ikke gandske, saa dog for det meste, selv ernære dem; ved de dem meddeelte Kundskaber ville vi ikke danne dem for det Speculative, ikke tænde Videnskabernes evige Glorie deres Hoveder, men befordre deres indvortes Lykke, skaffe dem en Kilde til Trøst og Husvalelse i dem selv, give deres lærelystne Aand Stof til Tænkning, og giøre deres Omgang mere elskelig og behagelig. Ynglingen gaaer til det Værksted eller Arbeidshuus, til det han er dannet; Pigen ligesaa; eller — saa var vort Haab — hun vorder optagen i en god Familie som hun bliver nyttig ved sit Haandarbeide, tækkelig ved sin Godmodighed og Dannelse. Og — da flere blandt vore

Lærlinge om føie Tid kunne ansees for her at have fuldendt deres Dannelse, saa ville det glæde os, snart at erfare, vi ej heller heri havde næret overspændte Forventninger. Vor Stiftelse er intet Asyl, men en Skole for Blinde, som her efter fuldendt Underviisning maa give Plads for Andre.

Og nu, frem med faste Skridt paa den Vei, Pligt, Dyd, Veldædighed betegnede os! Vi have føiet vore Hænder sammen, og den Kraft, Algodhed gav Støvet, skal udbrede Gavn. I denne Overbeviisning blev du reist, du kjere Bygning — fast skal du stande, hvilende paa mandig Kraft, ædle Aanders Broderskab, Veldædighed, tændt ved Guddommens Alter! stærk ved den fromme Tro paa Gud, som flytter Bjerge, skal du stande; trodsende Tidens Storme! og høit og venligt brænde i dig — Lyset for den Blindes Øie! Fædrelandets og Menneskehedens Ven hilser dig med Haab og Glæde; understøtter og pleier dig. Fremtiden aabner sig tryllende for mit Øje: jeg seer dig stor og blomstrende — jeg hører Danas Folk og Konge lyse Velsignelse over dig.

Tidens Strøm iler med Evigheden, og vi — ældes; men naar vi da gaae frem som svage Oldinge, skulle vi end glædes ved at være den Blindes Øie; og — o mine Medborgere! mine Brødre! mine Søstre! den Blinde skal trykke vor Haand mod sin taknemlige Barm, hans barnlige Kjerlighed række os en Stav, og vort gamle Hierte skal briste roligt, ogsaa styrket med den Tanke, vi vare den Blindes Øie.

Børn, I ere mit Hierte dyrebare. Vi kunne ikke lade Dagens Lys straale for eders Øine; men vi gave eder, hvad vi havde: Kundskab og Duelighed. Haver Villie, som I have Kraft til det Gode! Værer taalige og beskedne; nøiede med eget Hiertes og Ædles Bifald søger Tilfredshed i stille Eensomhed. Værer forsigtige i eders Ytringer mod Mennesker. Ufølsomme Mennesker ere faa; men faa ere ogsaa de, som have ædel og varig Følelse. De bedre Mennesker skylde I Skaansel; Glæderne ere ofte sparsomt uddeelte, forstyrrer dem ei ved eders Klager. Under eders Sorger styrker eder ved indre Kraft, ved Tillid til Forsynet, ved Tanken om en bedre Verden. I staae her for de

Velgjørere, hvis runde Bidrag understøttede vore Bestræbelser til eders Dannelse. Vel nyde I ei den Glæde at see dem; eders slukte Blik forkynder ei hvad eders Hierte saa inderligt og erkjendtligt føler; mange blandt eder kunne ei engang lade dem glindse i eders Øine — Taknemligheds Taarer; men eders Flid, eders Sædelighed, eders retskafne Vandel skal vidne om eders evige Taknemlighed og udbrede Velsignelse over eders Velgiørere. O Held eder! Held os Alle! vore Forventninger opfyldes, vort Arbeide vorder fuldbragt! Saasandt som Troen overvinder Alt — saasandt som Kjerlighed forener os med Gud — saasandt som Haabet svæver over Livet, over Graven — det skal vorde fuldbragt! Fred med Eder! Fred med Alle! hin Fred, der er Livets sande Lykke og end i Døden hæver vort Hierte!

Brorson.

Verden, en Skueplads.

"Il mondo é' un' teatro, ed ogni vivente e' un' attore."
(Verden er en Skueplads, og hver Levende er en Skuespiller.)

Denne sindrige italiske Indskrift læste jeg, i mine yngre Aar, udskaaren paa et høitstaaende Træ, hvorfra man havde en vid og skjøn Udsigt. — Verden er en Skueplads! en gammel Sandhed — men værd at gjentage, overveje og anvende. Dette have Mange af Oldtidens Vise forsøgt. Ej veed jeg, om Epiktet, Viismanden i Slavekjole, var den første, der gjorde det; men det veed jeg, at hans Ord ere skjønne, fyndige og sande:

"Du har, o Menneske! Din Rolle her i Livet at spille. See til, Du kan spille den vel; hvad enten Du fik Herrens eller Tjenerens, den Riges, eller Armes, Krøblingens eller den Sundes. Ikke kan Du selv tage hvad Rolle, Du vil. Du maa spille den, Man giver Dig. Det er Direktørens Sag at give Dig den — Din er det, at modtage og udføre den!"

Ja, Du maa spille Din Rolle! Vel Dig, om den stemmer overeens med Dine Begreber og Følelser, med Din Karaktér; om den er for Dig; om Du ganske kan sætte Dig ind i den! Da udfører Du den med Lyst; da giver Du den naturligt; da venter opmuntrende Bifald Dig; især hvis Du — hvilket desværre ej altid er Tilfældet ved noget Theater — har den Lykke, at spille for saadanne Tilskuere, af hvilke i det mindste Flerheden har Sands for det Sande og Rigtige og kan og vil dømme upartisk. Dog En og Anden finder Du altid, der baade kan og vil dømme rigtigt. Men sæt, Du Ingen finder, eller at de faa ægte Kunstdommere overdøves af den uforstandige, partiske Mængde, der kalder dit Spil slet, eller endog kun maadeligt — sæt, at Denne vil udpibe Dig af Skuepladsen: skal Du da forlade Din Rolle, uden at spille den til Ende; eller skal Du lempe Dig efter Mængden og spille slet? Hvad er Bifald? Vil Du ene arbejde for det? Er da Selvbevidsthed om veludført Idræt, om stiftet Gavn Intet — slet Intet?

Stundum klager Du over den Rolle, Du fik. Du mener, den er ej passende for

Dig. Du troer, Du er urigtigen stedet. Er Du da selv Din egen beføjede Dommer? Er Du ej stundum egensindig — vil Du ej smigre Dig selv med Talenter, Du ikke besidder? Ønsker Du Dig ej ofte en Hovedrolle, Man ej gjerne giver Begynderen, og som Du endnu ikke er voxen? Spiller Du ej ofte — ligerviis som hine Skuespillere, der altid ville være Hovedpersoner — just derfor Din Dig givne Biperson saare slet? Hvor højligen bedrager Du Dig — hvor groveligen fejler Du, hvis Du daarligen mener, at ene Hovedrollen er den fortjenstfulde, og at der ingen Hæder er ved at udføre Biroller? Vide maa Du, at et Stykkes Held ej mindre beroer paa Disses Besætning; at hvis Disse ere urigtigen bestemte, mislykkes det Hele! Vide maa Du, at Du stifter megen Nytte, bidrager storligen til det Heles Vel, endogsaa ved at indstudere og spille Birollen saa godt, som det er Dig muligt!

Direktøren giver Dig Rollen. Dertil er han berettiget og dermed maa Du lade Dig nøje. Du kunde synes, at han vælger urigtigen. Du kunde troe, at Lune, Egensind, Avind, eller blot Ugunst bestemme

hans Valg. Du kunde klage over, at han vil undertrykke dit Vid, dæmpe Din Fyrrighed, hindre Dine Fremskridt til Maalet. Men maaskee er det Dig saare gavnligt, at Din Aand kues, at Din Ild ikke faar Næring og blusser ud i et Øjeblik — maaskee den langsommere Gang nærmer Dig desto sikkrere til Maalet — maaskee Kampen gjør Dig Palmen desto vissere — maaskee Du, øvet ved Biroller, faar desto større Dristighed, Fatning, Aandsnærværelse, Opmærksomhed paa Dig selv — Værdighed og Kraft i de større og længere Hovedroller. Tag derfor den Rolle, man flyer Dig — betragt den fra alle Sider — søg den bedste, hvorfra den kan tages; stræb, at gjøre ud af den alt Muligt, spille den til Fuldkommenhed og betænk, at den ogsaa er en vigtig Deel af Stykket: at den, saa liden og ubetydelig den end synes, dog bidrager Sit til det hele Stykkes Yndest. Stumme Personer ere jo og nødvendige. Er Du En af Disse; saa stræb at lægge Alt hvad Du formaar i Din stumme Rolle — tael med Miner og med Adfærd forstaaeligt for Tilskueren; er denne Kjender, vil han ej lade Dit Spil blive ubemærket, ubeundret.

Læg Mærke til hvad Rolle Du har, at du kan spille den tilgavns! See vel til, at det er den samme, Man gav Dig, Du forestiller; ikke en ganske anden; ikke den, Du har i Tanke, den, Du helst vil forestille! Thi vil Du, som Tjener, have Herrevæsen, som Herre og Matador lade Lakajen stikke frem; vil Du, som Lærling, give Dig Mesterens Mine, som Filosof tale som Matros, som Betler fremtræde i glimrende Kostyme; i den satte Mands Karakter lade som Springfyr, i den jævne Husmoders Rolle gebærde Dig som Flanen: da forfejler Du Din rette Rolle, da gjør Du ingen Virkning paa Tilskueren; da spiller Du slet og forfusker Stykket; da udsætter Du Dig og for, med Ret og Skjel at vorde udpebet.

See derfor til, at Du kan spille Din Rolle vel, enten Du saa fik den Riges eller Fattiges, den Fornemmes eller Ringes, Herrens eller Tjenerens! — Du bedrager Dig meget; hvis Du troer, at det Udvortes er ene nok. Hører der da Intet andet til at forestille Stormanden, end en broderet Kjole, en skinnende Vest, en stolt Stilling, en bydende Mine? Kunde det ikke klæde

vel, om lidt Godmodighed, lidt Mildhed og Velvillie, lidt Oprigtighed og Nedladenhed blandedes i Din Adfærd og Dit Spil? Skal Du, som Fattig, blot vække Medynk, Haan eller Latter? Vilde ikke lidt Selvfølelse uden Trods, lidt Fordring paa Menneskerettighed uden Pukken, lidt ædel Foragt for glimrende Tant uden kynisk Urenfærdighed, lidt Selvfølelse uden Praleri give denne Karakter saare yndige Skatteringer? Borde Du her ej klage uden at hyle, bede uden at krybe, besvære Dig over den umilde Skjebne, uden at anklage, forurette, fornærme? Og naar Du fremtriner som Herre, skal Dit hele Væsen da bestaae i at byde, true, skælde — som Tjener, i at bukke, løbe, bringe og paa alle Maader være geskæftig? Skal ikke og Nedladenhed og Blidhed lægges i hin Karakter; Troskab, Hengivenhed i denne? Bør man ikke og see den gode Herre, den retsindige, uegennyttige Tjener?

Tænksomme Tilskuer! Du drage selv Parallelen! Hvor megen Lighed vil Du da ej finde mellem Skuepladsen og Livet, mellem Skuespilleren og Mennesket i Livets forskjellige Stillinger og Forhold?

Allerede i Horats's Tid — da han skrev sin første Satire, og lige til dette Øjeblik var det en af de vigtigste Grunde til gængse Klagemaal, at man var misfornøjet med sin Stilling, utilfreds med sine Kaar.

"Jeg er kommen paa urette Hylde — jeg har faaet en upassende Rolle„! — saa høres utallige Mennesker at raabe. Sandt, det vilde være strængt og haardt, i Almindelighed at sige til Saadanne: "Eders Klage er ugrundet„! — Naar Man tænker paa, hvad der bevæger saa mangen en Fader til at opofre Sønner til en vis Stand, uden Hin har undersøgt, om Denne har Lyst og Evne til det Fag, Man bestemte ham for; naar Man veed, hvor ofte Kjolens Farve var det Eneste, som bestemte Valget; naar Man maa være overbeviist om, at Mangen gaaer bag Ploven, som burde sidde ved Statsroret, Mangen styrer Dette, der burde styre Ploven: saa vilde det være alt for haardt, at tilbagevise Saadanne med hint kolde Svar. Men hvor ofte høres denne Klage af Dem, der aldrig lode sig det være magtpaaliggende, at kjende og opfylde deres Kalds og Stands Pligter; følgeligen heller ikke kjende Disses Glæder og Be-

Hageligheder. Man ventede overordentlige Indkomster, stor Anseelse og Indflydelse, magelige Dage i sin Stilling. Man skuffedes i dette daarlige Haab; og nu kunde Man ej lide Standen; nu var Man urigtigen placeret; nu stod Man paa urette Sted.

Spil den Rolle, Dig er given — siger Filosofen; og her har Livet Fortrin for Skuepladsen; her passer heller ikke Sammenligningen ganske. Paa Theatret maa Kunstneren nøje følge sin Rolle og blive ved den; den er indskrænket, han kan ej gaae uden for den; ej lægge Noget til den, uden at fordærve den og forfejle det Indtryk, han skal gjøre paa Tilskueren. Hvor langt anderledes er det i Livet? Hvo kan der indskrænkes? Hvad er der vor Rolle? Ej blot den Stand, det Embede, den Haandtering og Kunst, for hvilken vi egentligst ere opofrede: men Mennesket — Mennesket med fremstigende Evner og Kræfter, Mennesket med Anlæg til Fuldkommenhed: det er vor store Rolle. Hvo tør kalde den ubetydelig? Hvad kunne vi ej lære, ej udrette, ej virke! Ere Hænderne tildeels bundne paa os i vor, af Staten, anviste Kreds; er

end en bestemt Form os der foreskreven: Hvad kan dog hindre os fra, paa mange andre og forskjellige Maader, at virke paa Borgersamfundet og gavne det? Ved Skrift, ved Tale, ved Raad, ved Exempel? I Huset og uden for det? Som Fader, Vejleder og Ven; som fædrelandsk, uegennyttig, ædel Borger? O, Den, der har Lyst, ej blot til Guld og Ære og Beqvemmelighed og Magelighed, men til værdig Daad — hvilken vid Mark for ham! Aldrig, aldrig siger han: "Min Rolle er ubetydelig!„

"Du kan ej tage hvad Rolle, Du vil!" — Tildeels sandt, men dog ej ganske. Om Du finder Din Vugge i en Hytte, eller i et Slot; om tusende gunstige, velvillige Frænder og Patroner venligen, mageligen lede Dig til Rang og Formue og Indflydelse; eller Du maa slide Dig kummerligen igjennem Livet fra et Hungersbrød til et andet; om Du tidligen falder i Hænderne paa Folk, der gjøre Dig Vejen til Kundskab, til Færdighed, til Duelighed, let og behagelig, eller Du træffer Saadanne, der hverken kunne eller ville lære Dig Noget; om Du faar herlige, omfattende Evner, eller kun jævn og

sund Menneskeforstand; fyrrige Drifter, eller koldt, vandigt Blod: — see, Dette er altsammen ikke Dit Valg, dette kan Du ikke selv give Dig; det giver Bestyreren Dig. Men ærlig og brugbar, den Rolle kan Du selv tage; den kan Du spille i hvad Stand og Stilling, Du end er; hvad enten Du befinder Dig i Højhed eller Ringhed, i Rigdom eller Fattigdom, hvad enten Du har mange eller faa Aands og Legems Evner; saafremt ellers Fornuft og Frihed ej ere Ord uden Mening.

Paa Theatret fremtræde Personer af een Stand, opofrede een Kunst. Den Ene hænger et Baand over sig, og hedder Minister; den Anden trækker en slettere Kjole paa og venter Hiins Befaling. I Silke staar den ene Kunstnerinde og byder over den anden, fordi denne er klædt i Kattun eller Værkgarn. Stykket er ude; Herren lægger sit Baand; Tjeneren sin snorede Kjole; og de ere lige. Og hvor ofte er dog ikke den fornemste Rolle den letteste og ubetydeligste; hvor ofte hører der mere Talent, mere Kunst til at spille Tjener, end Herre!

Livet er en Skueplads! — Ak! altfor sandt! Her dømmer, hædrer, lønner Man altfor ofte Manden efter Kjolen. Dog — Dækket falder omsider — og — hisset skal det ej saa være —:

—"Kun Graven ændser, min kjere Ven, ej Bukl.„ —

Der er Forstillelse paa Skuepladsen, og maa være der: Den Fattige maa lade rig, den Ringe fornem; medens Hjertet bløder, maa Munden ofte smile. Over en Lykke, som kun bestaar i Indbildningen, over et Tab, som er kun tilsyneladende, maa man yttre de heftigste Følelser. Kjerlighedserklæringer, Kjertegn, Venskabsforsikkringer, Omhed, Roes, Beundring høres der af Skuespillerne og Skuespillerinderne yttrede mod Saadanne, som ere dem ganske ligyldige.

Hvi bruger Man saa ofte Maske i Livet? "Verden vil bedrages!„ — siger Man — "Man bør bedrage den!„ — Afskyelige Mundheld!

Der skal være Kabale ved de fleste Theatre. Saa siges der; jeg veed det ikke med

tilforladelig Vished; jeg stod altid i en lang Afstand fra Scenen; og kan altsaa ej afgjøre, om det er sandt, hvad der siges: at f. Ex. Den ej altid faar Rollen, som bedst forstaar at spille den; at Man undertiden med Villie spiller koldt, naar Medspilleren skal nedtrykkes; at Man i Kostumet er karrig mod Den, der ej er i Velten (en vauge); at Man gjør sig vigtig, kostbar, syg, naar Man dog er kæmpestærk o. s. v. o. s. v. o. s. v. — Om Alt dette skeer der, veed jeg ikke. Men at det skeer i Livet, kjere Læser! det veed baade Du og jeg; og jeg lykønsker Dig, hvis Du aldrig har lidt under denne Adfærd; da est Du virkeligen ualmindelig heldig.

Der er Flitter og Blændværk paa Theatret; det Solide koster for Meget, og vilde maaskee dog i det Fjerne ej tage sig bedre ud; ej agtes Mere. Man bekymrer sig altsaa blot om Illusionen. Dette glimrende Guld, disse funklende Stene ere — uægte; disse stolte Kolonner ere malet Lærred; disse store Kæmper ere udstoppede Hverdagsmennesker; det taaler ej at sees nær hos; det er ikke hvad det synes at være.

Fader Horat's Ord kunne anvendes her: "Intet at beundre er næsten det eneste som skaber Held og betrygger det!„

Og nu de kjere Tilskuere — hvor ere de lunefulde, myndige! — Hvad hører til at bedømme et Stykke, bedømme Spillet? Hvad er Plan, Komposition, Orden, Udvikling, Knude, Opløsning? Hvad er Naturligt, hvad Overdrevent, Unaturligt? Hvor mangen brutal Klapper har aldrig drømt om Sligt! Skulde han frem med sin Hjertens Mening, da maatte han sige: "Han der er for Orde — Hun der er smuk — Han der gjør Vind — Han der morer allevegne, selv hvor han skulde vække en langt anden Følelse — ergo: klapper jeg.„ Eller: "Han, der har intet Parti, intet Navn; er for simpel, ligefrem, for naturlig — ergo: hvis han gjør sine Sager overmaade godt, tier jeg; hvis han derimod kun spiller lidt meer end taaleligt, gjennemhegler jeg ham — og piber.„

"Hiin er vor gode Ven; mine Brødre og jeg og Na. fra Klubben NN: — det

forstaar sig — vi klappe. Denne kjende vi ikke; han er ej Virtuos — hm! hvad skulde han med Bifald; Han maa allerede være glad ved, at han ej bliver udpebet!„

Hvo hørte ej Ynglinge, der hverken kjendte Lessing, eller Sulzer, eller Engell, eller Eschenburg, eller Diderot af Navn, at være dristige Dramaturger; at angive Tonen! Da saae jeg den satte Mand bagved stille at gjøre sine Jagttagelser. Et Smil — en Taare lønnede Kunstneren. Ja, den Duelige arbejder ej forgæves; han kan hæve sig over Daarers og Vankundiges Dom.

O, at han kun stedse kunde dette! Men kan ej Nedrykkelse, Tilsidesættelse, Foragt indgyde ham Mistillid til sig selv, Ringeagt for al Bedømmelse? Kan ej Tilskuerens urigtige Smag fordærve ham, saa han søger ej den sande Ære; danner sig ej efter rigtige Regler; men gaar Vejen til Hæder og Navnkundighed efter Tidernes Lejlighed?

Hvor meget ligner atter her Livet Skuepladsen? Hvad er lettere, end at bedømme?

Konstitutioner og Fredstraktater, Finantssystemer og Krigsplaner, Kejsere, Konger og Generaler, Digtere og Prosaister? O! medens Glasset tømmes, medens Piben tændes, ere I fældede, eller rejste! En suffisant Mine, en god Basstemme, lidt Grovhed, en Skoggerlatter i Baghaanden forsikkre Sejren imod de vægtigste Grunde.

Men hvad skader Sligt? Ubetydeligt! Det hindrer kun den gode Sags Fremme og gjør Vejen dobbelt tornefuld for Dennes redelige Venner.

Men hvad helbreder da denne Sygdom? Ej alle Holbergers Bremenfelder, ej alle Evalders Harlekin-Patrioter! Nej! — Man lære tidligen den opvoxende Ungdom — ikke Alskens Kompendier — ikke Schleglers göttliche Grobheit — men: at der hører Aar, Indsigt, Erfaring til at være Mand! Med eet Ord: Man lære Den: at tænke!

Verden er en Skueplads: — Er den det og for Dig, som ej kan skue? Ja Lyk-

kelige blinde Broder og Søster! — Sandt, Du skuer ej dens mange store, herlige, majestætiske Scener; ej den purpurklædte Soel aarle og silde; ej den gjenfødte, den i sin Brudedragt smykkede Natur; ej de bølgende Agre, de bugnende Træer; ej Skuespilleren paa den store Scene; Ham, der spiller de vigtigste Roller, Din Lige, Mennesket. Du skuer ej det fromme Smil i hans Øje, paa hans Kind, naar han hævder sit Væsens Rang og udbreder Glæde trindt om sig og stifter Held for Millioner, hvis Fader og Beskærmer han er; Du seer ej den ædle Første, der udbreder Velsignelse over sit Folk, den forstandige Husfader, der ligner ham i det Smaa, den Retskafne i hver Livets Stilling, i Fløjl og i Vadmel, selv i Armod. Du seer intet af alt Dette, ingen af disse sande Mestere paa Verdens store Theater! Men — held Dig! saa skuer Du heller ikke saa mange Naturens Rædselscener; saa mange Ødelæggelser: saa skuer Du heller ikke saa mange slette Aktører paa den store Skueplads, Verden; saa seer Du heller ikke Mennesket, nedværdiget til hint ufornuftige Dyrs Klasse — Mennesket at udbrede Jammer og Elendighed

trindt om sig — Erobreren med sit Glavind i Haand at nedtrampe Menneskerettigheder, Menneskeadel, at uddgyde Menneskeblod, at lyse Forbandelse over sit Folk og over mange Nationer: saa seer Du heller ikke den uforstandige Husfader, den egennyttige Borger, den rige Gnier i deres hele Afskyelighed: saa seer Du heller ikke den, uden egen Brøde, Arme at betle sin Mundbid af den ubarmhjertige Millionær, at afvises med Haan og Latter og at slæbe sig til Døde — Held Dig! Lykkelige blinde Broder og Søster! alle disse Jammerscener ere skjulte for dine Øjne!

Dog — ogsaa Du fik en Rolle paa Livets store Skueplads. Ak! det blev den Blindes! See vel til, at Du spiller den til Fuldkommenhed! Vorde Du Alt hvad Du kan i den vorde! Benytte Du Dig af de Fordele, den byder Dig, og oversee Du, med Forstand og Mod, dens Mangler! Fremfor Alt vogte Du Dig for, at betragte den med ringe Øjne! Dette er det første Skridt til at spille den slet. "Direktøren har og givet Dig den!„ Gjentag denne Vismandens Sætning for Dig selv! Da skal

Du af den gjøre alt Muligt. Og naar den engang er udspillet; naar Dækket falder for Dine Tilskuere, da skal det først falde fra Dine Øjne — og Direktøren skal belønne Dit Spil med sit naadige Bifald: der skal aabne sig for Dig en herlig Synskreds, hvor alle Optrædende skulle være Mestere i Kunsten, alle Tilskuere oplyste og ædle Dommere, alle Forestillinger, ej Flitter og Blændværk, men Sandhed og Liv.

H. C. Michelsen.

En Barnemorders sidste Nat i Fængslet.

Snevre Muure! I mig her indskrænke,
Mens min Tanke vidt omtumler sig.
Alt er tyst, selv ej min tunge Lænke
Rasler, Mørket tæt indhyller mig.
Hulde Søvn! I silkebløde Favn
Lad mig glemme alt mit bittre Savn!

Hvad er det, som lyder for mit Øre
Nu i høje Midnats Alvorstund?
Bange Skrig mig synes jo at høre,
Som forstyrre mig i første Blund;
Ja, i Mulmet, som omgiver mig,
Blodigt, bleegt et Gienfærd nærmer sig.

Er det Dig, Johannes, som mig truer
Med hiint blodbestænkte Morderstaal?
Ha! Det blinker grumt med røde Luer,
Og Blodsdraaber tegne mig mit Maal! —
Ingen Redning! — Tømme skal jeg den
Bittre Malurtskaal for Morderen!

Elskte Søn! Ach, ja, det var Din Fader,
Som afskar Dig Livets spæde Traad, — —
O, at Du min Brøde mig forlader!
See, jeg smelter hen i Angers Graad!
Vend tilbage til Dit lyse Hiem
Uskylds Engel! og min Brøde glem!

(efter nogen Taushed.)

Ja, Du svandt, Du blodigrøde Skygge,
Og et Smiil laae om Din blege Mund!
Dette Smiil Din Fader skal betrygge
Mod Fortvivlelse i sidste Stund.
Nu Du strækker skyldfrie Arme ud,
Beder: Naadig vær, o Retfærds Gud!

Ja, min Yndling *, snart, — ja snart jeg kommer!
Livet har ej meere Værd for mig;
Thi min indre, upartiske Dommer
Stedse peger paa Dit kolde Lig;
Piinlig Uroes centnertunge Haand
Fængsled' mig med sine haarde Baand.

Du, hvis Blod paa Korset maatte rinde,
Qvæg mit Hierte med Din milde Fred!
Nyelig jeg har helligholdt Dit Minde,
Dette Pant paa evig Kiærlighed;
Styrk det Mod, Din Tiener mig indgiød,
Lær mig roelig vente paa min Død!

Elskte Lærer! sidste Ven i Nøden!
Du betog mit Fængsel Rædsomhed;

* Der antages, at dette var hans kiæreste Barn.

Thi Du lærte: At jeg efter Døden
Turde haabe Liv og Salighed;
Skaanende mod en Ulykkelig,
Skiøndt Din Læbe aldrig smigred' mig.

Hvad har vel jeg Arme Dig at give?
Blot mit Hierte er min Ejendeel;
Men erkientligt det skal evig blive,
Selv naar jeg udaandet har min Siæl!
Ja, hav Tak! Langt over Tid og Grav
For hver Trøst, som Du mig venlig gav.

Snart sig aabner nu mit Fængsels Døre,
Klokken slaaer sit fulde femte Slag;
Man i Lænker mig herfra skal føre,
Denne er mit Livs den sidste Dag!
Men, naar Solen straaler klart igien,
I min Friheds Stand jeg hilser den.

For min store Udaad bør jeg bøde,
Snart skal Retfærds Glavind hæve sig;
Men den Første, der mig hist skal møde,
Tabte Søn, o gid det vorde Dig!
Med usmitted, reene Haand mig leed
Til Forsoneren, — Og for mig beed.

Han de Smaa jo elskte dog saa saare;
Trykked' dem saa ømt til hulde Barm;

Ej han vil forsmaae Din Uskylds Taare;
Naadig vil han lindre al min Harm,
Da, i Fød, gienfunden Siæleroe
Skal jeg evig hos Dig, Elskte, boe. — —

Og nu Haab, viig ikke fra min Side,
Naar jeg gaaer de sidste, tunge Fied!
Og Du, Broder, som mig seer at lide,
Hyld den stille Dyd Sagtmodighed!
Lad en Viisdoms Skoele vorde Dig,
Det, som giorde mig ulykkelig!

J. Borch,
Lærer ved det Kongl. Admiralitets
3die og 4de Divisions Skole.

Den troe Ledsager.

Med Længsel efter Hvile i sit Hjem,
i ukjendt Egn en eensom Vandrer gik.
Hans Vej var ujevn, vildsom og hans Gang
var møjefuld; thi mødig og forladt
han Ingen fandt, som vilde qvæge ham.
Hans Kræfter ham forlod, vansmægtende
mistvivled' han, usikkre blev hans Skridt. —
Da kom en Yngling, ædelt var hans Blik
og skjønt hans Aasyn, hvidt, usmittet var
hans Klædebon, hans Gang var mandig, fast.
Han ilede til trætte Vandrer hen,
han saae hans vaklende, uvisse Gang
og rakte ham en kjærlig, hjelpsom Haand.
"Du er vildfarende," saa taled' han,
"jeg vil ledsage og husvale dig.„
Da kasted' Vandreren sit mørke Blik
paa denne blide Yngling, Taarer han
i Øjet glindse saae og følte Trøst.
Hans stumme Favntag takked' Ynglingen,
thi denne Maare var ham dyrebar. —
Med Omhue plejet, af fornyet Haab
og Kraft besjælet, fulgte han sin Ven.
De fandt en lys, en meere banet Vej,
som lettere til Maalet førte dem.
De iilte, Haand i Haand, med snare Fjed

og blid Tilfredshed fyldte deres Sjæl. —
Umærket Dagen svandt og sidste Glimt
af Dagens Konges Glands forkyndte dem
at Aftenen indbød til stille Roe.
Nu ønsked' Vandreren et Hvilested
for der at styrkes ved en qvægsom Blund.
Han søgte det og sidste Purpurskjær
bød sit Farvel til fjerne Horizont,
da han en venlig Genius blev vaer,
som med en omvendt Fakkel vinkede.
Didhen hans troe Ledsager førte ham,
der han et Leje fandt, saa roligt, trygt! —
"Gaae hen, nyd Hvile!" var hans Førers Ord,
"din Vej er endt. Naar efter stille Søvn
"dig Morgenrøden vækker, vil du see
"din Vandrings Maal, dit lykkelige Hjem. —
"Fred med din Slummer! Haab betrygge
den!" —
Nu lagde trætte Vandringsmand sin Stav
og strakte sig paa Lejet. Søvnens Kald
var umodstaaeligt. Halvslumrende
modtog han Venskabs Engels sidste Kys.
Hans Søvn var uafbrudt til Dagens Grye
ham vaagnede. I Morgenrødens Skin
han Duggens skjønne Perler glimre saae
paa Græs, paa Blomster og paa Træets Løv,
han saae Naturen i sin fulde Pragt

tilsmile ham i den forønskte Egn.
En salig Ild opflammede hans Sjæl,
han knælede og tavs tilbad sin Gud. —

O Venskabs hulde Engel, ogsaa mig
Du hidtil har ledsaget paa min Vej.
Bliv ved at føre mig, til Aftenen
bebuder Hvile! Naar en rolig Søvn
mit Øje lukker, da indgyd mig Haab,
at Morgenrøden efter denne Søvn
skal ogsaa vække mig til salig Fryd! —

H. V. Lundbye.

Sang

for de Blinde, der var bestemt til at afsynges ved Prøven i det Kongelige Institut den 20 Maj.

Mel. Gud, som fra din Herlighed o. s. v.

Ædle, som deeltagende
her os Blinde samled' see,
værer hilste! Held og Fred
lønne eders Kjærlighed!

Tak Hver den, hvis skjønne Aand
rækker os en hjelpsom Haand!
Ham belønne Alles Gud!
Han har fulgt hans Godheds Bud.

Livets Vej ham være froe!
Intet Ukrud paa den groe!
Ihukom, Alfader, Den,
som er stakkels Blindes Ven!

H. V. Lundbye.

1.

Fortælling om de i Institutet værende Blinde.

Hvorledes skal Føleevnen dannes hos den Blinde?

Ved Følelsen — Beføølingsevnen danner den Blinde sig Begreber; men hvo veed, om rigtige? i det mindste neppe saadanne, som vi danne os ved Synet. Saaledes er det troligt, at den Blindfødde, som ved Følelsen skiælner mellem en Kugle og en Terning, ikke, ifald han fik sit Syn igien, kunde adskille dem ved Beskuelsen. Ja man har endog Erfaring, som bevidner denne Formodnings Rigtighed, i det flere Mennesker, som bleve opererede for Stær, ikke formaaede ved Synet at adskille de Gienstande, hvis Størrelse og Dannelse dog vare saare forskiællige. I stærkt Lys have de i deres stærblinde Tilstand adskilt nogle stærke Farver: høirød, hvid, sort; men da de vare skaarne for Stær, kunde de ej adskille dem, og de troede ej, de vare de samme, som de før kiendte under dette Navn. De have troet, at Alt berørte deres Øine, som det, de følede, berørte deres Hud. De kunde ej adskille en Kat fra en Hund, førend de befølede dem.

William Cheffelden var blind fød og blev opereret i sit 13de Aar i London. Han kunde skille Nat fra Dag, og ved stærkt Lys kjende høirødt, hvidt og sort; men han saae Alt, som giennem et Glas brudt Gelee. Efter Operationen kjendte han ikke den samme Farve igien. Høirødt var ham behageligt, sort afskyeligt, dette yttrede han især, da han hendelsesviis saae en Negerinde. — Tingenes Frastand kunde han aldeles ikke bedømme; han troede alle Gienstande berørte hans Øine, ligesom de, han følede, berørte hans Hud. De jevne og glatte Legemer behagede ham særdeles. Naar man viiste ham Ting, hvis Form han før kjendte paa Følelsen, agtede han omhyggeligen paa dem, for at kjende dem igien; men da disse Gienstande vare saa mange, saa glemte han dem snart igien. Saaledes glemte han ofte Forskjellen mellem Hund og Kat, og da han skammede sig ved at spørge mere derom, saa greb han Katten, kjendte den paa Følelsen, saae derpaa meget opmærksomt paa den, og i det han satte den ned, sagde han: "Saa Pus, nu skal jeg nok kjende dig en anden Gang.„

Han blev meget forundret over, at de Ting, han syntes bedst om ved Følelse, ikke

tillige vare de behageligste for hans Øine; han havde formodet, de Personer, som han holdt meest af, vare de smukkeste og de Ting behageligst for Synet, som smagde bedst. Malerier, troede han, vare at føle paa som de Ting, de forestillede, og da han fandt, at de Dele, som formedelst Lys og Skygge syntes ophævede, vare ved at føle paa jevne som de øvrige, saa spurgte han: "Hvilken er da den Sands, som lyver — Følelsen eller Synet?" Da man viiste ham sin Faders Portrait paa hans Moders Uhr, erkjendte han dets Lighed, men spurgte forundret: "hvor er det muligt, at et stort Ansigt kan udtrykkes i saa lidet Rum; det synes mig ligesaa umuligt, som at bringe en Skjæppe Gryn i et Pottemaal."

Førend han blev opereret ventede han kun liden Vinding af Synet, undtagen Læsning og Skrivning, der alene synes ham Operationen værd. Intet lignede hans Taknemlighed mod Lægen, som havde heldigen udført Operationen; han saae ham aldrig uden Glædes Taarer.

Men jeg vender atter tilbage til mit Emne. — Et Begreb vækker det andet; det

mærker man især ved Syn og Følelse. Naar et fast Legeme falder os i Synet, saa mene vi, det maa være tet ved Befoling. — Den Blinde er da vel ej nedsiunken i denne Grad af Kraftløshed og Uvidenhed, som man almindeligen troer. — Sikkert er det, at den Langsomhed, hvormed den Blinde maa samle sine Begreber, den Umage, det koster ham, giør deres Indtryk desto dybere, ligesom den Lethed, hvormed Seende, saa ofte de ville, kunde betragte hver Gienstand, giør at deres Forestillinger ej præge sig saa dybt i Sielen. Indbildningskraften erstatter hvad han ved Synet maa undvære: den høirøde Farve have de lignet med stærke lugtende Kryderi for Næsen, og Trompeten for Øret.

Beføling sevnen er ej alene at beføle Gienstandene, men ogsaa at danne sig rigtige Begreber om deres Tyngde, Kulde, Haardhed, Vaadhed og Tørhed. Saaledes maa de altid kunde ved Følelsen erkiende raat Kiød. Men ved Følelsen forstaaes ogsaa uvilkaarlige Virkninger, som udvortes Gienstande frembringer.

Nøden er Lærerinde til mange Kunster: saa ledes den Blinde ved Følelsen af sin

1) Hielpeløshed, da han hvert Dieblik trænger til Andres Bistand, 2) Uvirksomhed, der bliver dobbelt trykkende i hans eensomme Stilling. Jo mere han agter paa sig selv, og sporer de i ham slumrende Kræfter, desto mere føler han Hang til at udvikle dem.

Den Blinde famler, som den Seende i Mørket, og griber om sig. Tanken om, hvor saare let han kan beskadige sig, omsvæver ham, og giør ham yderst forsigtig. — Den Blinde af levende Temperement, hæver, især naar han ledes af en Seende, derfor altid Foden høit, for ej at støde an; den, der var sig selv overladt, gaaer langt usikkrere. Hans Skridt ere korte; han hæver ej Foden hoit; han søger at prøve, om der ikke ligger ham nogen Gienstand under Fødderne. — Han sætter derfor, for ej at beskadige Noget, først Spidsen af Foden, og naar han har overtydet sig om, at kunne træde sikkert, først da sætter han hele Foden hen. Saaledes bærer han sig ogsaa ad med Hænderne. Først sætter han sit Ansigt i Sikkerhed, og saa føler han videre hvad der er i hans Omkreds. For at finde Tilbageveien, holder han sædvanlig en lige Linie, og

naar man overlader ham til sig selv, og tager bort hvad der kan skade ham, saa finder han efterhaanden en vis Takt; hans Skridt, hans Armes og Hænders Bevægelser efter fiernere Gienstande og med større Hurtighed, blive snart en tilforladelig Maalestok; derfor ønskede en Blindfød længere Arme, ikke Øjne, hvis Værd han ej kiendte. Vanen giver snart en mekanisk Færdighed; i det den Blinde bekiendte Huus gaaer hen forbi Gienstande, mod dem Seende støde an. Trapperne gaaer han sikkerst alene; thi da forlader han sig ikke paa sine Førere, men alene paa sig selv.

Stedsandsen — Ortsinn — Føleevne af de omværende Gienstande dannes;

1) Man stræbe, at den Blinde kan undgaae Skræk og Beskadigelse, lader, som man ej lægger Mærke til ham, lader ham stundom være alene, og sætter ham i den Nødvendighed, at hielpe sig selv. Det første heldige Forsøg fornøier ham saa meget, at han sikkert, vil gaae videre. Man rose ham ikke meget, eller dog med Forsigtighed. Man anføre andre Blinde, som det ikke strax lykkedes, nogle, som have bragt det videre.

2) Lære den Blinde en vis Orden og Regelmæssighed i sin Gang; vænne ham, at gaae lige, eller naar han veed nogen Gienstand er i Veien, da undvige ved Skridt i en Bue, og denne Bue maa stedse blive større, jo større Rummet er, hvori han bevæger sig. I en Halvsirkel søge han at undgaae den bekiendte Gienstand; denne Halvcirkel bliver større eller mindre, eftersom Gienstanden er. Den Blinde vil sielden støde an mod noget Møbel i det ham bekiendte Huus, hvor Alt holdes i Orden.

Det vil være godt, at vænne den Blinde, til at gaae i en Vinkel, lige Linie og Halvcirkel. Dog maa den sidste ej være for stor; thi medens han vil undgaae een, støder han let mod en anden Gienstand, kommer for langt fra Væggene, ved dem han dog alene kan kiende det Hele i Værelset. — Bemærker han med Haanden et Bord eller Stoel, saa bør han ej gaae en lige Linie ved Møblets Side; men træde et Skridt ud til Siden, for ej at støde Hoften mod Kanten; han udstrækker da Armen, som er det nærmest lidet, og gaaer saaledes i nogen Frastand omkring det, og naar Haanden berører Hiørnet,

danner han en liden Bue, og naar han har berørt det andet Hiørne, danner han atter en lige Linie. Ved at berøre Gienstanden forstaaer jeg ikke, at han skal gribe fast paa den, fordi Porcellæn og flere Ting let kunde stødes ned; men sagte berøre Alt med den frit hængende Haand.

3) Den Blinde vænne sig til ej at sætte sig ned, førend han hurtigen har draget en Linie over Stolen; for at han ej skal sætte sig udenfor eller paa Kanten af Stolen.

4) Befinder den Blinde sig uden Ledsager paa et ikke noksom bekiendt Sted, saa holde han den ene Haand med udbredte Fingre for Ansigtet, den anden i nogen Afstand fra Underlivet, og sætte sig derved i Sikkerhed for Stød og Beskadigelse. Vel har jeg bemærket, at den Blinde undseer sig ved at gaae frem i denne Stilling, men deels bør man betage ham denne falske Undseelse, deels kan man ogsaa paa fremmede Steder, for at undgaae det Opfaldende, lade ham i Venstre holde sin Hat i nogen Afstand fra Ansigtet, og i Høire sin Stok noget ud foran sig. Dette synes Smaating, men er den Blinde op:

mærksom herpaa og øvet heri vil det bringe ham store Fordele.

5) Saasnart han nu tildeels kan gaae uden Fører, saa begynder man at lede ham efter Lyden, f. Ex. ikke føre ham til Spisebordet, men kalde den Blinde til sig, eller ved Banken lede ham til den Plads ved Bordet, som er ham bestemt. Ligeledes er det godt, at skaffe ham Arbeide med andre Ting, som falde i Sandserne. Maaske, passe Blomster i Potter, Fugle i Bure o. s. v. Ved disse Sysler kunne baade Lugt og Hørelse veilede dem, og de vilde ved Følelsen more sig over, at bemærke Planternes Spire og Vext.

6) Alt, hvad man nævner af sandselige Ting, give man den Blinde i Haanden, opfordre ham, selv at undersøge dem, sige ham Delenes Navne, hvoraf de bestaae, o. s. v. Det er derfor godt, at have i Institutet en lille Samling af Modeller af Ting, som forekomme i det daglige Liv: Hør, Uld, Bomuld, gangbar Mynt, nogle Figurer: Triangler, Qvadratet, Kugler; Tøier, uldne, line-

nede; Dyrarter: Fugle, Fiske, firføddede Dyr, Træsorter, Been. Her øves den Blindes Følelse og Hukommelse. Naar man nævner Ordet rund, saa give man den Blinde tillige Figurer i Hænde; siden vænne man dem til, selv at danne slige Figurer af Vox. Ved at lade dem sammenligne hinanden lignende Figurer, bør man siden søge, at skiærpe den Blindes Følelse. Saaledes vil han tillige forberedes til at føle Tal og Bogstaver, som vi siden bruge ved hans Underviisning i Skrivning og Regning.

7) Man øve den Blinde i at maale Tingenes Størrelse, — Dimension — og man skal finde, at som Mennesket har Evne, at kunde maale med Øinene, saa ogsaa med Følelsen; saavelsom han besidder Øiemaal, besidder han Beføling smaal, ved dens Uddannelse den menneskelige Fuldkommenhed forøgedes, og den kan vorde den Blinde særdeles nyttig. Man paastaaer sædvanligen, Øiet der er øvet kan skiælne en Niendedeel af Længden; jeg mener, den øvede Følelse giør det Samme. Jeg har givet de Blinde en sikker Maalestok: Træstykker af en Tommes Længde, blande dem med andre, der ere nogle Linier

længere, og ladet dem derpaa udsøge Tommemaalet. Saaledes kan man ogsaa øve dem med Qvarteer- Alen- og Favne-Maal. Nu kan man lede dem videre, og lade dem bestemme de forekommende Gienstandes Størrelse og Afstand; et Menneskes Høide efter Høiden, hvorfra Stemmen lyder, hans Tykkelse efter Dørens Aabning ved hans Indtrædelse i Værelset.

Man lære ham dernæst kiende Fædrelandets Myntsorter. Dog dette har ved Sedler sin Vanskelighed, thi naar Papiret er gammelt og slidt er det sielden muligt at skielne ved Følelsen 8-12-14 Sedler.

(Fortsættes.)

Else Katrine Mikkelsen.

Aar 1794 d. 26 Junii blev denne blinde Pige fød i Kiøbenhavn; hun mistede i sit tolvte Aar sin Moder, men hendes Fader, Anders Mikkelsen, lever endnu og farer til Søes.

Selv fortæller hun, at hun, efter sine Forældres Sigende, havde, da hun blev fød

klare og sunde Øine, men udsat for Træk, faldt de sammen, vare i sex Uger syge, og — hun mindes aldrig at have skuet Dagens Lys. Jeg har ofte bemærket med Bekymring den Ligegyldighed, med hvilken Forældre — og det ei blot af den fattige, mindre dannede Klasse — behandle det nyfødde Barns Syn, og ubetænksomt udsætte det følsomme Øie nu for Luftens Strøm, nu for stærkt Lys, og derved ofte lægge Grund til Svækkelse og Tab af denne Sands. — Hun er aldeles blind, dog kan hun — som næsten alle Blinde — skimte Forskiel mellem stærkt Lysning og Mørke; men ikke veilede sig selv ved Synet eller have til sit Arbeide mindste Nytte deraf.

Moderen, Barnets eneste trofaste Ledsagerinde, søgte at bibringe hende de første religiøse Begreber ved at læse for hende i Kathekismus; Haandarbeide derimod lærte hun ikke, thi et uheldigt Forsøg med at lære Strikning afskrækkede fra al videre Prøve. I hendes Barndom brugte hendes Forældre adskillige Huusraad; men forgiæves. Ja, de bragte hende endog til Helenes underfulde Kilde, hvor hun blev badet, lagt paa en

Høi og underkastet flere, af Overtroen anbefalede Forholdsregler; men Alt forgjæves.

Da hun havde mistet sin gode Moder, bragtes hun til sin gifte Søster; siden kom hun hiem til sin Fader, som da boede hos Brændeviinsbrænder Faurberg paa Kristianshavn. Denne Mand viiste hende megen Godhed, som hun søgte, at giengielde ved at passe hans Børn, klæde dem af og paa, vugge dem, synge og snakke for dem. Ogsaa hialp hun een i Huset boende Væverkone at spole efter hendes Anviisning.

I sit 12te Aar gik hun en føie Tid i Skole hos Jfr. Dahl og lærte sin Kathekismus, og blev desuden af sin velvillige Vært anbefalet til Hielp hos Fattigvæsenet. I sit 16de Aar blev hun konfirmeret af Hr. Pastor Fenger.

Fattigvæsenet ansatte hende vel til at besøge en Arbeids-Anstalt, men manglende fornøden Anviisning, lærte hun Intet og kom desuden kort efter til os. Da hun aldrig har havt Syn føler hun ikke meget dets Savn; dog ønsker hun stundom inderligen, at kunne see Naturen og veldædige Mennesker. Ved en

paa Frederiks Hospital i hendes 11te Aar foretaget Kuur, var hendes Haab oplivet; men efter et Aars udstandne Smerter og skuffet Forhaabning var hun saare mismodig, og bliver det atter, saa ofte deeltagende Mennesker beklage hende. Den Blinde dvæler ej gierne længe ved at fortælle sin uheldige Skiebne, men hellere ved de mod den fundne Hielpemidler og Trøstegrunde. Det er altid glædeligt for Mennesker, naar han opnaaer Bevidsthed og Overbeviisning om de i ham slumrende Kræfter, og den Modgift mod de Lidelser, han erfarede. Selv det Bifald, hvormed vi betragte store, ædle Handlinger, synes mig tildeels grundet i den Bevidsthed, at vi høre til den Slægt, der kan fremstille slige enkelte Medlemmer. "Jeg føler mig større — sagde Sokrates — naar jeg gaaer hiem fra Sorgefæster til Minde over faldne, tappre Mænd!"

I Drømme fremstille sig blot Alt, hvad der kan være Gienstand for de øvrige Sandser undtagen Synet, fraregnet det svage Glimt af Soellyset. — Veldædige Mennesker, der ville sørge for denne blinde Piges Dannelse, har hun ikke fundet. Overladt til sig selv, er hun dog aldrig kommen til Skade, kun

engang fik hun et farligt Stød ved et Fald mod en Kakkelovn; egen Forsigtighed og — Forsynet har beskiærmet hende.

Hun modtog med Glæde vor Indbydelse og har altid viist særdeles Lærvillighed. Naturen har nedlagt hos hende — som i Almindelighed hos Qvindekjønnet — Følelsen for det Anstændige i Tale og Forhold; hendes Blidhed, Munterhed og Tjenstfærdighed mod sine Medlærlinge har forhvervet hende deres Kjerlighed; ligesom hendes heldige Evner, Opmærksomhed, Sædelighed og Arbeidsomhed har givet denne gode Pige Ret til vor Velvillie og Agtelse. Hun fatter med Lethed de meddeelte Kundskaber, ligesom hun ved egen Eftertanke og Samtale med de Andre altid giør sig Umage for at erindre dem. Hun har en god Syngestemme, strikker godt, og er en duelig Spinderske saa at hun spinder 1 Pd. fiint Hørgarn i 5 Dage.

Brorson.

Professor Klingbergs Beretning.

Else Mikkelsen har paa det høire Øie et saakaldet Staphylom, ɔ: en hvid uigiennemsigtig Fortykkelse af Hornhinden, af

betydelig Størrelse, saa at Øjet neppe kan bedækkes af Øjenlaagene. Det venstre Øje er aldeles sammenfaldet og desorganiseret. Efter den Underretning, hun er i Stand til at give, var hendes Øjne aldeles friske og sunde, da hun kom til Verden: men da hun var 3 Dage gammel, blev hun angreben af den, hos nyfødte Børn ikke sieldne, frygtelige Øjenbetændelse, som udmærker sig ved en betydelig rødagtig Hævelse i Øjenlaagene, og ved Afsondring af en Mængde tyk guul Materie, der formedelst den stærke Svulst i Øjenlaagene forhindres fra at flyde ud af Øjet, ansamler sig inden for Øjenlaagene, bliver skarp, og angriber og ødelægger Øjet i faae Dage, dersom man ikke uopholdeligen anvender de alvorligste Midler derimod. Hun er altsaa ligesaavel som flere af vore Blinde (s. nedenfor Martin Møller) et sørgeligt Beviis paa, hvorlet Mangel paa tilbørlig Opmærksomhed og paa betimelig Lægehielp kan giøre Mennesket ulykkeligt for sin hele Levetid.

Anne Dorothea Lefebre

Blev føð den 18 Dec. 1792; hendes Fader, — af fransk Herkomst — var Soldat,

hendes Moder her fra Byen. Efter hendes, nu afdøde, Forældres Fortælling skal hun ved Fødselen have været aldeles blind; da hun var et Aar gammel bragtes hun til Hospitalet under Winsløvs Haand, uden at man sporede nogen Forbedring; men i 3die Aar fik hun en stærk Næseblod, hvorved hun kom til at skimte med det venstre Øie, saa at hun kan nogenledes skjelne Farver, veilede sig selv paa Gaden, gaae Erinder til bekjendte Steder, ja endog forsigtigen og godt ledsage hendes aldeles blinde Medlærlinge.

I sit 10de Aar kom hun til Guldhuset og lærte der, af sin Moder, at spinde Uld, som ogsaa læste for hende i den tydske Kathekismus, saa hun 1808 blev confirmeret af Pastor Hudtwalcker.

Efter kort Veiledning af Seende lærte hun selv snart, at finde Vei paa Gaden. Efter hendes Forældres Død fandt hun intet veldædigt Menneske undtagen Pastor Göricke, der stundom meddelte hende en Gave, og Fattigvæsenet tog sig af den hielpeløse Pige og satte hende paa almindelig Hospital; her spandt hun Rastmageruld, hvorved hun for-

tjente 2½ Mk. om Ugen, hun spandt 1 Pd. i 14 Dage; nu behøver hun ej den halve Tid.

Medlidende Beklagelser ynder hun ikke; Vanen har ladet hende for det meste glemme sin tunge Skjebne, og hun er rolig og tilfreds; kun sielden, naar hun sidder alene og tænker over sin Forfatning og Fremtiden, saa føler hun sit Savn, og vorder mismodig.

Ogsaa hun traadde med Glæde ind i vor Stiftelse og har stedse viist megen Lærvillighed og Arbeidsomhed. Foruden de anførte Haandarbeider Strikning og Uld- Bomulds- og Hørspind har hun ogsaa deeltaget i at vaske Lærlingernes Linned.

Hvad hun i vaagen Tilstand kan skimte, viser sig ogsaa for hende i Drømme.

Brorson.

Professor Klingbergs Beretning.

Anne Lefebre er, efter Sigende blind fra Fødselen af. Det høire Øje er gandske sammenfaldet; det venstre har nogenledes sin naturlige Form, men den giennemsigtige Hornhinde er næsten aldeles bedækket af en stor hvid Plet (leucoma); ikkun den yderste Kant

af Hornhinden har beholdt noget af sin naturlige Klarhed, saaledes at enkelte Lysstraaler her kan falde ind i Øjet, og sætte hende i Stand til at skielne Nat fra Dag, og til nogenledes at veilede sig selv.

Martin Møller.

Denne Blinde blev fød 1794 den 15 Febr. Hans Fader var Soldaten Johan Fideles Møller fra Østerrig, som siden blev Borger og Væver, og døde for 10 Aar siden. Hans Moder lever endnu og er gift med en Holmens Tømmermand. Synet mistede han kort efter Fødselen, da hans Moder laae syg, i den haardeste Vinter, fik han Træk i sine Øjne, og blev aldeles blind, saa han blot kan skimte lidet til det klareste Soellys; men dette svage Lysglimt er ham særdeles kjert, saa jeg tit har seet ham længe med Ansigtet vendt lige mod Solen, for i sine ødelagte Øjne, at opsamle saa mange Straaler som muligt: "thi — siger han — det er mig saa behageligt."

Ukjendt med den Lykke at kunne see, føler han Synets Savn alene, naar han hører

Andre tale om særdeles skjønne Gienstande for Øjets Beskuelse. Hans Barndom henrandt i Uvirksomhed; ved at tale med smaae Børn i Huset og Nabolauget søgte han Underholdning, ligesom det glædede ham, at kunne more dem. Hans Moder lærte ham et Par Salmer, ellers fandt Drengen Ingen, som søgte at meddele ham nogen Kundskab eller lære ham Haandarbeide. Selv vænnede han sig til at gaae om i Huset; ja endog i Elsdyrgaden, hvor hans Forældre da boede, kunne han finde hvert Huus. Hans Fader fortjente hvad Familien behøvede; ellers modtog den ogsaa nogen Understøttelse af hans Moster.

Han ynder ikke at høre, Scende beklage ham; og naar hans Moder taler om sin uheldige Søn til Andre, saa bløder hans Hierte.

Hans Fader vandrede engang med ham ud i Landet til en klog Mand, som lovede at skaffe ham Synet. Her fik han en Smørelse, som foraarsagede ham megen Smerte og Udslet over hele Hovedet, hvoraf endnu sees dybe Ar; men han — forblev blind. Professor Klingberg saae derpaa hans Øjne,

og erklærede dem ulægelige. I sit 15de Aar kom han paa almindelig Hospital, hvor han anførtes til at plukke Uld og Værk; men det gik kun maadeligt; for hans øvrige Dannelse og Underviisning sørgedes ikke.

— Ofte har han været i Fare; faldt endog engang ned af en Trappe; men uden at komme til Skade. — Han tog med Glæde mod vor Indbydelse, viiste især sjeldent Anlæg til Tonekonsten, og udmærkede sig i Syngeøvelserne ved sin skjønne, stærke og rene Basstemme; ligesom Hr. Bruun, — i Kapellet, — der har havt den Godhed at undervise ham paa Fløitraver, stedse har været meget tilfreds med sin Lærlings Flid og Talent. Derimod faldt det hans øvrige Lærere ofte vanskeligt, at holde hans hidtil aldeles forsømte Sjel munter og opmærksom; vant til den sløvende, dorske Uvirksomhed, hører der Tid til, førend de slumrende Evner kunne vækkes til det raske Liv, der sætter Kræfterne i Bevægelse, hvori vi førte ham. Dog — vi arbeidede ikke forgiæves; vi saae det nedlagde Korn spire, og jeg konfirmerede ham til Paaske 1812.

Som denne forsømte Drengs Forstand vænnedes langsomt til Tænkning, saa koster det mig tillige meget Arbeide, at bøie hans Villie, og lede ham til fast Udøvelse af det erkjendte Gode. Let kan jeg røre ham, snart erkjender han sine Svagheder; men dette raa, heftige, lidenskabelige Menneske henrives atter, vil med sin usvækkede Kraft knuse Alt, hvad der sætter sig imod ham, og jeg maa da atter løbe efter ham, som efter en bortrømt Slave, for at kalde ham tilbage til den glemte Pligt. Hans Dannelse koster os Alle megen Møie; dog hans inderlige, naturlige Godmodighed letter den, og lader os haabe Frugt af vor Sæd.

Haandarbeidet er ogsaa gaaet langsomt for ham; dog spinder han ret godt; men jeg ønsker især vi kunne føre ham til Arbeider, der fordrede Legemskraft og Anstrengelse, thi hans Styrke længes efter dem.

Brorson.

Professor Klingbergs Beretning.

Martin Møller er fuldkommen blind paa begge Øjnene. Hornhinden er fortykket,

og skinnende hvid, saa at ingen Lysstraale kan trænge sig derigiennem. Dog paastaaer han at kunne skielne Nat fra Dag. Hans Øine ere i bestandig zittrende Bevægelse som om de idelig stræbte at finde Lyset. Efter hvad han veed om Aarsagen til sin Blindhed, har hans Øine været sunde, da han blev født; men da han blot var 2 Dage gammel, overfaldt hiin voldsomme Øjenbetændelse ham, som nyefødte saa let ere udsatte for, og ødelagte hans Syn ubodeligen.

Phantasier *)

den 28de December 1806.

Hvad var Det, som hist fra Sortesøes
skumle Dyb en dødblaae Krop fremrakte,
truede og loe og græd og fnøes? —
Vaer du Offret, Bølge, som mig vakte? —
Var det min ulykkelige Ven? —
Slip ham da af dine kolde Arme,
Mordersøe, og Gud skal sig forbarme
og oppuste Livets Gnist igjen.

* Nærværende skjønne Digt har Hr. Professor og Ridder Brorson den Fortjeneste at have reddet fra Forglemmelse tilligemed andre den altfor tidlig tabte Klagenbergs Aandsarbejder, der fandtes efter hans Død. Digtet manglede den sidste Fuldendelse og Hr. Professoren overdrog mig dette Arbejd, hvilket jeg er ham saameget desmeere forbunden for og hvilket jeg har fuldført med saamegen desstørre Deeltagelse, som den sjeldne Mand, hvis Tab Digteren saa inderlig begræder, var ogsaa min Ven, den jeg efter en lang Fraværelse glædte mig ved Haab om atter at omfavne; men om hvem jeg ved min Tilbagekomst fik det sørgelige Budskab at ogsaa han var forloren for mig.

H. V. Lundbye.

Nej, dit matte Smiil bebuder Død,
Døden jubler gjennem dine Sukke. —
Død, han hviler trygt jo i dit Skjød,
savnet Blund han finder i din Vugge.
Du har kjølet hans den heede Barm,
sødt i dine Arme ham inddysset,
trykket paa hans Læbe Affkeedskysset,
lukt hans vaade Øje, endt hans Harm.

Soen din Brøde! — frie er nu hans Aand, —
aabne da hans Liig dit Sørgeklæde!
kast ham, løsnet fra de tunge Baand,
paa den Vej, du saae ham mørk betræde! —
Jorden paa det Jordiske har Krav,
Livet maatte svinde for din Vælde,
lad da Venskab idetmindste fælde
Veemodstaaren paa sin Yndlings Grav! —

Ak, du tier, — men hvi rulle saa
huult og drønende, saa rædsom rolig,
saa betydningsfuldt, liigsvangre Aae? —
Bølgen skvulper dump mod Vanvids Bolig! —
Der da! — "Hvor, Affindige, hvad Vej?
"saae I ikke ham?„ — Med Vildskabs Mine
støje Vanvids Børn og huje, hvine:
"Ham vi saae, hans Vej vi vide ej!„

Jo, dig er det! ak, dit Hjerte slaaer
ikke varmt som før ved dette Møde. —
Hvor forladt og eene Vennen staaer!
Vil ej meer du med og for ham bløde? —
Nej! — hans Blik er brustent, kold hans
Haand,
frygtelig den blege Læbe smiler,
paa Affindighedens Løjbænk hviler
fordums Værksted for den lyse Aand!

Her blev altsaa Maalet for din Jid?
Her du skulde nyde sidste Slummer?
Derfor svandt din Ungdoms favre Tid,
arm paa Glæder, riig paa Kamp og Kummer?
Derfor spejled' Daggrye ofte sig,
dybe Tænker, i dit vaagne Øje,
medens Søvnens Gud med spildte Møje
sænked' Hvilesløret over dig?

Græder, Muser! — Fra Parnasset drag,
hulde Klio, ned din Ven at ynke!
Mærk med Sorgens Tegn den Jammerdag,
da du saae ham under Byrden synke! —
Sorgindhyl dig, Polyhymnia! —
Denne rustne Mejsel, Huldgudinde,
skyldes fjerde Christians stolte Minde,
see dens Skjæbne og forkynd den da! —

Og I unge, hæderlige Mænd!
I, han kjærlig Dyd og Viisdom lærte,
skuer eders Lærer, eders Ven!
Seer hans brustne Øje! knuste Hjerte! — —
Medens Slaveaag og Bøddeltugt
hyppig kjølte Hjertet, kued' Aanden,
ledte han ej eder blidt ved Haanden? —
Jamrer! dette blide Lys er slukt! —

Venskab, dybt han dig i Hjertet baer,
og hans Vandel var din Guddoms Stempel,
din i Vee og din i Vel han var,
træd nu frem for dit nedbrudte Tempel!
Græd og samle saa den Trættes Been
og, — at Mindet om ham ej skal svækkes,
brat som Liljen paa hans Gravhøj knækkes, —
rejs din Offerpræst en Bautasteen!

Dog, — hvor leder du mig, Phantasie!
Medens Tabets Taarer stridt fremtrænge
raser vildt og uden Harmonie
svage Haand imellem Harpens Strænge.
Kun mit Tab og Hvad han var for mig,
kun min dybe Kummer kan jeg male,
fjerne Dannerskjald, men du kan tale,
tael! forevige hans Værd og dig! —

Den blinde arabiske Skolemester.

Abbed Poiret taler i sin Rejsebeskrivelse * om en arabisk Skole paa Landet i Nærheden af la Calle, ** som i adskillige Henseender er mærkelig. Jeg vil lade Forfatteren selv tale:

"Jeg er bleven meget forundret," siger han, "over at finde en offentlig Skole i Ali Bejs Duár *** og endnu meere forundret over

* Voyage en Barbarie, ou lettres écrites de l'ancienne Numidie pendant les années 1785 & 1786 par l'Abbé Poiret. 2 Tom.

** La Calle er det betydeligste Oplagssted for den Handel, det fransk-afrikanske Compagnie i Marseille driver paa den alsjirske Kyst. Dette yderst usunde Sted beboes af 3 til 400 Personer, som forstørstedeelen komme fra Provence og Corsica, og har en Agent, der fører Titel af Gouverneur. Den her omtalte Skole ligger i Districtet Mazoul, hvis Beboere bringe meget Korn til la Calle, hvor det indskibes for marseillansk Regning. De her omkring boende Stammer have efter Abbed Poirets Angivelse deres egen Bej, der dog erkjender Bejen af Constantine for sit Overhoved, og denne staaer igjen under Dejen af Alsjir.

*** Duár, Aduár er en Landsbye som bestaaer af Telte, Daskra kaldes derimod en Lands-

at see en blind Mand forestaae den. Denne Araber samlede tolv Børn af begge Kjøn * i sin Telt og lærte dem at læse og skrive. Jeg har lagt Mærke til, at deres Aasyn ej baer noget Præg af den Keede og Ulyst, som er altfor almindelig i vore Skoler i Europa, Arbejdet var tvertimod kun en Leeg for dem. De havde blot een Bog, Koranen. Skolemesteren kunde den udenad og var derved istand til at følge og rette sine Skolarer. De sang deres Lectier, ** Enhver i godt Lune og med en forskjellig Tone. Det er sandt, Musiken var ej synderlig vederqvægende for mine Ører, men idetmindste saae jeg med Fornøjelse at blandt disse vilde Horder var Menneskets Barndom ej overgivet til grusomme Lærere, ubevægelige Tyranner, der bringe Blomsterne af den skjønneste Alder i vort Liv til at hen- visne. — De, der havde gjort meest Frem- gang, lærte de Yngre at skrive efter Læreme-

bye, som forstørstedeelen bestaaer af Straae- hytter.

* Dette er meget besynderligt; thi Pigebørn sendes ellers aldrig i deres offentlige Skoler.

** I de arabiske og moriske Skoler synges Al- ting ligesom i Jødeskolerne.

sterens Tilsigende. Til Skrivertavler havde de, istedenfor Papiir, et Bræt, overstrøget med hvid Fernis, og til Pen et Rør, plump skaaret, men hvormed de dog skrev temmelig hurtig og godt. Naar de kunde den dem tilsagte Lectie ganske udenad, vaskede de deres Skrivertavler af og skreve en anden Lectie derpaa, som stedse blev uddraget af Koran. Naar Underviisningen var tilende, gik ethvert Barn hen at omfavne sin Lærer og takke ham. De bleve alle blidt og venlig behandlede.,,

Saavidt Forfatteren. Hvor behageligt er det ikke at finde en Mand af et saa lidet cultiveret Folkeslag som den arabiske Stamme Mazoul, der beboer et Land, hvor Skoler ere sjeldne og slette, en Mand altsaa, der vel neppe kan have havt nogen Opdragelse, og som dog, berøvet den ædleste Sands, ved egen Sjælestyrke sætter sig istandtil at blive Samtidiges og Efterlevendes velgjørende Fader. Hvormeget kan Mennesket ikke udrette! Hvor stort kan det ikke være!

H. V. Lundbye.

Veldædige Bidrag.

Baage Petersen aarligen .	50	Rd. D. C.
Professor Rahbeck, Ridder af D. . .	20	—
Ved Professor Brorson leveret, som sparede fra en agtet Embedsmands Begravelses-Omkostninger .	200	—
Ved Samme leveret som Bidrag til en blind Drengs Opdragelse . .	200	—
For Journalens 2det Hefte .	125	—
Fra det kongl. danske Cancellie	500	—
Fra D. Fürst . .	50	—
Fra Læse-Selskabet Fælleds Fornøielse . .	300	—
Fra Baron, Kammerh. Selby	50	—
Fra Grevinde Rosencrone, aarligt Bidrag . .	10	—
Fra F. D. J. . .	10	—
Fra en Ubenævnt . .	20	—
W. K. aarligen . .	3	—
D. K. — . .	2	—
Fra B. B. . .	20	—

Lerche, aarligen . . 25 Rbdl.
Fra en Ubenævnt, ved Professor Brorson . . 50 Rd. D. D.
Isaac Abraham, aarligen 2 Rbdl.
Justitsraad Engelstoft, ligesaa . . 2 —
G. W. ligesaa . . 20 —
Admiral Wleugel d. 20 Mai 100 Rd. D. C.
Biskop Balle, samme Dag . 40 —
Khr. R. . . . 10 —
Fra Grosserer Gammeltoft (ved Prof. Brorson) . 500 —
L. S. Trier . . 100 —
Grosserer J. Beck, R. af D. 10 —
Handelscommissionair Jacobsen 10 Rbdl.
Det kongelige danske Cancellie d. 18 Jul. 1812 sendt 1000 Rd. D. C.
Fra samme Kollegium modtaget d. 7 Nov. . . 500 —

Til aarligt Bidrag have anmeldt sig følgende:

Ordens Kantsler Grev Moltke paa Hendes Majestæts Dronningens Fødselsdag 400 Rd. D. C.

Bogholder Steffensen .	10	Rd. D. C.
Fuldmægtig Fabricius .	10	—
— Schytt . .	2	—
— Jürgensen . .	3	—
— Caman . .	2	—
Jfr. Bohnum . .	4	—
Mad. Jacobsen . .	2	—
Jfr. Førſt . .	2	—
Contr. Hermann . .	2	—
Mad. Le Monier . .	2	—
Capt. v. Striker . .	2	—
Handſkem. M. Helſted .	2	Rbdl.
Melhandler Randbøl . .	2	—

Hans Majeſtæt Kongen overladt Inſtitutet et Stykke Klæde for den Priis, det koſter Manufakturet; og ſkjenket 30 kraprøde Dækkener til Sengetepper.

I Anledning af Bogen Moſes og Jeſus, ere til Hr. Schønheider leveret	300	Rd. D. C.
I ſamme Anledning .	50	—
Fra Hr. Etatsraad og Bankdirektør Schønheider .	50	—
Fra Kammerjunker Holſtein	15	—

Af Hr. Seydler en Fløitravær.

Hof-Instrumentmager Larshof, Dannebrogsmand, der har skjenket vore Blinde adskillige blæsende Instrumenter, har ogsaa sørget for at give dem bedre Arbeids-Maskiner, og skjenket Institutet en Spinde- og en Garnvinde-Maskine af egen Opfindelse. Spinde-Maskinen bestaaer af fire Rokker, hvilende paa een Fod; den er af net og solid Bygning, kan ej væltes om og optager kun liden Plads i et Værelse. Desuden fordres ej hertil saa meget Træ, som til fire andre Spinderokker, og, anvendt i Arbeidshuse blandt Seende, vil den tillige spare Lys, da 8te Personer kunne arbeide omkring den, ved de paa den staaende Lys. Garnvinde-Maskinen bestaaer af 4re Garnvinder og en Haspel. Den optager kun lidet Rum, og 5 Mennesker kunne arbeide ved den ved et Lys.

Brorson.

Trykfeil i første Bind.

Side 114, Lin. 16, for Underviisningen for Ungdommen for den: læs: for Underviisningen for dem.

— — Lin. 21, med hvilken: l. ved hvilken.

— — Lin. 25, en Trang, mere: l. en Trang mere.

— 115, Lin. 7, thi den Tanke: l. at den Tanke.

— — Lin. 8, fremstaaer da først lys, l. fremstaaer lys.

— — Lin. 11, det Blinde Instituts: l. Blinde-Institutets.

— — Lin. 15, Therminologie: l. Terminologie.

— 198, Lin. 19, Pastor Westergaard: l. Sverdborg Sogn.

Journal
til
Fordeel for Blinde.

Efterretninger om Stiftelsen.

Der gives Tider, da mange Plager samle sig om enkelte Mennesker og hele Nationer. Selv de, man tæller blandt de Lykkelige, ere ikke altid glade; der gaves Dage, Uger og Aar, da ogsaa de angrebes af Lidelser og Gjenvordigheder, og om de end ej alt har havt denne Erfaring, da maae de frygte den. Den mindre Lykkeliges Liv er en bestandig Omvexling af Undertrykkelse og Frelse, af Glæde og Sorg; de ere allerede vante til, at see dem snart og uventet at komme og forsvinde. Jeg taler Intet om Ulykkelige, hvis Liv er en Kjæde af Uheld; disse Elendige tælle næsten kun mørke Timer; de maae kæmpe med deres Skjæbne indtil Graven. Saaledes gaaer det ogsaa med hele Folkeslag: hos ethvert Folk komme Tider,

da det kæmper med mange Plager, trues af store Farer, frygter, at tabe Alt, hvad der maa være en Nation vigtigt; da hele Statslegemet er udsat for Uheld, der ryster, svækker, opløser det.

At dølge, der gives slige Tider; at du maa frygte dem eller allerede seer dem frembryde — det er umuligt. Stræb at glemme, dine Omstændigheder ere slette; søg at overtale dig til at troe det Modsatte; kast dig ind i Arbeider og Adspredelser, hvorved du haaber, at glemme dig selv: forgjæves! du kan ej sløve Følelsen af din Nød og synker under den. Kaste vi et Blik til Folkenes Skiæbner — da hviler end mørkeste Nat over deres endelige Udvikling. Vor Tiid har været saa riig paa Gjæring og Omveltning, saa man knap vover, at fatte Liid, til at Livet kan gjenvinde sin rolige Gang. Der traadde Tyranner frem, de beskyttede Fordomme, som understøttede deres Hensigter og smedede Menneskeheden i Baand; der svandt hele Stænder, og Vældiges Troner styrtede for den offentlige Menings Bud; der rasede Tvædragtens vilde Aander, myrdede Hære af Mennesker, og fyldte Landene med Enker, Faderløse og Krøblinge. Alt vaklede: Staters Baand knyttedes og atter opløstes de

sage. Magthavere vare besielede af en, Slægten foragtende, vilkaarligen bydende, egen Storhed søgende Herskesyge; Undergivne oplivede af en egennyttig, vindesyg, slavisk, troløs, forræderisk Aand. Et Folks tøilesløse Frihedssværmeri svandt, og dets Skabning viger nu, ilende for de gamle, engang forhadte Former, hvis Afskaffelse kjøbtes for Strømme af Blod; og under den nyligen omstyrtede Bygnings Ruiner tænker Enhver, at finde sine Skatte, Mange deres gamle, alt moxen opgivne Fordringer.

Man har stundom beundret Ufølsomhed ved de største Lidelser, under Tidens truende Gang; man har anpriist den som Noget stort og ophøjet; man har troet i Helten at skue et overmenneskeligt Væsen, der trodser Faren, foragter Smerten, rystes ej af Skjæbnens Slag, og skuer hen paa Jorden Plager, som Noget, der ei angaaer ham. Men — jeg troer ej det vanærede os, naar vi i afgjørende Tidspunkter føle vor tunge Skjæbne; naar Smerten udpresser Sukke, Uheld vækker Veemod; naar vi med blødende Hierte see vor jordiske Lykkes Fald; naar vore Taarer rinde ved Elskedes Grave. At viise her Ufølsomhed, var Tegn til et sløvt eller forvildet Sind.

Ja, jeg foragter endog, at fremkonstle Rolighed, naar Stormen hersker i mit Inderste. Tunge Skjæbner udvikle stærke og levende Følelser; vi ere for meget truede, for heftigt angrebne, til at vi ej skulde sættes i voldsom Bevægelse. Jeg vil da tilstaae, at jeg sørger, lider og frygter; lad mine Yttringer følge Stormens Gang, lad kun mine Miner, mine Ord forkynde hvad, der foregaaer i min Sjel.

Men ubetinget, at overgive os til disse Følelser, det bør vi ikke. Følge ubetænksomt Naturens Drifter, og see ligegyldigen, hvorhen de ville føre — det vanærer os. Lad dine Klager lyde, dine Taarer rinde, naar Uheld bøjer dig til Jorden, naar dine skjønneste Forhaabninger skuffe, naar din Mage, dit Barn, din Ven jordes; naar din Familie, dit Fædreland, din hele Tidsalder lider. Dog Smerten bør ej overvælde dig, ej røve dig sindig Betænksomhed, Du bør, ej gaae under i Begivenheders Strøm, men, med Tro paa Gud i dit Hjerte, svæve over Bølgerne, og søge ved Betragtning at standse det Flygtende. Du bør ej døve dit Øre for Pligtens Stemme, men endnu beholde Kraft til at følge den, uden at vakle et Øjeblik.

Ja, jeg mener, vi bør med fordoblet Iver hylde Retfærds og Sædeligheds evige Love, naar Alt er i betænkelig Gjæring. Der skee hvad der vil; Tidens Gang være forstyrrende hvad Pligt og Samvittighed fordre, derom kan ej være Striid; her hviler Alt paa Love, der ere evige og uforanderlige som Gud. I Tider, da Alt er usikkert og vaklende; da modsatte Meninger og Grundsætninger herske; da fiendske Kræfter kæmpe med hverandre; vilde Lidenskaber rase; retfærdige og uretfærdige Ønsker bryde frem; da, ved Siden af ædle Forhaabninger opstaae lave, sneverhjertede Forventninger og Ønsker: da, da bør man holde fast ved, bør man ære Lovene for Ret og Sædelighed; ikke blande sig i det, som Samvittigheden misbilliger, som er os uvedkommende; men holde strengt over Tugt og Orden, yde nøjagtigen Alt, hvad der skyldes Familie, Embede, den lidende Menneskehed, Medborgere og Konge; udføre ivrigen hvad almindelige Fornødenheder, hvad Tidens Omstændigheder fordre; og hvad man end indvender, hvad man forestiller os, eller vil aftvinge os, ej vige et Skridt fra erkjendte og paatagne Pligter; hverken ved Frygt eller Haab lade sig standse i sine Bestræbelser, henrive til Voldsomhed eller Mismod. Man

vil ej oversee det Gode, som endnu skeer og ej miskjende det; ej vække Mistro mod det og ej hindre det; ej fælde nogen overilet Dom, men bemærke Alt med fordomsfrit Øje og prøve med Sindighed.

Den almindelige Uorden og Uheld maa standse, naar Enkelte hylde Dyden; og Enhver kan, naar han alvorligen vil, være virksom og samvittighedsfuld paa den Post, hvor han staaer, ved det Arbeide, ham er betroet. Det skal kjendes, at Alt gaaer bedre, at tusende Besværligheder viige, naar Arbeidsomhed og Orden, Redelighed og Troskab begynde at herske. Det er sandt, Aarsagerne til vor Nød ligge ofte udenfor vor Virkeevne og vi kunne ikke altiid hæve dem; de ere grundede i Verdens Tilstand, i de offentlige Anliggenders Gang, som har en Indflydelse, vi ej kunde modstaae; men naar vi træde frem med Viisdom og Kraft, saa føle vi det Onde mindre, bære det taaligere og benytte det til vort Bedste.

For ethvert Samfund er desuden aabnet en riig Kilde, der giver Vederqvægelse og Kraft under tunge Tiders Plager: broderlig Velvillie. Den fælleds Byrde bæres med forenet Kraft; Alle understøtte og Enhver brin-

ger villigen det Offer, Omstændigheder og det Heles Fornødenheder fordre. Ingen feiler Raad, naar vi hjelpe hverandre med vore Indsigter; Ingen Kraft, naar vi villigen understøtte hverandre; Ingen Trøst, naar vi omgives af Brødre, paa hvis Deeltagelse og Kjerlighed vi kunne regne. Denne broderlige Kjerligheds Aand herske i hvert Samfund, lede det til almeennyttige Beslutninger og ædle Handlinger! befæste Eenigheds og Tillids Baandet, som bør forene Fædrelandets Borgere med hverandre og os Alle med vor Konge.

Fiendtlige Magters Trudsel og Vælde kan aldrig standse Bestræbelser i Sandhedens og Dydens Rige, de gaae med ustandsede Skridt Fuldendelsen imøde. Held Enhver, som arbejde mod denne Fuldendelse! Han oplives ved Straaler fra en bedre Fremtiid, og styrket ved denne Udsigt bærer han Tidens Plager, vedbliver at handle, og med Ønsker for sin Slægt, med Anelse om de kommende, skjønnere Dage, gaaer han til Hvile, naar hans Vandring er til Ende.

Ledet af slige Betragtninger og styrket ved dem har vort Selskab under vore mørke Tider vedblevet at virke; vore Dages frygtelige Storme have havt nogen Indflydelse paa

men formaaede, ej at forstyrre den Planteskole, vi aabnede til Blindes Dannelse. Kongen og det hele Kongehuus, vedbleve allernaadigst at understøtte den; det kongelige danske Kanselli har flere Gange sendt os Gaver, og de af vore Medborgere, som før have viist gavmild Opmærksomhed, ville sikkert også i Fremtiden menneskekjerligen fremme vort Anliggende. Vel kan Tidens betænkelige Gang og de første Fornødenheders høje Priser byde os indskrænke vor Virksomhed, og Antallet af de Blinde, vi danne, vorder saaledes mindre; men den veldædige Aand, der besieler vor Kreds, betrygger dog vor Stiftelse Varighed, oplivet Modet i Kampen med Vanskeligheder, og Haabet om, at vi sejrende skulle ende den.

Om de fra Institutet udgangne Lærlinge.

I det, siden sidste Journals Udgivelse henrundne Tidsløb, have fire af vore Lærlinge forladt vor til deres Dannelse helligede Stiftelse. Da vi ifior anstillede offentlig Prøve over vore Blindes Fremgang, yttrede jeg for den Kreds, som hørte den, tillidsfuldt det Haab, at den hos os dannede blinde Pige maatte vorde optaget i en veldædig Familie, som

hun kunde vorde nyttig ved sit Haandarbeide, tækkelig ved sin Godmodighed og Dannelse. Dette Haab til Medborgeres velvillige Deeltagelse og Veldædighed var ikke overspændt Forventning; thi efter fuldendt Prøve tilbød en ædel Medborgerinde Fr. Koefod, at ville modtage og sørge for Pigen Benthe Kirstine Jørgens Datter *); og kort efter bragtes hun til denne veldædige Dannequindes Bolig, hvor hun er saare lykkelig for Nutiden og er aabnet en sorgfri Fremtiid. Hendes Arbeidsomhed og gode Forhold havde forhvervet hende Agtelse i Stiftelsen; vi haabe, hun vil aldrig glemme hvad hun skylder den, ligesom at hun ved Taknemlighed og Hengivenhed for sin Velgjørerinde vil være hendes Ædelmodighed værdig.

Martin Müller **) blev af Bestyrelsen ansat ved en Klæde-Fabrik, hvor han fortjener 4 Rdlr. dagligen. Ved sin fysiske Kraft kan han udholde det anstrængende Arbeide, der gives ham, og man er tilfreds med hans Forhold. Han boer nu hos sine gamle, agtværdige Forældre i Rosengaden No. 12, hvorfra han dagligen gaaer til sit Fabrikarbeide.

*) See første Aargangs 2det Hefte S. 166.

**) See anden Aargangs første Hefte S. 69.

Vilhelm Hennert *) afgik fra os i sidstafvigte Julii Maaned til Fabrikør Modvel, hvor han dagligen fortjener 4 Rdlr., og naar han har fuldendt sit Dagværk tager han fat paa Spinderokken eller Strikkepindene, da han spinder og strikker meget godt. Han boer hos sine brave, gamle Forældre i Klærkegaden.

Disse ere vor Stiftelses første Grøde. Det er en sød, lønnende Tanke, at have dannet og ved Medvirkning og Anbefaling anbragt disse Tvende, som tilforn aldeles bleve ernærede af Fattigvæsenet, uden at kunne fortjene det mindste; nu leve de selv lykkelige og falde aldeles ikke det Offentlige til Byrde.

Niels Espensen **) forlod Stiftelsen i December f. A. Han havde hos os lært at strikke og flette Kurve, og Fattigvæsenet, fra det vi modtoge ham, for at lære ham at arbeide, har nu ansat ham paa sit Kurvemager Værksted paa Bistrupgaard. Ved sit Arbejde aftjener han en Deel af det, hans Ophold og Næring koste; tilforn fortjente han aldeles Intet. Han var stedse Een af vore flittigste, og Een af de med heldigste Aands Evner begavede Lærlinge. Vort Fattigvæsens viise og

*) See første Aargangs første Hefte S. 50.

**) See første Aargangs første Hefte S. 45.

humane Bestyrelse har forundt ham et behageligt Opholdssted, hvor han føler sig saare lykkelig. Hans dannede Aand har desuden forskaffet ham nogle ædle Familiers Yndest i Roeskilde, nemlig Hr. Byfoged Møller og Forvalter og Dannebrogsm. Hr. Albrecht, som have forundt ham Adgang i deres Huse, og hvis Veldædighed aabner ham mangen Kilde til Nydelse. Han erkjender den Godhed de, saavelsom Hospitalets Inspecteur, viise ham, med inderlig Taknemlighed.

Johan Jacob Mogensen *) forlod Stiftelsen til samme Tiid som Næstforanstaaende; og Fattigvæsenet har sat ham i Virksomhed ved Kurvemagerarbejde.

Om nye antagne Lærlinge.

Efter Kammerraad Eskildsens Anbefaling har Bestyrelsen tilladt en blind Matros, at deeltage i Underviisningen. Han hedder Karl Ferdinand Gertman, er 29 Aar gammel og mistede sit Syn 1811. Det var denne raske, og sunde Karl utaaleligt, at henleve sin, formodentligen, endnu lange Levetiid i vaneærende Uvirksomhed. Han har alt lært hos os at flætte Gulvtepper af Klædelister, og

*) See første Aargangs andet Hefte S. 161.

strikker sin Strømpe ret godt. Jeg vil troe, at den Haandgjerning, han som Søfarende har været vant til, kommer ham ved de øvede Fingre til Hjelp. Hr. Kihl har den Godhed, at underviise ham paa Violin.

Om de i Institutet nu værende Blinde.

Institutet underviser endnu elleve Blinde, af dem vi mene, Nogle førend Aarets Udgang kunne, som Dannede efter deres Evner, forlade det. Neppe vil nogen Familie, som med Villien forener Evne til Veldædighed, føle sig behageligere lønnet, end ved at aabne deres Bolig for Een af de særdeles flittige, sædelige og muntre Piger, som stedse ved deres Forhold glæde os og opfylde vort Ønske.

Saasnart der ved Afgang vorder Plads, og Stiftelsens Oekonomie tillader det, ville vi ile med at antage Een eller Flere af de Blinde Børn, som have ansøgt vor Hjelp og vente den med Længsel.

Den offentlige Prøve, vi havde bestemt at holde i afvigte May Maaned, maatte vi, formedelst indtrufne Hindringer, udsætte til kommende Efteraar.

Brorson,
Professor og Præst ved Garnis. Menigh.
og Ridder af Danneb.

Regnskab.

Udgivt.

	Rbd.	ß.	Rbd.	ß.
Transport	378	36	2415	32½
saaledes betalt imod de i Behold havende Committeesedler 150 Rb. i Rigsbanksedler . 3 - 36 ß. til de øvrige 225 Rb. indkiøbt Committeesedler 139 - 48 -			292	84
Tilsammen Udgivt			2708	20½
altsaa Behold, incl. 2000 Rd. i Kongl. Obligationer .			3214	60½
pr. Balance			5922	81

Kiøbenhavn, den 31 Decbr. 1813.

J. Linde, Assessor,
p. t. Kasserer.

General Extract over Regnskabet for det

Indtægt.

	Rbd.	ß.
Beholdningen for 1812, incl. 2000 Rd. i Kongl. Obligationer =	2430	57
Indkomne Restancer pr. 1812	15	80
Selskabets Bidrag pr. 1813 =	819	32
Extraordinaire aarlige Contribuentere	335	16
Hans Majestæt Kongen til en Eleves Opdragelse for 1 Aar til 16 Novbr. 1813 = = =	200	-
Hs. Majestæt Dronningen pr. 1813	200	-
Hs. K. H. Kronprindsesse Caroline	50	-
— — — — Wilhelmine	50	-
Gaver engang for alle pr. 1813	608	32
Danske Cancellie, ligesaa =	166	64
Ved Professor Brorson fra en Unævnt, Bidrag til en Blinds Dannelse pr. 1813 100 Rd. - ß.		
Af Capitain Munch, Bidrag til hans Søns Opdragelse i Institutet for 4 Qv. 1812 og de 3 første Qv. 1813 66 - 64 -		
i Alt	766	64
	5042	57

Kongl. Institut for Blinde pr. 1813.

Udgivt.

	Rbd.	ß.
Den oekonomiske Commission for det Kongl. Institut for Blinde, hvorover særskildt Regnskab aflægges af bemeldte Commission pr. 1813	2214	16
Deposito Cassen tilbagebetalt de i 1812 laante 800 Rd. dC. med Renter 2c., vide Indtægten	201	16½
Renter for et Aar til 11 Decbr. 1813 til den Kongl. Casse af de i Institutets Gaard staaende Prioriteter, saasom: af 2653 Rb. 16 ß. S. W. à 2 pC. = 99 Rb. 48 ß. Af 4850 Rb. 16 ß. S. W. à 4 pC. = = 278 - 84 - ; 378 Rb. 36 ß.		
378 - 36	2415	32½

Indtægt

	Rbd. ß.
Transport	5042-57
Ved Hr. Professor Brorson Overskudet for Journalen til Fordeel for de Blinde .	33-32
Renter af 2000 Rd., Kongl. Obligationer for ½ Aar til 4 Jan. 1813 à 2 pC. (incl. for ¼ Aar til 11 Decbr. 1812 af 1200 Rd. i Deposito Casse Obligationer à 4 pC. dC.) i Alt 24 Rd. ligesaa for ½ Aar til 11 Decbr. 1813 à 2 pC. . S. V. med . 37 - 48 ß.	61-48
Af Deposito Cassen var under 8 Oct. 1812 laant 800 Rd. mod Deposition af Obligationer paa lige Beløb, som efter Fr. af 5 Jan. 1813 tilbage fordredes mod Erlæggelse af 25 pC., hvilke 25 pC. senere af Deposito Cassen ere tilbagebetalte med . . .	66-64
Bidrag pr. 1813 af Fondet ad usus publicos . . .	718-72
Tilsammen Indtægt	5922-81

Linde, Assessor,
p. t. Kasserer.

Om Regningen med de Blinde
af
Artilleriecapitain Linde.

Hvorledes og hvorvidt den Plan er udført, som findes i denne Journals 1ste Hefte angaaende Regningen med de Blinde, har jeg troet, vilde ikke være ukjærkomment at erfare, saavel for de Læsere, der maatte have Interesse for denne Underviisningsgreen, som for dem, der maaskee selv vilde anvende den. End mere vilde Hensigten naaes, om Kundgjørelsen af en saa fremmed Gjenstands Behandling maatte lede til Hjelpekilders Meddelelse, der altid med største Erkjendtlighed vil blive modtaget.

For at bibringe den Blinde det rigtige Begreb om Tal, blev det nødvendigt først at forklare, naar Størrelser ere af eens, og naar de ere af forskjelligt Slags. Ved opgivne Exempler skjønnedes snart Forskjellen derimellem, saavelsom det Indlysende, at kun Størrelser af eens Slags kunne sammentælles og drages fra hverandre. Ligeledes blev det ved disse Forklaringer muligt, at danne Begrebet om et større og et mindre Tal. Derefter lærtes Tællemaaden, saa at Be-

H

tydningen af Eenere, Tiere, Hundreder o. s. v. indtil Millioner nøie forstodes, med nogle Enkelte fortsattes endog til Billioner. For at overbevises om, hvorvidt de givne Forklaringer vare forstaaede, blev til hver Enkelt især opgivet et Tal, hvori der skulde angives de i Tallet værende Klasser og Mængden af Eenhederne i hver Klasse. Ved nogle faa Timers Øvelse var dette fattet, ligesom de ogsaa snart lærte ved Følelsen at kunne skjelne de i Træ udskaarne forskjellige Taltegn.

Det blev nu mueligt at udsige et hvilketsomhelst, med disse Ziffre hensat Tal; saaledes have Flere ved Følelsen læst et Tal, bestaaende af 10 Ziffre. Efter denne Øvelse blev dicteert Tal, som Hver maatte opsætte; derved mødte i Begyndelsen meget ofte, at Nultegnet blev forglemt; men ved ideligen at lede Elevernes Opmærksomhed til altid selv at prøve, om i det opgivne Tal var Eenheder tilstæde i alle Klasser, og, hvor der da ingen fandtes, at hensætte Nullet istedetfor, lykkedes endeligen dets Brug.

Efterat de kunde annatomere, læse og med Ziffre opsætte forskjellige Tal, bleve de bekjendte med Forskjellen paa benævnte og ubenævnte Tal, og da begyndtes paa Ad-

ditionen, som, for at gjøres desmere sandselig, blev først øvet i smaae benævnte Tal: saaledes sammenlagdes i Begyndelsen to Tal, hvert kun bestaaende af Eenere, dernæst af Eenere og Tiere, og ligesom Færdigheden tiltog, voxede Ziffrenes Antal indtil fem. Den almindelige Additions Regel, at Eenere skal lægges til Eenere, Tiere til Tiere o. s. f. var, ifølge det Foregaaende, for Enhver let at begribe.

Til nærmere Oplysning om Underviisningsmaaden i Additionen tjener følgende Exempel, der saaledes addeertes for dem:

Til 967 skal adderes 4109. I disse to Tal, som skulle summeres, er i det ene 7 Eenere, i det andet 9, udgjøre tilsammen 16 Eenere, disse 16 Eenere er eet Tal, der bestaaer af 1 Tier og 6 Eenere, altsaa er Antallet af de udkomne Eenere, 6, da Tierne skal lægges til Tierne (Ziffret 6, udsøgtes nu af Hver og hensattes). Af Tiere er i det ene opgivne Tal 6, i det andet, Nul, og af de tiloversblevne fra Eenernes Klasse 1 Tier, hvilke sammenlagte maae give 7 Tiere (Dette Ziffer udsøgtes ligeledes og blev efter Anviisning hensat til Venstre af Eenerne). Af Hundrederne ere i det ene Tal 9, i det andet 1,

udgjør 10 Hundreder ɔ: eet Tusinde, altsaa 0 Hundrede (Dette Tegn blev ogsaa udsøgt og hensat til Venstre af Tierne). Endeligen er tilbage at sammenlægge Tusinderne; det ene Tal har 4, det andet intet, men fra Hundrederne blev 1 Tusinde tilovers, altsaa haves 5 Tusinder (hvilket Ziffer 5, sættes paa venstre Side af Hundrederne), følgeligen bliver Summen 5 Tusinde, 0 Hundrede, 7 Tiere og 6 Enere eller 5076.

Ved saaledes flere Gange paa denne Maade at sammenlægge forskjellige Exempler for dem, bleve de istand til selv at addere og opsætte den rigtige Sum.

Naar hos Een i Summen fandtes en Regnefeil, blev af denne Exemplet paany regnet om, og som oftest blev da Resultatet rigtigt.

Uagtet den Anviisning blev givet, at ved Additionen først skulde begyndes med at sammenlægge Enerne, da Tierne o. s. v., har jeg fundet, at Flere af de Bedre i Regningen begyndte først med at sammenlægge de høiere Klasser og gik saaledes nedad. Flygtigt anseet kunde maaskee denne Maade holdes for rigtigere end den anviste, da i Tilfælde af Regnefeil, disse snarere maatte finde Sted i de lavere Klasser, og altsaa derved ikke give et saa

betydeligt afvigende Resultat; men, betragter man dette fra en anden Synspunct, er det deels rigtigt at anvise i Begyndelsen en Methode, der i de fleste Tilfælde alene kan anvendes, og deels vil, i Tilfælde at den tænkende Blinde i det daglige Liv skal anvende Regning, denne snarere blive opmærksom paa urigtig Regning, naar Feilen indløber i de høiere Klasser, end om den var skeet i de Lavere. Hovedtingen bliver naturligviis altid, at give et rigtigt og hurtigt Resultat; hvor jeg har erholdt det, har jeg, for ikke at forvilde, overladt den Blinde, at følge den Maade, der for ham var den letteste.

Naar, af forskjellige opgivne Exempler, de fleste bleve rigtigt addeerte, forøgedes disse med Mark og Skilling, for saaledes at beskjæftige dem med flere Størrelser paa eengang. Ligeledes bleve de øvede i at sammenlægge Skpd., Lpd. og Pd.; de Bedre i Regningen addeerte Skpd., Lpd., Pd., Lod og Qvintin sammen.

Een af de Blinde (Hennert) har uden Feil addeert Exempler, som det efterstaaende:

374 Rd.	4 Mk.	9 ß.	
2307 —	3 —	7 =	
539 —	1 —	11 =	

Man indseer let den væsenlige Nytte af de udskaarne Ziffres Brug ved Underviisningen, thi deels har den Regnende en Lettelse, ved strax at kunne opsætte Resultatet, naar en af Klasserne er sammenlagt, deels kan man beskjæftige Alle paa eengang med samme Exempel, da al Tale bortfalder under Exemplets Opløsning.

Efterat jeg var bleven overtydet om, at enhver af Lærlingerne kunde addere rigtigt, og at de blot manglede Øvelse, for ei, var det end kun sjeldent, at tage feil, begyndtes paa Subtractionen. Denne Species gjordes dem i Begyndelsen sandselig ved at antage en vis Sum Penge, som Formue, og deraf udbetale en mindre Sum, betragtet som Gjeld; iøvrigt var Fremgangsmaaden, som den ved Additionen viste. Saalænge alle Klasser i Subtrahendus havde flere Eenheder end hver Klasse i Subtractor, mødte ingen Vanskelighed; en rigtig Rest eller Forskjel var som oftest Resultatet af de givne Exemplers Opløsning; men for i omvendte Tilfælde, naar nemlig en Klasse i Subtrahendus havde et færre Antal Eenheder end samme Klasse i Subtractor, at gjøre begribeligt, hvorledes der kan laanes, betjente jeg mig med Held af følgende

Fremsætning: Skal f. Ex. fra 926 Rdlr. Formue udbetales 742 Rdlr. Gjeld, saa antag, at Formuen haves i følgende Pengeslags, nemlig: 9 Hundrededalerssedler, 2 Tiedalersedler og 6 Eenrigsdalersedler; af disse skal ifølge Opgavens Natur udbetales 7 Hundrededalersedler 4 Tiedalersedler og 2 Eenrigsdalersedler. Det indsees letteligen, at naar af 6 Eenrigsdalersedler udbetales 2, beholdes kun 4 Eenrigsdalersedler (Eenere) tilbage; men de 4 Tiedalersedler (Tiere) kan ikke alle udbetales, da man kun har 2 i Behold, det bliver altsaa nødvendigt, at der maa tages (laanes) en Hundrededalerseddel (een Hundreder) der, byttet til Tiedalersedler (eller gjort til Tiere), maa give Ti. Disse lagte til de to Tiedalersedler, jeg allerede har, maa ialt give 12 Tiedalersedler (Tiere), af hvilke det nu bliver mueligt at udbetale de 4; altsaa maa Resten af Tiedalersedlerne (Tierne) blive 8. Af de 9 Hundrededalersedler (Hundreder) haves nu kun 8 tilbage, da den ene blev laant til Tierne, udbetales 7 Hundreder, kan Resten kun blive 1 Hundrededalerseddel (en Hundreder), følgeligen er hele Resten 184 Rigsdaler.

For at de selv kunde prøve, om Subtractionen var feilfri, lærte de Reglen: Addeer

de to mindste Tal, saa skal ved rigtig Subtraction, det Udkomne være ligt det største Tal.

Da Subtractionen var øvet, begyndtes paa Multiplicationen. Betydningen af denne Species blev gjort dem begribelig, ved at gjennemgaae den saakaldte lille Tabelle. Dette skeede saa ofte, indtil den var lært udenad; saaledes fortsattes og med den store Tabelle. Anviisningen for at lære denne var i Korthed saaledes: Sæt f. Ex. der skulde forklares det fremkomne Product af 8 Gange 19: Skal 19 tages 8 Gange, da maa hver Klasse i Tallet 19 tages disse 8 Gange; 19 bestaaer af 1 Tier og 9 Eenere, tages de 9 Eenere 8 Gange faaes 72 Eenere ɔ: 7 Tiere og 2 Eenere, følgeligen bliver Eenernes Antal 2, saafremt de 7 Tiere lægges til Tiernes Antal. Den ene Tier taget 8 Gange er 8 Tiere, og, dertil lagt de 7 Tiere, udgjør 15 Tiere ɔ: 1 Hundreder og 5 Tiere, altsaa bliver Productet 1 Hundreder, 5 Tiere og 2 Eenere eller 152. Paa denne Maade blev det muligt, efterat begge Tabeller vare lærte, med Færdighed at opløse Multiplicationsexempler, hvis ene Factor bestod af Tusinder, Hundreder, Tiere og Eenere, og hvis anden Factor enten var eller

faldt mellem 1 og 19. Nogle Faa multipliceerte vel og med endnu større Factorer.

Jeg har gjort den Erfaring, at Multiplicationsexemplerne ere de, der oftest rigtigt ere blevne opløste, saa denne Species har fundet mindst Vanskelighed i Udøvelsen.

(Fortsættes).

Dülon.

Hvo har hørt tale om den blinde Fløite-spiller Dülon, uden at ønske, at høre ham selv? Og hvo har hørt ham, uden paa engang at blive rørt af hans fortryllende Spil og hans grusomme Skiebne? Hvorfor maatte den, der saa lét veed at finde Vej til Alles Hierter, finde Livets Vej, der er aaben for det almindeligste Menneske, tung ved et bestandigt Mørke? Eller var maaskee hans tilsyneladende ulykkelige Tilstand et Værk af den kierlige Natur, som hensatte ham, afskaaren fra den synlige Verden, endnu levende i en usynlig, og i himmelske Toner, vilde den ved sin Yndling meddele hans Samtidige den ham forundte overjordiske Nydelse? — Berøvet alle synlige Hielpemidler, hvordan har hans Konst paa hans mørke Bane kunne naaet hin Høide, som tusende Seende med al Anstrengelse ikke formaae? Hvad maa hans i sig indsluttede Aand tænke over Forestillinger og Begreber, som tildeles os ved den ham nægtede Sands? Hvordan over hans egen Konst? over andre Konstnere o. s. v.

Slige Spørgsmaale opkaster man ofte; og finder dem tildeels besvarede i hans udgivne

Levnetsbeskrivelse, hvoraf et Udtog ej kan være uvelkomment.

Dûfon blev ikke blind fød, men i syvende Uge af hans Tilværelse blev han sat i sin ulykkelige Tilstand ved en uduelig Læge, der skulle helbrede hans ubetydelige Øjensvaghed. Dog beholdt han endnu et Glimt af det tabte Lys. "Jeg kan, saa høre vi deeltagende ham fortælle, adskille Dag og Nat; jeg seer Solens lyse Glands, Maanens blege Skin, det mig glædende Lyn, den blændende hvide Snee, de grønne Marke beskinnede af Solen, Rosens milde Rødme, naar jeg holder den tet for Øjnene, og jeg tager sielden Feil, naar jeg yttrer at Himlen forekommer mig klar eller mørk."

Den Kraft, hans Syn tabte, er ihundrede Fold tillagt hans Hørelse, ligesom Lugten har langt mere Styrke hos ham end hos Andre. Skjønt meget stemt til Munterhed, kan, som han forsikkrer, en ubehagelig Lugt paa lang Tid gjøre ham bedrøvet, og fylde hans Fantasie med de frygteligste Billeder. — Derimod kan, i misfornøiede Øieblikke, Blomsters og Planters Vellugt pludseligen omstemme hans Sind. Ofte erstattes Synet ved Lugten. Da han efter lang Fraværelse kiørte ind ad hans Fædrenestads Port, vaktes pludse-

ligen alle hans tidlige Barndoms Billeder. Men, hvad der viste ham den største Tieneste i Henseende til hans Konst, var en overordentlig Hukommelse, der næst Hørelsen har, som Dülon troer, ved Synets Tab vundet meest; saa at han i fire Timer kan lære en ham aldeles ubekiendt Concert udenad.

Alt, hvad der havde Klang, satte alt i den tidligste Barndom, den unge Dülons end udannede Aand i levende Bevægelse. Saasnart der udenfor lod sig en Tone høre, maatte man bringe ham til Vinduet og aabne det: han kunde længe opmærksomt høre paa Nattergalens søde Toner og Hanens Galen, et musikalsk Instrument og en Hyrdes Horn. Dog var Sang og Harmonie hans kiereste Glæde. Var der Musik i Nabolauget, saa søgte han derhen, og krøb med Livsfare omkring i Huset, indtil han kom de behagelige Toner nærmere. Ofte søgte han blandt sit Legetøi det som kunne angive visse Toner eller i det mindste en Klang. "En Violin til Julegave, siger Dülon, en Barnetromme, en Trompet eller et Valdhorn, et Par smaae Klokker, som jeg hængte paa en Stok, paa den jeg gyngede mig, for at efterligne Ringning af Kaner, Tintallerkener, som jeg kastede imellem hinan-

den paa Bordet, og hvorved jeg frembragte stundom ordentlige Toner: disse og flere slige Ting vare mig de kjæreste Gaver.

Imidlertid følte Drengen ikke sielden den alle levende Væsener naturlige Fornødenhed, at nyde Lyset. Han tog Papiir, Straa eller hvad brændbart, han kunde finde, tændte det an, og holdt det for sine Øjne, for at kunne glæde sig ved den ham endnu forundte Skimten saalænge, at han undertiden brændte Fingrene, og endelig maatte lade sit korte Trøstemiddel falde paa Jorden.

Længe havde Dûlon yttret det Ønske, at lære at spille Fløite. Hans Fader blæste selv dette Instrument; men ikke saa behageligt at Vellyden gandske henrev Drengen. Ved Enden af hans 8de Aar hørte han den blinde Fløitespiller Winter, der delte hans Skjebne. "Da jeg hørte ham, siger Dûlon, troede jeg at høre en Engels Toner.„ Paa samme Dag tog han Fløiten. Hans Fader gav ham den første Underviisning, hvorved han lagde den berømte Quanzes Anviisning til Grund. I de første tre Aar spillede han næsten Intet uden Quanzisk- og Tellemansk Musik, hvis Studium han endnu tilraader Alle, der grundigen vil lære Musik:

"de skulle, siger han, ikke lade sig afskrække ved den hyppige Yttring, at de ere for gamle. For Tilhørerne ere de det; men for Konstneren selv gives hverken gammel eller ny, men kun god og slet Musik." — I sit 8de Aar begyndte Dülon at komponere; til samme Tid lod han sig først offentligen høre, og kort efter begyndte han sin første musikalske Vandring. For den vigtigste Tildragelse paa samme Tid, holdt han sit Bekjendtskab med Emanuel Bach, hvis Dom den unge Konstner, haabende og frygtende, ventede, som et afgjørende Orakelsprog. De første Toner af hans Fløite bleve ledsagede med Udtryk af Bifald og Beundring. "Min kjere lille Mand!" sagde den ærværdige Olding til den 13aarige Dreng; og altid pleiede han siden, at tillægge ham dette ærefulde Navn. Han satte hans Duelighed paa Prøve, som han udholdt med Hæder. Han lod ham i sin Nærværelse componere efter et ham opgivet Thema, var fuldkommen tilfreds med hans Prøve, og fremstillede ham strax for den musikalske Verden i et offentligt Blad, som et nyt, mærkværdigt Syn.

Til Tegn paa sit Bifald lod Bach ogsaa den unge Kunstner høre sit Spil. Dülons Dom herover er lige karakteristisk for

Begge, i det den tillige udtrykker Idealet af en fuldkommen Klaverspiller. "Hvorfor kan jeg, sagde han, ej skildre hvad jeg derved følte? hans Toner vare Ord, hans Foredrag Aand og Liv, hans Udtryk Fortryllelse, hver menneskelig Sindsbevægelse var underkastet hans Spil, og for hans ophøjede Genius's Magt maatte, med Schubart at tale, Høreren gyse af Fryd."

Derimod siger han om den berømte Abt Vogler: "han har i mere end 18 Aar leveret Batailler til Lands og Vands, skildret Elementernes Kamp, efterlignet de Ulykkeliges Klager og de Frelstes Frydeskrig, og frembragt hundrede andre Under ved blotte Toner." Dülon tilføjer ikke sin Dom; overbevist om, at det ikke var fornødent.

Skjøn og rørende er den Maade, hvorpaa han beklager den ærværdige Bachs Død. Efter at han først har yttret sin Smerte over, at Tilfældet ikke havde ladet ham fødes 20 Aar tidligere eller hans uforglemmelige Mester 20 Aar sildigere; at han først som Barn havde lært kjende denne store Mand, førend han var i Stand til at fatte og vurdere hans Storhed i sin hele Omfang, og at han allerede som Yngling maatte begræde hans Død, siger han:

"Vel! Du er gaaet forud til Harmoniens Land, hvor din rene Aand allerede for længe siden syntes, at have hiemme, medens du endnu var blandt os; vi derimod vandre endnu stedse i de ubeboede Ørkener af forbundne Qvinter og Octaver, hvor saa mange moralske Septime-Akkorder *) urigtigen opløses. O, mine musikalske Venner, bekjendte eller ubekjendte, mig ligemeget, nok jeg kalder eder Brødre, naar eders Hierter kun aabne sig for reen Harmonie — ogsaa vi ere nu intet andet end Septime-Akkorder, lader os altsaa stræbe, at vor Opløsning engang maae findes harmonisk-rigtig for Konsonansernes almindelige Fader! da kunde vi sikkert vente, at finde hinanden som rene Hovedakkorder i hint ubekjendte Land, om hvilket en indvortes Stemme tilraaber os med mandig Fasthed, at det er et skjønt Land.„ — I sit 14tende Aar tiltraadde Dülon sin store musikalske Reise, der som bekjendt sidenefter har udstrakt sig over en stor Deel af Europa.

*) Jeg tilføjer ingen Forklaring over disse fra Tonekonsten hentede billedlige Udtryk; de ere fattelige for dem, som ere indviede i Konsten, og de, som ej have noget Kjendskab til den, kunne neppe ved Ord faae tydelig Forestilling om dem.

Reisen af en Blind, der udrustet med Videnskab og Vid, dømmer om de ham forekommende Gjenstande ved hans øvrige, formedelst Tabet af den ene, fuldkomnere blevne Sandser, stiller andre, der omgivne af en falsk Glands, som saa ofte misledede Seendes Dom, i deres naturlige Skikkelse for hans Aands indre Lys, og efter denne Beskuelse undersøger dem — maatte uden Tvivl have noget ganske særegent, og en Reisebeskrivelse af ham, der har seet meget rigtigere, end mange Seende, torde let vinde Fortrin fremfor mange Andre.

Ogsaa i Dûlons Reisebeskrivelse findes hist og her Spor til dette Fortrin. Hvad jeg imidlertid deri bør bemærke, er en vis Snaksomhed: den naturlige Følge af en Tilstand, hvori Manglen af udvortes Jagttagelser indslutter den Blinde mere i sig selv, og giør hans Inderste til et Spillerum for uophørlige Selvbetragtninger, hvis fri Meddelelse umueligen kan underholde Læseren saaledes som den har underholdt den stakkels Blinde. Hvo der tænker sig i hans Sted vil formodentligen være billig nok, at undskylde hos ham, hvad hos en seende Skribent med Rette ville ansees for utilgiveligt.

En anden, ikke mindre farlig Klippe, hvoraf en Blind trues ved at udtrykke sine Tanker, er Vittighed. Hvordan kan den Ulykkelige, som blot af Fortælling kjender saa mange Gjenstande, altid være heldig i at sammenligne dem? Men hvo ville ikke unde ham den uskyldige Leeg, hvorved han paa Øjeblikke blev, i det mindst ei Forestillingen, hensat blandt Seende ved velgjørende Bedrag.

Mange, især Tonekonstnere, der som Dülon stundom have reist, ville formodentligen støde sig over den Aabenhjertighed, hvormed han ved enhver Leilighed, ligesom fremviser sine forhvervede Dukater. Useet have de naturligviis lige saa omhygeligen eftertalt deres Vinding; men alt for ofte ville vi Seende ikke ansees for det, vi virkeligen ere: en falsk Skam, hvorom den Blinde har intet Begreb.

Blandt andre gode Egenskaber, som Dülon ved forskjellige Tilfælde lagde for Dagen, viste han mere Beskedenhed end man hos andre, saa kaldte Virtuoser, plejer at finde; og misfornøiet med de hyppige Exempler om det Modsatte anbefalede han sine Konstbrødre anstændig Opførsel, og især denne Dyd. "For alle Ting, siger han blandt andet, vogter eder for den Forvovenhed, at tænke som hine for-

fængelige Daarer, der indbilde sig, at Publikum maae være dem overordentligen forbunden, at de vise dem den Ære, at lade dem nyde Frugterne af deres sande eller indbildte Storhed, hvilken, lagt paa Ildprøven, ofte jammerligen ville svinde ind. Lader os spørge den upartiske Fornuft, hvo der lettest kan undvære den anden, Publikum os eller vi Publikum?" — Man seer med Fornøjelse den blinde Virtuos Dúlon ved vor gamle Wielands Haand, der fører ham som en yngre Broder eller Søn kjerligen ind i den litterære Verden; en Forestilling der giver dette behagelige Værk endnu mere Interesse.

Brorson,
Professor og Præst ved Garnis. Menigh.
Ridder af Danneb.

Den blinde Olding.

I Ly af tvende sekelgamle Ege
ved Alfarvei den blinde Olding sad;
mens kiøle Vinde med hans Lokker lege
istemmer han med freidigt Mod sit Qvad:
"Vel er mit Øie brustent, men jeg skuer
"med Sielens Blik en Fader i min Gud.
"Klar for mit Indre Haabets Fakkel luer,
"min Tillids Stierne slukker Intet ud!„

"Affældighed og Alderdom ei knække
"mit faste Mod, min Afmagts Støttestav.
"Velgiørenhed og Medynk kierligt række
"mig Haanden til jeg naaer den stille Grav.
"En Datters Taarer væde skal den Tue,
"som giemmer mine gamle trætte Been,
"et Kors, af Græstørv lagt, man der skal skue
"istedet for en pragtfuld Mindesteen.„

"Kiærminder mellem Græsset sig vil blande
"og tolke mine Efterladtes Savn;
"og ømme Taarer Blomsters Rod skal vande,
"mens Venskab sukker: Var han i vor Favn!
"Sov gode Olding, paa Dit dybe Leie!
"en reen Samvittighed giør Dig det blødt.
"Vi gav, Dig mens Du levede, vor Pleie;
"nu give vi Dig Taarer; o, sov sødt!„

"Kan jeg med denne Tillid frygte Døden?
"nei, lad den komme! den er Dydens Ven.
"En herlig Morgen følger Aftenrøden;
"af Graven stiger Livet op igien.
"Det Mulm, som skiuler Dagen for mit Øie,
"forsvinder snart bag Dødens Taagesky,
"og knælende for Ham, den Evighøie,
"den blinde Olding vorder Barn paa ny!„

N. T. Bruun.

Fortælling om de i Institutet værende Blinde.

Hvorledes kan Føleevnen dannes hos den Blinde?
(Fortsat.)

8. Man øve den Blinde i at kiende Tingenes Vægt, og give ham Begreber om deres specifike Tyngde. Man vænne ham til at skiælne mellem Pund, Fierdingpund og Lod. Man vise ham Legemernes forskiællige Tyngde; han fatte Kugler af lige Størrelse, men saare forskiællig Vægt, f. Ex. af Bly, Vox, Træ, og søge at lede ham til at bestemme, hvor mange Gange et af disse Legemer er tungere end et andet, som bedst skeer ved at forelægge den Blinde Stykker af lige Vægt, og da tillige viise ham deres ulige Udstrækning. Ved at agte paa deres forskiællige Tyngde, vil han kunde med temmelig Nøiagtighed skiælne mellem Mineralier og Metaller.

9. Nu lære man den Blinde kiende anden Egenskaber ved Legemerne, deres større eller mindre Porøsitet, saavidt han ved Befølelsen kan mærke den, deres Varme og Kulde, saa han kan skiælne mellem en lakeret og en marmor Vase af lige Jevnhed. — Glatte Le-

gemer behage de Blinde meget uden at de viide hvorfor.

Det er let for ham, at skiælne mellem Tøi af Uld, Bomuld, Silke, Linnet, Skind.

Farver kunde Blinde neppe lære skiælne ved Følelsen. Vel have Nogle paastaaet, det var muligt; men jeg mener, det har været Selvbedrag, eller man har udbredt slige Sagn af Kierlighed til det Underfulde. — Hauy har blandt de mange Blinde, han har kiendt, ikke fundet Een, som kunde adskille Farver; jeg, med min mere indskrænkede Erfaring, ikke heller.

(Fortsættes.)

Cicilie Jens Datter.

Denne blinde Pige blev fød 1795, og strax efter Fødselen Synet berøvet; vel søgte man siden Lægens Raad; men Øjnene vare ødelagte, hvert Forsøg paa deres Helbredelse er siden fundet unyttigt, og hun var og blev aldeles blind.

For tre Aar siden mistede hun sin Fader, der var Matros og boede i Nyboder. Hendes Moder begyndte at lære hende Kathekismus og Strikning, ellers tilbragte hun Tiden

med at underholde Nabokonens Plejebørn. Denne Kone viiste hende stedse megen Godhed, saavidt hendes indskrænkede Kaar tillode det. Hun fandt ellers ingen Veldædig, uden Viinhandler Petersen, der som Fattig-Forstander tog sig meget af hende, og som hun derfor nævner med inderlig Taknemlighed.

Skjøndt meest overladt til sig selv, kom hun dog ej til Skade ved de ulykkelige Tilfælde, som mødte hende. Hun faldt vel engang ned ad en Trappe, men uden at lide Noget derved; og da hun en anden Gang nær var bleven overkjørt paa Gaden, sendte Forsynet hende en lille Pige, som en frelsende Engel, til Redning.

Vel smerter det hende, naar hun sporer Ligegyldighed hos Andre; men tomme Beklagelser stemme hende til Bedrøvelse. — Da hun aldrig har nydt Synet, føler hun ej dets Savn. Kun naar hun hører tale om Andres vel udførte Arbejder, om de smukke Ting, de beskue, da stiger det levende Ønske i hendes Sjel: Gid du dog kunde see!

Da hun besidder mere Hukommelse end Dømmekraft, saa falder Underviisning i Religion og Moral hende vanskeligere end i Regning; i sidste Videnskab har hun derfor gjort

mere Fremgang, dog er hun ej uvidende i de andre, thi hendes, med heldigere Evner udrustede, Veninde Else Mikkelsen yder hende sin villige Vejledning.

I Drømme forekomme hende aldrig Synets, men blot Hørelsens Gjenstande: ofte hører hun i Søvne Lærerens Foredrag, hans Roes eller Dadel o. s. v.

Cicilie modtog strax med Glæde vort Tilbud om Optagelse i vor Stiftelse, og blev af mig konfirmeret 1812. Alle holde af hende, thi hun er stedse glad, lærvillig og saare arbejdsom. Ofte er Forstand ikke bleven beriget med noksom lyse Begreber, fordi hun frygtede, at udbede sig Lærerens tydeligere Forklaring og Udvikling. Hun ynder Pynt: kort efterat vi havde samlet de Blinde hos os og besluttet, at ville klæde dem i een Farve, spurgte jeg Pigerne: hvilken Farve de helst ønskede? Ingen ville tale; endelig hviskede Cicilie sagte:" helst en rød, Hr. Professor!„ Vist nok var denne Farve hende ligesaa lidet bekjendt, som alle andre; men formodentligen havde hun hørt Andre tale om den dejlige, pralende røde Farve, og derved vaktes Pigens Ønske. — En Dag blev jeg forundret over at see vore blinde Piger prydede med Ørenrin-

ge; Stadsen var ej stor, og var bleven dem foræret; men Hullerne i Ørerne havde Cicilie stukket baade paa sig selv og de andre; da jeg undrede mig over, at hun torde vove sig til denne Operation, svarede hun muntert: de bade mig derom; og det er ingen Konst.

Hun strikker særdeles godt, spinder 1 Pd. Horgarn i 4 Dage, og strikker et Par Strømper i 8te Dage.

Hun har en god Syngestemme.

Professor Klingbergs Beretning.

Cecilie Jens Datter er fuldkommen blind paa begge Øynene, saa at hun ikke eengang kan skielne imellem Lys og Mørke. Den giennemsigtige Hornhinde, hvorigiennem Lysstraalerne skulde falde ind i Øjet, er her paa begge Øjnene forvandlet til en skinnende hvid aldeles uigiennemsigtig Membran. Aarsagen til dette Tilfælde, er efter Forældrenes Sigende den sædvanlige for nyefødte Børn saa farlige Øjenbetændelse, der anfaldt hende, 2 Dage efter at hun var kommen til Verden, og uerstatteligen berøvede hende Synet.

Klingberg.

Mathias Meyer.

er fød 1696 her i Byen, hvor hans Fader endnu er Smed ved Holmen. Hans første Barndom tilbragte han hjemme i Nyboder, aldeles uvirksom: Ingen søgte at meddele ham nogen Kundskab eller føre ham an til Haandarbejde. I sit sjette Aar kom han paa et af Fattigvæsenets Arbejdshuse; her var han et Aar, uden at lære Noget. Nu kom han til S. Hans Hospital, hvor en gammel Mand lærte ham lidt af Kathekismus. Endeligen kom han 1811 i vor Stiftelse.

Synet mistede han, da han var 8te Dage gammel af — saa siger han — Trækvind. Atter her, som hos flere af vore Blinde, maa jeg beklage, at Øjnenes skjødesløse Behandling i Livets første Dage, og forsømt Anvendelse af den kyndige Læges Raad, saa meget ofte var Aarsag til den tabte, vigtige Sands. Hans Forældre bragte ham til Lægerne Callisen og Winsløv, som erklærede at ethvert Forsøg til hans Helbredelse var frugtesløs.

Ingen Veldædighed har søgt, at lindre hans Skjæbne. Paa Hospitalet lærte han snart, at lede sig selv; men har dog et Par Gange beskadiget sig.

Det smerter ham, at man viiser ham Ligegyldighed; dog hører han sig ugjerne beklaget; thi det er blot at erindre ham om Noget ubehageligt, han har lært, at finde sig i. Den berømte, lærde Blinde, Batzko — om hvem jeg vil fortælle i næste Hefte — tilstaaer ogsaa, at naar disse Beklagelser vedvarede for længe, kostede det ham Umage, at tilbageholde bittre Bemærkninger, og opkaste det Spørgsmaal: hvoraf det kom, at godhjertede Sjele ikke tillige offentligen bevidnede den Forvorede, Asthmatiske, Døve deres Deeltagelse.

At have sit Syn, ønsker han meget, naar Andre tale om seeværdige Ting, og naar hans Haandarbejde ikke vil lykkes for ham. Og dette sidste er ofte Tilfældet med Mathias, thi det har kostet ham megen Møje at lære at spinde, efterdi hans Fingre og Hænder synes at have af Naturen en uheldig Dannelse, hvorved Haandarbejde altiid falder ham tungt. Hans Sjel har derimod heldige Evner: god Hukommelse, Forstand og levende Fantasie; al videnskabelig Underviisning har han derfor benyttet med megen Fremgang, og blev derfor, med meget gode Kundskaber, af mig konfirmeret allerede for 2 Aar siden.

Selskab og Omgang elsker han. Overalt føler den Blinde sig stedse mere ulykkelig, jo mere han er adskildt fra Mennesker. Jo mere han derimod træder i Forbindelse med dem, desto mere svinder ogsaa hans Tungsind. Det er ej alene Befrielse fra Næringssorg, der gjør den Blinde lykkelig; Nødvendighedens Jernhaand og bestemte Forretninger; selv den Overbeviisning: at han nødvendigen maa arbejde for dette eller hint Maal, hindrer ham i at tænke paa sig og sin Blindhed, og han taler snart om Tabet af sit Syn, ligegyldigen som Andre om Tabet af et kjert Møbel.

Mathias paastaaer at han i Drømme har seet et Krudttaarn, og hørt det springe. Ligeledes forsikkrer han 1807, at have seet Engellændernes Kanoner og Volde, og da deres Kavalleri kom, løb han og kunde godt finde Vej. Dog — føjer han til — syntes jeg at skue Alt som i en Taage. Han var, tilligemed de andre Hospitals Lemmer, bragt af Engellænderne til Frideriksberg-Kirke, hvor de forbleve i 48 Timer, indtil de førtes til Frideriksborg. Men da disse ere de eneste af Synets Gjenstande, som have viist sig for ham i Søvne, saa troer jeg hans Fantasie er bleven saa levende underholdt ved den krigerske Tum-

mel, og Forstyrrelsen af hans vanlige stille Liv har saa stærkt spændt alle Sjelens Evner, saa at hans Forestillinger om disse Optrin have faaet en Klarhed, hvorved de næsten bleve beskuelige for ham; og heraf deres — indbildte — synlige Fremstilling i Drømme.

Mathias har et levende Temperament, bliver let fornærmet, og er derved ofte geraadet i Trætte og Ubehageligheder. At han ofte forestiller sig Arbejdet vanskeligere end det er, berøver ham Mod og Lyst til at forsøge, hvad han formaaer. Ved Andres Tale hindres han let i Eftertanke og Opmærksomhed, men naar han anvender disse, glæder han sine Lærere, og vi savne da aldrig hos ham et forstandigt og saare vel fremsat Svar.

For Tonekonsten har han Øre og Følelse. Han blæser Klarinet med Smag, deklamerer kraftfuldt og rigtigt, og hans — som Dreng tilforn — skjønne Altstemme, gaaer nu over til en reen, fuld og behagelig Basstemme.

Jeg har seet ham, saavelsom foran omtalte Cicilie, meget rørt, men ikke fælde Taarer. Cicilie er altiid glad, og Mathias har næsten altiid en rolig Sindsstemming; Cicilie begynder Morgenen med en

munter Sang, Mathias med en eensom Vandring om i Gaarden.

Brorson
Professor og Præst ved Garnis. Menigh.
Rid. af Danneb.

Professor Klingbergs Beretning.

Mathias Meyer har paa begge Øynene det Tilfælde, som i Kunstsproget kaldes Staphylom ɔ: en Fortykkelse i den giennemsigtige Hornhinde, hvorved Lyset forhindres fra at trænge ind i Øjet. Han er derved Synet aldeles berøvet, skiønt han dog synes at kunne skielne Nat fra Dag. — Paa det høire Øje er denne Deel af Hornhinden, hvori Sygdommen har sit Sæde, saa betydeligen opsvulmet, at den danner en Hævelse, som forhindrer ham fra at tilslutte Øyenlaagene. — Ogsaa han maa bøde tungt for Mangel paa tilbørlig Pleie i sin spæde Barndom: han var nemlig født med fuldkommen sunde og friske Øjne: men ved at være udsat for Træk i de første Dage af sit Liv fik han den frygtelige Øjenbetændelse, som er egen for nyefødte Børn, og som har medført Synets fuldkomne Tab.

Klingberg.

En gammel Landsbyeskolemesters Middags Betragtninger.

(Efter G. V. C. Starkes Gem. und Erz. 4 Samml. S. 126.)

I al Sandhed, det kalder jeg at spise sit Brød i sit Ansigtes Sveed! Er jeg ikke saa heed, som om jeg en heel lummervarm Dag havde været i Marken at høste, Skolen er rigtig nok propfuld af Børn; er der ikke saadan en Varme af dem i Stuen, som om der var lagt i Ovnen? Ih, nu! saa ubeqvemt det ellers er, at være nødt til at undervise i Vaaningsværelset, har det dog sine Fordeele i den sildige Høst, naar man faaer saa lidet Brændsel, som jeg. Varmen af mine Disciple har jeg jo i mit Embede ovenikiøbet, og den er ikke engang regnet med blandt mine Indtægter. Men Arbejdet har dog endnu meer forøget Varmen, og maaske finder min Kone, hvis hun kommer herind, det ikke nær saa qvalmt, som jeg. Ach! Det var een af de møysommelige Formiddage, som jeg, for min Alder, allerede har haft saa mange af, siden den nye Hr. Amtsprovst vil bringe Landsbyeskolerne i Orden, og til den Ende ogsaa har besøgt mig. Nu! Hvad kan man vel sige der-

til? Manden har gode Hensigter, og gode Hensigter skal Man jo have; Venlig er han ogsaa, og slet ikke stolt, og den Berømmelse har han givet mig, at jeg var en gammel, flittig og retskaffen Skolemand, og tillige opmuntret mig. Jeg vilde, meente han, i Tiden giøre Mit til at Børnene bleve forstandigere, end deres Forfædre — og, end jeg Selv er, havde jeg nær tilføyet. Børnene, sagde han, maatte ikke være fremmede i Naturlæren og Naturhistorien; de maatte vide hvad der nu for Tiden var fundt, ogsaa noget om Planeterne, samt adskilligt Andet.

Nu, jeg vil giøre Mit, og, som hidtil, Selv lære, for igien at kunne lære fra mig, hvor svært det end er at lære, naar man har de 76 paa Bagen. — De kiære fornemme Herrer, der stedse have Befalinger tilrede for os, uden at de nogentid Selv have forsøgt, hvad det er, at have med en overgiven Skoleungdom at giøre, de skulle kun betænke, hvor siældent et gammelt Hoved duer til nye Ting; men som de formodentlig forstaae til Bunds, og at det har sine Vanskeligheder at lære Andre Noget, som man ey selv veed.

Da havde mine Forgiængere dog mindre Sorg og Byrde. De havde dog blot deres

Kors med de letsindige Drenge, og med Læsen, Skrivning og Regning, samt med deres kummerlige Udkomme; Jeg derimod maa desforuden plages med alle Uhyrer i Naturhistorien, med Løver, Tigre og Elephanter, med saa utallige Vexter, og med det heele Steenrige, som jeg skal bringe ind i Hovedet paa Drengene; ja, jeg maa endogsaa trækkes med Planeterne.

Det er mig et suurt Arbeyd; har jeg ikke hele Gaars Aftenen ruget over disse Planeter, for i Dag at kunne tale om dem! Børnene falde i Staver, naar jeg nu hver Morgen har noget Nyt at fortælle, og jeg kan see det paa dem, at de tænke, hvo havde troet, at vor Skolemester var saa lærd! Gode Børn, vidste I blot, hvorledes jeg Selv først har maattet lære det i mit Ansigtes Sveed? Naturligviis lader man sig ikke mærke dermed, hvilket ogsaa Hr. Amtsprovsten har raadet mig; det er, sagde han, ikke passende for en Lærd, og formindsker den tilbørlige Agtelse; sikkert maa han forstaae det. Det værste er, at jeg ikke ret kan beholde det i Hukommelsen, at jeg ofte den eene Dag har forglemt, hvad jeg den forrige pressede derind, og at, siden den Tid, Bogen, efter hvilken jeg lærer, er

skreven, Meget er bleven langt anderledes. Har ikke Præsten nyeligen sagt mig, at bag ved Saturn var endnu en Planet opdaget? Hvad kan nu det hielpe? Der vare jo dog Planeter nok, især for en gammel Hukommelse. Jeg har, efter min Kones Sigende, i Nat talt i Søvne om Jupiter og Saturnus, og i Dag tidligen har jeg dog faret vild i Himmellegemernes Orden, og urigtigen, som jeg nu seer af min Bog, sat Mars over Merkur. Det har nu Drengene fejlagtigen indpræntet sig; blot det ikke maatte være dem til Skade! Hvorledes skal jeg nu vel forebygge det? Jeg kunde rigtig nok i Morgen tidlig sige: "at de Lærde vare af forskjellig Mening derom; men jeg holdt med Dem, som satte Merkur over Mars," eller — "Man havde hidindtil formodet, at Merkur kom efter Mars, men jeg havde i Dag opdaget, og med fuld Vished erfaret, at Mars fulgte næst efter Jorden." Men, nej! Det var Usandhed, og med Usandhed vil jeg ikke fare, for, paa mine gamle Dage, at synes meer, end jeg er. Altsaa kort og godt, jeg siger reent ud: at jeg har fortalt mig, at jeg har feilet, og saa maa min nye Viisdom, og den nye Hæder, jeg derved erhverver mig, tiene mig til Øvelse i Ydmyghed.

Nej, jeg vil ikke synes meer, end jeg er! Hvad jeg kan, det gjør jeg dog. Jeg lærer Børnene at læse; og godt læse de, samt lidt at skrive og regne, og jeg stiller Planeterne, som jeg kan. Og bærer ikke mit Arbejd Frugter? Kan jeg ikke med Glæde see tilbage derpaa? Er jeg ikke hidtil kommen ud af det med Drengene, uden Vold og Larm, imedens mangen anden Skolemester har villet drive Alting igjennem med Prygl, som om Børnehovederne vare Steene, dem man skulle sprenge? Har ikke Villumsens Frederik i Dag Formiddag paa eengang lært at kiende 8 Bogstaver. Tænk engang, 8 Bogstaver, ved det første Besøg i Skolen! I selvsamme Tid har vel mangen Anden udrettet 8 meget større Bedrifter; men maaskee gjør han og meget mere Væsen deraf, og lader sig rigeligere betale derfor. Jeg vil med Beskedenhed udføre mine smaa Idrætter; vil vandre min Vej i al Stilhed, uden at gjøre megen Snak derom; jeg vil glæde mig hierteligen, naar det kun gaaer, saa taaleligt, og leve nøisomt, og da jeg ej kan udrette Heltegierninger, vil jeg heller ikke forlange Helteløn. Lidt meer kunde jeg vel fortiene for al min Talen og Skriven, for min Bøn og Sang og Klokkeringen; thi den kiære Armod

kiger skinbarligen frem baade af mit Huus og af Alt hvad jeg har om og paa mig. See engang, hvor min sorte Vest begynder at blive rød, og hist og her brøstfældig, saa at jeg, i al Tugt og Ærbarhed, skiuler den under min hiemmegiorte Frak; men Ingen forarger sig dog derover, og, sandt at sige, der gives vist paa vor Planet Veste, der endnu ere i en langt maadeligere Forfatning.

Altsaa frisk Mod! Jeg vil fremdeles arbeyde flittigt, boe og spise tarveligt, jeg vil presse ind i dette trætte Hoved, hvad det formaaer at rumme; og gaaer det ikke efter Ønske, vil jeg sige til Hr. Amtsprovsten: Vær over med mit Hoved; men see paa mit Hierte! Mit Hierte elsker det Gode, og derfor har jeg Noe i mit Inderste, og er tilfreds med det Udvortes; og her skiænkes mig dog mangen Vederqvægelse og Forfriskning. See, der kommer jo min Kirstine med Brødsuppen og de dampende Kartofler!

J. Borch,

Lærer ved det Kongl. Admiralitets
2den Divisions Skole.

Anecdoter.
(Oversatte af Tydsk).

Hvad ere Menneskene ej istand til at gjøre for Penge!

Neppe skulde Man troe, at et Menneske havde Penge kjerere, end sit Liv. Og dog seer Man hver Dag, hvor langt Gjerrighed, Pengesyge og Hang til at leve mageligt og godt, uden at have nødigt at arbejde, kan bringe Menneskene. Lad os engang tænke os, mine Læsere! alle de Folk, der ernære sig ved unaturlige Kunster: Liniedansere, Springere, Ild- Kul- Naale- og Steen-Ædere, de forvovne Ryttere, de stærke Mænd, der sætte Ambolte paa deres Legeme og derpaa smedde Jern, eller der lade sig trække af Heste; i hvilke Farer vove de sig ikke, blot for Penge? Tilsidst gaaer det dem da gjerne saaledes, at de brække Arme og Been, ja vel endog Halsen.

Hvad gjør Mennesket ikke for Penge! For Guds Ære, for sine nødlidende Medmennesker, for det Gode og Sande gjør han vist ikke Det, han er istand til at gjøre for Penge. Med Rette hedder Pengebegjerlighed en Rod til alt Ondt.

Jeg vil fortælle en synderlig Historie derom: Ved Sicilien, ikke langt fra Messina, hvilken Stad, for en Deel Aar siden, undergik ved Jordskælv, er en skrækkelig Malstrøm, eller Hvirvel i Havet, der drejer sig om som en Snekke og drager Alt ned med sig i Afgrunden. De Gamle kaldede den Schylla og Charybdis. Ligeledes drejer den og Alt nedenfra opad. Mellem Steenklipperne maae være uhyre Svælg, gjennem hvilke Vandet saaledes drejes. Kong Fredrik af Sicilien vilde gjerne vide den indre Beskaffenhed af denne Hvirvel. Hvo kunde sige ham den? Hvo vilde vove sig derned? Kongen lovede en stor Belønning til Den, der vilde gjøre det.

Da fandtes dog en Mand, der vovede det. Og Han kan nu tjene os til Exempel paa, Hvad et Menneske er istand til at gjøre for Penge. Det var et ganske besynderligt Menneske, der ej har havt Mange sine Lige. Dette synderlige Menneske hed Cola Pesce. Han var en Dykker, der længe kunde opholde sig under Vandet, og optage nedsjunkne Sager. Man kaldte ham derfor og kun Nicolej Fisk, fordi han altid stak under Vandet og ofte hele Dage blev i Havet. Saa vel forstod han sin Kunst. Han nærede sig blot

af Fiske og Muslinger. Ikke sjeldent skede det, at han satte Søfarende og Skibsfolk i en dødelig Skræk. Naar disse ofte, midt i den græsseligste Storm, saae ham komme ud af de skummende Bølger, holdt de ham for et Havuhyre, for et Spøgelse, eller for en blot Aand, og skrege beængstede om Hjelp. Da plejede Skjelmen, midt i Boverne, at opløfte en høj Skoggerlatter.

Dette Fiskmenneske lod Kongen komme til sig og tiltalede ham: "Da Du saa godt kan skikke Dig under Vandet, vilde Du da ikke engang springe i Havhvirvlen? Jeg ønskede saare gjerne at vide, hvorledes det der seer ud. See, dette store gyldne Bæger kaster jeg derned; det skal være dit, naar Du tager det op!"

Bægeret blev nedkastet; og min Col Pesce sprang bag efter. Nu tænkte Enhve der saae det: Med Ham er det ude; Han vil ikke komme meer igjen! Kongen ventede og ventede — for man vidste af det, kom de sorte Hoved fremstikkende af Vandet og Cola Pesce bag efter med Bægeret i Haanden.

"Hvad har Du seet der? Hvorledes har Du fundet det?" raabte Kongen. "Der seer det forfærdeligt ud, svarede Dykkeren. Hvor jeg

er glad, at jeg har hjulpet mig ud igjen af den Hexegrube! Der er en afskyelig Afgrund, omgiven med lutter Klipper. Vandet nedstyrter med saadan Magt, og drejer sig saaledes igjennem Klipperne, at ingen levende Sjel kan opholde sig der. Allernederst har jeg ikke været. Jeg maatte klemme mig imellem Klipperne, paa det Hvirvlen ej skulde tage mig med. Der laae da Bægeret imellem en Klippe; her holdt jeg mig saalænge til Hvirvelen atter kom nedenfra opad og drog mig op med sig. Men dette var endnu ikke Alt; mellem Klipperne sadde skrækkelige Havpolyper og Tusindbeen saa store, som Mennesker; disse udstrakte stedse deres Arme mod mig.

Det er Altsammen ret godt, svarede Kongen. Men mig er det endnu ikke nok. Du maa endnu engang derned og længere i Dybet. Thi jeg vil egentligen vide, hvorledes det nederst seer ud, og hvorved Hvirvelen drives nedenfra opad!

"Nej! — svarede Han, det maa en Anden vove; jeg i Sandhed ikke. Vandet skulde Intet skade mig; men Polyperne!„ kort: Han vilde ikke.

Derpaa lod Kongen endnu et større Guldbæger, fuldt af Ædelstene, kaste derned. Dette

lokkede ham saa, at han dog atter sprang efter. Men han skal end komme igjen. Uden Tvivl har en af de store Polyper taget ham bort.

Kunde han ej ladet sig nøje med det første Bæger? Landsmænd! der kunne I see, hvad Mennesket er istand til at gjøre for Penge! Jo Mere han har, desto mere vil han have.

Hvorledes Forbrydelsen ofte, paa underfuld Maade, opdages.

Tæt uden for Porten til en anselig Stad levede en Gartner, der syntes yderst ærlig, arbejdede flittigen med sin Familie og kjøbte sig Haver, Agre og Enge i saadan Mængde, at Ingen kunde begribe, hvor Manden fik det fra. Enhver holdt ham for ærlig, da han ingen Søndag forsømte Kirken, og gik flittigen til Herrens Bord. Mange troede, at den gode Gud derved belønnede hans Kirkegang og Deltagelse i Nadveren. Andre forvirredes og sagde: Det gjøre vi jo, og kunne dog Intet tilvejebringe! Andre mente, det gik aldrig rigtigt til, og havde oftere lagt Mærke til, at der, om Aftenen, stod et klart Lys over hans Skorsteen. — Hører nu, mine Læsere, Sandheden!

I Grunden var denne skinhellige Mand en Erketyv og Røver. Alt, hvad han ejede, havde han sammenskrabet ved Marktyveri. Allerede mange Aar havde han drevet dette Haandværk. Det var altsaa intet Hexeri, at han blev rig.

Hvor forunderligen blev det opdaget! Ene kunde han ikke udføre det; han maatte bruge sine Folk med dertil. Disse tauge da, fordi de bleve rigeligen betalte. Men iblandt disse havde han faaet en Læredreng, der det Aar førstegang var gaaen til Herrens Bord. Denne vilde han nu og afrette til sine Marktyverier. Drengen forsaae sig, fik Prygl og løb bort. I hans Inderste opvaagnede nu de Ord, Præsten havde sagt ham til Afsked: "Hav Gud for Øjne og i Hjerte, og vogt dig for at tage Deel i nogen Synd!„ Derhos havde Præsten endnu tilføjet: Lad dig heller ikke forføre til Tyveri, om det end maatte være nok saa hemmeligt! Det bliver dog sikkert engang opdaget! Disse Ord ængstede Drengen saa saare, især da han allerede havde ladet sig bruge til nogle Tyverier, at han aabenbarede sin forrige Herres Handel; og nu saae Man da, hvo Denne havde været.

Endnu et andet og mærkeligere Exempel: En, efter Skinnet, ligesaa ærlig Mand levede af hemmelige Stratenrøverier, hvilke han forøvede mod Fremmede, som rejste til Markederne. Engang oppassede han en Kjøbmand, og fratog ham hans Penge. Da denne vægrede sig, gav han ham nogle dødelige Saar, og lod ham ligge. Han vilde bære sig ret snildt ad; derfor kastede han Kjøbmandens Pengerantsel bort; Uhret derimod og Pengene beholdt han. En anden Rejsende fandt den tomme Rantsel, og, da den var bedre, end hans egen, tog han den til sig. Nu kom han til Stedet, hvor den Saarede laae. Da han endnu sporede nogen Varme, antog han sig, som en sand Samaritan, den Ulykkelige. Derover antastede Bønderne ham og fængslede ham, saasom de ansaae ham for Morderen. I hvor meget han end forsikkrede om sin Uskyld, hjalp det dog ikke. Han maatte møde for Dommeren; alle Omstændigheder vare mod ham. Den Myrdedes Paarørende kjendte Rantselen — kort, han blev dømt til Døde, denne Uskyldige, der havde meent det saa godt. Imidlertid var den rette Gjerningsmand saa forvoven, at han gik hen i Fængselet, for at see den Ulykkelige, der skulde bøde for Hans

Ugjerning. Imedens han var gaaen derhen, opbrød en Tjener i Huset hans Skab, tog den myrdede Kjøbmands Uhr og solgte det. Derved blev Sagen opdaget; Uhret blev kjendt, Gjerningsmanden fængslet, og nu bekjendte han Alt. Han fik da sin fortjente Løn; og den Uskyldige blev frikjendt.

Den Gjerriges Penge komme ofte i ganske andre Hænder, end han tænkte.

I Paris gik engang en fattig Muursvend om Aftenen hjem fra sit Arbejde. Da traf ham en gammel Kone, der bad ham gaae op med sig i hendes Stue, for at gjøre hende et Arbejde. Hun førte ham lige op i fjerde Etage. Der maatte han slaae Hul i Muren, hvor hun, som hun foregav, vilde selv indpasse et Skab. Hun betalte ham og lod ham gaae.

Han glemte denne Begivenhed. Men halvandet Aar derefter gik han hændelsesviis igjennem samme Gade. Da erindrede han sig det. Han saae i Vejret og blev en Seddel vaer, hvorpaa stod: Her er en Stue til Leje. Han lod sig Stuen forevise; og det var netop den selvsamme, hvor han havde maattet gjøre Hullet i Væggen; men dette var

tilmuret og hvidtet over. Den fattige Kone — hedde det — der boede her, er død for et Par Dage siden, og Man har maattet sælge hendes Seng for at kunne begrave hende!

Vie! tænkte han — der maa stikke noget Andet under; og lejede Stuen. Strax den første Nat aabnede han Hullet i Væggen; og Hvad fandt han? — En stor Potte med Louisdorer. Ved den gamle Kones Død blev han saaledes i et Øjeblik en rig Mand, hvorpaa hverken Hun eller Han havde tænkt.

Den, imod en Hund, bortbyttede Dreng.

For omtrent 100 Aar siden, da Man agtede Hunde højere end Mennesker, blev en tiaarig Dreng i Schlesien, som en Livegen af sin Herre, der kunde gjøre med ham hvad han vilde — endog tage Livet af ham, naar han havde ituslaaet en Pibe — til en anden Adelsmand bortbyttet imod en Pudelhund. Hvo var gladere end Adelsmanden, der for et unyttigt Menneske, hvem han skulde opdrage, havde faaet en saa skjøn Hund, der kunde opvarte, gaae i Vandet og gjenbringe deri nedkastede Ting! Men Herren, der havde faaet Drengen, tænkte menneskeligere. Han sendte

ham i Skole, hvor han viste sig saa lydig, flittig og lærvillig, at han siden gjorde ham til sin Tjener. Moritz maatte nu hente og aflevere de Bøger, hans Herre læste. Da hendte det sig engang, at han ikke havde afleveret Bøgerne, og Herren derfor blev krævet af Vedkommende. Da Herren herfor vilde straffe ham, erfoer han, at han ikke af Efterladenhed, men af Begjerlighed efter at læse, havde holdt dem tilbage. Læsningen fortsatte han om Natten. Paa Spørgsmaalet om, Hvad han havde læst, kunde Moritz fortælle ham saa Meget, at han blev bevæget til at sende ham i 21de Aar paa Gymnasiet. I det 24de gik han til Universitetet; i det 28de blev han allerede Præst i A* ved Leipzig, hvor han for 26 Aar siden endnu levede som en lykkelig Fader til 10 Børn og velsignede den Time, da han blev bortbyttet for en Hund.

Dronning Caroline af Engelland, en sand Moder.

Denne Dronning lever end, formedelst hendes Karakter i det huslige Liv, i ærefuldt Minde. Som Moder glimrer hun især ved den Omhu, hun anvendte paa, at give hendes Børns Tilbøjeligheder den behørige Retning.

Om Dronningens fortrinlige Talent til denne ædle Syssel, og om hendes Finhed i at iagttage den belejlige Tid, for at indgyde dydige Grundsætninger, indeholder følgende Anekdote et Exempel, som fortjener at bevares.

Kronprindsessen var vant til, naar hun gik til Sengs, at lade sig, af en Hofdame, forelæse Noget, indtil hun indslumrede. En Aften traf det sig, at den Dame, som var bestemt til denne Forretning, ikke befandt sig vel, og derfor ikke, uden stor Besværlighed, kunde udholde den trættende Stillestaaen. Men Prindsessen gav ikke Agt derpaa og lod hende vedblive at læse, indtil hun var indslumret.

Dronningen erfoer dette den følgende Morgen, men talede Intet derom. Da hun derimod om Aftenen var gaaen til Sengs, lod hun Prindsessen kalde og sagde hende: at Hun ønskede at læses i Søvn, og befalede derfor Prindsessen at forelæse hende Noget. Denne blev, efter nogen Tid, træt af at staae, og holdt op, i det Haab, at Dronningen vilde bede hende, at sidde ned. Læs videre! sagde Dronningen. Lidt efter syntes et andet Ophold i Læsningen at bede om Hvile. Saa læs dog! sagde Moderen. Prindsessen holdt endnu engang op, men fik endnu engang Be-

faling at vedblive, indtil hun endeligen, mat og aandeløs, maatte klage over sin Forlegenhed. Derpaa formanede den fortræffelige Moder sin Datter til, ikke meer at attraae egne Beqvemmeligheder, medens De, som opvartede hende, uden Nødvendighed, udmattedes.

Et stort Exempel for Mødre paa, hvorledes Man maa gribe og nytte Lejligheden til at danne sine Børns Anlæg!

En ærlig Mand er Hæder værd.

En anselig Kjøbmand i Dover i det irlandske Landskab i Ayrschire, kom, ved uforskyldte Ulykstilfælde, saaledes tilbage i sin Formue, at han blev nødt til, at accordere med sine Kreditorer. Syv Aar derefter, da han var kommen i Stand igjen, bad han en Dag alle sine forrige Kreditorer til sig, uden at Nogen af dem vidste, i hvad Hensigt. Dette vil sees af følgende Indskrift paa et Sølvbæger, hvilket de tilstædeværende Kreditorer strax efter forærede ham:

"Til Hr. Vilhelm Hutchinson."

"Dette Bæger bliver Ham overrakt af Hans fordums Kreditorer,

som et ringe Bevis paa den dybe Følelse af Hans, imod dem yttrede, retskafne og ærefulde Forhold, da de, fuldkomment overbeviste om det store Tab, Han havde lidt i Handelen, i Aaret 1778, modtoge en Accord af ti Skilling for et Pund Sterling, og meddelte ham Generalqvittering; men Han uformodentligen lod dem indbyde til Air den 2den Februar 1785, og, efterat han fortræffeligen havde beværtet dem, betalte dem det hele Beløb af deres forskjellige Fordringer, med fulde Renter, hvilket tilsammen beløb til 16000 Pund *).

Skjødesløshed i sit Udvortes.

General Lee, der, ved den amerikanske Armee, i Rangen, fulgte umiddelbart efter Washington, var yderst skjødesløs i sin Paaklædning og Maneer; og blev ikke sjeldent, formedelst sit slette Udvortes, gjort latterlig, ja endog beskæmmet.

*) Omtrent 100000 Rigsbankdalere. — Kan vort Fædreland ej opvise en saadan Mand?

O.

Engang maatte han paa et, fra Lejren bortliggende, Sted, besøge General Washington, red derhen og kom, før det øvrige Selskab, til det Huus, hvor de skulde spise til Middag. Han gik lige til Kjøkkenet og forlangte Noget at spise. Kokkepigen ansaae ham for en Tjener, og sagde: Hun vilde strax give ham Noget; men først maatte han hjelpe hende Potten af Ilden. Dette gjorde han, og satte sig nu hen, for at fortære det kolde Kjøkken, Kokkepigen havde hensat til ham paa Netterbænken.

Pigen var overordentligen nysgjerrig efter, at vide de Gjester, som skulde komme, især efter at see Lee, der, som hun sagde, skulde være en af de hæsligste og selsomste Mænd i Verden. Nogle Øjeblikke derefter bad hun Generalen, endnu engang at hjelpe sig, igjen at sætte Potten paa Ilden. Neppe var han dermed færdig, før hun bad ham, at tage en Spand, og gaae med hende til Brønden. Lee gjorde ingen Indvending derimod, og begyndte at vinde Vandet op. I det Samme kom just Washington og lod Adjutanten opsøge Lee, hvem han, til sin store Forundring, fandt ved ovennævnte Arbejde. Men hvor forvirret blev

den arme Pige, da hun hørte den Mand, med hvem hun saaledes var omgaaet, uden alle Omstændigheder, af Adjutanten at blive benævnet med Titelen: Excellens! Spanden faldt af hendes Haand og, paa sine Knæe, bad hun om Forladelse. Lee, der vel altid villigen erkjendte det Usømmelige i sit Forhold, men aldrig havde Lyst til at forandre det, gav hende en Krone, og vendte sig, med følgende Ord til Adjutanten:

"De seer, unge Mand, hvilke Fordele en anstændig Klædedragt bringer. Selv en Mand af Betydning har den at takke for Agtelse, og hverken Tapperhed eller Duelighed kunne, uden den, give ham Anseelse af en Mand af god Stand!"

Man er ofte i Forlegenhed med at fortælle; og ikke altid har Man en Bog ved Haanden. Alle Fortællinger ere ej heller lige gode, være sig for Seende eller Blinde. Med Hensyn til Disses Tarv, har jeg derfor leveret Foranstaaende. Det var min Mening, at vor Journal skulde tillige være et Repertorium, hvori Den, som, paa denne Maade, vil underholde vore Blinde, kunde finde noget

baade Morende og Moralsk. Vinder denne Prøve Bestyrelsens Bifald, skal jeg hvergang stræbe at levere noget Saadant.

Michelsen,
Præst ved H. M. og Lærer
ved Søkadetakademiet.

Journal
udgiven
til
Fordeel for Blinde.

Tredie Bind.

Kiøbenhavn, 1817.
Trykt hos Hartvig Friderich Popp.

Efterretninger om Stiftelsen.

Siden det 1814 udgivne Hefte af Journal til Fordeel for Blinde, er Ingen af vore Lærlinge gaaet ud af Stiftelsen; thi Louise Nielsen, som 1816 blev konfirmeret, var, for at deeltage i Underviisningen, blot om Dagen i Institutet; men boede hos sine Forældre og blev underholdt af dem; hos dem lever hun nu atter, og mindes taknemligen den Dannelse, hun i Selskab med vore Blinde modtog.

Paa samme Maade er Andreas Toftegaard bleven underviist hos os, indtil han, med de fornødne Religions Kundskaber, blev sidst afvigte 1ste Søndag efter Paaske konfirmeret.

I Stiftelsen ere modtagne:

1. Adolf Gether. Tvende af vort Selskabs ædle Medlemmer betale for ham;

og han giver Haab, at vorde deres Godhed værdig.

2. Johan Andreas Grammelstorff. Hans fattige Forældre have længe ønsket ham antaget, og det glæder os, at det blev os muligt, at opfylde deres Ønske; thi han er en god og lærvillig Dreng.

3. Forvalter Knubs ældste Datter, for at nyde fri Underviisning. Denne uheldige Mand har trende blindfødde Døttre, og det er Bestyrelsen en behagelig Pligt, at lindre lidet Forældrenes Bekymring, ved at bidrage til disse Børns Dannelse.

Den 25 November 1815 havde vi den Lykke, at deres Majestæter, Kongen og Dronningen, H. K. H. Kronprindsessen, H. H. Prinds Christian og Gemalinde beærede Institutet med deres allerhøjeste og højeste Nærværelse. Vore Blinde aflagde Regnskab for deres Kundskaber, og viiste deres opnaaede Duelighed i Haandarbejde. Som Dagen er vore Lærlinge uforglemmelig, saa er den med vore Bestræbelser viiste allernaadigste Tilfredshed en kostelig Opmuntring for Stiftelsens Bestyrelse, Lærere og det Selskab, der oprettede og for det meeste opholdt den.

Ved denne fæstlige Anledning blev af de Blinde følgende Sang afsjungen:

De Blindes Sang til Kongen og Dronningen.

Ærefrygt og barnlig Glæde,
Drot og Dronning hilse Dig!
Og den simple Sang, vi qvæde,
Hæver dog til Himlen sig!

Fra hin evigrige Fylde
Strømme Jordens Goder ned:
Konge, Himlens Gud Du skylde
Borgres, Landets, Hjertets Fred!

Alle Verdners Fader signe
Dig med Viisdom, Kraft og Mod,
Da Du stræber, Ham at ligne,
Og alt kaldes: Eiegod!

Hvad saa sieldent Thronen pryder,
Tvangløs Omhed, huusligt Hæld,
Alt, hvad ædle Hjerter fryder,
Blev Din Lykkes rene Væld.

O! Maria, hulde Moder,
Selv Forladte kjender Du:
Solen liig blandt lyse Kloder,
Trøster os dit Komme nu.

Føle vi ei Solens Lue,
Skjøndt dens Aasyn skjuler sig?
Ei dit blide Smiil vi skue,
Men vi stole dog paa Dig!

Hulde Moder, ædle Fader,
Gud velsigner os ved Jer!
I bestyrer Myriader!
Eders Villie herske her!

Sandet.

Torsdagen den 29 Febr. 1816 holdtes atter en offentlig Prøve for Stiftelsens Velgiørere og Andre, som yndede den. En talriig Forsamling var tilstæde; ogsaa af den hørtes Yttringer, der vidnede om, man glædede sig ved vor Planteskoles Tilværelse og Varighed. — De Blinde tolkede deres Følelser i hostrykte Sang af Pastor Michelsen:

Ej kan det lyse Øjes Glands
Sin Tak for Veldaad yde.
Ei kan den tabte ydre Sands
Ved Bifaldssmiil sig fryde.
Kun Frugten af den Sæd, o, Folk!
Du lagde her, er Hjertets Tolk.

Undseligt vi frembære den.
Gid den maa Eder tækkes!
Gid Alle see paa Villien,
Hvormed den Eder rækkes!
Gid Hver, hvem Dagen kalded hid,
Maa kjerligt dømme Blindes Id!

Det høre Han, hvis Faderhaand
Til dette Nu os leded'; —
Det høre Han, som, i vor Aand,
Sit klare Lys har spreded'.
Med denne Bøn vi nu fremstaae,
At byde Alt, hvad vi formaae.

Derpaa talede jeg til Forsamlingen:

Agtværdige Medborgere og Medborgerinder, der elske Oplysning og Menneskehed!

Medens rædsomme Omveltninger forstyrrede Jordens Roe, Nationer steeg og faldt, vilde Erobrere med Herskesyge uden Grændse, ødelagde et Land efter det andet, og ak — ikke giorde et eneste lykkeligt; det Høie sank, det Stærke svækkedes, det Svage knustes; Fyrsten berøvedes Fædrenearv, og Undersaatterne reves fra Landsfaderens blødende Hierte: medens en Slægten foragtende Haardhed lod Menneskeblod flyde i Strømme, Stæder styrte i Aske, og den natlige Himmel rødmede af brændende Byer under Indvaanernes Jammer — medens disse Ødelæggelser forstyrrede Landene: stod denne vor kiere Planteskole uforstyrret i Uveiret; den stille Læresal var aabnet, Krigens Bulder døvede ei Lærerens Stemme, Vaabengny forstyrrede ei Lærlingens Opmærksomhed, og i denne lærvillige Ungdomskreds saae vi glade mange Timer svinde. Medens standsede Næringsveje vakte Frygt for Mangel, Fornødenheder bleve flere, Vanskeligheden, at afhjelpe dem større; Aands Dannelse agtedes ringe, Sanheds Forskning forsømtes, Videnskabens Egne stode øde,

Uorden og Forvirring bøjede Folkets Aand, og Ungdommens Opdragelse forsømtes: manglede denne Kreds Intet; et lidet Selskab fortsatte sin Veldædighed, gav den Næring og Pleje, aabnede Kilder for den til nyttigt Forhverv, gav Opmuntring til Dyd, og lærte den bruge de før forsømte Evner til det Gode. Og Menneskevennen, hvis Øje trættedes, hvis Aand ængstedes under Jordens Trængsler, dvælede med Fryd ved hver enkelt Stjerne, der tindrede i Mørket, og vidnede, at Slægtens Forædling ej blev forsømt.

Det er sandt, endnu staaer du ene, du kjere Planteskole for Blinde! ene i vort Danmark. Vort Exempel og Opfordring har ikke virket hvad vi ønskede og haabede. Enkelte af vore Medborgere have udenfor vort Selskab ydet Bidrag, og vi erkjende det med Taknemlighed; men den ønskede Udvidelse tillade vore Evner ej, at give denne Stiftelse, og der ere mange os længselfuldt ventende Blinde, som vi endnu ej kunne modtage. — Saa være da du fremdeles, den forladte Blindes, blandt os eneste, lille, men sikkre Tilflugt! vi ville stræbe at skienke dem en glad Morgen; nyttig vorde deres Dag, rolig deres Aften!

Ofte har vi ønsket, at indbyde Menneskehedens og Oplysningens Venner, til at overvære en Prøve af vore Lærlingers Fremgang; men flere Omstændigheder have hidtil hindret os.

Gode Børn! I staae her for en Kreds, der deels skienker eder deeltagende Opmærksomhed deels ved sin Understøttelse fremmede vore Bestræbelser til eders Dannelse; aflægger frimodigen Regnskab for eders Kundskaber, og lad eders Flid og Sædelighed vidne om eders Taknemlighed.

Saa byder jeg da velkommen til Dem, hvis Nærværelse hædrer vor Prøve! De ville ledsage den med prøvende Opmærksomhed, og fælde over den velvillige Hjerters milde Dom!

Efterat Stiftelsens Lærere havde examineret, holdtes af Pastor Michelsen følgende Slutningstale:

Kun Han, hvem Himlens rene Aander dyrke,
gav fordum Blinde Syn, Værkbrudne Styrke.
Kun han allene bød; —
og lindret var al Nød.

Men vi, som end i Støvets Skranke vandre;
naar Vejen vi kan klare for hverandre:

Da er vor Idræts Løn
herneden saare skjøn.

Saa Din er signet af den Evighøje,
Du, som, Din Herre troe, var Blindes Øje;
som rakte kjerlig Haand,
at løse Mørkets Baand.

Her reiste Du Velgjørenhed et Tempel;
her mange Fromme fulgte Dit Exempel;
her ihukommes nu
Din Id med takfuldt Hu.

Modtag den Løn, Du allerhelst begjerte;
Den, som er ene værd Din Daad, Dit Hjerte!
Hist lønne Dig den Gud,
hvis Lys Du bredte ud!

Endeligen blev afsjungen:

Choralen.

(Første og andet Vers af Psalmen No. 409).

Herre! hjelp mig, hvor jeg gaaer;
Hjelp i Alt, hvad mig skal hændes!

Ved din Kraft, som alt formaaer,
Snart min Sorg til Fryd omvendes.
Til mit Gavn Du styrer Alt;
Lov og Tak dig skee for Alt.

Lær mig her i Livets Tid,
Ret at tælle mine Dage.
At ej Tant, ei daarlig Id
Skal mig fra mit Kald afdrage!
Tiden svinder hastig hen;
Ak! den kommer ej igjen.

Imidlertid bleve de velvillige Bidrag ej derfor flere, og uden vort Selskabs uafbrudte, velvillige Understøttelse var vort Værk gaaet til Grunde. Men vor Beslutning var med modent Overlæg fattet; vi havde forenet os, for at udføre den; vor Iver kjølnedes ej ved en ublid Tidsalder, ej ved egne uheldige Kaar, og ej ved den — i Begyndelsen luende — siden kjølnede almindelige Deeltagelse. Den staaer der end vor kjere Stiftelse, og vedbliver, at pleje og danne sine Blinde, ufortrøden og uforsagt. Hidindtil har Herren hiulpen! og saalænge han under os, der i hans Navn

have begyndt en god Gierning, og hidtil med Tillid til ham stræbte at udføre den — saalænge han under os Livet, skal vor Aand tænke, vort Hjerte føle, vor Kraft virke for de forladte Blinde.

Den 22 Jan. 1817 lykkedes det os ved en Forestilling paa Skuepladsen, med kongelig allernaadigst Tilladelse, at see en betydelig Indtægtskilde aabnet, og herved styrke vort Haab om at give Stiftelsen den ønskede Udvidelse. Med den ædleste Beredvillighed blev vort Foretagende understøttet af Digteren Ingemann, hvis her aftrykte herlige Digte af vore Lærlinge deels bleve fremsagde, deels afsjungne, og Digteren N. T. Bruun ydede her et nyt Bidrag til at anbefale dem, om hvis Uheld hans Harpe ofte rørende tonede.

Digte, afsjungne og fremsagde af det kongelige Blinde-Instituts Elever paa det kongelige Theater den 22de Jan. 1817.

Første Afdeling.

Choral.

Du som tændte Solens Lue,
Lod den lyse over Jord,
Og fra Himlens Stjernebue
Straaler evig, hellig, stor!
Du lod dine Børn og skue
I dit Værk din Guddoms Spor,
Aabned kjærlig deres Øie
For det Skiønne, Store, Høie.

Os Du lod i Mørket vandre,
Vi er' dine Børn dog med;
Men ei her vi med de Andre
See din Verdens Herlighed;
Dog vi trøste kan hverandre
Med din store Kjærlighed:
Du er Fader for os Alle,
Vil og os til Lyset kalde.

Fader! vi vil ei forsage
Paa vor dunkle Vandring her,
Fader! vi vil ikke klage:
I vor Nat Du er os nær;
I de mørke Prøvedage,
Uden Sol og Stjerneskjær,
Vi vort Kors med Taalmod bære!
Fader! Du vort Lys skal være.

Slutningschor.

Herrens Navn lovpriset være!
Han os fromme Brødre gav,
Som os Korset hjalp at bære,
Vil os lede til vor Grav.
Maa vor Himmel sig tilsløre,
Vi dens Toner dog kan høre,
Og til Lyset vi med Sang
Vandre kan den dunkle Gang,
For Guds Aasyn, til Guds Ære —
Herrens Navn lovpriset være!!

B. S. Ingemann.

Prolog.

Jeg veed, at for en talrig Kreds jeg staaer,
Jeg seer den ei, — dog for min Sjæl der
svæver
Et venligt Billed; — og mit Hjerte slaaer,
Og hvit sig i taknemlig Glæde hæver:
Saalænge os en hjelpsom Haand dog naaer,
Forladt den Blinde ei i Mulmet bæver;
O! er ei Broderhjertet for os lukket,
Er Lyset heller ei for Sjælen slukket.

Velsignet Hver, som kiærlig det vil tænde,
Og huld os lede gjennem Natten frem,
At vi mod Himlen kan vort Aasyn vende,
Og trøstig vandre imod Lysets Hjem!
— Naar denne Verdens Sorg og Fryd har
Ende,
For Herren vi skal vidne froe om dem,
Som ei lod Sjælen ogsaa gaae iblinde
Men hjalp den til sit rette Hjem at finde.

B. S. Ingemann.

Den Blindes Sang.

Saa dunkel er min Gang paa Jord,
Ei Verdens Glands jeg skimter,
Jeg hører kun de skjønne Ord
Om Lyset, som i Himlen boer,
Og over Jorden glimter;
Jeg aldrig Jord og Himmel saae,
Ei Maane, Sol, ei Stjerner smaa,
Ei Skov, ei Søe mig glæder;
O! nævn mig ikke Verdens Pragt,
Ei Vaarens lyse Blomsterdragt!
— Det lukte Øie græder.

Dog Tonerne jeg høre kan
Fra Jord, fra Himmerige:
De komme fra et fremmed Land,
Og paa min Verdens dunkle Strand
De i min Sjæl nedstige:
I Havets Brusen, Fuglens Sang,
I Stormens Susen, Orglets Klang
Jeg Herrens Røst fornemmer:
Har han mig skjult sin Verdens Glands
Han aabned dog mig Sjælens Sands
For Evighedens Stemmer.

De tone i min Dæmring ind
Saa venlige, saa søde:
Jeg føler Taaren paa min Kind,
Det toner dybt i stille Sind:
Mig skal en Frelser møde!
Jeg Herrens Ord fornemme kan,
Det toner om et bedre Land,
Hvor ingen Sorg er inde;
Did vil jeg med min Frelser gaae,
Foruden Sol og Stjerner smaa,
Og følge ham iblinde.

Græd ikke trindt mig, paa min Gang!
I Brødre, Søstre kjære!
See! Dæmringsstunden er ei lang,
Jeg gjennem Natten gaaer med Sang,
Kan eders Lys undvære:
Jeg føler det, jeg veed det vist,
Mig leder Herren her og hist
Igjennem Verdensvrimlen;
Hans Haand skal vogte mig for Fald,
Og fra min Nat jeg vandre skal
Til Lyset og til Himlen,

Behold, o Jord! din Farvepragt!
Min Stjerne her ei funkler:

Dit Lys, o Verden! vist er svagt
Mod Herren i hans Straaledragt,
Hans Lys ei Nat fordunkler;
Det skal den Blinde skue med:
Til Himlen og dens Herlighed
Før mig, o Gud! ved Aanden!
Saalænge være Lyset slukt!
Saalænge være Øiet lukt!
— Kom Broder! ræk mig Haanden!

B. S. Ingemann.

Anden Afdeling.

Gaaer freidigt frem ad Livets Vei!
Fortvivler ikke I, som lide!
Nedbøier Haabets Fakkel ei!
Husk: Trøsten gaaer ved Sorgens Side!
I Vee og Vel, ved Daad og Dyd,
Kan Hjertet vinde Fred og Fryd.

Ei skue vi Naturens-Pragt,
Som tusindfarvet Engen pryder;

Men han, som Rosen har frembragt,
Dens Vellugt os at qvæge byder.
Ei see vi Jordens Paradiis,
Men føle dybt dens Skabers Priis.

Af Tankens rige Guddomsvæld
Den Blindes rene Glæder strømme;
Han føler sit useete Held
I Phantasiens gyldne Drømme;
Og det, hvortil han mangler Sprog,
Blot ahnet ham henrykker dog.

Skiøndt han sit Savn ei glemme kan,
Gud bød, det skulde ham erstattes:
De andre Sandser eier han
Forstærkede mod den, som fattes;
Og i sit barnligt skyldfrie Bryst
Han føler Dydens Løn og Lyst.

Det stumme Øies matte Skin
Saa veemodsfuldt til Hjertet taler;
Med Broderømhed, Brodersind,
Enhver den Blindes Kaar husvaler;
I det han rækker Haanden hen,
Medfølelse han gier en Ven.

Ved ædle Hjerters fromme Id
En bedre Tid vi gaae imøde;
Ved Evner, Gavnelyst og Flid
Vor Bane skulle vi forsøde!
Den Blinde selv i sorgfri Stand
Skal gavne sig og Fødeland.

N. T. Bruun.

Vor Konge signe du, o Gud!
Hans sande Held du fremme!
Lad dine vise Faderbud
Hans Id og Daad bestemme!
Den Tanke svæve for hans Sjel,
At du, som bød ham stifte Held,
Vil og hans Idræt dømme!

Lad Mænd omkring hans Throne staae,
Som uden Svig ham tjene!
Giv, de af ganske Sjel sig maae
Til Landets Gavn forene!
Lad dem ei glemme Pligt og Ed,
Men fremme Sandhed, Ret og Fred
I Borgen og i Hytten!

Os, Landets Folk, o Herre! giv,
At villig hver adlyder,
At hver opoffrer Gods og Liv,
Naar Landets Tarv det byder!
Velsign os, Gud! af Land og Vand,
At uden Nag vi yde kan,
Hvad fælles Tarv udkræver!

Velsign os, Fader! een og hver,
Hver i sin Stand og Orden,
Fra ham, som Kongesmykket bær,
Til ham, som vogter Hjorden!
Velsign vort Land med Roe og Fred!
Styrk os til Flid og Nøisomhed!
Velsign os Gud, vor Fader!

Slutningssang.

Chor.

Fader! som høit over Stjernerne boer,
See vore Hjerter taknemmelig lue!
Skjøndt ei din straalende Himmel vi skue,
Leder dog Medynk vort Fjed paa din Jord.
Derfor i Mulmet vi ikke forsage.
Tillid og Haab skulle dæmpe hver Klage.

Troe paa vor Gud skal opklare vor Vei.
Den lig en Stjerne i Natten fremtindrer;
Naar vore Qvaler Deeltagelse lindrer,
Føle vi Lidelser ei!

Qvartet.

Straaler for vort Øie ei det Eden,
Som Algodhed vore Brødre gav,
O saa boer vort Lys i Evigheden
Bag den stille trøsterige Grav!
Mørket ei vor hede Tro kan kjøle:
Skiøndt vi ikke see, vor Sjel kan føle.
Var end Livets Vandring fyldt med Savn,
Aabner Døden os en Faders Favn!

Choral.

Sløret, som vort Øie dækker,
Hyller ei i Mulm vor Aand.
Tak skee Hver, som Lyset vækker!
Signer Brødres milde Haand!
Held! vi ei forladte ere:
Hele Danmark er vor Slægt!
Freidige vort Kors vi bære:
Medynk letter os dets Vægt.

N. T. Bruun.

Epilog.

Hav Tak Enhver, som kjærlig rakte Haand
Til Sørgesløret fra vor Sjæl at drage,
Og ei os savne lod det Ledebaand,
Vi trygt kan følge i de dunkle Dage!
Tak Hver, som trøster den forsagte Aand,
Og Stenen vil af Veien for os tage!
Kan vi end ikke Broderhaanden skue,
Vi føle den — og vore Hjerter lue.

B. S. Ingemann.

Foruden de her aftrykte Sange blev af Peter Jensen spillet en Fløite-Concert, og af Mathias Mejer en Clarinet-Concert. Begge accompagneredes af Orchestret. Den Første er underviist af Hr. Bruun, den Anden af Hr. Krag, og de havde begge den Glæde, at høre deres ædle Bestræbelser lønnede med meget Bifald.

En stille, medlidende Veemod hvilede over det talrige Publikum ved Synet af vore Blinde. Man hørte dem med Opmærksomhed, opmuntrede dem med almindeligt Bifald. — En fæstelig Aften for de Blinde! og — saa haabe vi — der vakte mange fromme Følelser,

stemte Hjerterne til Tak mod Forsynet og til Velvillie og Veldædighed mod den lidende Menneskehed.

Den Indtægt, som Stiftelsen vandt ved denne offentlige Forestilling, tillod os at imodtage nogle blinde Børn, om hvis Antagelse der i Aviser og andre offentlige Blade er udgivet følgende Bekjendtgjørelse:

"I det kongelige Institut til Blindes Dannelse kunne til 1ste September d. A. modtages nogle Børn af begge Kjøn fra 10 til 14 Aars Alder, deels uden, deels for meget moderat Betaling. Man stræber, som bekjendt af Journalen til Fordeel for Blinde, at danne dem, til at vorde gode Mennesker og — efter deres Evner — duelige for Borgersamfundet. Efter fuldendt Opdragelse, hvortil vil medgaae 3 til 4 Aar, bør de atter modtages af deres Paarørende. De Forældre eller Formyndere, som ønske deres Børn opdragne i ovennævnte Stiftelse, ville behage, forinden 6 Uger fra Dato at indsende skriftlig Begjering herom til Bestyrelsen af det kongelige Institut for Blinde. Man ønsker fornøden Oplysning om Børnenes Alder, Opholdsted, Sundhed, samt om Noget kan bidrages til Stiftelsen, afleveret i Institutets Værelser i

Gaarden Nr. 42 i Tugthuusporten ved Helliggeiststrædet."

Bestyrelsen har fundet — som den befrygtede — Vanskelighed, i at kunne forhjelpe fattige Blinde til en med deres Dannelse nogenlunde passende Skjæbne for deres øvrige Dage, naar de forlade Institutet, og ej havde Forældre eller Paarørende, som kunne modtage dem. Frygt for at paalægge sig selv en trykkende Byrde har afskrækket nogle, Mangel paa Evne og Lejlighed har hindret andre velsindede Familier, at tage sig af den Blinde, som vel ved Spind og Strikning kunde være nyttig i Huset; men dog ej gandske fortjene sit Brød, og desuden ofte ville trænge til Seendes Hjelp og Ledsagelse, og saaledes volde Uleilighed. Derfor blev det ej fulgt, det skionne Exempel, den ædle, veldædige Fr. Kofoed gav, da hun modtog den blinde Kirstine Jørgens Datter.

Vi have ønsket, at forbinde med Institutet en Arbejds-Anstalt for Blinde. I denne skulle de Blinde optages, naar de havde opnaaet den fornødne Duelighed i Haandarbejder, og her føre et virksomt, gavnende og efter deres Stilling, lykkeligt Liv. Vel er der i vor Gaard Plads til at indrette en saadan Arbejds-Anstalt; men Frygt for

de dermed forbundne Udgifter, som vi ej formaae, at bestride, nøder os, at opsætte Udførelsen af et Ønske, der er os saare vigtigt, og som under redelige og kyndige Hænder ville ej blot give vor Stiftelse Udvidelse og Varighed; men tillige have veldædig Indflydelse paa alle Blindes Skjæbne i Danmark for Fremtiden. Det er sjælden nok, man i vore Dage tænker paa den kommende Slægt. Os er det kjert, at have begyndt, at vække Opmærksomhed for en hidtil ej agtet, forladt Kreds; at have dannet Nogle, ført Nogle ud fra Uvidenheds Mørke, vakt Nogle af Dorskheds Leje. Skulde vi da end ej see den Plan, vi udkastede, aldeles fuldført, saa gaae vi til Hvile med det Haab: en heldigere Tid skal oprinde for Efterslægten, og den skal da fuldende, hvad vi begyndte. — Her er et Ønske, vi offentligen burde yttre. Menneskevenner overveje, beslutte, handle!

Grosserer Andreas Nielsen, ved hvis ufortrødne Virksomhed, Stiftelsen fik sin første Fond, har ønsket, at udtræde af Bestyrelsen. Denne erkjendte hans velvillige Medvirkning, og gav ugjerne efter for hans Ønske. I hans Sted valgtes Kjøbmand V. Schmidt.

Fra 10de Juni 1812, til ult. Decbr. 1816; er af Eleverne forfærdiget for Instituttet selv og for Betaling til Andre følgende.

For Institutet.

55 Stkr. forskiællige Vidie Kurve.
99 Stkr. dito Tæpper, flættede af Klædelister.
48 Par flættede Pampusblade.
265¼ Pd. Hørgarn.
127 Pd. Blaargarn.
37½ Pd. Uld, kartet og spundet.
1 Pd. Bomuld, ligeledes.
124½ Par Uldstrømper.
7 Stkr. Uld-Klokker og,
6 Par Bomuldsstrømper.

Af Hørgarnet er vævet 562 Al. Lærret, 20 Al. Dreyel og 139½ Al. blaatærnet og blaastribet Lærret. Dette er brugt til Klæder for de qvindelige og til Veste for de mandlige Elever. — De 562 Al. Hørlærret er brugt til Ganglinnet, Lagner og Foer til Klæderne; Dreylet til Borddugе. — En Deel af Blaargarnet er afgivet til Væveren og ventes i Martz Maaned n. A. 216 Al. Lærret.

Af Tæpperne har Institutet solgt 98 Stkr. til Beløb 863 Rbd. 1 Mk. 14 Sk.;

men det beklages, at denne Industriegreen er ophørt, af Mangel paa Klædelister.

End videre ere solgte 32 Par Pampusblade til Beløb 4 Rbd. 5 Mk.

For Fremmede og imod Betaling er forarbejdet.

Spundet 103 Pd. Hørgarn og 25 Pd. Blaargarn.

Strikket 16 Par Uldstrømper, 16 Par Uld-Sokker og i 5 Par Uldstrømper strikket nye Fødder, herved er i alt fortjent 78 Rbd. 5 Mk. 1 Sk.

Eleverne ere i ovenmeldte Tiid, 2 Gange blevne fra nye klædte. — Af de fra Institutet udgaaede Elever ere 2de, af og til blevne givet, saavel Klæder som Skoe og Strømper.

Silke og Klædehandlere Ohre Jørgensen og Spang have foræret til de qvindelige Elever 4 Stkr. Straahatte med Baand.

Brorson,
Ridder af Dannebrogen,
Professor og Sognepræst ved
Garnisons Menighed.

General Extract over Regnskabet for det

Indtægt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Beholdningen for Aaret 1813, incl. 2000 Rd. i kongl. Obligationer	3214	60½
Indkomne Restancer pr. 1813	65	:
Selskabets Bidrag pr. 1814 .	1159	24
Extraordinaire aarlige Contribuentere, ligesaa	552	80
Hans Majestæt Kongen til en Eleves Opdragelse for 1 Aar til 16 Novbr. 1814	375	:
Hds Majestæt Dronningen, Bidrag pr. 1814	200	:
Hds kongl. Højhed Kronprindsesse Caroline, ligesaa	50	:
Hds kongl. Højhed Prindsesse Wilhelmine, ligesaa	50	:
Renter for 1 Aar af Institutets Capital 2000 Rd. i kongl. Obligationer à 2 pC. aarlig med 40 Rbd. Sølvværdie . . .	75	:
Ved Professor, Ridder Brorson, Overskudet ved Udgivelsen af 3die		
	5741	68½

Kongl. Institut for Blinde pr. 1814.

Udgivt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Den oekonomiske Commission for det kongl. Institut for Blinde, hvorover særskilt Regnskab aflægges af bemeldte Commission har erholt til Udgivternes Bestridelse pr. 1814 ialt	2400	=
Renter for ½ Aar til 11 Junii Termin d. A. til den kongl. Kasse af de i Gaarden staaende Prioriteter, saasom:		
Af 4850 Rbd. S. V. à 4 pC. aarlig . . 181 Rbd. 84 ß. N. V.		
Af 2653 = 16 ß. dito à 2 pC. Dito 49 = 72 —		
231 Rbd. 60 ß. N. V.		
Da samme i den kongl. Kasse kan erlægges med Committeesedler, saa er dertil indkiøbt 230 Rbd. mod Qvittering, for den Summa . . . . . 151 = 76 =		
dertil lagt: Contant 1 = 60 =	153	40
	2553	40

Indtægt.

	Rbd. N. V.	Sk. N. V.
Transport	5741	68½
Hefte af Journal til Fordeel for Blinde	25	=
Ved Dito; en Ubenævnts Bidrag pr. 1814 til en Blinds Dannelse i Institutet	167	=
Gaver eengang for alle pr. 1814	150	32
Det kongl. Danske Cancellie, ligesaa	814	53
Summa Indtægt pr. 1814	6898	57½

Nota. De uindkomne Indtægter andrage efter den Regnskabet medfølgende Fortegnelse den Summa 6695 Rbd. 34 Sk. N. V.

Udgivt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Transport	2553	40
Ligesaa, Renter af dito Kapitaler for ½ Aar til 11 Decbr Termin d. A. med . 231 Rbd. 60 ß.		
dertil ligesaa indkiøbt Committeesedler efter Qvittering for 230 Rbd. . . . . 147 : 18		
og tillagt Contant 1 : 60		
	148	78
Summa Udgift	2702	22
Altsaa i Behold, incl. 2000 Rd. i kongl. Obligationer . . .	4196	35½
pr. Balance	6898	57½

Nota. For Eftertiden har Selskabet overtaget Gaardens Heftelser mod at Institutet svarer en aarlig Huusleje, og som Følge heraf er, saavel disse Renter, som de foregaaende Aars refunderede Institutets Kasse i 1815 under Rubriken "indkomne Restancer for de foregaaende Aaringer."

Kiøbenh. d. 31 Dec. 1814.

J. G. Linde,
p. t. Kasserer.

Overeenstemmmende med det aflagte Regnskab, der af mig er gjennemseet og befunden rigtig.

Eckenholt,
p. t. Revisor.

General Extract over Regnskabet for det

Indtægt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Beholdningen for Aaret 1814 incl. 2000 Rd. udi kongl. Obligationer	4196	35½
Indkomne Restancer for foregaaende Aaringer, incl. en 5te Prioritets Panteobligation stor 1500 Rbd. S. V.	6927	90½
Det af Finantscassen allernaadigst Tillagte for Aarene 1814 og 1815 à 500 Rbd. S. V. aarlig . . :	1875	:
Hans Majestæt Kongens Bidrag til en Blinds Dannelse i Institutet 200 Rbd. S. V. aarlig	375	:
Hds Majestæt Dronningens Bidrag p. h. a.	200	:
Hds Kongl. Højhed Krondprindsesse Caroline, ligesaa . .	50	:
Hds Kongl. Højhed Prindsesse Wilhelmine, ligesaa . .	50	:
Selskabets Bidrag p. h. a. .	1082	:
	14756	30

Kongl. Institut for Blinde pr. 1815.

Udgivt.

	Rbd. Sk. N. V.	
Den oekonomiske Commission ved Institutet modtaget Tid efter anden i d. A. til Udgifternes Bestridelse, hvorover særskilt Regnskab aflægges af bemeldte Commission	3000	≈
Huusleie for Institutets Locale udi 3 Aar, indtil 26 Maj 1816, à 600 Rbd. S. V. aarligen med 1800 Rbd. S. V. eller	3375	≈
Udlæg til Værelsernes Forandring og Istandsættelse m. m., hvorfor særskilt Regnskab er aflagt til Selskabet og af dette refunderet Institutets Kasse og bragt til Indtægt under Restancerne for de foregaaende Aaringer	4665	24½
Tilstaaede Gratialer til Betientene ved Institutet i d. A. . .	55	≈
	11095	24½

Indtægt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Transport	14756	30
Extraordinaire aarlige Contribuentere, ligesaa	566	80
Gaver eengang for alle i d. A., incl. en kongl. Obligation stor 100 Rbd.	1380	»
For Salget af Journalen til Fordeel for Blinde i d. A. .	29	32
En Ubenævnts Bidrag for d. A. til en Blinds Dannelse ved Professor Brorson	100	»
Afdrag paa Betalingen for den blinde Niels Muncks Ophold i Institutet	150	»
Renter af Institutets Obligationer for dette Aar . . .	358	12
Summa Indtægt pr. 1815	17340	58

Nota: De hindkomne Indtægter andrage efter den Regnskabet medfølgende Fortegnelse den Summa 549 Rbd. 72 Sk. N. V.

Udgivt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Transport	11095	24½
Tilfældige Udgivter i dette Aar	2	48
Summa Udgivt pr. 1815	11097	72½
altsaa i Behold	6242	81½
pr. Balance	17340	58

Beholdningen bestaaer i

1) kongl. Obligationer . .	2100 R.	- ß.
2) en 5te Prioritets Pante-Obligation i Selskabets Gaard stor S. V. . .	1500	-
3) og Contant	2642	81½

Kiøbenh. d. 31 Dec. 1815.

J. G. Linde,
p. t. Kasserer.

Ligelydende med det aflagte Regnskab, der af mig er giennemseet og befunden rigtig.

Eckenholt,
p. t. Revisor.

General Extrax over Regnskabet for det

Indtægt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Beholdningen for 1815 var . .	6242	81½
Indkomne Restancer for foregaaende Aaringer		93
Det af Finantskassen allernaadigst Tillagte for d. A. 500 Rbd. S. V. eller	937	48
Hs. Majestæt Kongens Bidrag til en Blinds Dannelse for d. A. 200 Rbd. S. V.	375	:
Hds Majestæt Dronningen for d. A.	200	:
Hds kongl. Højhed Kronprindsesse Caroline	50	:
Hds kongl Højhed Prindsesse Wilhelmine	50	:
Selskabets Bidrag for d. A.	1340	:
Extraordinaire aarlige Contribuentere, ligesaa	612	64
Gaver eengang for alle i d. A. (incl. 504 Rbd. i rede Sølv udbragt til 1512 Rbd. N. V.)	1647	:
	11455	94½

Kongl. Institut for Blinde pr. 1816.

Udgivt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Den oekonomiske Commission modtaget Tid efter anden i d. A. til Udgivternes Bestridelse ved Institutet, hvorfor særskilt Regnskab aflægges	1800	=
Huusleje for Institutets Locale for ½ Aar til 26 Novbr. d. A. 300 Rbd. S. V.	562	48
Tilstaaede Gratificationer til Betienterne ved Institutet i indeværende Aar	80	=
Tilfældige Udgivter i d. A. . . .	22	=
Udgivet til Indkiøb af 3700 Rd. i kongl. Obligationer . . .	2906	=
Summa Udgift pr. 1816	5370	48
altsaa i Behold	9996	46½
pr. Balance	15366	94½

Indtægt.

	Rbd. N.	Sk. V.
Transport	11455	94½.
For Salget af Journalen til Fordeel for Blinde		
En Ubenævnts Bidrag pro h. a. til en Blinds Dannelse ved Professor, Ridder Brorson .		
Renter af Institutets Obligationer i d. A.	211	=
Indkjøbte kongl. Obligationer til Beløb	3700	=
Summa Indtægt pr. 1816	15366	94½

Nota: De uindkomne Indtægter fra de foregaaende Aaringer incl. 1816 andrage efter den Regnskabet medfølgende Fortegnelse den Summa 601 Rbd. 56 Sk. N. V.

Udgivt.

	Rbd.	Sk.
	N.	V.
Transport pr. Balance	15366	94½

Beholdningen bestaaer udi

1) kongl. Obligationer 5800 ≈

2) en 5te Prioritets Panteobligation, stor Sølvværdie . . 1500 ≈

3) Contant . . 2696 46½

Kiøbh. d. 31 Dec. 1816.

J. G. Linde,
p. t. Kasserer.

Overeenstemmende med det aflagte Regnskab, der af mig er gjennemseet og befunden rigtig.

Øckenholt,
p. t. Revisor.

Extract over Blinde-Institutets Indtægter og Udgivter fra 1ste Januari til ult. Juni 1817.

Indtægt.

		Rbd. N. V.	Sk.
Beholdningen fra forrige Aar var		9996	46½
Det indkomne ved Forestillingen paa det kongl. Theater d. 22 Jan. d. A. efter Fradrag af 334 Rbd. 63 Sk., som Udgivterne i denne Anledning androge . .		2510	85
Venneselskabet skjænket Institutet i Anledning af H. k. Majestæts høje Fødselsdag i rede Sølv	17 ß. og	65	»
Indkjøbt kongl. Obligationer for Summa 3180 Rbd. N. V. med .		4000	»
Det qvindelige Velgjørenheds Selskab skjænket		500	»
Renter af 9800 Rbd. i kongl. Obligationer for ½ Aar til 11 Junii Termin d. A. à 3 pC. aar-			
	rede Sølv 17 ß. og	17072	35½

Indtægt.

	Rbd.	Sk.
	N.	V.
Transport	17072	35½
lig med 147 Rbd. S. V. eller	275	60
Af en Ubenævnt til en Blinds Dannelse ved Professor, Ridder Brorson	50	=
Summa Indtægt, r. S. 17 ß. og	17397	95½

Udgivt.

Til Indkjøb af kongl. Obligationer . .	3180		
Den oekonomiske Commission ved Instituter, til Udgivternes Bestridelse i d. A.	2000		
		5180	=
i Behold, rede Sølv 17 ß. og		12217	95½

som bestaaer udi:

1) kongl. Obligationer, lydende paa Institutet 9800 Rbd. = ß.

2) en 5te Prioritets Pan=

Udgivt.

Transport	9800 Rbd.	⸗ ß.
te⸗Obligation paa S. V.	1500	⸗
3) Contant, i rede S. 17 ß. og . . .	917	95½
tilsammen ovenstaaende 17 ß. og	12217 Rbd.	95½ ß.

Kiøbh. d. 30 Junii 1817.

J. G. Linde,
p. t. Kasserer.

Navneliste over de extraordinaire aarlige Contribuentere uden for Selskabet ved Udgangen af Aaret 1816, som deels have betalte, deels ikke frasagt sig den lovede Betaling.

	Rbd. N.	Sk. V.
d'Auchamp, Gen. Krigs-Commissair og Ridder .	5	=
Bang, Etatsraad og Dr. Med. dito	20	=
Berth, Justitsraad .	5	=
Beyer, F., Grosserer .	4	=
Biørn, Chirurgus .	2	=
Bornemann, General Auditeur og Ridder . .	5	=
Bülow, E. v., Generalinde	10	=
Christiani, Kiøbmand .	=	80
Collin, Etatsraad og Ridder	4	=
Collstrup, P. A., Grosserer	10	=
Collstrup, A., senior, Grosserer	10	=
Dahl, Kapitaine og Muurmester	4	=
David, D. J. N., Student	5	=
Danneskiold-Samsøe, Greve og Storkors . .	50	=
Deegen, Justitsraad .	10	=
Fabritius, Kongl. Fuldmægtig	4	=

	Rbd. N.	Sk. V.
Fiedler, Justitsraad og Godsejer	10	=
Flindt, Khr. og Oberst .	5	=
Fürst, Daniel . .	20	=
Fürst, Isaack = .	20	=
Gustmeyer, Grosserer .	10	=
Helsted, Handskemager .	4	=
Hambroe, Grosserer .	20	=
Hilcker, C. A. . .	5	=
Holmer, Controleur .	5	=
Holstein, Greve til Holsteinborg	6	64
Jacobsen, Handelscommissair	10	=
Jürgensen, Viinhandler .	10	=
Krebs, Major og Landinspecteur	5	=
Lassen, Kammerraad og Contoirschef	5	=
Lercke, Kammerherre .	25	=
Linde, Etatsraad og Ridder	5	=
Linde, Søe Pr. Lieut., Ridder og Dannebrogsmand .	5	=
Lind, J., Grosserer .	4	=
Lücken, F., Søe-Capitain	5	=
Maag, Grosserer . .	10	=
Malling, H. Grosserer .	5	=
Mangor, Capitain og Ridder	6	=
Michaelsen, Oberstl. af Artilleriet	10	=

	Rbd. N.	Sk. V.
Moltke, Greve og Ordens-Cantsler m. m., hver 28 October	100	″
Moltke, F., Stiftamtmand i Aalborg	10	″
Nørregaard, Justitsraad og Pakhuusforvalter . .	5	″
Otte, C. D., Grosserer .	5	″
du Plat, Major . .	5	″
Ponsaing, Joh. Georg, Silke- og Klædekræmmer .	10	″
Rahbeck, Professor .	4	″
Randbøll, Meelhandler .	4	″
Reventlau, Greve og Statsminister m. v. . .	10	″
Rosencrone, Grevinde .	50	″
Rosenkrantz, Statsminister m. v.	10	″
Saabye, Niels, Grosserer	10	″
Saintaubain, Oberstlieut. af Artillerie-Corpset . .	10	″
Schartau, Grosserer .	10	″
Schimmelmann, Greve og Statsminister m. v. . .	10	″
Schousboe, Overkrigscommissair	5	″
Schulin, Greve . .	5	″
Seidelin, And. Lieut. og Bogtrykker . . .	3	″

	Rbd. N. V.	Sk.
Sommer, Capitain .	5	:
Stephansen, Bogholder .	4	:
Trier, L. S. Grosserer .	10	:
Winterfeldt, Admiral m. m.	10	:
Wissing, Havnekasserer .	10	:
Tilsammen	664	48

Kiøbenh. d. 31 Dec. 1816.

in fidem copiæ.

J. G. Linde,
Kammerassessor og Fuldmægtig ved Zahlkammeret, p. t. Sekretair og Kasserer ved det kongl. Institut for Blinde.

Tillid til Gud.

Paa Dig, vor Fader, vil vi stole,
I Held og Uheld, Sorg og Fryd!
Vor Aand sig tænker Himlens Sole,
Vort Øre hører Glædens Lyd:
Og Tonekunstens Harmonie
Udbreder ædel Sympathie.

Ja, naar en hellig Sang indgyder
Dit Ord i hvert andægtigt Bryst;
Og hver af os sig barnligt fryder,
Og takker Dig for skyldfrie Lyst:
O! Gud, da spores at Du her,
Som i din Himmel, Fader er!

Fra Nattens tavse, trygge Leir.
Vi reise os med freidigt Mod;
Og takke Dig for Faderpleie,
Og kalde Dig almægtig, god;
Og Dagen rinder daadfuldt hen,
Som vore Fædres lyse Ven!

Hvad kunde vi paa Jorden savne?
Os elsker jo vort Fædreland;
Og Ædle lærer os, at gavne
Ved Viisdom selv i ringe Stand;

Og Glæde lønner al den Tid,
Som bruges rask til nyttig Iid.

Ja, Fader, evig vil vi stole
Paa Dig i Liv, paa Dig i Død!
Du skabte mellem Jordens Pole
Langt mere Fryd, end Sorg og Nød;
Med Mod og Tillid synge vi:
Vort Liv har ogsaa Harmonie!

Sander.

Sang til et Selskab af Eleverne i det kongl. Institut for Blinde den 12te April 1817.

I, som lindre Armods Smerte,
I, som lede Mørkets Gang,
Tør et varmt, taknemligt Hjerte
Offre her sin Takkesang?

Herrens Bud har Lyset givet,
Dagens Glands bod Mørket Trods,
Men, den Fryd, som skiænktes Livet,
Ak, ej strakte sig til os!

Intet Mismod, ingen Klage!
Gud er viis og Gud er god.
Vore mørke Vandringsdage
Vandre vi med freidigt Mod.

Jordens Nat om Sæden freder,
Af sin Mulm den staaer i Høst;
I de mørke Eensomheder
Aabner sig det fulde Bryst.

Blindhed lærte Milton sjunge,
Blindhed Loren gav Homer;
Barnligt laller kun vor Tunge
Om, hvad Sjælens Øje seer.

Himlens Herre! Evighøje
Fader i dit elskte Hjem;
See kan ej de Blindes Øje —
Taarer har du skiænket dem.

Løn hver Ædel, som os leder
Faderligt den dunkle Vej.
Hvad den Blindes Taare beder,
Nægter du ham sikkert ej!

Oehlenschläger,
Professor og Ridder af Dannebrogen.

Fortælling om De i Institutet værende Blinde og deres Sandsers hensigtsmæssige Øvelse (Fortsat).

Hørelses Sandsen (Auditus) ved Luften, som omgiver os, erkiendes fierne Gienstande i stort Omfang, og ved dette Middel, hvorpaa Stemmen virker, kunne Menneskene let og fuldstændigen meddele hverandre Tanker og Følelser; naar Lyden er articuleret, og i sin tilbørlige Forbinbindelse med Forstanden, fremkommer Tale. Gienstandens Skikkelse gives ej ved Hørelsen, og Talens Lyd fører ej til umiddelbar at forestille sig den; den er derfor, og fordi den i sig selv intet betegner, undtagen indre Følelser, ikke Object, men det meest passende Middel til at betegne Begreber, og Døvstumme kunne ej opnaae mere, end Fornuftens Analogon.

Den, der træder fra et mørkt Værelse ud i det klare Soelskin, blinker med Øinene og bliver ved den pludselige Oplysning paa nogle Øieblikke blind: saaledes, naar Andre tale saa høit, at Ørene, som man siger, giøre Een ondt, saa bliver man ved den skrigende Stemme døv, d. e. Sandsens Følelse er saa heftig, at man ej kommer til Begreb om Ob-

jectet; men dens Opmærksomhed er blot heftet paa den subjective Forestilling, nemlig Organets Forandring.

Hos Insecter bemærkes Intet til det udvendige Øre, saa lidet som hos en Muldvarp; dog tør man derfor ej slutte til dens Mangel. Hos Nogle have Anatomikerne opdaget den paa Legemets forskiællige Dele. Saaledes kaldes Græshopper og Ederkopper ved Lyden til Parring, og Krebsen kan høre Lyden af en Klokke.

Dyret hører kun Lyden (Schall) og giver fra sig Lyd (Laute)*), da det har en Stemme, som er meest uddannet hos Sangfuglen. Vel har det for Stemmer af Dyr, især af sin egen Art, mere Følelse end for anden Lyd, dog udmærket er Menneskets Hørelse ved Sprogsands og Tonesands. Ved Musik hyler Hunden; og Menneskets hele Nervesystem sættes derved i levende Bevægelse. At Mennesket kan meddele sine Tanker i artikulerede Toner, dertil udfordres særegne Høreevner. — Flere Dyr lade blot i Nødsfald deres Toner høre (som

*) Vort Sprog mangler forskiellige Ord, derfor vedføjer jeg disse Udtryk af det rige tydske Sprog.

Muldvarpen og Haren); Fuglens Sang er som Insectets Væv: de synge ej, for at høre dem selv, men kun instinctmæsigen, skiønt deres Toner ere for os meget mere. Hørelsen staaer hos Mennesket i Forbund med hans dybeste Følelse, og i hans Stemme er der Siel.

Menneskets Øre er det meest sammentrængte, det mindste, men tillige konstigst sammensatte. I Fiskenes og Amphibiernes Høreredskaber findes langt større Simpelhed, end i Pattedyrenes. For Mennesket er Hørelsen forenet med langt bestemtere Følelse, og han har, fordi hans Fornemmelse ved Øret skeer sagtere, dybere Erindring deraf. Saa ligger der i Menneskets Hørefølelse lidet eller intet Objectivitet, men desto mere Subjectivitet eller Intensivitet. Mennesket er istand til, stedse at høre sagtere Toner og det hastigere, og nøiagtigere; han kan adskille flere Toner, ej blot paa hinanden følgende, men ogsaa tillige i Akkorder forbundne. Men Mennesket bedrager sig lettere, ved at have hørt Noget, end ved at have seet Noget. Døden, ligesom Søvnen, hæver alle Sandsers Brug tidligere end Hørelsen.

Sandsens Skarphed — modsat Sløvhed — er, let at iagttage og hastigen fatte

Gienstandene. Den vindes ved fysisk Forøgelse af almindelig Sensibilitæt, eller ved Organets maadelige Anstrengelse; den grunder sig tillige paa Forestillingskraften, Fornuftens Virksomhed og Opmærksomhed. Erkjendelsens Fuldkommenhed grunder sig paa Erfarings Fuldkommenhed, og denne igien paa Sandsernes. Hvo som derfor besidder den, opnaaer riig og levende og rigtig Kundskab. Derfor maa man arbeide paa at skærpe Sandserne, og det ved vedholdende Øvelse, og ved Uddannelsen af Opmærksomheden. Jo fuldkomnere Sandsen uddannes, desto mere modstaaer den en sygelig Indbildningskraft Gøglebilleder, derfor ere kraftfulde, practiske Mennesker mindre sentimentalske og fantastiske, og blive tillige sieldnere skuffede og foruroligede. Fordi Dyrene mindre forstyrres, overgaae de Menneskene i skarpe Sandser.

Sandsens Finhed — modsat Svaghed — er, at den let og reent kan skielne mellem Gienstande. Alle Sandser kunne være fine, og de blive det deels ved Legemets Tilstand — Sandserne have om Morgenen den største Aarvaagenhed — deels ved Øvelse. Men det forfinede Menneske har sieldent den fineste Sands, fordi han enten har sløvet eller ikke øvet den. De finere Sandser — Syn og Hø-

relse — ere sielden i lige Grad uddannede, ja den samme Sandses dobbelte Organ er endog hos det enkelte Menneske forskielligt uddannet. Sandsens Finhed maa i Alderdommen være anderledes end i Ungdommen. Forbindelsen af Skarphed og Finhed mellem flere enkelte Sandser finde vi oftere hos Dyrene end hos Menneskene, hos hvilke det Fine ofte viser sig som det Kielne, d. e. som det Svage og let Svækkede. — Sandsens Forfinelse maa have sine Grændser, thi overdreven Forfinelse giør Sandsen sløv.

Sandserne ere vel i naturlig Tilstand forskiællige; men det staaer dog i Menneskets Magt at forøge deres Fuldkommenhed. Det sees især ved Beføleingsevnen, hvorom blindfødte Myntkiendere og Billedhuggere vidne. — Lugt-Sandsen kan ligeledes skride videre frem, uden at udarte til overdreven Forfinelse, saaledes lugte Amerikanerne Ilden i en fiernere Frastand, end Europæerne formaae at see den.

Hvorledes Hørelsens Sands kan vorde fuldkomnere, derom vidner Tonekonstnerens forøgede Dannelse. Og ved de mange Nærver, der ere Høreredskaber, og deres ved Blinde forhøiede Empfindtlighed og Pirbarhed, lader sig let forklare, at den Blindes Hørelse

ved bestandig Øvelse naaer større Fuldkommenhed; ligesom Tonekonstneren, der ved stadig Opmærksomhed opdager Tonernes smaae Afvexlinger, som Andre ej bemærke. Exempler paa Blindes forfinede Hørelse giver den Blinde Blacklock, der bemærkede Tonernes Stigen, ogsaa ved den mindste Forandring i Fuglenes Sang, som andre Mennesker ej bemærkede. Saunderson bedømte Afstanden efter Lyden, og opdagede Forskiællen i en Tones Femtedeel, og den blinde Salignac dicterede, naar hun hørte en Melodie synge, strax hver Node. Derfor ere vel ogsaa mange Blinde faldne paa Musik, og have deri forhvervet sig ualmindelig Færdighed.

Gives der Feil i Organet, saa maa disse nødvendigen først hævrs, og da henvende Helbredelsen sig til den indvirkende Phantasie og Forstand, fordi denne Sands let skuffes, ved at forvexle Fantasiens Leege med Følelser. Musik er det bedste Middel til at danne Hørelsen; dens Magt er desuden saare stor. Vel befordrer ogsaa denne Konst Sandseligheden, saa den kan lede til mange Udsvævelser især i Smagen, og man nævner Hændel, Gluck, Gömelli, Bach, Benda, som Pragt elskende og i Spise umaadelige Tonekonstnere; dog er

dens velgjørende Indflydelse overvejende, og den er derfor værd at øve.

Ved Hørelsens Sands falde Legemerne bort af Gienstandenes Rad; thi vi føle ej Rum eller Sted, eller Legemernes Forskiællighed, deres Beliggenhed og Frastand umiddelbar ved Hørelsen. Lyd er Gienstand for Dyrets, articulerede Toner for Menneskets Hørelse. Tonernes Natur er endnu ei tilstrækkeligen undersøgt psycologisk. At Tonen er noget Inderligt, lader sig slutte deraf, fordi en Lyd, der udenfra angives, frembringer Bevægelse i os, men ofte følger denne Bevægelse ikke. Alt det, som kan høres ligger i vort Inderste, og derfra maa Lyden som noget Udvortes let adskilles. Tonerne lade sig adskille som haarde og bløde, høie og dybe, og det er sandsynligt, at der for hver Individualitet, som for hver Følelse, gives visse egne Toner. I os ligger en nødvendig Grundtone, der maa røres eller tages fra Følelser. Men ej blot Tonernes Følgen paa hinanden, ogsaa deres Liighed kunde adskilles. I alle Toner er der et Nødvendigt, d. e. Betydende indeholdt, hvilket Sprogene, som Naturens Efterligning eller dens Udtryk viser. Deres Sammensættelse hidrører fra Dannelses = Evnen.

Saasnart den Blinde kan gaae uden Fører, saa maa man begynde, at lede ham efter Lyden, f. E. ikke føre ham til Spisebordet, men kalde ham til sig eller søge at lede ham ved Banken paa Bordet til det Sted, som er ham bestemt.

Man vænne ham til at bedømme et Menneskes Størrelse efter Høiden, fra hvilken Stemmen lyder, hans Tykkelse efter Aabningen, som skeer, naar han træder ind *); af de raslende Klæder, den klingende Uhrkiæde slutte til den mere eller mindre elegante Klædning; af hans raske, lette Gang og Behændighed sluttes til hans udvortes Anstand.

Den Blinde har i Henseende til sin Hørelse store Fordele ved sin anstrengte Opmærksomhed, som man stedse bør søge at øve. Det blinde Barn giver sig gierne af med at banke paa Metal, og ved den forskiællige Lyd skiælner det mellem Metaller.

Man lære den Blinde ved hver Lyd, han hører, tillige den rigtige Betydning, rasle, skrabe, kradse, knærke, pibe, knittre o. s. v., derved faaer han tillige Bestemthed i sit Udtryk.

*) Dog gives herfra Undtagelser, thi smaae Folk giøre stundom meget Sprel.

Ved Lyden giøre man ham tillige bekiendt med det Redskab, som frembringer den: ved Vognens Raslen med Vognens Bygning; ved Kuglens Rullen giøre ham det begribeligt, hvordan Lyden i en Frastand aftager. Naar man da gior ham opmærksom paa Tonen, saa vil han altid kunde bedømme dens Forskiælligbed og Anledning; ogsaa vil man lære ham skiælne deres Frastand eller Nærhed.

Den Blindes Hørelse kan uddannes til en høi Grad: de kiende Mennesker, som besøge dem, snart paa deres Stemmer; ja Klein fortæller om sin blinde Lærling Braun, at naar en Knappenaal faldt paa Gulvet, kunde han efter Lydet atter tage den op. Den berømte Blinde Bazko fortæller, at en Blind i Kønigsberg, Schønberger skiød offentligen efter Maal. En Seende bankede nemlig paa Skiven, begav sig derpaa bort, og den Blinde, som rettede sit Gevær efter den hørte Banken, traf nu Skiven; han tog og Deel i Keglespil, naar han først hørte et Par Kast, og overgik mange Seende.

Seende opdage strax Aarsagen til den Tone, der hørtes, Blinde overraskes eller forfærdes ved hver Tone, indtil han faaer Færdighed til strax at tænke sig Aarsagen til den

hørte Tone, og da det er ubehageligt for ham, at see sig bedraget, saa maa han anvende desto mere Opmærksomhed, for at indpræge i sin Hukommelse hver Tone og Anledningen dertil. Derfor er Hørelsen et saare vigtigt Hielpemiddel hos den Blinde. (Fortsættes).

Niels Peter Jensen.

Han er Een af vore elskværdige Lærlinge, hvis Dannelse ved heldige Naturevner er bleven os let, og hvis Talenter ofte har skienket os Glæde. —

Sidste 23de Julii fyldte han sit 15de Aar. Hans Fader Nikolaj Jensen var Frimester ved Smedelauget, stod ved det saare agtværdige Brandkorps, og døde 45 Aar gammel for faae Maaneder siden af Brystsvaghed, som han under overdreven Anstrængelse ved en Sprøites Flytning havde paadraget sig. Hans Moder lever endnu.

Fire Dage efter Fødselen bleve hans Øjne syge, og han blev blind. Dog ved vor uforglemmelige Winsløvs Hjelp bragtes han saavidt, at han kunne skimte med det høire Øie og nu begyndte han at gaae i Skole hos

en gammel Kone, som lærte ham at kiende Bogstaver og lod ham læse i en Bog med stor Stiil; dog da Øjet ej taalede nogen Anstrængelse, maatte denne Øvelse afbrydes. — I sit 10de Aar havde han det Uheld ved en Forkjølelse der især kastede sig paa Øiet, at berøves Synet aldeles. Dog kan han endnu gjøre sig tydelige Forestillinger om synlige Gjenstande.

Hans første Barndom henrandt uden at Nogen tog sig af ham; og hans Dannelse indskrænkede sig til at lære nogle Bønner og Kathekismus, som den moderlige Ømhed meddeelte ham. Vel begyndte hun ogsaa at give ham Anviisning i at strikke, men det vilde ei lykkes; hun havde desuden sjælden Tid; og den virkelystne Dreng hjalp sin Fader, at trække Blæsebælgen, eller skaer nogle Træstumper efter barnlige Luner.

Ved vor Stiftelses Begyndelse, ønskede hans Forældre, at vi ville modtage deres Søn, hvis Underviisning og Opdragelse de, under trange Kaar, ej selv kunne besørge. Peter kom til os og blev ved sin Munterhed, Lærvillighed og Anlæg til Tonekonsten elsket af Alle. Den agtværdige, blinde Olding Hr. Pauli tilbød sig strax at give ham Underviisning i at spille paa Fløjte. I over tre Aar nød han

denne Veiledning, og blev særdeles yndet af den gode, gamle Mand, der glædede sig ved endnu i sit Livs Aften, at kunne opklare Drengens Morgenstund. En uheldig Skjæbne forenede Barndommen med Alderdommen, og ei uden dyb Følelse kunne man see, den graahærdede, nedbøiede Gamle, venlig og ufortrøden, undervise den muntre, vakkre, opmærksomme Dreng. Vor Peter vil aldrig glemme, hvad han skylder sin første Lærer; og at den heldige Fremgang, han siden har gjort under en Seydlers og Bruuns Anviisning, skyldes for en Deel Pauli. Han besøger ham ofte, og lader ham føle Glæde ved at høre, hvad han har lært.

Man har offentligen hyldet Peter som Fløjtespiller med højt Bifald. Han lærer med Lethed hele Conserter, og husker troligen, hvad han lærte. Han har endog selv komponeret en Terzet for Fløjte, Violoncel og Klarinet, som Musikkyndige have fundet god og ført til Papiret; ogsaa synger han tillige meget godt.

Med Lyst og Held har han benyttet alle sine Læreres Underviisning, og har altid seet sig glædet med vor Tilfredshed og Kjerlighed. Ogsaa i Haandarbejde: Spind, Strikning og

Tæppeflætning af Klædelister har han megen Duelighed og Færdighed. Paa de Østrupske Spinderokker spinder han 1 Pund Hør i 5 Dage; næsten som paa den Rok, han tilforn brugte. —

Ved medlidende Beklagelser bliver hans Hjerte blødt; han ynder dem ikke, og finder sig i sin Skjæbne.

I Drømme svæve for ham de Gjenstande, han engang med det ene Øje har bemærket, og hans Fantasie, der i vaagen Tilstand er meget levende, viser sig da særdeles virksom. —

Vedbliver Peter med utrættet Flid, at øve sig i sin Konst, saa vil han stedse vinde Bifald; og naar han med sit Talent forener Beskedenhed vil han stedse blive elsket, og fortjene at være det. —

Professor Klingbergs Beretning.

Eleven Niels Peter Jensen er aldeles blind. Den gjennemsigtige Hornhinde er paa begge Øjnene ganske formørket, saa at ingen Lysstraale kan trænge igjennem den, og Øjenkuglerne (bulbi) røbe ved deres sammen-

faldne Form, og henvisnede Udseende, at det hele Syns Organ er sat ud af Virksomhed. Aarsagen til hans Blinhed har efter hans Sigende været den, desværre alt for hyppige frygtelige Øjenbetændelse, der ikke sielden i Livets første Periode angriber Barnet med en Hæftighed, som inden faae Dage ødelægger Øjet, dersom ikke ufortøvet de kraftigste Lægemidler og den største Omhyggelighed afværge denne sørgelige Skiæbne.

Ikkuns 4 Dage var han gammel, da han blev anfaldet af dette Tilfælde, og maatte med uigienkaldeligt Tab af sit Syn bøde for Mangel paa hurtig Hjelp. Med det venstre Øje kunde han endnu skimte lidet i nogle Aar, men ogsaa denne svage Rest af Syn forsvandt ved en i den senere Tid paakommende hidsig Feber, under hvilken Øjnene især bleve angrebne, og det sygelige Anlæg, de fra hans Barndom af havde havt, blev udviklet til sin fuldkomne Modenhed.

* * *

Karl Olsen

er fød 1802 den 24 October. Hans Fader, Hans Olsen, er Søemand, og lever; lige-

saa hans Moder. Armod hindrede Forældrene i at sørge for Sønnens Dannelse, og da de havde fire yngre Børn, saa bleve de endog understøttede af Fattigvæsenet; efter deres Ønske blev deres Karl strax ved Oprettelsen af vor Stiftelse optaget i samme.

I sit fjerde Aar fik han Skarlagensfeber, og efter den blev ved Uforsigtighed hans Øjne angrebne. Drengen gik ud og legede; men mærkede en Dag mod Aften, at hans Syn blev svagt. Han kom hjem, beklagede sig over det Mørke, der omgav ham; hans Moder tændte Lys; men han kunde ej see. Barnet blev bedrøvet, thi han kunde ej finde sit Legetøj; dog trøstedes han ved Haab om Lægens Konst, som snart vilde gjengive ham den tabte Sands. Desværre Konsten formaaede Intet. Doktor Jacobsens Bestræbelser vare frugtesløse, og han bragtes blind, uden Redning, tilbage fra Hospitalet til sine Forældre.

Han kan ej huske, at have seet nogen synlig Gjenstand; og dog forekommer det ham stundom i Drømme, at see sine Forældre, en blussende Ild o. s. v.: formodentligen dunkle Erindringer fra hans første Barndom.

Syngestemme har han ikke, og intet Øre for Tonekonsten; han savner derved en af de

største Nydelser for Blinde. Derimod viser han største Opmærksomhed og Lærelyst under sine Læreres Foredrag; ordner ved sin eensomme Eftertanke vel, hvad han har hørt, og veed da med bestemt Tone og megen Nøiagtighed, at gjøre Rede for det Foredragne. Karl er os tillige meget nyttig som Repetent for de yngere Blinde. Kun beklager han ofte, at savne den Opmærksomhed, han ønskede. Den lille — thi han har en svag og fiin Legemsbygning — Docent kan ej altiid vinde hos den stærkere Lærling den fornødne Authoritæt.

Hans fine, spæde Lemmer hindre ham i Haandarbejder. Han strikker godt; men saare langsomt, og anvender 7 Uger til at strikke et Par store Strømper. Han spinder temmelig godt.

Hans Hjerte er blødt, og føler dybt. Med Blidhed og Skaansel maa han viises til Rette, og dog rinder ved mild Erindring strax de store Taarer ned ad hans Kinder. Han skyer ingen Anstrængelse, for at vinde sine Foresattes Tilfredshed. Vi havde engang bedet ham, bruge sine Fingre med mere Raskhed; men Strikningen gik dog kun langsomt. Frygtende gjentagen Erindring tog Karl nu sin Strømpe med sig til Sengs og afbrød sin Søvn

om Natten Kl. 2, for at fortsætte sin Strikning. Savnet af Nattero svækkede synligen Drengens Helbred; vi opdagede Aarsagen, og forbød denne natlige Virksomhed; men ærede det gode, fiintfølende Barn.

Ved sin barnagtige Munterhed har han ofte været i Fare; engang faldt han paa Trappen og Følgen var et Armbrud, som dog snart atter blev helbredet.

Intet Barn kan have højere Begreb om Oprigtighed, Beskedenhed og Taknemlighed, og intet Barn øve disse Dyder strengere. I hans Tone lyder Ærlighed; den allene vidner om, han kan ej ville bedrage.

Professor Klingbergs Beretning.

Eleven Karl Olsen har paa begge Øjnene den saakaldte sorte Stær (amaurosis) i den Grad, at hans Syn er aldeles tilintetgjort. Efter hvad man af hans Beretning og Forældrenes Udsigende kan skiønne, har hans Øjne været sunde indtil hans 4de Aar; da blev han anfaldet af en heftig Skarlágensfeber: Forældrenes Fattigdom giorde det umueligt for dem at skaffe ham den i denne ondartede Sygdom

saa høit nødvendige Pleie: Fugtighed og Kulde forværrede hans Tilstand, og efter at have udstaaet meget, maatte han tilsidst friste det Uheld, at Sygdoms Stoffet kastede sig paa Öjennerverne, og aldeles berøvede dem deres Evne til at modtage Lysets Indvirkning.

Om Regningen med de Blinde.

(Fortsat. See Journalens 2det Bind 2det Hefte).

Efter at Multiplicationen var gjennemgaaet og øvet, begyndtes med Divisionen. For at gjøre denne Species hastigt begribelig, begyndte jeg med benævnte Tal, og fremsatte følgende Exempel.

Sæt at 3693 Rbd. skulde deles mellem 4 Personer, eller divideres med 4, da er det indlysende, at ingen af disse kan faae et heelt Tusinde Rbd., thi da maatte man i det mindste have 4000 Rbd til Deling. Men lad os gjøre Tusinderne til Hundreder. I det opgivne Exempel ere 3 Tusinder, altsaa 30 Hundreder, og foruden disse, endnu 6 Hundreder; følgeligt, i det Hele, til Deling, 36 Hundreder, altsaa maa for det første hver Person faae 900 Rbd. eller 9 Hundreder. Men endnu

ere 9 Tiere og 3 Eenere tilovers til Deling. Af Tiernes Antal faaer følgeligt Hver endnu 2 Tiere eller 20 Rbd., foruden at der endnu bliver 1 Tier og 3 Enere tilovers, der ogsaa skal deles mellem de 4 Personer. Da den ene Tier nu udgjør 10 Enere; saa er det Hele, der endnu skal deles 10 og 3, eller i alt 13 Enere; altsaa faaer Hver, foruden de 9 Hundreder og 2 Tiere endnu 3 Enere, ɔ: 923 Rbd. Ved denne Deling blev tilovers 1 Ener eller 1 Rbd., som ligeledes skal deles mellem de Fire. For at dette kan skee, maa det Tiloversblevne, eller Resten, her 1 Rbd., gjøres til Mark. Den indeholder nu 6 Mark, og disse divideert med 4, giver 1 Mark til Hver. Der bliver atter 2 Mark tilovers. Da 1 Mark er 16 Skilling, udgjøre disse 2 Mark 32 Skilling; deelt mellem 4 Personer, give for Hver, 8 Skilling; og saaledes vil hele Quotienten i dette antagne Exempel blive 923 Rbd. 1 Mk. 8 Sk.

Paa denne Maade foretages ogsaa Exempler med Skpd., Lispd., Pd., Lod o. s. fl.

Til Øvelse forenede jeg da, i et og samme Exempel, flere Species, ved f. Ex. at fremsætte til Opløsning: „Hvormeget er

„Tredieparten af 212 multipli„ceert med 8."

Nogle af de nemmeste Elever underviistes i Brøkregning. Brøkernes Natur og almindelige Egenskaber bleve aldeles mathematisk forklarede, og ved Hjelp af de udskaarne Ziffre, kunde enhver Brøk uden Vanskelighed, læses og sættes. Ved at gjennemgaae de fire Species i Brøk, hvis Tællere og Nævnere, i det Høieste hver kun havde 2 Ziffre, og ved Kundskab om smaae blandede Tals Behandling, saavelsom Brøkernes Forkortning, blev det ogsaa muligt, at øve Eleverne i dagligt forekommende Huusholdnings Exemplers rigtige Opløsning; hvilket har været Hovedøiemedet for denne Underviisnings Bestræbelser.

Linde,
Artilleriecapitain.

Tale i Anledning af H. M. Kongens Fødselsdag den 28 Jan. 1814, holden i et Selskab, efter dets Formands Opfordring, af Dr. N. Lang Nissen, Professor og Rector ved Kjøbenhavns Cathedralskole.

Ædle Forsamling af Fædrenelandets Venner og Veninder! Medborgere! Medborgerinder!

Der gives Tidspunkter i det menneskelige Liv, som for enhver Tænkende have en særegen Interesse, og ved hvilke derfor ethvert Menneske gjerne og med uvilkaarligt Velbehag standser. Ei er det heller blot glædelige Optrin eller blot lykkelige Begivenheder, som have Fordring paa at kaare sig disse Tidspunkter helligede. Ogsaa Modgang, som mødte, ogsaa Sorgens bittre Bæger, som tømmedes, ere Erindringen hellige; med vemodig Tilfredshed dvæle vi ogsaa ved disse Dages Minde; thi, ak! var det vore kjære Bortgangnes, af vore Arme, fra vore Læber Bortrevnes, Ihukommelse, de indviedes, hvor billige da de Taarer, vi offre den! eller var det Uheld, vi fristede, hvor gavnligt da, ved Mindet der-

om atter at ydmyge os under Alherrens Haand, der raader for vor Skjebne, og paa ny at oplive Taknemmelighedens Følelse mod ham, der frelste og gav os Kraft til at bære og forvinde Ulykken!

Dog naturligt, at Mennesket helst indvier kjære og lykkelige Omstændigheder i Livet saadan Erindring; og hvad er der da, som for Mennesket har i Almindelighed mere Værd end Livet? Hvad da naturligere, end at den Dag, som gav Livet, maa for ethvert tænkende Menneske være af særdeles Betydenhed? hvad naturligere, end at vi antegne os, som Glædesdage, de Dage, som lode vore Kjæreste første Gang see Dagens Lys? O maatte det ei være ret en Sorrigs Boelig, hvor Hjertets Følelser saaledes vare undertrykte, at saadanne Dage henrandt lige ubemærkede, lige upaaskjønnede, for at druknes i Tidens Strøm, som alle de øvrige! Hvor Tilfredshed har hjemme, der er det Trang for Hjertet, paa saadanne Dage at udgyde sig i Glæde; Lyksaligheden er den Kilde, hvorfra slig vennehuld Glædesyttring udvælder. Og skulde den da være det mindre i den store Familie, Staten? Skulde Borgeres Taknemmelighed imod Landsfaderen være mindre levende i det offentlige Liv, end i det huusli-

ge Liv Børns imod Huusfaderen? Men ogsaa deri ligner Staters Skjebne Huuslivets, at Sorg og Glæde række hinanden Haanden. Modgang og Kummer formørke saa ofte, som i det huuslige, saa i det offentlige Liv, de Dage, vi kaarede os til Fryd og Glæde; dog kunne de derfor ei udrydde af det gode Hjerte de Følelser, som gave slige Dage deres Værd, ei udslette disse Dage af de festlige Dages Tal; thi, kunne vi end ei feire dem med jublende Frydesange, de blive os alligevel, hvad de ere, festlige Dage, maaskee stundom saameget festligere, fordi Sorgens Alvor ogsaa engang udbredede sit dunkle Dække over dem. Det er jo dog i Sorgens og Modgangens Tid, at Menneskene først ret inderligen vækkes til at være Alt for hverandre, hvad de kunne være for hverandre, og at knytte sig til hverandre i Enighed og Samdrægtighed; ja det er jo dog saa ofte først i Sorgens og Modgangens Tid, at det Kjerlighedsbaand, som Medgangs blide Dage saa ofte løsnede, befæstes for Evigheden.

Gamle Danmark, elskte Fødeland! Saa skulde du da, før denne Dag oprandt, til hvis Minde vi her ere samlede, og paa hvilken vore Jubler ellers tonede saa frit og saa

let fra det glade Hjerte, saa skulde du da, før den oprandt, nedsænkes i Sorg? Billig, o alt for billig er din Sorg; thi du sørger over Adskillelse fra elskte Brødre, med hvilke du troede dig uadskilleligen forbunden. Billig er din Sorg; thi din Tvillinghæder, dit Tvillingriges Navn er tabt, dit Tvillingspiir sønderbrudt af en troeløs Fiende. O! men lad ei dit Hjerte forbittres! glem ei, at han, der end er din Fader, og var — af var — ogsaa dine mistede Brødres Fader, han har tabt meer end du! du tabte Brødre, ædle Brødre — han tabte saa mange kjærlige, troefaste, hengivne Børn. Hvo iblandt os kjender det, mine Tilhørere! hvad for Følelser en Faders, en Moders Hjerte sønderslides af ved Skilsmissen fra et kjært Barn, og skulde ei stræbe at betvinge sin egen Smerte, for ei at forbittre en elsket Faders? Tag da Mod til dig, du Danmarks ægte Søn og Datter! tøm med det mandige Mod Skilsmissens Bæger til Afsked med din norske Broder, men lad ogsaa standhaftig Kjærlighed til det Land, du end kalder dit, væbne dig mod Mismodens Pile, og barnlig Ømhed gyde Balsom i Faderens blødende Hjerte! Dine Jubler ere forvandlede til Vemods blide To-

ner; men ogsaa disse bortstøde ikke den gode Fader fra sig; De smelte Sjelen til Taalmod og Enighed. Ogsaa ved disses Samklang skal denne Dag vorde dette Samfund festlig.

Men hvor skal jeg, hvem det betroedes i Dag at være dette Samfunds Ordfører, hvor jeg, den uøvede Taler, finde Ord værdige at være deres Følelsers Tolk, mine ædle Tilhørere og Tilhørerinder? hvor finder jeg Æmne, passende til mine Kræfters Svaghed, og dog ei uværdig deres Opmærksomhed i denne høitidelige Anledning? O var jeg nogensinde fristet til det forfængelige Ønske, at besidde en ringe Deel af den Veltalenhed, der saa tidt fra andre Læber fængslede denne hæderlige Forsamling, da vilde det være i denne Stund, da det ligesaameget er min indre Følelses Vælde, som Undseelse over at have vovet at modtage dette alt for ærefulde Kald, der binder min Tunge. Ja, ganske vilde min Læbe forstumme, hvis jeg ikke stolede paa at finde Velvillie og Overbærelse i Venskabs Barm. Kun i Tillid til denne er det, at jeg, altid uvilkaarligen hendragen til Tidens store, af saa sørgeligen store Begivenhed, altid henreven af den, vover at følge min Sjels Tilskyndelse, vover at betragte denne herlige Forsamling

som en Samling af Sødskende, der paa en elsket Faders Festdag, som blev formørket af Uhelds Skyer, hos hverandre søge Trøst og Opmuntring, vover at betragte mig som den Broder, hvem ældre og visere Brødres Taushed tillod at tolke de Følelser, som den fulde Barm trænger til at udgyde og føler sig lettet ved at udgyde. O saa hører mig da som Søstre og Brødre, og for den gode Villies Skyld dømmer mildeligen de ringe Evner, medens jeg i faa Træk vil søge at fremstille de Pligter, hvilke vi som Danneborgere særdeles i dette Øieblik maae synes at skylde Konge og Fædreneland, om den os gjengivne Fred skal kunne komme Landet til sandt Gavn.

Saa mener jeg da, ædle Dannemænd og Dannequinder! at det er af disse Pligter den første, at udrydde af Sindet al utidig og overspændt Misnøie. Kunne vi end ei glæde os over en, skjøndt længe savnet, længe ønsket, dog saa dyrekjøbt Fred, bør vi derfor ikke glemme de bydende og ulykkelige Omstændigheder, som foreskreve den, ei glemme at, som Digteren*) siger, „mod

*) Baggesen.

Himlens Rasen, mod den blinde Skjebnes Magt kan intet Mod og ingen Troskab værne," ei glemme at ydmyge os under hans Vælde, som veier Verdeners Skjebne i sin Haand, og som tillod Ulykken at hjemsøge os. Ved Misnøie vorder vor Tilstand ikke bedre; ved mismodigen at lægge Hænderne i Skjødet vilde vi aldeles tilintetgjøre det Gode, Freden ellers lover os. Taalmodig, standhaftig Kjekhed i Ulykke er det første Skridt til at afværge dens Følger, og derfor i nærværende Øieblik dobbelt Pligt for enhver god Borger og Undersaat. En sindrig Skribent, jeg erindrer ikke hvo, har sagt, at „Modløshed i Ulykke er den største Kjekhed." Er end denne Tanke i sig selv mere vittig end sand, saa synes vi dog, ved at anvende den paa mødende Tilfælde i Livet, at finde saamegen Sandhed deri, at unægteligen den Mismodige ved Frygtsomhed kun forstørrer den omgivende Ulykke, og altsaa udsætter sig for at behøve et end større Maal af Kræfter til at overvinde den, end den Standhaftige, hvis Aandskraft strax giver ham de Midler ihænde, hvorved han ei alene afværger Ulykken for Øieblikket, men ogsaa forebygger dens Følger for Fremtiden. Ei ville vi

da, mine Venner! lade Modet synke, fordi den umilde Skjebnes Haand hviler tungt paa vor Isse, men standhaftigen støtte os til det Haab, vi end skimte paa vort kjære Danmarks ei aldeles formørkede Himmel. Og til dette Haab ville vi knytte ei blot vore Forventninger, men ogsaa og især Tanken om, hvad det er, som dette Haabs Opfyldelse fremdeles kræver.

Og mon jeg da feiler, naar jeg dernæst troer det at være vor Pligt, især i dette Øieblik, det alvorligen at lægge os det paa Hjerte, i det vi modtage den tilbagevendende Fred, at vi dog ei letsindigen ville glemme de Lærdomme, som Krigen, medens vi sukkede under dens Tryk, har givet os? Som ethvert Uheld gjerne har noget Godt i Følge med sig, saaledes har og Krigen saavel paa andre Maader, som ogsaa deri, været os gavnlig, at den har lært os at undvære, at undvære hvad vi før troede uundværligt for os. Forkjælede i den gode Freds hulde Skjød havde vi tilvænnet os Nydelsen af saamange anden Lands Frembringelser, som Krigen enten aldeles har nægtet os, eller Høkerhaanden, paa Krigens Regning, saaledes fordyret, at vi efterhaanden maatte give Slip derpaa. Nødvendighed har

viist os, at vi dog uden dem kunde leve og befinde os ret vel. Skulde vi da nu paa nye underkaste os disse indbildte Fornødenheders Tyrannie, fordi Freden atter giver os Udsigt til for en Tid at tilfredsstille dem? Skulde vi da, efter at have gjort denne Erfaring, udsætte os for Besværligheden af en ny Fravænnelse, et nyt Savns Byrder, om Ufred atter krævede dette Offer? Eller skulde vi ikke meget mere indsee, at vi virkeligen ere saa meget lykkeligere, jo færre Fornødenheder vi have at skatte til, og at ingen er friere og derfor lykkeligere end den, som har de færreste Fornødenheder at tilfredsstille? En Diogenes, fri og uafhængig af Alt, midt i sin Armod stolt af sin Rigdom i den Grad, at han, da han laae badende sig i Solen, og Kong Alexander bød ham at begjære en Naadesbeviisning, blot bad Kongen at gaae til Side, for at Solen kunde skinne paa ham, er vel i vore forfinede Dage snarere en Gjenstand for vittige Hoveders Spot end skikket til at fremstilles som Mønster paa Nøisomhed, men bliver dog altid i den Tænkendes Öine et stort og meget sigende Symbol, der, medens Alexanders Ledsagere udloe ham, opvakte den dybere tænkende Konges Beundring. „Var jeg ikke Alexander,

sagde Kongen, jeg vilde være Diogenes." Sandeligen store og tankerige Ord, et i den Vises Øine stoltere og varigere Minde om Alexanders høie Sjel, end de herligste asiatiske Trophæer.

Ja, glemme ville vi heller ikke den Lærdom, Krigen gav os, hvor skammeligen, et Folk uværdigen, vi før havde gjort os skatskyldige til andre Nationers Vindskibelighed; hvor ufornuftige og upatriotiske vi havde vænnet os til, blindt hen at give alt Fremmedt Fortrin for egne Frembringelser. Thi mon vi ikke have seet, da Nødvendigheden aabnede vore Øine, at vi selv kunde frembringe og forarbeide mangfoldige af disse Varer ligesaa gode, som Fremmede, naar ei Fordom og Egennytte lagde sig derimellem? Lader os da ei glemme denne dyrekjøbte, men ogsaa dyrebare, Lærdom, med beskeden men frimodig Tillid agte os selv og søge hos os selv, hvad egen Kraft formaaer at yde os! Dersom vi have seet Nøisomhed og Tarvelighed og huuslig Vindskibelighed mere end forhen udbrede sig blandt os, fordi Nødvendigheden blev en Dyd, da lader os være aarvaagne for, at ei Freden atter skal forjage disse Dyder af vore Huse! Lader os ei glemme, at vi endnu have i vor Sandselighed, vor Let-

sind, vor Forfængelighed og alle de Laster, som disse føde af sig, Fiender at bekjæmpe, som ei mindre end Landets udvortes Fiender have arbeidet paa Statens Undergang, og end ere istand til at undergrave Alt!

Ja, vi ere saa letsindige, saa villige til at knurre over Skjebnen, nu den synes os umild og haard og barsk; saa dristige gaae vi i Rette med Forsynet, nu da Ulykken har slaget os haarde Saar; ak! mon jeg da skulde feile, naar jeg endeligen troer det ogsaa i dette Øieblik at være vor Pligt, ret alvorligen at gaae ind i os selv og betænke, om vi da vel turde sige, at vi havde fortjent en bedre Skjebne? Ja allerførst burde jeg vel have talt herom; thi hvad skulde vel i disse Tider før rinde os i Sinde, end, førend vi gaae i Rette med Forsynet, førend vi anklage Skjebnen, først at gaae i Rette med os selv? Vi have saalænge været rolige, for ei at sige tankeløse Tilskuere af de store Begivenheder, som for vore Øine have afløst hverandre i næsten alle Europas Stater; vi have der seet Blodstrømme at gjøde Agrene, Ildsluer at forvandle fredelige Hytter og Stæder til Røg og Aske; men hvad vare disse Rædseler for os andet end en

tom Nysgjerrigheds Tilfredsstillelse? mon vi nogensinde tænkte paa, hvilken Lærdom for os selv der laae deri, eller vare vi maaskee ukjærlige eller egenkjærlige nok til at troe os selv bedre end dem, som disse Uheld rammede? Og, da Krigens Rædsler siden bragende og hvinende nedstyrtede over vore egne Hoveder, og myrdede og lemlæstede saa mange af vore Brødre, forvandlede vore egne Boliger til rygende Brandsteder, og omjoge os vildsomme at søge Lye under fremmedt Tag, da vækkedes vi dog vel engang af vor Slummer; da kom vi dog vel endeligen engang i Tanker om ham, vi ellers saa ængsteligen undvege at tænke paa; da kom dog vel engang hans Navn med Frygt paa vore Læber?

Mine Venner! jeg vilde her gjerne tie; men Sandhed byder mig at lade de lydelige Klager, der saavel før som siden ere hørte i de Bedresindedes Tale, besvare disse Spørgsmaal, og hvad sige de vel? Naar saa mangensteds Guds Huus staaer tomt og øde, medens verdslige Sysler og Samlinger henlægges til Søndagen; naar Kirke-Klokkernes Ringen siges paa sine Steder i Landet undertiden at have udgjort den hele Gudstjeneste, medens Fjællebøderne neppe rum-

me Mængden, der strømmer til dem paa den Dag, der burde være ædlere og renere Glæder helliget; naar Sandselighed og Adspredelsessyge i Almindelighed synes mere og mere at fjerne os fra den religiøse Tænkemaade, der gjorde vore Fædre dydige og agtede og lykkelige, og at udbrede igjennem alle Stænder Ligegyldighed imod alt Helligt; naar denne skrækkelige Ligegyldighed siges at gaae saavidt, at tilvoxende Børn, som første Gang besøge Herrens Bord, forfærdes ved den Opdagelse, at Velanstændigheden, som nu dog byder deres Forældre at ledsage dem did, formaaede mere over dem end Religionen, eller forfærdede studse, naar de see ogsaa Velanstændigheden traadt under Fødder, og maae gaae ene, uden denne Ledsagelse, derhen; — ó var det at undres over, om det var baade første og sidste Gang? — naar nedrig Vindesyge og Hunger og Tørst efter Penge saaledes har bemægtiget sig alle Stænder, og denne Graadighed saaledes forhærdet Hjertet, at det tillokkes for enhver Tanke om Gud og Udødelighed, tillukkes for de reneste Følelser og de ædleste saligste Glæder, som den menneskelige Aand ved Religionen er istand til at fatte og nyde; naar dette desværre er saa, — da behøve vi ei at spørge, om hine stærke Lær-

domme og Advarsler, som gaves os, have virket Eftertanke, eller om de strax ere slagne bort af Sindet igjen og glemte.

Mine Venner! har jeg talet usædvanligt, da tilgiver en Overtydning, som bød mig at tale saaledes! Dog, fast overbeviist om, at det frem for Alt er Sædelighed og Religion, som gjør Stater stærke, agtede og lykkelige, som det er Laster og Ugudelighed, der sænke Stater i Afmagt, og bringe dem deres Undergang i Møde, er det mig en glædelig Vished, at De, mine Venner! dele med mig denne Overtydning; thi jeg veed da tillige, at, hvad jeg har talet, møder Gjenklang i Deres Hjerter; jeg veed da vist, at vi alle i dette Øieblik i vort Indre slutte med hverandre den Pagt, at denne Overtydning skal med ædel Varme præge sig i vort Livs hele Vandel. Og hvor saare Meget kunne vi ei, som Huusfædre og Huusmødre, ved vort Exempel for vore Børn, hver i sin huuslige Kreds, hvor meget kunne vi ei, ogsaa uden for den, ved vor Indflydelse paa vore Venner og dem, med hvem vi omgaaes, virke til at fremme og befæste dette Sindelag! Ved at tænke og handle saaledes, tænke og handle vi ogsaa, som det sømmer sig for gode Borgere og Undersaatter, og

vise i Gjerningen, at vi besjeles af den sande og ægte Kjærlighed til Konge og Fødeland; thi vi bidrage derved Vort til at give Staten ædle og dydige Borgere, Kongen troefaste og hengivne Undersaatter. O at det maatte lykkes os, at see dette gamle Dannesind vende tilbage iblandt os! Da skulle vi ogsaa see Danmarks gamle Hæder og Lykke tillige at vende tilbage i dets Skjød. Da skal Danmark, skjøndt lidet i Omfang af Lande, gjenvinde nyt Held, saa sandt som det ei er et Lands udvortes Størrelse alene, men især dets Borgeres Sindelag, der udgjør dets Kraft, - saa sandt som Historien har lært os at kjende smaae Stater, som have vidst at benytte denne indre Kraft til at aabne sig Velstandskilder, hvilke de største Stater med misundelig Harme maatte savne.

Gud lade dette vort Ønske vorde opfyldt! Gud skjænke vor gode og ædle Konge i dette Haab Styrke til at bære og forvinde al den Kummer, hans faderlige Hjerte har maattet prøve! Gud skjænke hans ædle Hjerte den høie Fryd at see dette gamle Dannesind

"stolt bringe Danmarks Morgenrøde
tilbage med hver Danneborgers Pligt *)!"

*) Ingemann.

Gud! Herre! du velsigner Throner!
Gud! Herre! du henaander Throner!
Velsign med Viisdom Kongens Raad!
Velsign med Lykke Kongens Daad *)!

*) Thaarup.

Ludvig von Baczko.

Den 8de Juni 1756 blev jeg fød i Lyck i Preussen. Min Fader var Ritmester ved Husar-Regimentet von Gocking, og da Syvaarskrigen udbrød, hvori den preussiske Armee overlod Landet til Russerne, der i Begyndelsen udbredte Mord og Ødelæggelse, saa besluttede min Fader, ej at overgive sin Kone og Børn til en saa barbarisk Fiendes vilkaarlige Behandling. Vi ledsagede ham derfor og fulgte ham til de Allieredes Armee til Vestphalen. Jeg var da neppe et Aar gammel, og tiltraadde Reisen i den haardeste Aarstid; men denne, som de øvrige Reiser i min tidligste Ungdom, styrkede mit Legeme, lærte mig taale Besværligheder, og maaskee er min nærværende Ligegyldighed mod mange af Livets Møjsommeligheder, en Følge af disse Vaner i min Barndom. Jeg havde endnu en Grund, tidligen at vænne mig dertil, fordi jeg enten ved min Fødsel, eller kort efter ved min Ammes Skiødesløshed, var bleven halt paa den høire Fod; en Beskadigelse, som siden stedse blev synligere, fordi denne Fod blev tilbage i Vært, næsten tabte al Livsvarme, saa jeg kun ved Hjelp af Bandage, ikke uden

megen Besværlighed kunne træde paa den. Min Moders Ophold var da for det meste i Petershagen eller Minden, og til mine ældre Sødskende havde min Fader antaget en Kandidat fra Duisburg til Lærer, som ogsaa gav mig den første Underviisning. Dog mere Indflydelse havde paa mig de Folk, med dem jeg blev bekiendt, og de mange nye Gjenstande, som jeg dagligen saae. Saa ofte Krigens Farer tillod det, blev min Moder besøgt af min Fader. Denne, en fød Ungarer, havde som Lieutnant taget sin Afskeed af kejserlig og var, af Agtelse og Kjerlighed for den store Friderik, gaaet i preussisk Tjeneste. Hans Færdighed i det latinske Sprog, hvorved han strax havde Lejlighed, at underholde sig med Engellænderne, endnu mere den Frihedsaand, som han havde arvet efter sin Fader, der havde tjent under Ragatzy, forskaffede ham mangen ædel Britters Bevaagenhed og Venskab. Lord Gramby, den kommanderende General, beærede ham med sin Bevaagenhed, og tilbød ham engelsk Krigetjeneste under meget fordeelagtige Betingelser; flere engelske Officerer vare hans Venner. Blandt disse hørte jeg Friheden prise og det Held, blot at lyde Lovene. Mod og Dristig-

hed, der trodser Faren, vare de Dyder, som jeg dagligen hørte nævne af de vakkre Krigere med største Bifald, og for dem jeg først fik Følelsen i mit Liv. Dette blev understøttet ved min hele Opdragelse. Jeg var en fyrig Dreng, min halte Fod fraregnet, vel dannet; ved min Munterhed blev jeg yndet af Enhver, som gav sig af med mig, og saaledes meddeeledes mig deres Begreber. Jeg kunde endnu ej gaae, da jeg allerede forstod, at fyre en Pistol af, og jeg kjendte ingen Leeg uden Krig. Saaledes udvikledes min Sjel Anlæg, der, om Forsynet havde anviist mig en anden Bane, havde været Dyder, og Kilder til den største Lykke; men nu ere Fejl og Aarsager til tusende Lidelser. Hvad gavner Mod og Dristighed den Værgeløse? Fasthed den Uykkelige, af hvem Enhver fordrer Eftergivenhed. Hvad Frihedsaand den Mand, af ham det saa ofte kræves, at han skal tilsmiggre eller tilkrybe sig Venskab og Deeltagelse? Og hvor ofte kaldtes ej hos mig Forbrydelse den Ærekjerhed, uden hvilken jeg maaskee ville have foragtet mig selv!

Har denne Ærekjerhed nogensinde hindret mig i at erkjende mine Medmenneskers Fortieneste; har den forledet mig til utilbørlige

Fordringer: saa fortjener jeg Bebrejdelse. Men naar den afskrækker mig fra lave Handlinger, naar den hindrer mig, i at synke under Ulykken, og bliver Kilde til meget Godt; saa veed jeg vel at dette ej kan billiges af den højeste Dommer, der af sine fornuftige Skabninger fordrer det Gode, for det Godes egen Skyld; men her paa Jorden lad ham, der aldrig tabte dette af Syne, der blev dreven til sine Handlinger ved de ædleste Bevæggrunde, lod kun ham kaste den første Steen paa mig!

Dog jeg vender tilbage til min Fortælling. De første Aar af mit Liv svandt hen; jeg lærte lidet, men jeg saae meget, spurgte om Alt, hvad jeg saae, og samlede derved mange tydelige Begreber, som nu ere mig særdeles nyttige, da min Hukommelse har gjemt ogsaa de mindste Begivenheder fra min tidligste Ungdom. Freden blev imidlertid sluttet, og jeg vendte med mine Forældre tilbage til Preussen. Min Fader var bleven Major, men blev snart efter Freden ved en Stormands Chikaner, fortrængt af Tjenesten. Han tog paa Landet. Her fik jeg ny Lejlighed, til at see og prøve Meget. Jeg mindes endnu, at jeg fandt en synderlig Fornøjelse i, naar jeg heldigen havde overstanden en lille Fare,

som jeg selv underkastede mig; dog dette havde engang for mig en sørgelig Følge. Jeg steeg over et højt Gjærde, satte min Fod paa en fremstaaende Planke, som gleed da et Søm gik ind, i det jeg traadde derpaa. Jeg faldt, greb i Faldet om mig, Planken traf min højre Arm, og Albuen blev knust og klemt ind mellem Gjærdet. Jeg fik den løs, og raabte om Hjelp. De qvæstede Been stak frem, dog til Lykke var intet stort Blodkar sønderrevet. Armen blev helbredet, dog blev der en Svaghed tilbage; ogsaa blev den i Fremtiden kortere end den venstre Arm. Jeg kom nu til Kønigsberg i Pension og fik en Lærer. Vel var jeg for vild til at blive længe siddende ved Bogen; men jeg fattede med Lethed, og naar jeg kunde faa en Bog, hvori der stod Noget om Krig, saa holdt jeg ikke op, førend jeg havde læst den ud. Dette var Anledning til, at jeg i mine tidligere Aar gjennemlæste adskillige store Værker over Historien, og har i senere Aar opvakt hos mig Kjerlighed til Historiens Studium. Min Fader tog mig atter ud paa Landet, holdt der en Lærer til mig, og bestemte mig nu til at studere. Min Lærer var en god retskaffen Mand, selv meget ung og havde aldrig opdraget Nogen; og jeg var en Dreng,

der maaskee kunde gjort selv den erfarne Opdrager Møje. Med overordentlig Heftighed tog jeg fat paa ethvert Arbejde, men vant til i hvert Øjeblik, at see mange Ting, var Intet mangfoldigt nok for mig. Min tøjleløse Fantasie svævede vildt omkring ved mindste Anledning, og ved min heftige Karakteer glemte jeg ofte Alt, hvad der skulde underholde mig, og tænkte blot paa det Indfald, som løb gjennem mit Hoved. Det gjorde min Lærer Underviisningen saare vanskelig; han faldt paa, ej at lade mig gaae bort fra mine Bøger, for derved at betage mig hver Leilighed, at fylde min Indbildningskraft med nye Billeder. Adskillige andre Omstændigheder begunstigede denne Beslutning, som min Fader billigede. Fem hele Aar kom jeg næsten ej fra min Bog. Jeg sad bestandigen mellem fire Vægge i min Stue, og naar jeg undtager den Bevægelse og Spadsergang, som jeg vidste ved List, ofte med Fare, at forskaffe mig, saa blev det neppe tilladt mig at gaae ud sex Gange i et heelt Aar. Min Lærer, der ogsaa underviiste mine andre Sødskende, gav Underviisning i Musik i et andet Værelse, og da han ved sin svage Helbred ofte maatte bevæge sig; saa var jeg dagligen nogle Timer alene. For da ej at give

min Fantasie Tøjlen, gav man mig Meget, at lære udenad. Det var mig i Begyndelsen suurt; men snart blev det Smaating for mig. Jeg lærte i en halv Time, hvad jeg skulde lært i tre Timer, dulgte det for min Lærer, og søgte at benytte den sparede Tiid i hans Fraværelse. Tilfældet sørgede for mig. Min Lærer læste meget, og besad et godt Forraad af Bøger; paa disse tog jeg fat naar han var borte, læste Rollins, Bossuets Historier, adskillige tydske Digtere o. fl. De Fleste havde jeg gjennemlæst saa ofte, at de ej morede mig mere, og nu søgte jeg med største Møje, at læse latinske og franske Skribentere. Vænnet ved min Opdragelse ej at afskrækkes ved nogen Besværlighed, anvendte jeg ofte hele Timer, for at oversætte et eneste Punktum af Liviu's, og naar jeg var færdig med et Kapitel, saa følede jeg den meest levende Glæde. Ogsaa faldt jeg paa, at skrive Vers, især vilde jeg, da jeg havde læst Klopstocks Messias, skrive Intet mindre end en — Mosaide, og opmuntret af Schlegels og Cronegks Sørgespil, skrev jeg Sørgespil i Alexandriner.

Alt dette dulgte jeg omhyggeligen for min Lærer, ligesom mangen anden dum Streg; jeg

ved denne Lejlighed begik. Een til Prøve: min Lærer sagde til Een af sine Venner i min Nærværelse, Gundlings Discours over Ludovici Pandekter var en skjøn Bog. Neppe var jeg alene, før jeg tog fat paa den. Jeg fandt Intet, som efter min Mening var skjønt, fordi jeg blot holdt Historier, Reisebeskrivelser, Digte for skjønne; men jeg havde ogsaa Tillid til min Lærers Dom, og da jeg slet ikke kunne finde benævnte Bog skjøn: saa giorde jeg den for mig krænkende Slutning, at blot min Eenfoldighed hindrede mig, i at finde disse Skjønheder, og denne Tilstaaelse for mig selv kostede mig den Gang mange Taarer.

Ved denne hemmelige Lectyre vandt jeg fra en Side Meget, som fra en anden var den mig først skadelig. Jeg stod i Begreb med at vorde den største Sværmer: lærte at kjende Indvaanerne i Rom, Sparta og Athen; og mit Ønske var, at ligne Alderdommens store Mænd; men hvordan mine Samtidige tænke og handle, lærte jeg ikke, og føler stundom nu deraf de skadelige Følger. Den ældre Brutus var min Yndling, en Mand som han, Cato eller Lykurg, saadan Mand vilde jeg vorde. Dristig som en Spartakus eller Sertorius, vilde jeg blot ved eget Mod oprette en Republik;

og som deres Feltherre, liig en Alexander drage gjennem Verden, ej for at undertrykke den, men for at skjenke den Frihed. Disse vare min Ungdoms Planer, og blev du i saadan Krig fanget af en Tyran som Cambyses, hvad vilde, spurgte jeg mig engang selv, din Skjæbne vorde? "At døe under Piinsler, var mit Svar, og da endnu paa Retterpladsen opfordre Til, skuerne til Kamp for Friheden og til Hævn!" Denne Tanke glødede i mit Hoved, jeg satte mig hen og skrev den Tale, som jeg da vilde holde; den var færdig og jeg prøvede at holde den. Min Lærer hørte tilfældigen mig tale højt, og traadde ind i Stuen; paa Øjeblikket sønderrev jeg min Tale, og kastede den ud ad det aabne Vindue. Tanken om min Henrettelse var saa levende hos mig, at jeg nu opførte mig mod ham, som jeg havde foresat mig, at ville opføre mig mod min Overvinder, og da han straffede mig for min Ubeskedenhed og Trodsighed, opsteeg hos mig den besynderlige Tanke, at gjøre et Forsøg, om jeg taaligen kunne bære Smerten, og jeg var tilfreds med min første Prøve.

Læsningen af Systeme de la nature, som tilskrives Helvetius, fremdbragte en stor Virkning hos mig. Jeg var da 13 Aar gam-

mel, fandt tilfældigen Bogen blandt min Lærers Bøger, og blev overordentligen overraſket. Jeg fandt her Alt, hvad jeg vidſte af Religion, omſtyrtet, det levende Foredrag henrev mig, og ſaa betragtede jeg Forfatteren, ſom den eneſte Viiſe paa Jorden, og et Øjeblik derpaa, naar mine Religions Begreber ſejrede, ſyntes dette Værk mig den afſkyeligſte Bog paa Jorden, og den Forfatter ſom den ſtørſte Fiende af den menneſkelige Roe og Lykſalighed. Med Afſkye kaſtede jeg Bogen bort, og efter faa Minutters Forløb læſte jeg den atter med den ſtørſte Begjerlighed. Jeg torde ej aabne mig for Nogen, ikke ſpørge Nogen om hans Mening, og derfor rugede jeg uophørlig over denne Gjenſtand, og vidſte ikke, hvor jeg ſkulde finde Sandhed og Overbeviisning. Juſt til ſamme Tiid, blev jeg ſtraffet af min Lærer og dette krænkede mig overordentligen, fordi jeg troede, at lide uforſkyldt. Samme Dag fortalte ved Middagsbordet en Gjæſt min Fader nogle Hiſtorier om Schwedenburg, ſom da var i Alles Munde. Sligt om Aanders Aabenbarelſer havde jeg endnu aldrig hørt, og man tænke ſig, hvor mit Blod, oprørt af denne Dags mangehaande Følelſer, ſtrømmede med en Slags Feberhede. Jeg ſad alene ved min

Bog, tænkte paa den, efter min Mening, udstandne Uret, da jeg troede, at høre en Stemme, som hviskede mig i Øret de Ord: jeg vil hjelpe dig. Glad sprang jeg op, thi jeg troede mit Ønske om en Aands Aabenbarelse nu skulle tilfredsstilles, og min anden Tanke var strax, at spørge Aanden om Natursystemet. Min Hede steeg, mine Tanker bleve stedse mere forvirrede, da jeg troede, at høre den samme Stemme, der tilraabte mig de Ord: "Klokken 12 paa Loftet.„ "Jeg skal komme,„ raabte jeg; men nu opstod mange Tvivl. Alt hvad jeg havde hørt om Spøgelser og Dievle, vaagnede hos mig; "men Natursystemet sagde jeg strax derefter,„ kalder det Narrestreger, og om end den redsomste Skikkelse skulle viise sig, hvad Ondt kan den tilføje mig.„

Min Hensigt var jo ikke ond, og ethvert Syn vil i det mindste viise mig, at Natursystemets Forfatter har Uret. Jeg lod som jeg sov, ventede roligen Midnattens tolvte Time og frygtede, at forsømme den. Min Lærer, der pleiede, at sidde længe oppe, gik endeligen til Sengs, og saasnart han var sovet ind, sneeg jeg mig sagte ud af Værelset, tog, for i Nødsfald at forsvare mig en Kniv med, og satte mig paa Trappen, hvor jeg kunne høre

Stueuhret slaae. Jeg havde ventet nogle Øieblikke, da den slog. En kold Gysen overfaldt mig, dog jeg fattede atter Mod og gik til det bestemte Sted. Her ventede jeg en halv Time, saae Intet og gik atter misfornøiet tilbage til min Seng. Ofte har jeg i senere Aar undret mig, at da min Hørelse stod saaledes til Indbildningskraftens Tjeneste, hvorfor min Indbildningskraft ikke lige saa stærkt virkede paa mit Syns Redskaber? Maaskee var her alt Spiren til min paafølgende Blindhed. Mine Hørenærver vare mere levende, end Synets Redskaber, eller disse vare ved den bestandige Læsning sløvede.

Mærkeligt er det ved min levende Fantasie, at ingen Digter virkede saa levende paa mig, som Historieskriverens Fortællinger. Brutus, der undertrykte sine Følelser som Fader og offrede sine Sønner til Fædrelandets Frihed, Marius paa Karthagos Ruiner, Hannibal, da han vendte det sidste Blik til Italiens Kyster, rystede min hele Sjel; jeg kunde gandske tænke mig ind i deres Stilling. Saaledes var det ikke ved Digtere, ja ved Mangges Læsning opstod stundom den modsatte Følelse. Jeg kunne ikke lide Miltons Satan, som jeg kjendte af Bodmers Oversættelse,

thi ved Stedet: "hellere herske i Helvede, end tjene i Himlen,„ syntes han mig at være Cæsar. Blandt alle Digtere blev Klopstock min Yndling, og denne Digter skylder jeg endnu i andre Henseender megen Tak. Jeg blev sat ind i Collegium Fredericianum, og lærte her Lidet eller Intet. Jeg, der var saa ensom opdragen, havde nu mange Meddisciple, følede min Overlegenhed, naar det kom an paa tydelige Begreber, og kunde, om jeg end i andre Ting stod tilbage, oversætte gamle Klassiker og franske Skribentere paa Tydsk. I Historien og andre Dele følede jeg endnu stærkere min Overlegenhed, og da jeg tilforn altid havde havt en slet Mening om mine Evner, fik jeg nu en desto større og blev skjødesløs. Jeg indsaae, at den af Disciplene blev meest elsket, som viiste den største Kaadhed og udkastede hertil de fineste Planer. En urigtig ledet Stolthed forledede mig, til at stræbe efter dette Biefald, og da min Lærer var uforsigtig nok, ved det kaade Spøg, jeg øvede, at fatte Mistanke til mig, og yttre den Mening, at den djevelske List, hvormed jeg vidste, at skiule mig, dog engang skulle vorde opdaget, saa fik jeg en vis Følelse af min Overlegenhed, og blev endnu mere letsindig. Overalt stod jeg

i Fare for, at blive fordærvet fra mere end een Side.

Der herskede blandt Disciplene skiændige Udsvævelser, med hvilke deres Fortællinger giorde mig bekjendt. Stolthed var min herskende Lidenskab, ikke Vellyst; men nu følede jeg nogen Tillokkelse dertil, og var sandsynligen bleven henreven, naar Klopstock ej havde beskyttet mig. Da min Fantasie engang dvælede ved vellystige Billeder, ønskede jeg, at adsprede mig, tilfældigen greb jeg Messias, og ligesaa tilfældigen opkastede jeg hint Sted, hvor Iskariots Skytsengel sørgende forlader ham, som ej kan frelses fra Fordærvelse. Pludseligen opsteeg den Tanke i min Sjel: "aldrig skal din Skytsaand sørge for din Skyld; aldrig skal du, som Forsynet maaskee bestemte til vigtigt Øjemed, hengive dig til Laster." Jeg fattede den Beslutning, at gjøre Modstand, og blev, Gud skee Lov! denne Beslutning tro.

Jeg forlod Skolen og kom til Akademiet. Kant, denne almindeligen, efter Fortjeneste, elskede og ærede Mand, læste just over Metaphysiken; jeg ilede til hans Forelæsninger og forstod den ikke. Jeg besluttede ved egen Flid, at lære kjende denne Videnskab; jeg var overladt til mig selv, og havde Ingen, der ledede

mig eller gav mig et godt Raad. Jeg læste enhver Bog, der hed Metaphysik, mange fra det sextende og syttende Aarhundrede. At denne Læsning forvirrede mit Hoved, uden at udvide mine Kundskaber eller opklare mine Begreber, kan man let tænke. Jeg havde paa denne Maade plaget mig i nogle Uger, og prøvede mig selv, hvad jeg nu i denne Tid havde lært. Det var saare lidet, og fuld af Uvillie besluttede jeg nu, at frasige mig den hele Filosofie, for den jeg ikke havde Hoved. Jeg havde i denne Tid lært at kjende gamle og nye Filosofers Tvistigheder, Meninger, Formodninger, men liden eller ingen afgjort Sandhed. Dog hvad skulle jeg nu lære? og da jeg opkastede det Spørgsmaal, faldt mig strax et andet ind: hvad i Fremtiden blive? Jeg eftertænkte enhver Stand, og fandt, at jeg passede mig til faae. Min Kjerlighed til Soldaterstanden, maaskee ogsaa mange af mig læste Rejsebeskrivelser, lod mig fatte den Beslutning, at opoffre mig til Søetjenesten, fordi jeg med al min legemlige Mangel, troede, at kunne tjene paa en Flaade. Thi efter min Alder var jeg stor, havde et stærkt, kraftfuldt Legeme, kjendte ingen Sygdom, og hvert Arbejde med Hovedet eller Legemet var mig velkommen.

Mathematik var den Videnskab, jeg nu studerede. Jeg havde Lyst til at male, og, efterat jeg havde nydt nogen Underviisning, syntes det, jeg heri kunne opnaae Duelighed. Jeg søgte, at faae nogen Kundskab i ethvert Haandværk, som var nyttigt for min tilkommende Bestemmelse, og anvendte herpaa alle de Penge, som jeg paa nogen Maade kunne spare.

Reebslageres, Sejlmageres og Ankersmedes Arbejder lærte jeg nøje at kjende. Jeg forhvervede mig nogen Kundskab om Metallers Smeltning, og besøgte næsten dagligen Skibsværfterne. Jeg gjorde Bekjendtskab med Arbejderne; Venlighed og nogle smaae Gaver forhvervede mig deres Hengivenhed, og saaledes blev jeg bekjendt med Skibsbygningskonsten. Efterhaanden drev Nysgjerrighed mig, til at besøge flere Værksteder, som ikke just havde Hensyn til min Bestemmelse. En Haandværker, der holdt af mig, anbefalede mig til en anden, der atter skaffede mig Adgang til en tredie, og saaledes samlede jeg mig, uden stor Møje, mange teknologiske Kundskaber.

Ofte drømte jeg mig lykkelig, naar jeg tænkte paa, hvordan jeg vilde tjene mig op, og uden al Anbefaling, uden at gjøre Brug

af min Stands Fortrin, vilde svinge mig op blot ved Kundskab og Duelighed. Ofte sværmede jeg videre, og da var det et af mine skjønneste Luftkasteller, at begive mig, naar jeg var bleven en berømt Søehelt, til Konstantinopel, der forhverve mig Indflydelse, da antage mig de undertrykte Græker, atter give dem deres forrige Statsforfatning, og i Spidsen af dem kæmpe for Friheden. Men skrækkeligen blev denne Drøm adspredt.

Jeg havde just tilbagelagt mit syttende Aar, da jeg blev syg paa min Fødselsdag, og faa Dage efter sloge Kopperne ud. Disse vare meget farlige, jeg laae længe i den frygteligste Fantasie uden Haab, og man frygtede for Tabet af mit Syn. Efter fire Maaneders Leje kom jeg mig, kun — det venstre Øje havde jeg tilbage. Alle mit Ansigtstræk vare fordrejede, og mit Legeme i højeste Grad svækket. Jeg førte et elendigt Liv, Lægerne formodede, at jeg ville døe af Tæring; og dette var min eneste Trøst. Alle mine forrige glimrende Planer vare strandede, og jeg var glad, naar jeg tænkte paa, at jeg havde dulgt dem for Enhver, thi nu kunde dog Ingen spotte over, at de vare mislykkede. Jeg var misfornøjet med alle Mennesker; maaskee fordi jeg troede

dem Alle lykkeligere end mig selv; mit onde Lune maatte gjøre min Omgang ubehagelig, og saaledes var jeg vel selv Skyld i, at jeg ikke fandt en Ven til min Beroligelse, ja blev endog tit haardt behandlet.

Efterhaanden som mine Kræfter kom tilbage, erholdt jeg ogsaa min Rolighed igjen; thi nu kunde jeg arbejde; men paa det venstre Øje, som jeg endnu havde tilbage, var en Plet, der syntes at vorde større. For selv at kunne dømme over min Sygdom, læste jeg Alt, hvad jeg kunde opspore om Øjensygdomme, og saaledes opstod hos mig den Tanke, at opoffre mig til Lægekonsten. Haabet, at jeg maaskee kunne helbrede mig selv, var Hovedgrunden, og min levende Fantasie blandede sig atter her i Spillet. Den Tanke, engang at vorde en berømt Læge, og maaskee kunne give Ulykkelige, der var opgivet af Andre, atter Sundhed og Livets Glæder, var mig ubeskrivelig behagelig; ogsaa fandt jeg megen Fornøjelse i Lægekonstens Hjelpevidenskaber, Chemie og Physik.

Mine Forældres Kaar vare tilforn saa gode, at jeg i det mindste kunne haabe, at være fri for trykkende Næringssorger; men ved mange Uheld var deres Formue meget formind-

sket. Det faldt dem tungt, at holde mig paa Akademiet, jeg maatte tænke paa, snart at vorde forsørget, og dette tvang mig til, at studere med al Iver, Lovkyndigheden efter mine Forældres Ønske. Jeg havde ej Lyst dertil, jeg vidste, hvor meget Protection og Chicaner formaae; jeg vidste, hvor ofte Love modsige Billighed, derfor studerede jeg kun langsomt. Dog for at staae mig til juridisk Examen lærte jeg det Fornødne; og lagde mig med største Fliid efter den praktiske Filosofie, fordi jeg troede den uundværlig for Lovkyndige. Kants Naturret, men især hans Moral, studerede jeg uafladelig, blev hans Tilhører ved hans andre Forelæsninger, men i den speculative Filosofie kunde jeg aldrig ret gjøre Fremgang. Desuden gav jeg mig tillige af med at lære Sprog og Historie, og nærede allerede da det Ønske, at vorde mit Fædrelands Historieskriver.

En Morgen følede jeg Smerte i det venstre Øje, men læste dog et Brev, som jeg just fik, uden Ulejlighed, og gik ud, for at besørge nogle Erinder.

Dr. Gerwais, min sædvanlige Læge, var ikke i Staden; jeg gik til Dr. Orlebius, som jeg ogsaa havde raadspurgt i Kopperne; ogsaa denne var fraværende. Da jeg atter gik

hjem, følede jeg Stikken i Øjet; for det spillede alle Regnbuens Farver, der stedse bleve dunklere, og endeligen gandske sorte. Jeg var da jeg mærkede det, midt paa Kongebroen. Jeg saae Intet, gneed mit Øje, og troede, Tilfældet vilde tabe sig; men forgjæves. Det faldt mig ind, at der paa Broen stod en Bod, hvori blev solgt Brød; jeg nærmede mig til samme, og bad den deri siddende Kone, for en Belønning at følge mig hjem, men hun vilde ej forlade sit Brød. Det var just i Middagstimen, jeg hørte faa Mennesker, befrygtede lignende Afslag, og besluttede derfor, at vove et Forsøg, om jeg selv i denne Tilstand kunne finde hjem. Mit Forsøg lykkedes, fordi jeg holdt mig nær til Husene, og stødte mod adskillige mig bekjendte Gjenstande. Jeg mødte Ingen i Huset, og gik lige op paa mit Værelse. Da jeg havde hvilet nogle Øjeblikke, ønskede jeg en Læge. Men i det korte Tidsrum vare saa mange sørgelige Tanker opstegne i mit Hoved, at jeg, der for kort Tid siden kjendte hele Huset, nu ej kunde finde Trappen. Jeg raabte om Hjelp; min Værtinde kom; hun blev forfærdet over min Tilstand, og tilbød mig al Bistand. En Læge blev kaldet; det var Dr. Bruinwish, som jeg ved den-

ne og flere Lejligheder lærte kjende som en fortrinlig duelig Læge og som en retskaffen Mand. Ved hans Bistand fik jeg, efter nogle Ugers Kur, atter mit Syn, saa jeg kunde læse og skrive. Men Pletterne paa Øjet, som efter Kopperne vare bleven tilbage, vare blevne større og mere ophævede. Ved min duelige Læges Bestræbelser bleve de mindre, men at skaffe dem ganske bort var umuligt.

Jeg forlod Kønigsberg, og drog til min Faders Gods. Jeg havde nogen Udsigt, til at vorde forsørget i Vestpreussen; men medens jeg opholdt mig hos min Fader, aftog mit Syn stedse mere. Mine Følelser herved vare frygtelige, jeg søgte, at dølge dem, fordi jeg gjerne vilde skaane min Moder, som havde Hang til Tungsind, for al Græmmelse. Jeg vidste, mine Forældres Omstændigheder vare maadelige, jeg havde endnu tre uforsørgede Sødskende, og naar jeg tænkte herpaa, og paa min Fremtid, saa tabte sig al Sands og Samling. Imidlertid var det nodvendigt, at søge nogen Hjelp. Jeg fortalte mine Forældre, at mit venstre Øje smertede meget, og bad dem, at de vilde paa nogen Tid forunde mig Ophold i Schippenbeil, hvor jeg ved en der værende Læge ville vove nogle Forsøg, for at

faae mit Syn igien. Nogle redelige Mænd viste mig der megen Godhed, og herved lindredes noget de Smerter jeg leed ved spanske Fluer, Haarsnoer i Nakken og andre Kurer. Men Historien om min Øjensygdom har jeg bekjendtgiort i tydske Museum, og vil ej her gientage den. Mange, som den Gang talede med mig, undrede sig over min Ligegyldighed, og endnu mere, at jeg stundom viste et Slags muntert Lune; Mange holdt det for Letsind; Adskillige dadlede det, og Andre roste igjen min Standhaftighed. Men begge handlede uden Grund. Min hele Tænkemaade var den Gang en Følge af en ved Fortvivlelse frembragt Ligegyldighed. Jeg havde Intet at tabe mere, og troede ved denne Kur enten at finde min Død, eller maaskee Helbredelse, og, naar begge sloge Feil, var jeg ogsaa fattet paa det tredie. Hvo der saae nøie paa mig, kunde let bedømme min Sjels Indre. Mit Legeme var saa kraftløs, at jeg neppe kunde rejse mig op af en Stoel, og hvad man holdt for Munterhed, var en møisom tilkæmpet Bedøvelse. (Fortsættes).

Brorson,
Ridder af Dannebrogen,
Professor og Sognepræst ved
Garnisons Menighed.

Anecdoter,

(oversatte af Tydsk).

I.

Hasael.

(En Parabel af Krummacher).

Hasael, en Søn af en østerlandsk Første, var opdragen i de Vises Dal, og opvoxen til Yngling. Da sendte hans Fader ham til Persien, paa det han der skulde fuldende sin Dannelse og forske Menneskenes Sæder og Skikke. Ynglingen forundtes al Frihed; men hemmeligen iagttog Serujah, hans gamle Lærer, Ynglingens Veje og Vandel.

Da nu Hasael var ankommen til Persien, blev han henreven af Stadens Glæder og det yppige Livs Tummel, saa at han glemde sin Bestemmelse og tankeløs gav sit Hjerte til Priis for Lysterne. Saaledes tænkde han ej mere paa sit førstelige Kald.

Da han nu en Dag vandrede i Ispahans Lysthave, gik Serujah, hans gamle Lærer, ham forbi, i Skikkelse af en Pilegrim, med en Stav i den højre Haand.

Men Hasael kjendte Serujah, og sagde til ham; Hvorfra kommer Du, og hvorhen gaaer din Vej? Serujah svarede og sagde: Det

veed jeg ikke. Da studsede Ynglingen og sagde: Hvad, Du har forladt Hjemmet og er udvandret, og veed ikke hvorhen? Serujah svarede: Jeg har glemt det; saaledes vandrer jeg hist og her omkring, og hvilkensomhelst af to Veje der tykkes mig den bredeste og behageligste, den vælger jeg. — Og hvorhen vil saadan vildfarn Vandring føre Dig? spurgte den forundrede Yngling. Serujah svarede: Det veed jeg ikke; hvor skulde det bekymre mig?

Da vendede Hasael sig til de Andre, som vare om ham, og sagde: Denne Mand var min Ungdoms Lærer og fuld af Viisdom, men see, han er bleven til en Daare og fattes Forstanden. Ak, hvor er han forvandlet og bleven en Anden!

Da traadde Serujah hen til Ynglingen, kastede sin Vadsæk paa Jorden og sagde: Du siger Hylos! mit Væsen har forandret sig, som dit. Fordum var jeg din Vejleder, og du fulgde mig paa den Vej, jeg viste Dig. Men nu, jeg har ophørt at være Din Vejleder, har jeg redet mig til at følge Dig. See, min Vandel, hvorved jeg glemmer Vejen og Maalet, er Din, og, ligesom mig, har og Aanden forladt Dig. Hvo er den største Daare, Du eller jeg; og hvo vandrer den sletteste Irvej?

Saa talede Serujah — Da erkjendte Hylos sin Synd, og vendede tilbage paa Viisdommens Vej, hvilken Serujah havde lært ham.

II.

Paradiset.

(En liden østerlandsk Fortælling).

Da Alexander havde indtaget Verden og var trængt frem indtil det fierneste Indien, hørde han tale om Paradis, og vilde ogsaa bemægtige sig dette. Man sagde ham, at Floden Hithebel førte til samme. Han lod øjeblikkeligen udruste en Flaade, for, med sine Folk, at sejle did. Til den Ende skikkede han nogle Skibe forud paa Spejdning. Da disse vare komne til Paradisets Have, fandt de den lukket, og en gammel Vogter, af synderligt Udseende og med et synderligt Skæg, udenfor, hvem de bøde, strax at aabne Paradiset for deres Herre, som ej mere var langt borte, samt at indrømme ham samme. Den graa Mandsling smilede og sagde, han torde ej indlade ham, hvis han ej var i Stand til, paa en Vægtskaal at nedveje den Fjeder, han herved sendede ham. Herover studsede Budet;

thi det faldt ham heel underligt, at en saadan liden Fjeder, eftersom den var et meget let Duun, skulde have slig Vægt, og troede, at den Gamle blot gækkede ham. Midlertid gik han hen, og udrettede sit Ærende. Alexander lod strax hente en Vægtskaal, og da befandtes, at, hvor meget Træ, Steen, Sølv, Guld eller hvadsomhelst, der lagdes i Skaalen, kunde det luftige, lette Duun dog ei nedvejes; Alt hvad, der bragdes frem, lettede det højt i Vejret, som om selv den tungeste Last blot var Duun. Højligen forundret over sligt Hexerie, sendte Alexander nok engang Bud did, og lod spørge: hvad dette betydede? Derpaa svarede Mandslingen alvorligt: Fjedren betyder Alexanders daarlige Rovsyge og Overmod: den er let, som Duun, og alligevel saa tung, at Intet kan veje op mod den. Men, eet Middel vilde han sige ham, hvorlunde Fjederen kunde vorde nedtrykt. En Haandfuld Jord skulde han lægge derpaa, saa vilde den, med Eet, tabe hele sin store Kraft. — Alexander forstod Betydningen, og blev ganske sørgmodig derover. Føje Tid derefter døde han i Babylon, uden at have seet Paradiset.

III.

Festen.

(En østerlandsk Fortælling).

Den berømte Kalif, Harum=Raschid gav engang et glimrende Gjestebud og øslede derpaa al sit Hofs Pragt, Gavmildhed og Herlighed. Alle Salene i hans Pallads vare paa det Kostbareste prydede; af den herligste Vellugt duftede alle Værelser, og Fylden af de skjønneste Blomster formerede den tryllende Duft. De smageligste Spiser og Drikke bleve ombudne ved de rigt besatte Borde, og de smukkeste Drenge og Slavinder vartede op. Den livligste Musik klang trindt om fra Gemakker i Nabolauget. Drukken af den Fryd, han selv nød, han lod saa mange Andre ved sit Hof nyde, opfordrede han nu Digteren Aboulatasia, der og var indbuden — thi Kalifen yndede Digterne — til paa Stedet at besynge denne Fest. Uden at betænke sig længe, begyndede den alvorlige Digter:

"Lev længe, Behersker! i Skyggen af hvelvede Sale;
omduftet af sundeste Blomster; om Festerne tale
hver kommende Dag! — — — — "

"Ak, skiønt!" — raabte Kalifen, der af brød ham — "videre, videre!"

Digteren vedblev:

"Men trangt naar det vorder engang om dit kæmpende Bryst;
naar Glæden forstummer og Strengene skjønne maae tie; mens Du paa din Dødsseng maa stønne;
Da vil Du, for sildigt — ak! — kjende den Lyst.
Da Nydelsen, Strømmen lig, brat skal henflyde;
og, ligesom Bækken, i Sandet sig gyde."

Raschid flød hen i Taarer. Da Fahdi, Yahyaen saae dette, sagde han til Digteren: "Førsten har befalet Dig, at giøre Sig Fornøjelse, og see, Du gjør ham sørgmodig."

Lad ham kun det — sagde Raschid: — han har seet mig i Forblindelsen; han vilde ikke, at jeg skulde styrte mig dybere i den!"

IV.

Nogle af den svenske Dronning Kristina's Maximer.

At fødre en Løve i Staten; denne Fejl kan man kun forbedre, ved at underkaste sig den.

Læsning behager Alle, der sympathisere med Oldtidens store Hoveder. Menneskene forlade kun Forfængeligheden med deres Hud. — Kun for Gud behøver man at bekiende sin Ringhed. Det Menneske, der frygter for Intet, vil Alt bringe til, at skælve. — Den bør man tilgive Alt, der har en stor Aand, eller et stort Hjerte. — Der gives Folk, hvem man bør afslaae Alt. — Der gives Mennesker, ved hvis nøjere Kiendskab Beundring og Frygt stige i lige Grad. — Naar man selv har Fortjeneste, frygter man ingen Andens. — Svaghed var den største Ulykke, og den største Fejl. — Om det, man vil, bør man kun raadspørge sig selv; om det, man ikke vil, Andre. — Hvo, der altid er et Skarn, er det aldrig. — I det Øjeblik, Retfærdigheden lader en Forbryder hænge, øver dennes Kammerad Lommetyveri blandt Tilskuerne. — Man er altid duelig, naar man kun er stærk. — Menneskers Ord betyde aldeles Intet; neppe kan man forlade sig paa deres Handlinger. Man hæver sig over Alt, naar man Intet agter eller frygter. — Regenternes Daarskaber og Svagheder gælde for Statshemmeligheder. — Der gives et Land, der, trods Adskillelsen ved Lande og Aarhundreder, forener alle Aander af første Rang. —

Det Orakel, der befalede, at spørge de Døde om Raad, meente, Bøger. — Cicero var den eneste Stymper, der var i Stand til store Foretagender. — Stedse dadle Menneskene Alt hvad de ej selv kunne udrette. Overordenlig Fortjeneste er en Brøde, der aldrig tilgives. — I Skolen lærer man alt Det, man siden nødes til, at glemme. — Legemet maa lystre; det bør behandles som en Træl; men, som en Træl, der fortjener Medlidenhed.

Michelsen,

Præst ved H. M. og Lærer
ved Sokadetakademiet.

V.

Lord Kingborough og Doktor Goodman, en Dialog efter Anton Wall.

„Kom, kiære Doktor, kom! Jeg venter „med Smerte.

„Jeg beklager, Mylord, at jeg strax den „anden Dag i det nye Aar skal komme til „Dem, for paa deres Sygeleje, at skiænke „Dem den Trøst, som mit Embede medfører.“

„Saa slemt er det dog ikke, kiære Dok„tor, Har De i Aften Forretninger? „Ney, „Mylord, jeg er ganske min egen Herre.“

„Saa sæt dem lige for mig ved Skak„brettet, og træk.“ Altsaa befinder Deres „Herlighed dem bedre, end i Dag Formid„dags?“ Hverken bedre eller værre?

„Man sagde mig, at Deres Herlighed „var saa upasselig, at De aldeles ikke kunde „tage imod Besøg.“

„Ha! Ha! De har altsaa ogsaa været „her, gode Doktor, for at ønske mig et glædeligt „Nyeaar?“

„Det var min Skyldighed, Mylord.“

„Det er sandt, vi keede hinanden kun „et halvt Aar. — En anden Gang, kiære „Mand, giør Dem ingen Uleilighed, hos mig

„er det ilde anvendt — Men nu, træk dog;
„De skal begynde Mand.“

„Altsaa har deres Herlighed blot ladet „mig hente for at spille Skak med Dem?“

„For at spille Skak med mig — og for „at tage til Takke hos mig i Aften.“

„De befinder Dem altsaa vel, Mylord?“

„Gud skee Tak, i et halvt Aar har jeg „ikke havt ondt i en Finger — Træk Doktor; „og hvis vi skulle atter opleve et nyt Aar sam„men, saa lad dem ikke forskrække, hvis jeg „igien bliver syg.“

„Hvorledes det Mylord? — Virkelig „önskede jeg at forstaae Dem.“

„Jeg vil een Gang for alle sige Dem „det, kiære Doktor. I hele ti Aar, bliver „jeg altid syg den tredivte December præcis naar „Klokken slaaer aatte.“ —

„Mylord!“

„Lad mig tale ud! — og den syvende „Januar ved samme Klokkeslet bliver jeg igien „frisk.“

„Jeg maa tilstaae, Deres Herlighed er „Dem altid selv liig. Endogsaa i Deres „Sygdomme er De punktlig.“ Men træk, kiæ„re Doktor — træk dog.“

„Blot — om jeg tør spørge — af hvad „Aarsag bliver De da altid syg, Mylord?

„Jeg bliver syg, Doktor, for ikke at „blive rasende."

„Men hvorfor befrygter deres Herlighed „at blive rasende?"

„For det nye Aars Skyld, Herre."

„For det nye Aar?"

„For Fanden, Herre — tag mig det ikke „ilde op, at jeg bander — De hører det ellers „siælden af mig; men Herre, den, der i min „Stilling ikke bliver rasende over det Nytaars- „uvæsen, han er allerede gal."

„Mylord!"

„Herre, jeg vil være Dødsens her paa „Stedet, om jeg ikke tilforn hver Helligaften „for Nyeaar har maattet lade tre Betientere „til Hest jage om hele London og Vestminster „igiennem med fem til sexhundrede Nyeaars- „kaart — om jeg ikke paa Nyeaarsdag Selv „har maattet reyse med Extrapost til femten „Steder — hvis jeg ikke i de første fire til „fem Dage daglig har været nød til at tage „imod hundrede Visiter — naar jeg ikke oven- „ikiøbet har maattet sende halv hundrede skrift- „lige Gratulationer med Posten — og naar ikke „begge mine Sekretairer allerede i November „have begyndt at besvare de aatte til nihundre- „de Gratulationer, som jeg havde at befrygte. „Og hvorfor alt det Herre?"

„Ih, for at ønske Deres Medmennesker „Held, Mylord."

„For at føre unyttig Snak Herre. — „Thi, ikke sandt, Doktor, De ønsker dog vist „af det oprigtigste Hierte Dem Selv alt mue„ligt Godt?"

„Det kan saa være, Mylord."

„Nu, saa sæt Dem engang i hele fiorten „Dage i Deres blødeste Lænestoel, og ønsk „Dem ret af Hiertet en Indtægt af Totusind „Pund Sterling. — Offentlig paa Tybure vil „jeg trodse Frue Justitia, hvis alle Deres Øn„sker indbringer Dem en halv Skillings Ind„tægt."

„Det troer jeg hiertelig gierne, Mylord; „men mueligt seer Deres Herlighed Sagen fra „en urigtig Synspunkt. Nyeaarsønsker ..."

„Er unyttigt Vis Vas, kiæreste, bedste „Doktor. Træk dog! — Deres Herlighed „ville blot tillade et par Ord."

„Ja, naar de kun ikke vil falde til Præ„tetonen min kiære Mand."

„Nyeaarsgratulationer ere et uskyldigt „Ceremoniel, Mylord, som man skylder Ære„frygt, Kiærlighed og Venskab, og som . ."

„Duer til Intet, gode Doktor — Eller „er De nogentid bleven sundere, rigere, mere „agtet og tilfreds ved dette Snik Snak."

„Imidlertid, Mylord, er det dog noget „smigrende for vore Venner, naar vi paa visse „Dage gaae hen til dem, for at sige dem, at vi „stedse deeltage i deres Lykke. Vore gode Øn„sker bestemme rigtig nok ikke vore Venners „Skiæbne, men de ere, den Dag i det mindste, „Beviis for at vi elske dem."

„Doktor, der er ingen kommodere Kiær„lighed til, end den, der tiener med tomme „Ord; Jeg tiener, sandt for Gud, mine Ven„ner med Gierning. De Selv, Doktor, kan „jo sætte mig paa Prøve i denne Punkt."

„Men enhver Ven kan ikke tiene med „Gierning, Mylord."

„Tag mig det ikke ilde op, Gode Mand — „Den, der har halvanden Fod, for at humpe „en Miil om Dagen, og Den, der har tre „Fingre paa den høyre Haand, for med dem „at kunne skrive et Brev; han kan undertiden „tiene sine Venner ligesaa godt med Gierning, „som jeg med mine aattetusind Pund Sterling „aarlig Rente."

„At giøre det Ene, og ey forsømme det „Andet. Saaledes, tænker jeg, blive vi enige."

„Ney, Doktor, derom blive vi i Evighed „aldrig enige; den Nyeaarsønsken er unyttig „Sladder. Saa sandt jeg er Lord Kingsbo„rough og saa sandt som dette Skakbret staaer „her lige for os."

„Endnu eet, Mylord! Man har ikke al„lene Venner: man har og Velgiørere, man „har Patroner, man har Beskyttere; Disse „kan man jo dog ikke overløbe hver Dag i „Aaret for at anbefale sig til deres Erindring; „Er det ikke altsaa i begge Henseender passende „med Konvenientsen, at man har een Dag om „Aaret, paa hvilken man ligesom er berettiget „til at fremstille sig?"

„Doktor, naar nogen anbefaler sig hos „mig, og jeg troer han fortiener min Opmærk„somhed, saa tegner jeg hans Navn og Bopæl „i en Bog, og befaler ham at melde mig, naar „han forandrer Bopæl. Kan jeg i Tiden tiene „ham, saa veed jeg hvor han er at finde; men „den Nyeaarsønsken er og bliver en ufordrage„lig, unyttig Sladder, og kort, Doktor, saa „længe Folk blive rasende paa Nyeaarsdag, „saa længe bliver jeg ogsaa syg Nyeaarsdag."

„Mig synes dog, Mylord, at De taler vel „haardt. I Grunden er Tingen dog ret godt „meent."

„Kiæreste Doktor, for det Første har De „ikke, i saa høi Grad som jeg, erfaret dette Gal„skab med Nyeaarsønsken, og for det Andet „veed De vel, at man med Fornuftslutninger „ey er istand til at afdisputere noget Menneske „en Grille, end sige en Lord, der har aatte „tusind Pund Sterling i aarlig Rente.

„Mylord, man kan eye det ædelste Hierte „og alligevel være egen i sine Meninger."

„I Himlens Navn Doktor!

„Men nu spille vi Skak. — Dog ap„propos, er det sandt hvad min Søster har „fortalt mig, at De snart agter at udstyre „Deres Datter."

„Om fire Uger, Mylord."

„Saa bie lidt Doktor, bie et Øyeblik „Hedder hun ikke Fanny."

„Fanny, Mylord."

„Der — hils De Mis Fanny fra mig, „og sig hende, at da de unge Koner altid be„høve Naale, Snørebaand og andet saadant „Pillerie, saa tager en gammel Enkemand sig „den Frihed, at levere et ubetydelig Bidrag „til disse Smaating."

„Mylord — En Banknote — to hun„drede Pund — En Mand der ikke ønsker „Næsten et glædeligt Nyeaar — Jeg er som „forstenet!

„Min Taknemmelighed kan jeg —"

„Himmelske Doktor, sæt dem dog, træk, „og luk mig ikke Munden op, uden De vil sige „Skak!"

J. Borch,
Lærer ved Søetaten.

Journal

udgiven

til

Fordeel for Blinde.

Tredie Binds andet Hefte.

Efterretninger om Stiftelsen.

Den Deeltagelse, det Almindelige forundte vor Stiftelse til Blindes Dannelse; den velvillige Opmærksomhed, man skjenkede vore Bestræbelser, og den Veldædighed, som understøttede og fremmede vor Sag, da vi 1811 offentligen yttrede vore Ønsker, har bidraget til at give Institutet Tilværelse og har hidindtil vedligeholdt det. Men ikke tør man vente, altid uforandret at møde samme levende Deeltagelse. Thi senere, gavnende, kraftigen understøttede Foretagender tvinge Mange til, at deele deres Opmærksomhed og Velvillie; ublide Kaar og aftagende Velstand har desuden i vore Dage budet Veldædighed at indskrænke sine Gaver, ikke at tale om, at den almindelige Deeltagelse for saadanne Indretninger sædvanligviis er periodisk. Det være langt fra herover at yttre nogen Misfornøjelse, eller at tillade sig

nogen Klage; skjønt det er naturligt, er Pligt, at tale og virke med usvækket Iver for det Anliggende, man erkjendte for godt og nyttigt. Vi have jo den Glæde, ved det Modtagne at kunne vedligeholde, hvad vi begyndte, ja endog ved Enkeltes kjerlige Understøttelse at kunne udvide vor Plan, og nærme os til at udføre de Ønsker og Forhaabninger, vi i sidste Hefte for 1817 yttrede: at forbinde med Institutet en Arbejds Anstalt, og for dem, der ved Alder eller Svaghed tabte Kraft til Arbejde — et Hospital for Blinde, hvor de hos os Dannede kunne føre et virksomt, gavnende og, efter deres Skjæbne, lykkeligt Liv. Majorinde Quist har legeret til dette Hospitals Stiftelse 5000 Rbd. i Obligationer, hvormed vi troe os i Stand til at opføre den fornødne Bygning; men det Bidrag, som Stiftelsen skulde skienke de i den Optagne, saavelsom det der udkræves til Inventariers Anskaffelse formaae vi ikke at yde. Efter den forskiellige ulige Færdighed, de Blinde opnaaede i Haandarbejde, ville de trænge til større eller mindre Understøttelse til deres Fornødenheder, som ikke kan anslaaes til mindre end 50 Rbd. aarligen for hver; og vi mene,

snart at kunne aabne saadan Stiftelse for et lidet Antal. Uoverlagt ville vi ikke begynde en gavnende Indretning, som vi ej selv have Kraft, til at fuldføre og vedligeholde; vi kunne ej modtage saa stort et Antal, som vi ønskede; vi maae nøjes med, at have villet, forberedet, indledet det Gode; den menneskelige Svaghed maa saa ofte lade det blive ved fromme Ønsker; men vi gaae til Hvile med det Haab, at en heldigere Tiid skal oprinde for Efterslægten, og da vil den besjelet af menneskekjerlig Haand fuldende, hvad vi begyndte.

Dog vi gjentage, hvad der saa ofte har styrket os: hidindtil har Herren hjulpet; vi ville aldrig utaknemlige glemme, at den ævige Kjerlighed har over vor Forventning velsignet vort Arbejde. I de svundne Tider saae vi Forsynets Velsignelse; hvorfor ikke vente den i de kommende? Kan Fremtiden blive Fortiden uliig? Og vi fandt megen Deeltagelse hos Mennesker, og deres veldædige Understøttelse har fremmet vor Sag. Den Gud, hvis Naade varer evig, vil fremdeles være med os; saalænge Mennesker boe paa Jorden, skal Lidende finde Venner, der tale for dem; Venner, der agte paa deres Tarv,

ville ynde vore Hensigter og understøtte vore Bestræbelser.

* * *

I Slutningen af Aaret 1817 modtoges i Stiftelsen:

1. Anna Jensen fra Lyngby; et fromt lærvilligt Barn, der uden Betaling blev underviist og skjenket alt Fornødent indtil sidste Michelsdag, da hun med gode Religions Kundskaber blev confirmeret. Ved hendes særdeles svage Fingre blev Haandarbeidet hende vanskeligt; dog lærte hun ret godt at spinde. Forsynet med fornødne Klæder blev hun efter hendes Confirmation bragt til hendes Moder. Hun forlod Stiftelsen med inderlig Taknemlighed, og skildtes fra sit kjere Selskab med dybeste Vemod, skjøndt uden Taarer; thi Naturen havde tilligemed Synet berøvet hende Evne til at fælde dem.
2. Ogsaa Peter Kristiani kom 1817 fra Grevskabet Holsteinborg; et svageligt Barn, der faa Maaneder efter sin Ankomst døde paa Hospitalet.

I October 1818 blev Sofie Bøgh — hvis Fader er Tømmermand ved Holmen —

optaget i Stiftelsen, for der uden Betaling at nyde Pleje og Dannelse. Professor Withusen undersøgte, tilligemed Stiftelsens menneskekjerlige Læge Doct. Klingberg, hendes Øjne, og hiin troede, der borde foretages en Operation, da han haabede, ved den at kunne forhjelpe hende til Synet. I Foraaret 1820 bragtes hun til Frederiks-Hospital; Lægens velvillige Hjerte var forenet med hans øvede Haand og Professor Withusen saae sine ædle Bestræbelser lønnede: sidst i Aaret kom hun tilbage og kan nu see, at vejlede sig selv, kjende Farver o. s. v. Hun spinder og strikker meget godt, og kan ogsaa sye lidet. I offentlige Blade talede man om, at hendes Sindsstemning var nu mindre munter, end man kunde ventet; og det er tildeels sandt. Jeg bemærkede det, og opmuntrede hende til med Glæde og Taknemlighed at paaskjønne sin Lykke; men hun var ikke glad. Maaskee hendes Fantasie — den er jo hos Blinde meget levende — havde tænkt sig Verden skjønnere end hun fandt den; maaskee især den vinterlige Natur og de taagefulde Dage stemte hendes Sind til Mismod; men fornemmelig troer jeg, at deels mangen tilforn ukjendt Følelse, der nu var vakt i Pigens

Sjel; deels at det Arbejde, der før udførtes ved Følelsen, nu ogsaa burde understøttes ved Synet, og det behøvede Øvelse, og Anstrængelse, der stundom gjorde hende fortrædelig; deels at hendes fortrolige Samtaler med den tungsindige Lise Schubing *), hendes Deeltagelse i denne lidende Piges Kummer, bidrog meest til at fremkalde det sørgelige, forsagte Væsen, vi ellers ikke kjende hos vore Blinde. — Lise Schubing døde sidst i Aaret 1820, og fra nu af blev Sofie mere munter. Da hun var confirmeret 1822, kom hun hjem til sine Forældre, hvor hun som dygtig Spinderske fortjener en Deel af sine Fornødenheder.

I Begyndelsen af 1820 kom Kristian Apelroth — hvis Fader er Væver i Viersløv — i Stiftelsen, og for ham betales 50 Rbd. aarligen af H. M. Kongen og 50 Rbd. af Friderikbergs Amts Fattigkasse. Han er en god, lærvillig Dreng; han spinder og strikker; ogsaa lærer han at spille paa Violin.

1818 havde Bestyrelsen modtaget Magdalene Knub **); i September 1820 blev

*) See Journalens 2det Binds 1ste Hefte.
**) See Journalens 3die Binds 1ste Hefte.

hendes Søster Cathrine Kristine Knub optaget i Institutet. Disse blindfødde Børns Fader var Forvalter Knub, som ved sin Død efterlod sin Enke i trange Kaar med 5 Børn, hvoraf de 3 yngste Piger vare blindfødde. Bestyrelsen glæder sig, at kunne komme denne uheldige Familie til Hjelp, og de lærvillige, taknemlige Børn ere den dem skjenkede Opmærksomhed og Veldædighed værdige.

Den 2 October 1820 blev det tilladt Skrædermester Trydes blinde Søn Vilhelm at nyde fri Underviisning i Institutet. Han besøger det med megen Fliid og gjør god Fremgang.

I August 1821 blev Peter Mogensen Lind fra Kristiansøe af Admiralitetet og for dets Betaling — 80 Rbd. S. — modtaget i Stiftelsen. Han blev med gode Kundskaber konfirmeret til Michelsdag 1823, og derpaa blev han atter bragt til sit Hjem. Han havde lært at spinde og strikke meget godt, og tillige at spille paa Violin.

Friderik Ferdinand Kristensen, modtoges i Stiftelsen i Juni 1822; for ham betales 80 Rbd. S. af Fattig=Væsenet i Kjøbenhavn. Hans Evner og Lærvillighed give godt Haab.

Den ved Anna Jensens Bortgang ledige Friplads blev d. 7 November 1823 besat med Ellen Kirstine Jensen, hvis Fader er Smedesvend. Hun er et lærvilligt Barn, og synes at have meget gode Evner.

Vilhelm Hennert *), der, efterat han havde forladt Stiftelsen, havde vedblevet, understøttet ved nogle Veldædige af Selskabet, at øve sig i Kurvefletning, og deri opnaaet megen Duelighed, har i afvigte Sommer giftet sig med en seende Pige, og nu faaet Borgerskab i Helsingøer, hvor han har sat sig ned som Kurvemagermester i Forbindelse med en blind Kurvemager Smidt. — Man undlod vel ikke at fraraade Hennert dette Giftermaal. Ægtestanden har mange Byrder, og det falder ofte meget vanskeligt for Seende, at bære dem; end mere forøges disse for den Blinde; men han vedblev sit Forsæt, og vi haabe, han i sin Kone har faaet en trofast Ledsagerinde, der ej vil trættes af, at vejlede ham, og medvirke, til at betrygge dem Udkomme. Bestyrelsen har understøttet hans Reise til Helsingøer og hans Nedsættelse der; efter de derfra modtagne Efterretninger skal det endnu gaae ham godt.

*) See Journalen 1ste Binds 1ste Hefte.

Siden 1816 have vi ikke holdt nogen offentlig Prøve over vore Lærlingers Fremgang; men flere Gange bleve de fremstillede for det Selskab, der fremkaldte Stiftelsen til deres Dannelse. I Foraaret 1821 tolkede de tillige deres Tak ved følgende Sang:

Sang af de Blinde til Selskabet, som oprettede Stiftelsen til deres Dannelse. 1821.

Vinterens fygende Sneeslør er svunden,
Isen ei favner vort Fædrelands Kyst,
Foraarets Soel i sin Glands er oprunden,
Gyder sin venlige Ild i vort Bryst;
Bækkenes Rislen,
Bladenes Hvislen,
Fuglenes Qviddren i grønnende Skov
Nynner Allskaberens Lov.

Grant vi det see med vort indvortes Øie,
Grant vi det høre med barnlige Sands;
Skulde vor Tak da ei kjærlig sig føie
Til den Natur, som udfolder sin Glands?
Fra vore Læber
Bønnen opstræber,

Stiger til Himlen fra takfulde Barm,
Ydmyg, oprigtig og varm.

Men i vor Sang skal sig venlig forbinde
Tak til de Ædle, som laante os Stav
Her paa vor Vandring, at trygt vi kan finde
Vel, saavel her, som hiinside vor Grav.
Siælen blev dyrket,
Legemet styrket;
Derfor sig hæver erkiendtlig vor Røst
Fra det taknemlige Bryst:

Held for Enhver i Godgiørenheds Kiede!
Held den, som aander i favreste Vaar!
Held vi for Sommerens Alder nedbede!
Hæder for Høstens de kraftfulde Aar! —
— Vinteren iisner,
Støvsarven visner;
Hisset Velgiørenheds herlige Daad
Veies i Alherrens Naad.

P. F. Wulff,
Ridder af Dannebrogen,
Capitain i Søeetaten.

Med allerhøjeste Tilladelse har Institutet aarligen givet en offentlig Forestilling, 1818, 19, 20, 21 og 22 paa det offentlige kongelige Theater, og 1823 paa det kongelige Hoftheater, understøttet af det kongelige Kapel, og i de 3 første Aar af de kongelige Skuespillere og Skuespillerinder ved et lidet Skuespil. Den Velvillie og skaanende Bedømmelse, den kjerlige Opmærksomhed og det opmuntrede Bifald, man skjenkede Institutet, erkjendes med Taknemlighed, ligesom det paaskjønnes, at Skuespillerkonstens og Tonekonstens udmærkede Dyrkere med saa megen Beredvillighed bragte Offere af deres Talenter, og derved hævede disse Forestillinger. —

De Blinde, som ved disse Forestillinger viiste deres Færdighed i Tonekunsten, ere: Peter Jensen, som tillige har sat Musik til adskillige af de udførte Sange, og af ham selv udførte Fløjte Concerter, og Adolf Gether paa Fløjte, Mathias Meyer, Andreas Lyts paa Clarinet og Johan Grammelstorff paa Brasch; Kristian Appelroth paa Violin og Peter Jensen tillige paa Violoncel.

De ved disse Forestillinger fremsagde Prologer og Epiloger, og de afsjungne Sange ere følgende:

Prolog og Epilog med Choral, for Eleverne i det Kongelige Institut for Blinde, ved Forestillingen paa det Kongelige Theater til deres Bedste; den 23 Marts 1818.

Prolog.

Tit ønskte jeg at skue Solens Glands,
Og hver en Soel, hvori et kierligt Hierte
Afspeiler sig for Livets friske Sands
I Øiets Glar! — Gud mig ei det beskiærte!
Dog Gud er god! min Siel gav Han et Øie,
Som skimter Solene bag Jordens Høie;
Mit Bryst gav Han en Følelse, hvorved
Det røres af useet Veldædighed!
Hvor dunkel end vor Gang er, see vi nøie
At Gud er god, men Mennesket er med!

Det Gode er den Soel, som os opvarmer,
Dets Stierne lyser i vor lange Nat;
Vort Haab paa det er uforstyrret sat,
Mens rundt om os en ukjendt Færsel larmer.
Derfor beklager ei den lille Kreds,
Som her I see, skiøndt den ei skuer Eder!
Enhver af os er i sin Siel tilfreds;

Thi ei vor Fod blot fandt en kierlig Leder:
Vort indre Blik og skiærpes til at fatte
Hvad rundt er spredt af Kundskabs rige Skatte;
Og tidt den Seende gaaer blind forbi
De Stierners Skin, som lyse paa vor Stie!
Selv Diets Lys seer ikke altid jo
Hvad der er Skiønt og Godt. Heel tidt hernede
Forbindes det i en usynlig Kiæde,
Af spredte Leed, dog smeddet fast og troe;
Men samlet mon' de sig i Frugt forene!
En Frugt er vort, vort Livs husvalte Gang,
Vor takopfyldte Hiertes Frydesang!
Vor Plads paa Livets og paa denne Scene!

Epilog.

Modtager huldt et hierteligt Farvel;
Et siælfuldt Tak fra vor dybtrørte Siel
Nu, da vi vende atter til vor Bolig.
Og naar I stundom gaae dens Port forbi,
Saa tænk ei: Kummer har sit Hiem deri;
Thi deri just slaaer Barmen let og roelig!
Vi er' forsørget, takket være Gud!
Tak hver en Ædel, som forstod vor Smerte!
Men ak! i Verden sukker mangt et Hierte,

Hvis Haab med Øiets Lys blev brat slukt ud;
Som, om det ei af bitter Nød omringes,
Om ei det jamrer dybt i Armods Kaar,
Dog af Uvirksomhedens Dæmon tvinges
Til keedsom at hensukke lange Aar;
Men ak! forladt, og ubekiendt det staaer!
Lad da dets Uheld i Erindring bringes
Mens her vort Held af Eder kronet staaer!
Stor er vor Boelig; der er Rum til flere,
Og stor er — ak! de stakkels Blindes Slægt!
Men større er det Haab, som glad de nære
Til Danmarks Rundhed og dets Varetægt!

Choral.

Fra Vuggen til Graven heel fremmed paa Jorden,
Os Livet en taagefuld Søereise er;
Men Naalen, som henviser stadig mod Norden
Advarer, trods Mørket, mod truende Skiær.
Magneten, hvorpaa sig den Blinde fortrøster,
Velgiørenheds Glæde — med den seiler Han
Med Tryghed paa Livets omtaagede Kyster
Til klart han seer hisset Lyksaligheds Land!

Og under Seiladsen let Taagen han glemmer,
Naar Brødre ham tænde et Lys for hans Siel!

Han frydes endog, naar harmoniske Stemmer
Oplue hans Bryst til at rumme et Held!
Ved Venskab, som jernfast de Hierter forbinde
Som eet Lod har samlet! Ved Spøg og ved
Flid!
Ved haabfulde Drømme! Ved Savn og ved
Minder
Ei unydt, men stille henrinder hans Tid!

I Edle! som fast giør os stolt af vor Skiæbne,
Stolt føler den Lykke, som I os har skabt!
Jer Rundhed forstod os mod Mørket at væbne,
Men Tusind gaae værgeløs end og fortabt!
Ja! Stor er vor Bolig! og Plads er til flere,
Naar I det kun vil — dog tilgiver! Tilgiv'
Om de som blev frelste endnu ønske mere:
De veed hvor det lønner, at frelse et Liv!

L. Kruse,
Professor.

Prolog og Epilog, fremsagt paa Skuepladsen den 24 Marts 1819, ved den allernaadigst forundte Forestilling til Bedste for Institutet for de Blinde.

Prolog.

(Fremsagt af Herr Dr. Ryge).

Hvo gik fra Eder uden Trost tilbage,
O Danas Sønner! til sin Kummers Boe?
I blidne tunge Skjæbnes mørke Dage,
I give Livets trætte Vandrer Roe!

Hvor Nøden Eders Sjæl til Medynk rører,
Har I den Hjælp og Trøst goddædig sendt.
Blyfærdig Armods Taarer I aftørrer;
Skjønt Haanden er den Frelste ubekjendt.

Fra qvæget Sygdoms matte Læber stiger
Til Godheds Trone, Hjertets glade Bøn;
Naar Sottens Qval for Helbreds Nærmen viger,
Og Haabet træder frem, som Vaaren skjøn!

Seer! det er Eders Værk, og hver den Glæde,
Som spirer frem paa Armods golde Grund;
O hører, hører! Fædre, Mødre, Spæde,
Velsigner Eder med eenstemmig Mund!

Velgjørenhed, paa Dyd og Klogskab grundet
Ved Eders Pleie glade Frugter bær;
Ved den de Blinde har en Tilflugt fundet,
Ved den er dem den mørke Bane kjær!

Den Stjernehær, paa Nattens Hvælving brænder,
Forgjæves funkler for det brustne Syn;
Den Purpurglands, som Vaarens Morgen tænder,
Den hæver ej det tunge Øjenbryn.

Men dog fra Dagens Arbeid fro de ile
I Søvnens qvægsom Arm, og sove trygt.
Og da, naar Morgendagens Straaler smile,
De vaagne frie for mørke Fremtids Frygt.

Ved Kundskabs Haand I dem til Sandhed leder,
At kjende Himmellærens milde Bud.
Og midt i Mulmet, Haabets Glimt dem glæder:
At de skal see et evigt Lys hos Gud!

Svag er den Tak, jeg Eder kan frembære
Fra dem, der valgte mig til deres Tolk:
O Daner, I som brænde for den Ære
At være Frederiks trofaste Folk!

At fremme hver hans Id til Held og Hæder!
At leve blot for Fædrelandets Vel!

Thi skal I deele hine rene Glæder
Af fuldbragt Idræt med hans Konge-Sjæl.

Det er den Tak, den Løn, hvortil I hige,
Kun den er Eders Hjerte dyrebar.
Højt skal Europas Røst om Eder sige:
Det er et Folk, som Gud velsignet har!

Epilog.

(Fremsagt af Institutets yngste Eleve).

Ei saae mit Øje Morgenrødens Glæder;
Jeg følte blot en kjærlig Moders Favn;
I Mulm jeg end paa Livets Bane træder,
Og kjender Dag og Solen blot af Navn.

Men Solens Varme mig dog vederqvæger,
Jeg fryder mig i Vaarens milde Luft;
Seer jeg end ikke Rosens Purpurbæger,
Jeg dog indaander glad dens søde Duft.

Mig Nattergals og Lærkes Stemme fryde,
Endskjønt med Øjet jeg dem ikke seer;
Jeg hører Strengeleg og Sange lyde,
Og deres milde Røst, som har mig kjær.

Af Landets Grøde jeg min Deel modtager,
Som Jorden, alles Moder, bringer frem.

Og naar jeg Høstens runde Gaver smager,
Velsigner jeg dens Haand, der gav mig dem.

Har end Guds Viisdom nægtet mig den Lykke,
At skue dem, som med en ædel Aand
Har sørget for mit Vel; jeg dog kan trykke,
Jeg dog kan kysse min Velgjørers Haand.

O Gud! du er den Blindes Ven og Fader!
Og alles, som paa Jorden røre sig.
Mørk er min Vei; men du mig ei forlader,
Jeg er dit Barn, jeg veed du elsker mig.

Det var Guds Faderbud, der vakte Eder
I Ædle, som os Blinde give Brød,
Som os til Dyd og Kundskab kjærligt leder,
Som hævede vor Frygt for Fremtids Nød.

Min Gud! naar dine Engles Jubeltone
I Himlens Salighed lovprise dig,
En barnlig Røst opstiger til din Trone,
Du hører den, o du vil høre mig!

Velsign! Velsign de Ædle, Evighøie!
I Kongeborgen, under lave Tag!
Vor Dyd belønne dem! — da skal vort Øie
Af dig vel aabnes til en evig Dag!

Chor.

Bønhør, bønhør Miskundelige!
Du som er eene viis og god,
Bønhør de Sukke, som opstige,
Sign Fredrik, sign hans Dannebod!
Hans Slægt, hver ædel Viv og Mand!
Velsign, o Fader, Danaland.

Gud har vakt i Ædles Bryst
Ynksomhed med dem, som græde,
Attraae til at give Trøst,
At forvandle Sorg til Glæde!
De har hørt vor Klagelyd,
Har omskiftet Graad til Fryd.

Vor Gud! du naadigt til os saae,
Du Taalmod os fra Himlen sendte.
O, skjønt vi her i Mørket gaae,
Du Sandheds Lys for Sjælens Øje tændte.

Ved det, o Gud, din skjulte Haand
Paa Livets Bane trygt os leder.
Det vor udødelige Aand
Til større Klarhed hisset forbereder!

Chor.

Straal klare Lys for Sjælens Øje!
  Du straaler fra Guds Trone ned.
At kjende dig, du Evighøje!
  Dig Jesus! er Lyksalighed.
Til Dyden lad din Haand os lede;
  Kun du har talt vor Banes Fjed:
Vor Vej er lagt til evig Glæde,
  Til evigt Lys og Salighed!

Thomas Thaarup,
Ridder af Dannebroge.

Sange til Forestillingen som gives til Fordeel for det Kongelige Blinde-Institut Søndagen den 16 April 1820.

Prolog af Digteren Ingemann. Sat i Musik, under Hr. Kammermusicus Kuhlau's Veiledning, af Niels Peter Jensen, Eleve af det Kongelige Institut for Blinde.

Chor.

Du, som tændte Solens Lue,
Lod den lyse over Jord,
Og fra Himlens Stjernebue
Straaler evig, hellig, stor!
Du lod dine Børn og skue
I dit Værk din Guddoms Spor,
Aabned kjerlig deres Øie
For det Skjønne, Store, Høie.

Aria.

Os du lod i Mørket vandre,
Vi er dine Børn dog med;
Men ei her vi med de Andre
See din Verdens Herlighed;

Dog vi trøste kan hverandre
Med din store Kjærlighed;
Du er Fader for os Alle,
Vil og os til Lyset kalde.

Choral.

Fader! vi vil ei forsage
Paa vor dunkle Vandring her,
Fader! vi vil ikke klage:
I vor Nat Du er os nær;
I de mørke Prøvedage,
Uden Sol og Stjerneskjær,
Vi vort Kors med Taalmod bære!
Fader! Du vort Lys skal være.

Slutningschor.

Herrens Navn lovpriset være!
Han os fromme Brødre gav,
Som os Korset hjalp at bære,
Vil os lede til vor Grav.
Maa vor Himmel sig tilsløre,
Vi dens Toner dog kan høre,
Og til Lyset vi med Sang
Vandre kan den dunkle Gang,
For Guds Aasyn, til Guds Ære —
Herrens Navn lovpriset være!!

Epilog af en unævnt Dame med et Slutnings-Chor af Pastor Michelsen.

Epilog.

Ukunstlet er den Blindes Tale:
Han mangler Billeder til den at smykke;
Han mangler Farver til at male
De Siælens Følelser, han ønsker at udtrykke!

Han har vel i sit stille Hierte
En egen Verden, fuld af Liv og Varme;
Men til at tolke Lyst og Smerte
Sig føler alt for bly, og alt for svag den Arme!

Den Blyhed skal dog ei ham hindre,
Her glad og rørt at takke, Ædle! Eder,
Der stræbte huldt hans Kaar at lindre,
At han forgiæves ei om Trøst i Mørket leder!

Blid Overbærelse Du skiænke,
O Du, som Jord og Sol og Stierner skuer!
Til os, som Lyset ei kan tænke,
Skiøndt lys Erkiendtlighed i vore Siæle luer!

Med faae, med simple Ord, den kun frembæres,
Men stille bæver Hiertets skiulte Strænge,

Og Godheds Minde evig af os næres.
Den Blinde føler reent og inderlig og længe!

Slutningschor.

Ja, dybt i vore glade Hjerter
Indgroves Eders ædle Daad!
Naar vi ei føle Savnets Smerter;
Naar Vennebarmen aabner Raad;
Naar Veiens Maal os vorder lyst:
Da fylder Tak det rørte Bryst.

Seer, mægtigen den het fremstræber,
At løse Blyheds Tungebaand!
Men Ordet døer paa bange Læber,
Skjøndt Ønsket luer i vor Aand.
O, Dannerfolk! tag Villien,
Som Godheds Gud, for Gjerningen!

Han, som paa klare Dag skal dømme
Hver Jd; som ikke agter Stand;
Som Hin bød Glædens Fuldmaal tømme,
Og denne ikkun Brød og Vand;
Han skjenke Eder Hjertets Fred,
Og hisset Veldaads Salighed!

Sang og Epilog ved Forestillingen paa Theatret til Fordeel for det Kongelige Institut for Blinde den 28de Marts 1821.

Sang.

(Hvortil Musikken er componeret af Eleven den blinde Peder Jensen).

Haabet har Gud i sin Naade os givet;
Troen er Menneskets saligste Trøst,
De ere trofaste Støtter i Livet,
Begge husvale det lidende Bryst.
Haabet beriger!
Troen ei sviger
Den, som med Tillid til Forsynets Gud,
Lyder hans venlige Bud.

Haabet sin Fakkel har tændt for den Blinde;
Troe for hans Indre har udbredt sin Glands;—
Derfor ei Graad fra vort Øie skal rinde;
Begge har flettet os mangen en Krands.
Herligt de tale;
Billeder male
I vore Sjæle, som Harpernes Klang,
Blide, som Nattergalsang.

Derfor med Tillid ad Banen vi vandre,
Haabet og Troen os lindre vort Savn.
Engang skal Scenen paa Jord sig forandre,
Da vi henflytte i Kjærligheds Favn.
Lyset oprinder;
Intet os blinder
Hisset, hvor hver den, som haaber og troer,
Synger: "Alherren er stor!"

Epilog.

(Fremsagt af Adolph Gether, Elev i Institutet for Blinde.)

Lyset ei i Mørket glimter
Mørket er for mig udbredt;
Men i Tankerne jeg skimter
Hvad mit Øie ei har seet.
Skjøndt ei Stjernehære tindre
Paa min natlig mørke Sti,
Dog en Verden i mit Indre
Dannes ved min Phantasie.
Rosens Balsom-Duft mig minder
Om en reen Uskyldighed;
I Violernes, jeg finder
Stille, blye Beskedenhed.
Den bedøvende Jasmin
Kun Forfængelighed aander;

Ved den stærke Rosmarin
Synes mig sig Døden vaander.
Iil er i Trompetens Lyd;
Fløitens yndig rene Toner,
Som indgyder Hjertet Fryd,
Med mit Uheld mig forsoner.
  Naar et Uveir over Jorden,
I sin Vælde bryder ud,
Da den rædselsvangre Torden
Siger mig, at Himlens Gud
Ei forsætlig Ondskab taaler;
Men i sit alvise Raad
Veier grant, paa Retfærds Skaaler,
Seendes og Blindes Daad,
Men naar Stormen atter viger,
Solen varmer, Lærken stiger,
Svæver over grønne Vang,
Toner Gud sin Takkesang,
Da den siger mig for vist,
At der over Himlen hist.
Er en albarmhjertig Dommer,
Som, naar Regnskabsdagen kommer,
Skiller Klintene fra Hveden,
Efter Vandringen herneden;
Men som god og naadefuld
Skrøbelighed vil tilgive,
At den her i Støvets Muld
Blev ei, hvad den kunde blive.

Jeg ved Kirkeorglets Lyd
Ahner Himmeriges Fryd
At jeg engang skal gaae heden
Til min Gud i Evigheden;
Hvor alt det som her er skjult,
Skal udfoldes for mit Øie,
Hvor mit Blik skal underfuldt
Stirre mod den Evighøie,
Som mig laante Støttestav,
Medens jeg paa Verdens Hav
Tumledes omkring i Mørke;
Men som gav mig Kraft og Styrke
Til at vandre uforsagt
Banen, med taknemligt Hjerte,
Uden Knur og uden Smerte
Til min Skjebne er fuldbragt.

Ved saa mangt et herligt Minde
Føler jeg mig vel tilfreds;
Vel jeg veed at her den Blinde
Stander for en talrig Kreds;
Men dog ei af Angst han dirrer;
Kredsen — for hans indre Sands,
Som ei Lysets Glimt forvirrer —
Synes ham en Blomster-Krands,
Der sin milde Duft udbreder
Did hvor Lyset skinned ei;
Ømt den lindrer, huldt den freder
Paa vor Vandrings mørke Vei.

Aldrig, aldrig skal vi glemme
Givernes Goddædighed,
Og i Hjerterne vi gjemme
Stille, føle Taknemlighed.

P. Wulff,
Capitain i Soe-Etaten,
Ridder af Dannebrogen.

Sang og Epilog ved Forestillingen paa Theatret til Fordeel for det Kongelige Institut for Blinde den 27de Marts 1822.

Sang.

Selv i den mørkeste Nat for den Blinde
Lyser, o Fader! din himmelske Aand,
Tillid til dig lader Veien ham finde;
Styrket ved den, ved Alkjerligheds Haand,
Maalet han skuer,
Herligt det luer;
Thi med forklarede Øie han seer
Op imod hisset og frygter ei meer.

Men og paa Jorden Guds evige Naade
Vakte det Sind udi Menneskets Bryst:
Kjerligt den Blinde at lede og raade;
Hjelpende Haand og velgjørende Trøst
Blev ham i Livet
Venligen givet;
Roelig sin jordiske Vandring han gaaer,
Til han i Evighed Maalet opnaaer.

Fader! de Seendes Hjerter du bøie
Venligt mod os, mod hver den som er blind;
Lad, gjennem Jordlivets Farer og Møie,
Troen paa dig og paa Menneskesind
Stedse ham minde,
At selv den Blinde
Fandt, i Velgjørenheds kjerlige Favn,
Trøst og Erstatning for tungeste Savn.

Epilog.

(Fremsagt af Adolph Gether, Elev i Institutet for Blinde).

Som mine Brødres, mine Søstres Tolk
Jeg atter nu paa dette Sted fremtræder,
For denne Kreds, og til et ædelt Folk,
Til hver den, som i Løndom tilbereder
Den Blinde Trøst og mild Godgjørenhed,
Det rørte Hjertes Tak her at udtrykke, —

At sige dem, hvorlunde Sjelens Fred
Og Sorgfrihed i Livet skaber Lykke
For den, som udi Nattens Mørke gaaer, —
At ofte vist nok her paa Jord den Blinde
Et bedre, mere varigt Held opnaaer,
Og Haab og Fryd og Trøst kan stundom finde,
Hvor selv den Seende tidt haabløs staaer.
Mens ofte han mod Himlens lyse Buer
Sit mørke Blik at hæve ei formaaer,
Men sorrigfuld i dunkle Fremtid skuer,
Og bange, ængstlig Tvivl ved hvert et Fjed
Hans Sind bekymrer og hans Blik formørker;
Da Tanken om den lyse Evighed
Vort indre Øie mildt opklarer, styrker.
Jeg veed, at mangen her i denne Kreds
Medlidende seer paa den lille Blinde,
Og neppe ahner at saa vel tilfreds
Og glad han i sin Tilstand kan sig finde.
Vi lære jo Naturens høie Pragt
Med indre Sandser tydeligt at fatte,
Og alt hvad Stort og Ædelt er frembragt,
Og Digterkunstens Helligdom at skatte. —
Vel savne vi paa Livets dunkle Vei
Saa meget Smukt som Jorderige eier, —
Men og det Stygge, Onde, see vi ei,
Og fast jeg troer, at dette hiint opveier:
O Ædle! for at være saa tilfreds,

Heel mangen gjerne med os vilde bytte, —
Hvormangen Sorg gaaer ei vor lille Kreds
Forbi, imens den ængster Borg og Hytte.
Og sæt endog, at undertiden vi
Maae savne een og anden Glæde, Lykke, —
Hvo fødtes vel paa Jord saa sorrigfri,
At intet Savn ham stundom monne trykke?
Heel mangen Gang det har bedrøvet mig,
At Landets Drot, den Ædle, Blide
Jeg ei betragte kan, naar elskelig
Han vandrer blandt sit Folk og ved hans Side
Den ranke Konge-Møe, og alles Blik
Erkjendtligen dem følge, hylde,
Og Kjerlighed til Sjette Fredrik
Afspeiles klart, fra Hjertets varme Fylde,
I Øiet. — O! naar, med begeistret Sind,
Min elskte Lærer dette Billed for mig maler,
Da smerter det mig vel at være blind,
Indtil han trøstende til mig saa taler:
"Der findes jo i fjerne, fjerne Land,
Som Danmarks milde Kongescepter lyder,
Heel mangen brav, og Dansk, og ærlig Mand,
Som ei ved Dannerkongens Blik sig fryder,
Og dog ham elsker, lyder glad hans Bud, —
Som Danmarks hulde Dronning ei kan skue,
Og dog i stille Sind, med Bøn til Gud
For Landets Moder, føler Hjertet lue."

Saaledes blev da i den Blindes Bryst
Mod hver Bekymring, Sorg i Livet,
Ham mild Veiledning, venlig Trøst
Og sikkert Haab til Fremtid givet.
Saalænge Fredrik hersker i vort Nord,
Og blid Velgjørenhed i Danskes Hjerte,
Fra Borgen ned til Hytten boer,
Og lindrer, hvor den kan, hver Sorg, hver
Smerte;
Saalænge tør I, Venner, kjerlig Trøst
Og venlig Hjelpsomhed os lade finde,
Og lede os, og styrke Haabet i vort Bryst;
Men ynke — ynke maae I ei den Blinde.

Prolog og Epilog ved Forestillingen paa Hoftheatret, til Fordeel for de Blinde, den 31te Marts 1823.

(Fremsagt af Adolph Gether.)

Prolog.

Aldrig saae vi Lysets Skjær,
Aldrig faver Verdenssmykke,
Aldrig Vennens Aasyn kjær,
Aldrig Somrens rige Lykke.

See vi aldrig Lysets Hav,
Lyste os dog Jesu Lære;
Han som Blinde Synet gav,
Og vor Frelser ville være.

See vi aldrig Grønt og Rødt,
Har dog Kjerlighed os givet
Mangt et Blomster friskt og sødt:
For os grønnes Haab i Livet

Skue vi ei Jordens Pragt,
Sommerens den rige Have:
Har dog Brødres Haand os bragt
Rundeligen Somrens Gave;

Og vi høre Vennerøst,
See vi end ej Vennens Øie;
Hver, som gav os Hjelp og Trøst
Sign, o Fader i det Høie!

Epilog.

Snart Vaaren i sin Ynde smiler,
Og Fugle Glædens Triller slaae.
Alt Bækken rislende heniler,
Som nys i Frostens Lænker laae.
Snart spire frem de blaae Violer,
Og sprede vidt sin Ambraduft.

Snart Solens blide Foraarsstraaler
Opvarme den end kolde Luft.
Vestvindens sagte Aande svæver
Hen over lyse grønne Jord.
Og rørte Hjerters Tak sig hæver
Til ham, som hist i Himlen boer.
Men nægter Skjæbnen os, at skue
Med Øie al Naturens Glands,
Saa brænder Phantasiens Lue,
Og lyser for vor indre Sands.
Ja, jeg med Sjelens indre Øie
Seer fremad rolig og tilfreds,
Og skjælner tydeligt og nøie
Den ædle, vennehulde Kreds,
Som hjelpsom gavmild Haand udrækker
Til Lindring for den Blindes Kaar
Og ei hans stille Tillid svækker,
Imens han her i Mørket gaaer.
Og til det store Lys oprinder,
Som nu vi Alle skimte svagt,
Han med Taknemlighed sig minder
Det Offer, hver har gavmild bragt.

P. Wulff,
Capitain i Søe-Etaten,
Ridder af Dannebroge.

Kjøbmand V. Schmidt, der siden 1817 med megen Virksomhed deeltog i den oeconomiske Commissions Forretninger, har ønsket, at fratræde, og Grosserer C. Selmer har havt den Godhed, at paatage sig Deeltagelse i dens Arbejder.

C. Brorson,
Ridder af Dannebrogen, Professor og
Sognepræst ved Garnisons Menighed.

General-

af Regnskaberne pr. 1817, 18, 19, for det Kongelige

Indtægt.

	Rbd.	Sk.
Beholdningen for 1816 var (incl. 5800 Rbd. i Kongl. Obligationer og en 5te Prioritets Pante-Obligation stor S. V. 1500 Rbd.)	9996	46½
Indkomne Restancer fra de foregaaende Aar, i 1817, 18, 19, 20, 21 og 22	129	80
Det af Finantskassen allernaadigst Tillagte for Aarene 1817, 18, 19, 20, 21 og 22, deels i Sedler deels i rede Sølv . . .	3656	24
Hans Majestæt Kongens Bidrag ved Allerhøjstsammes Chatolkasse for den blinde Lovise Schubings og Christian Appelroths Underholdning i Institutet, deels i Sedler, deels i rede Sølv	1212	48
Hendes Majestæt Dronningen, i allernaadigst tilstaaet Bidrag til Institutet i samme Tid, ligesaa	950	»
	15945	6½

Extract

20, 21 og 1822, aarligen aflagte Institut for Blinde.

Udgift.

	Rbd.	Sk.
Den oekonomiske Commission ved Institutet, modtaget Tid efter anden i Aarene 1817, 18, 19, 20, 21 og 22 til Udgifternes Bestridelse, hvorover særskildte Regnskaber qvartaliter aflægges af bemeldte Commission . . .	19150	=
Huusleie for Institutets Locale fra 26 Novbr. 1816 til 27 Octbr. 1822, à 600 Rbd. Sølv aarligen	4928	12
Tilstaaede Gratificationer til Betjenterne ved Institutet, for Aarene 1817, 18, 19, 20, 21 og 22	701	44
Tilfældige Udgifter i samme Tid	41	60½
Anvendt i Sedler til Indkjøb af 15466 Rbd. 64 Sk. paa rede Sølv og Sedler, samt Bco. Mk. i Statspapirer, vide modstaaende Indtægt i samme Tidsrum .	12822	=
	37643	20½

Indtægt.

	Rbd.	Sk.
Transport	15945	$6\frac{1}{2}$
Hendes Kongelige Høihed Kronprindsesse Caroline, ligesaa . .	237	48
Hendes Kongelige Høihed Prindsesse Wilhelmine, ligesaa . . .	237	48
Klædeselskabets Bidrag, ligesaa	4258	32
Extraordinaire Contribuentere udenfor Selskabet, ligesaa . .	3249	"
Gaver eengang for alle, ligesaa, hvorunder indbefattes: 1) afdøde Veiermester Thomsens Legat pro 10000 Rbd,; 2) afdøde Jomfrue A. N. Stubs dito pro 200 Rbd. og 3) afdøde Agent Meyers dito pro 7500 Rbd., alt i Kongelige Obligationer	19897	70
For Salget af Journalen: "til Fordeel for Blinde."	45	76
En Ubenævnts Bidrag til en Blinds Dannelse, afgivet ved Professor Ridder Brorson	155	"
Renter af Institutets Capitaler, ligesaa	8176	29
	52202	$21\frac{1}{2}$

Udgift.

		Rbd.	Sk.
Transport		37643	20½
Omkostningerne ved de i Aarene 1816, 17, 18, 19, 20, 21 og 22 foranstaltede offentlige Theater-Forestillinger og Concerter, ligesaa, vide modstaaende Indtægt		1652	3
For indkjøbte Sedler omsadt rede Sølv, vide modstaaende Indtægt i samme Tidsrum . . .		4050	=
Summa Udgift		43345	23½
I Behold ultimo December 1822		40257	26
pr. Ballance		83602	49½
Ovenstaaende Beholdn. bestaaer udi:			
a) Sølv:			
1) Kongelige Obligationer paa Instituttets Navn, 4 pCt. rentebærende	34500 =		
Nota. Derunder indbefattes: det Thomsenske Legat . . 10000; det Stubske Legat . . 200			
Lateris pr. Ballance	34500 =	83602	49½

Indtægt.

	Rbd.	Sk.
Transport	52202	21½
Indkjøbte Statspapirer, deels lydende paa Mk. Bco., deels paa rede Sølv eller Sedler; vide Udgiften	15466	64
Det qvindelige velgjørende Selskab, ligesaa for 1816 til 22 (begge inclusive)	2300	"
Theater Forestillinger samt Concerter indbragte, vide Udgiften .	7883	70
Den i Institutet ophængte Bøsse indbragte ligesaa	95	78
Omsadt rede Sølv til Sedler, vide Udgiften	4888	24
Bidrag af adskillige offentlige Indretninger til enkelte Blindes Opdrelse i Institutet	265	80
Modtagne Afdrag paa Institutets Capitaler, 400 Rbd. Sølv med Sedler	500	"
Summa Indtægt	83602	49½

Udgift.

			Rbd.	Sk.
Transport pr. Ballance		34500 ⸗	83602	49½
det Meyerske Legat .	7500			
2) en 5 Prioritets Pante-Obligation i Kiædeselskabets Gaard, stor til Rest . . .		1100 ⸗		
3) i det danske Laan i Hamborg, tvende Obligationer lydende tilsammen paa 3400 Mk. Bco., eller i rede Sølv . . .		2266 64		
4) en Nationalbank-Obligation af Laanet i Februar 1821, rede Sølv		1000 ⸗		
5) Contant . . .		39 15		
er ovenstaaende		38905 79		
b) Sedler og Tegn.				
Contant ovenstaaende		1351 43		

Kjøbenhavn, d. 31 Decbr. 1822.

J. G. Linde,
p. t. Casserer.

Forestaaende Regnskab er af mig revideret og befunden rigtig; ligeledes findes samtlige, i Regnskabet nævnte Obligationer, forsynede med behørig formelig Paategning, der viser at de ere Institutets Ejendom.

Øckenholt,
p. t. Revisor.

Navneliste over de nuværende extraordinaire aarlige Contribuentere uden for Selskabet, hvilke hidindtil have vedblevne at betale (see Journal, 3 Bind, 1 Hefte pag. 43).

	Rbd. N. V.	Sk.
Bornemann, Justitiarius og Ridder	5	=
Christiani, Kjøbmand . . .		80
Collin, Etatsraad og Ridder . .	4	=
Collstrup, P. A., Grosserer .	5	=
Fiedler, Justitsraad og Godsejer	10	=
Hambroe, Hofraad og Grosserer	10	=
Holstein, Greve til Holsteinborg	6	64
Jürgensen, Viinhandler . .	5	=
Kiær, C. O. L., Silke- og Klædekræm.	10	=
Lercke, Kammerherre	25	=
Linde, Etatsraad og Ridder . .	5	=
Maag, Grosserer	5	=
Malling, H., Grosserer . .	5	=
Mangor, Major og Ridder . .	6	=
Michaelsen, Oberst	10	=
Moltke, W., Kammerh., Greve m. m.	100	=
Lateris	212	48

		Rbd.	Sk.
	Transport	212	48
Møsting, Geheime-Stats og Finants-Minister m. m.	. . . .	10	=
Nørregaard, Justitsraads- og Pakhuusforvalter-Enke	. . . . .	2	=
du Plat, Oberstlieutenant	. .	5	=
Ponsaing, Joh. Georg., Major, Silke- og Klædekræmmer	. . . .	6	=
Rahbek, Professor	. . . . .	4	=
Randbøll, Meelhandler	. . .	4	=
Rosencrone, Grevinde	. . .	50	=
Schimmelmann, Greve og Statsminister, m. m.	. . . . . .	10	=
Seidelin, Andr., Capt. og Bogtr.		3	=
Trier, L. S., Grosserer	. . .	10	=
Ølste, Urtekræmmer	. . . . .	25	=
	Tilsammen	341	48

Kjøbenhavn, d. 31 Decbr. 1822.

J. G. Linde,
Zahlkasserer, p. t. Sekretair og Kasserer ved det Kongelige Institut for Blinde.

Extract

af de Indtægter og Udgifter, som den oeconomiske Commission har havt ved det Kongelige Institut for Blinde fra 1ste Januar 1817 til ultimo December 1822.

Indtægt.

	S. & T.		
	Rbd.	Mk.	S.
Modtaget af Hovedkassen .	19150	=	=
Pastor Galschiött refunderet Peter Christianis Cuur og Begravelse med	23	3	9
Solgt Dreiel for	809	=	3
Arbeidsløn for Spind	253	3	1
Summa Rbd.	20236	=	13

I foranstaaende Tid har H. M. Kongen allernaadigst skjænket Institutet 100½ Al. Klæde. Hr. Cancellieraad og Apotheker Groth har havt den Godhed fra Begyndelsen af Aaret 1818 at levere uden Betaling, de Medicamenter som i disse Aar ere forbrugte i Institutet og hvorved samme har havt en betydelig Besparelse.

Öckenholdt.

Udgift.

	S. & T.		
	Rbd.	Mk.	S.
Udbetalte Regn. for Aaret 1816	472	1	7
Elevernes Bespiisning . .	9473	2	13
Klæder og Linned	441	1	15
Vadsk	637	1	2
Fodtøi	482	3	12
Medicamenter til 1818 . .	185	5	5
Musikalier, Instrum. og Strænge	667	2	13
Musik-Information . . .	795	:	:
Lønninger til Hegemoderen og Budet	3059	4	14
Kjøbt Hør, Blaar og Uld .	909	2	6
Brænde	653	4	7
Lys	142	:	:
Inventarium	756	1	2
Bleegløn	231	1	7
Farveløn	95	1	10
Væverløn	586	1	:
Skrivematerialier	60	:	12
Avertissementer	7	4	12
Diverse Udgifter	441	1	4
Saldo i rede Sølv og Sedler	138	:	:
Summa Rbd.	20236	:	13

Wall. Selmer.

Revideret og rigtig befunden Beholdningen at være i rede Sølv og Sedler den Summa 138 Rbd. skriver Et Hundrede Tredive og Otte Rigsbankdaler til ultimo December 1822.

J. G. Linde,
p. t. Revisor.

Summarisk-Extract

af det Haandarbeide, Eleverne, i det Kongelige Institut for Blinde, have forfærdiget fra 1 Januar 1817 til ultimo Decbr. 1822, som og hvad Dreiel og Lærred der i samme Tid er forarbeidet, saavel til dets Brug som til Salg.

Aar.	Hørgarn.	Blaargarn.	Uldgarn.	Uldstrømper.	Bomuldsstrømper.	Uldklokker.	Dreiel.	Hørlærred.	Blaarlærred.	Torklæder.
	Pund.	Pund.	Pund.	Par.	Par.	Stkr.	Al.	Al.	Al.	
1817	93	157	9	16		1			250	
1818	44	165	19	44	7			77½	340	
1819	168	76	11	36					203	
1820	217	8	18½	20			198½	219		28
1821	272		10½	24			229½	205		
1822	193		10	29			368	248		
	987	406	78	169	7	1	796	749½	793	28

Man bør herved bemærke: at de Blindes Antal i det for oven angivne Tidsløb har været fra 12 til 17; at der i Almindelighed gaaer megen Tiid hen, førend de Blinde lære, at arbeide godt, og megen Øvelse, førend de lære, at arbeide hurtigt; at fra Haandarbeidet røves dagligen flere Timer, som maa anvendes til deres Underviisning og Aands-Dannelse, til Repetition af det Foredragne ved gjensidig Meddelelse, ved Samtale og stille Eftertanke; og endeligen til musikalske Øvelser.

Den oeconomiske Commission i det Kongelige Institut for Blinde.

Öckenholt. Wall. Selmer.

Den Blindes moralske og religiøse Dannelse.

(Tildeels uddraget af Baizkos Skrift: Ueber mich selbst).

Vi have skjenket den Blindes moralske og religiøse Dannelse særdeles Opmærksomhed; og vi mene, at om end andre Landes Stiftelser for dem, kunne have lært dem flere Slags Haandarbeider, saa have de neppe i hin Dannelse bragt dem videre, og — som Kyndige have erkjendt — neppe saa vidt, som vi have bragt vore Blinde. Desuden bør man ved Haandarbeide agte paa, hvad der i hvert Land kan være meest nødvendigt, nyttigt og fordeelagtigt.

Moralsk og religiøs Dannelse er nødvendig for den Blinde; paa den Tiid, da Katholicismen ophørte i Frankrig, erklærede Hauy sig for Theophilanthropinernes Gudstjeneste. Thi Tanken, at være beskyttet af et høiere Væsen, er saa veldædig for den Ulykkelige. Den Lykkelige og Rige, som før ikke tænkte paa Gud, tager sin Tilflugt til ham, saasnart Ulykken truer eller nedbøier; jo mere vi føle os hjelpeløse, desto mere sti-

ger vor Længsel efter overnaturlig Bistand; hvor levende maa den da være i den Blindes Hjerte! Troer han sig aldeles forladt, tvivler han om egen Kraft, klager han i Stilhed over Himlens Uretfærdighed, da maa man søge, at vække hans Selvfølelse. Da erindre man ham om, at den Blinde ofte af Forsynet er kaldet til et stort Øiemeed; da fortælle man ham om Johan af Bøhmen, der som Blind kæmpede i Spidsen af Hæren; om Ziska, der som Blind slog Fienden; om den ædle Dandalo, der stod blandt Korsfarerne, som indtoge Konstantinopel, og skjønt blind, anførte de Stormende; om den blinde Timoleon, der nød almindelig Agtelse i Syracusa; om den blinde Appius, der frelste Rom fra en skjændig Fred med Pyrrhus, om Saunderson, der, skjønt blind fra spæde Alder, skrev et Mesterværk; om de mange blinde Digtere og Tonekonstnere; og naar den Blinde nu føler, at det gode Forsyn ogsaa kan lede ham — om ei til et stort — saa dog et gavnende Øiemeed, saa vil han snart oplives af Kjerlighed og Tillid til dette viise og gode Væsen.

Er den Blinde ei i fortvivlet Stemning; føler han blot, han er ulykkelig og hjelpeløs;

o, da udstrækker han gjerne sin Haand med barnlig Tillid til et mægtigt Væsen, der kan vaage over ham og lede ham; og han, der ei seer den legemlige Verden synes, det aandelige Væsen er ham nærmere, eller dog hans Hjerte mindre fremmed, end mange tusende Seende, der bestemmes af udvortes Indtryk, hvis Aand Intet erkjender, uden hvad der virker paa deres Sandser. Den Blinde, som føler, hvor meget han savner her paa Jorden, og dog som hvert Menneske føler Stræben efter Lykke, maa ønske sig den Lykke, han dog aldrig her gandske kan naae, hinside Graven. Den Blinde er sædvanligen mere empfindlig, mere bestandig i Venskab, mere taknemlig og velvillig end Seende. Snart ville de religiøse Følelser derfor oplive hans Hjerte; han vil med Kjerlighed og Taknemlighed tænke paa Verdens Styrer, der ei har udelukt ham af Væseners Kjede. Han, der maa forlade sig paa Enhver, han ikke kan prøve, ikke bedømme, hvor gjerne overgiver han sig til den Alvise og Algode, om ham hvert Øieblik vidner. Ved hans levende Følelse og varme Hjerte, ville utallige Gjenstande begeistre ham til religiøs Stemning. Synet af Naturen er vel tabt for ham; men

paa Fantasiens Vinge følger han en Bodes Ideer, tænker sig Verdens umaalelige Storhed og Orden, snart staaer det hele Billede levende for hans Sjel; han føler, hvor ubetydelig Jorden er i Sammenligning hermed, hvor ubetydeligt hans eget Jeg til den talløse Mængde af de allerede henvisnede, af de endnu levende og tilkommende Væsener, og da savner han ikke Emne til religiøs Begeistring. Opdrageren vil kunne meget understøtte sine Bestræbelser, naar han kalder Digtekonsten og Musiken til Hjelp. — Den Blinde føler sig nu ei alene, i sit tykke Mørke troer han sig ei uden Beskytter, rolig skuer han det Nærværende, frimodig seer han mod Fremtiden; nu maa Læreren opmuntre ham, til at stræbe efter at forhverve sig den Overbeviisning, at han ei er uværdig til denne Lykke. Nu bør han viise ham Nytten af de opfyldte Pligter, Glæden af den Bevidsthed, at have handlet ædelt og godt, bevaret en god Samvittighed, føle sit eget Værd. Det er trykkende for den Blinde, at han ei kan udmærke sig ved store, glimrende Handlinger; Læreren viiser ham, at skjønt han ei kan straale som Cæsar eller Napoleon, saa er dog Veien, at handle som en Sokrates ikke lukt for ham; man tale med ham ei blot om

de store, udmærkede Mennesker, men med Kjerlighed og Agtelse ogsaa om de Ædle og Gode, fortælle nu deres Skjæbner, deres Handlinger, og den Taknemlighed, som endnu følger dem i Graven, saa vil han opmuntre dem, til at følge deres Exempel. Er dette Ønske først blevet levende hos de Blinde, saa ville de gjerne modtage Midler, som føre dem til Maalet, og med Opmærksomhed høre de nu den kristelige Morals Forskrifter, som Læreren foredrager efter deres Fatteevne. Det er let, fra Dydens høje, guddommelige Lærer, at gaae over til det Religionssystem, som han gav Tilværelse, og nu ogsaa gjøre den Blinde bekjendt med den kristelige Religions Grundsætninger. Den Blinde, vant til at ære og elske Enhver, der byder ham hjelperiig Haand, vil nu ogsaa snart med Beundring og Kjerlighed tænke paa ham, den store Mester og Lærer, der levede til Menneskehedens Lykke og gik i Døden for sit Øjemeed.

Det er Pligt, saasnart muligt, at føre den Blinde til Kundskab om det højeste Væsen, og styrke hans Tillid til det. For at lede ham stedse meer til den veldædige Tanke om Guds Beskjærmelse og Nærværelse lade man ham tage Deel i den offentlige Gudsdyrkelse.

Bøn og religiøs Sang har veldædig Indflydelse paa den Blinde. Er han vant til at betragte Gud som sin Ven, til ham han i alle sine Anliggender, i al sin Nød kan henvende sig, saa synes hans Tilværelse ham ikke frydløst; til Gud vil han hæve sit Hjerte; det er den eneste Ven, med ham han altiid omgaaes, til ham han altiid taler, hver Tanke, hvert Ord er henvendt til Gud; i sin mørke Eensomhed seer han ei sin dødelige Ven, men desto mere levende tænker han paa den Allestedsnærværende. Der ere de, som kalde det Sværmeri; dog den er mild og uskyldig, beroligende og trøstelig for den Blinde. Dog bør Læreren vaage over, at det ei bliver virkeligt Sværmeri. "Da jeg blev blind — siger Ludvig Bazko *) — og ved Brug af Lægemidler, endnu mere ved Græmmelse var svækket, da svævede ofte besynderlige Billeder for min Fantasi. Jeg drømte vaagen; jeg kan endnu ei forbinde noget tydeligt Begreb med den Stemning, hvori jeg da var. Jeg var som den, der i en Redoutsal har havt den brogede Vrimmel af Masker for Øjne, og nu bedøvet af Musik, ophidset af Drikke, ven-

---

*) See forrige Hefte.

der tilbage til sit ensomme Kammer og ikke kan sove. Besynderligen klædte Skikkelser svævede forbi min Fantasi, og Toner, som en fjern Brusen af Strømme og Vandfald, af Hagelbyer og Klokkespil, løde i mine Øren. De Nærværende troede, at jeg sov, men jeg drømte vaagen, hørte tildeels deres Samtale, der vare hos mig, i det mindste Lyden af deres Stemme og enkelte Ord. Under skrækkelig Ængstelse og Hjertebanken kom min Samling tilbage. Om det var en Afmagt, en heftig Krampe, der førte mig til Grændsen af Afsindighed, jeg veed nu ikke, hvad jeg skal dømme derom. Men dersom jeg, hvortil jeg da stundom geraadede i Fristelse, havde holdt disse Fantasier for noget Virkeligt, for en Slags Henrykkelse — hvad var der da blevet af mig? Ved Sygdom, Fornærmelse og Græmmelse er der endnu noget Spoer af denne Fantasiens Virksomhed. For nogen Tiid siden blev jeg fornærmet; da indfandt sig Søvnløshed; mit Blod var i Gjæring, og naar Kræfterne sank, og jeg om Natten var i en Tilstand mellem Søvn og Vaagen, da syntes mig et rødagtigt Lys omsvævede mit Leie; fæle Skikkelser skuede frem igjennem Omhænget, og jeg foer forfærdet op af

min Seng. Efterhaanden tabte sig den heftige Følelse, og med den tillige Fantasiens Lege."

Det er derfor Pligt, for at formindske den Blindes Ulykke, at tæmme hans Fantasie, og vænne ham til at taale Fornærmelser. Meest trøstende er for ham den Tanke, at et viist Forsyn leder Menneskenes Skjæbne til deres Bedste, og at Alt endes i Graven. Dog bør man ogsaa her iagttage Forsigtighed, at den Blinde ei skal betragte sig blot som en Maskine i Forsynets Haand, og ei stole paa egen Kraft og egen Virksomhed, men blot regne paa guddommelig Indflydelse. Let vækkes Tro paa overnaturlig Bistand, paa et Slags Mirakel i den Blindes Sjel. Man bør betyde ham, at Forsynet for hans Skyld ei vil gjøre nogen Undtagelse fra Naturens Gang, at han er en ubetydeligt Deel af det Hele, og, at der ligger en hemmelig Stolthed til Grund, naar Mennesket ville haabe høiere Gunst af Forsynet end hans Medmennesker.

Fantasien lægger de Blindes moralske Dannelse store Hindringer i Veien. De Seende, der betragte dem som de næsten fortørrede Grene paa Menneskehedens store Stamme, begribe ei, hvad der foregaaer i

deres Indre. Var denne Fantasie altiid en Engel, der hentyder til en bedre Verden, da vare de ikke ulykkelige; men ofte ligner den en Furie. Den viiser dem tabte Glæder, som de rimeligen aldrig kunne opnaae; de ere omgivne af et evigt Mørke; Øiet giver dem ingen Adspredelse, ingen nye Forestillinger; de sidde og plage dem med mørke Tanker; og tømme Smertens Malurt Bæger, som de Seende neppe berøre med Læberne. Ved Temperament blev disse Følelser forskjællige: een Blind sidder sløv, bedøvet, tankeløs, en anden svømmer i Taarer, hos den tredie raser Vreden i hans Indre, skjønt den ei yttrer sig; mange blive ved deres onde Lune og Uvillie til Byrde for Andre, mange ere nær ved, at opgive Tro paa Gud og Mennesker, Dyd og Retskaffenhed. Dog er slig mørk Stemming sjælden og viger snart for de religiøse Følelser, der oplive Hjertet. De Blinde føle sjælden Misundelse, ønsker sig sjælden Andres Eiendom, maaskee fordi de ei see den. Dersom Nogen fornærmer dem, kunne de vel i første Øieblik blive heftige, men saare sjælden ville de forfølge dem, eller listigen søge at skade dem; maaskee fordi de levende føle det Skjændige, der-

som Nogen saaledes ville handle imod dem; de ville snarere, saa synderligt det end synes; tænke paa voldsomme Midler, for at hevne sig. Den afdøde preusiske General Lassow, — fortæller Baczko — der stundom fordrede meget af sine Medmennesker, lod den blinde Major Grabowski, som et ulykkeligt Skud havde berøvet begge Øine, sige: han burde ikke lade sig see paa Gaden, fordi Synet af ham kunne være skadeligt for frugtsommelige Koner. "Siig — raabte Grabowski, — at den, der kan behandle saaledes uden al Skaansel en Mand som jeg, der blev ulykkelig i Fædrelandets Tjeneste, er een . . ." De kan Ingen beskjæmme, sagde Officeren, som havde bragt dette Budskab, thi de kan Ingen give Erstatning. "Jeg giver den — raabte Grabowski — paa Stedet. Vælger Generalen Sabel, saa bestemme han et mørkt Værelse, hvor den Eene ikke kan undvige den Anden, og vi følgeligen ere hinanden lige. Vælger han Pistoler, saa stille sig Enhver i et Hjørne af Stuen, ringe med een i venstre Haand holdende Klokke og trykke Pistolen af med den høire Haand, saasnart Secundanten raaber: Fyr!" — Den blinde Mand var her vist nok

Soldat, men dette Indfald at skaffe sig Godtgjørelse, karakteriserer den Hurtighed, hvormed den ophidsede Blinde handler; denne Adfærd synes mig, at ligge i den Blindes Natur: Milton — denne blinde Digter — lader i sit Sørgespil Samson denne jødiske Helt træde frem som Filisternes Fange, og udfordre en filistisk Kæmpe, der haaner ham, til Tvekamp paa et mørkt Sted, hvor den Eene ei kunne undvige den Anden.

Den Blindes Fantasie virker ved mange Lidenskaber skadeligt for hans Moralitæt; saaledes ved Kjønsdriften; jo færre sandselige Nydelser, han har, desto virksommere er han, for at tilfredsstille dem; men de sørgelige svækkende Udsvævelser heraf kunne følge, kan man let forestille sig. Alle Blinde spise sædvanligen meget, thi Velsmag giver dem Nydelse; og der ere endog de, som gjerne ville beruse sig. De vaagnende Lidenskaber sætte den Blinde i en vanskelig Forfatning: hans Fantasie arbejder mod hans moralske Grundsætninger. Der er Intet, som forstyrrer hans Fantasie; fjerne Anledninger vække den; Moralitæt fordrer bestandig Aarvaagenhed over sig selv; han kan ei som Seende adsprede sig, heraf opstaaer en vis

Ængstelse, Utilfredshed med sig selv og Tvivl om egen Kraft. Her maa Opdrageren arbeide med Sandseligheden ved Religionens og Moralens Grundsætninger, ved at oplive hans Ærefølelse og Frygt for at gjøre sig latterlig.

To Hovedfejl hos Blinde ere to Extremer: Mistro og Aabenhjertighed. Den første er en Følge af Tilsidesættelse og ubillig Behandling; og den er vanskelig at udrydde, naar den først har slaaet Rod i den Blindes Sjel. Men endnu oftere feile de Blinde ved Aabenhjertighed og Frimodighed, der har sin Grund i at de Blinde ei see, hvad der skrækker andre Mennesker tilbage og gjør dem forsigtige. Det kan ofte for dem have skadelige Følger, og udlægges ofte som Ubesindighed og Usædelighed. Imidlertiid naar man berøver den Blinde sin Aabenhjertighed, saa ledes han let til Mistro, og da maa han hellere feile med sin Aabenhjertighed, end plage sig og Andre med bestandig Mistro. Heldig er han, naar han kan træffe Middelveien; og maa vogte sig vel, i det man vil indskrænke den Blindes Aabenhjertighed, at man da ei gjør ham bekjendt med Menneskers List og Hykleri; snart vil han da ogsaa

miskjende gode Mennesker; med Tro til menneskelig Dyd vil han tillige tabe sin Tilfredshed; han maae hellere stundom tage feil, end plages bestandigen af Frygt, for at blive bedraget. Skulle det nogensinde komme saa vidt med den Blinde, at han tabte sin Tro til Menneskehed, Dyd og Udødelighed, da kunne han vorde et frygteligt Menneske; thi da var der kun lidet i Verden, som kunne stemme hans Hjerte til milde og blide Følelser. Livet kan let blive ham ligegyldigt, men saaledes blev det ham byrdefuldt; Omhue for sit Ophold ville ei holde ham tilbage, og ved hans Tilbøilighed til Iilsindighed blev hans desto farligere. Den Blindes Iilsindighed hidrører fra den Nødvendighed, hvert Øieblik at være beredt til noget Uventet, og søger han ikke at skaane sig selv, saa bliver den Blinde en ikke foragtelig Modstander, især da han i sin afsondrede Tilstand med mere Liv og Anstrengelse stræber, at opspore ethvert Middel. Den Blindes Iilsindighed har ogsaa sin Grund i den Varme, hvormed han omfatter enhver Gjenstand. Kun denne er ham nærværende, medens den Seende adspredes ved flere Gjenstande, og lever ei

N 2

som den Blinde for en eneste Idee, derfor opstaaer hos den Blinde let, naar Tingene ikke ere efter hans Sind en vis Uvillie; og da Intet bringer ham tilbage fra den engang fattede Tanke, ingen udvortes Gjenstand erindrer ham om Maadehold, saa gaaer dens Uvillie let over til Heftighed og Vrede. Kun ved at danne sin Aand lærer den Blinde, at holde Maade; og Opdrageren viiser ham en stor Velgjerning, naar han lærer ham, bestandig at vaage over sig selv og beherske sine Lidenskaber, ja endog taaligen at bære Fornærmelser. Dog ville Opdrageren handle meget uforsigtigt, naar han som Bevæggrund hertil ville tale om den Blindes Afmagt, til at forsvare eller hevne sig; thi den kraftfulde Blinde ville just derved ledes til den Tanke, at byde den Spidsen, som angriber ham. Det koster Møie at bevare den Overbeviisning, at det er værdigere for det gode Menneske, hellere at taale Uret, end ved bestandig Erindring om den tilføiede Uret, at fylde Hjertet med Bitterhed og Uvillie mod Mennesker. Hver tilføiet Lidelse betragter den Blinde som en Tilvæxt af den store Byrde, som han levende føler; ogsaa kan det vække Hang til Hevn, især da ved en-

at den betegner Foragt formedelst hans hjelpeløse Tilstand. Da Hevngjerrighed altiid er strafværdig, og aldrig gjør os lykkelig, saa maa den Blinde i sit Mørke altiid have Bevidsthed om en ustraffelig Vandel til Ledsager, derfor bør man i det sande Lys viise den Blinde Bitterhed og Spot, for at holde ham tilbage fra hver Yttring af Uvillie, vænne ham til Taalmod, og stræbe, at oplive en vis Selvfølelse, at det er ædlere og det gode Menneske værdigere at taale, end at gjengjælde Uret og Fornærmelser.

Fortælling om de i Institutet værende Blinde.

Adolf Gether

er fød den 4 October 1810; hans Fader var Negotie-Assistent i det asiatiske Compagnies Tjeneste og døde 1820. Hans Moder døde 1814, og det blinde Barn var forladt. Men den hulde Moder-Natur havde givet ham en formaaende Anbefaling i hans lyse, blide Aasyn; den lille blinde, venlige Dreng stod venneløs ved sin Moders Kiste, og Faderen skulle paa Søereiser; da traadde tvende

medlidende Mænd frem; de hørte til det Samfund, der glædes ved, at sørge for Blindes Dannelse; de betalte for Barnets Pleie, gave ham under Lærerindens særdeles Tilsyn, indtil han nærmede sig den Alder, da han efter vore Love kunne deeltage i Underviisningen, og frit nyde Dannelse og Pleie.

Adolf har ved sine heldige Evner og Fliid stedse glædet sine Lærere. Ligesom han ved sin Godmodighed og Blidhed har været sin Kredses Yndling. Han er tjenstfærdig og føielig mod sine Medlærlinge, og dog røber den Varme, hvormed han disputerer og forsvarer sine Meninger, Anlæg til Selvstændighed.

Han er vel oplyst i Religionens Hoved-Sandheder og den kristelige Pligtlære og regner med Lethed. Han elsker Tonekonsten; det er dog den eneste skjønne Konst, som Mennesker og alle Dyr — Edderkopper, Elefanter, Fiske, Amfibier, Fugle — have tilfælleds, og den maa derfor behage Barnet, som forener i sig Menneske og Dyr. Musik skjenker Barnet Himlen, thi det har ikke tabt den, og hos det er der ingen mørke Erindringer som Dæmpere paa de klare Toner. Som Alderdommen, som Alpehyrden

bortsynger den tomme Kiedsomhed, saa bortsynger Barnet sin Barndom, vedbliver, at synge og hører kun sig selv.

Adolf har tillige heldige Evner for Tonekonsten. Hr. Gerlach gav ham den første Underviisning, i at spille paa Fløite; og da Capel-Musicus Hr. Bruun ved den Underviisning, han havde skjenket Peter Jensen, saae hvad der ved Blinde kunne udrettes, og Adolf havde vakt hans velvillige Opmærksomhed, saa forøgede han sine Fortjenester mod Institutet, ved at tilbyde, at ville undervise ham. Han har et fint Øre, en behagelig Tone og tro Hukommelse. Han er flere Gange offentligen bleven hørt, og lønnet med smigrende Bifald.

Han kan skimte lidet med det høire Øie, det er ham vel ei til Nytte ved sit Haandarbeide, men hjelper ham dog til at veilede sig der, hvor ei ventes for store Vanskeligheder. Han strikker meget godt og hurtigt og spinder meget godt.

Ved hans sikkre Hukommelse, tydelige Stemme og tækkelige Udvortes have vi flere Gange ladet ham fremtræde som Tolk for sine Medlærlingers og egne taknemlige Følel-

ser; og den lille Talsmand er bleven hyldet med megen Tilfredshed af sine Tilhørere.

Forsynet har vaaget over Drengens Gang, og der er aldrig mødt ham noget Uheld. Hans Sind er roligt og muntert; tilfreds med sin Skjæbne hører han ugjerne hine frugtesløse Beklagelser, som Medlidenhed ei kan tilbageholde ved Synet af denne elskelige Dreng.

I Drømme synes han, at see, men oftere fæle end yndige Gjenstande.

Lægerne har ei hos ham funden nogen Operation anvendelig.

Brorson.

Professor og Doctor Klingbergs Beretning.

Eleven Gether har paa det venstre Øie en Hævelse eller Fortykkelse af Hornhinden (Staphylom) hvorved denne er bleven uigjennemsigtig til den Grad, at Sandsen for Synet her er aldeeles tabt. Paa det høire Øies Hornhinde er en stor uigjennemsigtig Plet, men som dog ei indtager hele Hinden, saa at her altsaa enkelte Straaler kunne hver Fornærmelse let oplives den dunkle Idee,

igjennem Pupillen falde ind i Øiet, og frembringe et svagt Indtryk, eller Idee om Lys: men han er ikke i Stand til at skielne nogen Gienstand med Bestemthed.

Andreas Lytz

var nu sidstafvigte 3 Februar 20 Aar gammel og mistede i sin spæde Barndom sit Syn. Hans Fader var Tømmersvend, og døde 1807 og nu kom hans Enke under Fattigvæsenet. 1813 bragtes hun syg ind paa almindelig Hospital, hendes blinde Barn fulgte med hende, og da hun her døde, blev Andreas af Fattig-Væsenet indsat i vor Stiftelse, for der at nyde den Dannelse, han havde Evne, til at modtage.

I Skolen paa Hospitalet havde en Kone lært ham nogle Salmer og begyndt med Bibel-Historien. Hos Quarteermester Colding lærte han, at hjelpe sig selv, og da han kunne skimte lidet med det høire Øie, gik han overalt om paa Hospitalet. Men ved et ulykkeligt Fald blev han aldeles blind; ellers har han aldrig været udsat for noget Uheld;

skjønt han fandt Ingen, som medlidende tog sig af ham. Han hører ei gjerne, at man beklager ham; thi det "gavner ikke," siger han. Roes bringer ham videre end Dadel. Almindeligen skal man finde, at den milde bifaldende Tone styrker mere til at bære Byrder, end Trudsler kan paalægge; man fortæller, at den for stærkt bebyrdede Kameel, tilsidst ikke agter Pidsken, men følger Fløiten.

Han har med Lethed lært de Kundskaber, vi have bibragt ham; og han blev 1820 konfirmeret. Hr. Gerlach begyndte, at lære ham, at spille paa Klarinet, og under Kapel-Musicus Krag har han opnaaet megen Færdighed paa dette Instrument; og har offentligen ladet sig høre. Han spinder og strikker godt.

Drømme forestille ham Dagens Tildragelser, Arbeider og Musik; men aldrig Synets Gjenstande. — Han føler levende, naar Noget gaaer ham imod, og bliver let fornærmet. — Med sin Skjæbne er han tilfreds; han erkjender, at den har ført ham til velvillige Mennesker, hvis Veiledning har givet ham en Dannelse, han ellers neppe havde opnaaet.

Kyndige Læger erkjendte hans Blindhed ulægelig; og da han ingen Tilflugt har, hører han til dem, Stiftelsen maa beholde, indtil han kan indtræde i den Arbeids-Anstalt og det Hospital for Blinde, vi attraae at oprette.

Brorson.

Professor og Doctor Klingbergs Beretning.

Hos Eleven Lütz er det høire Dies Hornhinde saa fordunklet, at ingen Lysstraale kan trænge igjennem; det venstre Die er aldeles destrueret. Efter Sigende har han, som spædt Barn, havt det Uheld at blive angreben af den for Nyfødte saa frygtelige Dienbetændelse, hvorved Dinene have lidt indtil den Grad, at han nu er gandske blind, og uden nogen Haab om Hjelp.

Johan Grammelstorff

blev antaget i Institutet 1817 og var da 12 Aar gammel. Som spædt Barn mistede han

Synet, og mindes aldrig at have seet. Hans Forældre leve i Armod, efter deres Anmodning blev han modtaget, og uden Betaling nyder han Pleie og Dannelse. Hans Fader søgte før, at fortjene Udkomme, ved at klinke Porcellain; nu er han næsten blind, og hans Kone stræber med Kummer, at samle dagligt Brød. De have foruden Johan, fire Børn, som alle ere seende.

Johan levede stedse hos sine Forældre, fandt Ingen, som underviste ham og tilbragte Tiden i sørgelig Uvirksomhed; hvor han skulle hen maatte hans Sødskende lede ham. Han har aldrig været underkastet noget Uheld; han færdes ogsaa langsomt og gaaer forsigtigen frem. Hans Hierte er blødt, og enhver medlidende Yttring presser Taarer af de lukte Øine; han er ellers empfindtlig og let fornærmet.

I Religionen har han samlet gode Kundskaber og blev afvigte Mikkelsdag konfirmeret; Regning falder ham vanskelig. Under Kapel-Musicus Krags Veiledning har han lært, at spille paa Violin og Bratsch, hvorpaa han offentligen har ladet sig høre. — Hans Haandarbeide er godt; men det gaaer langsomt.

Man har ei funden nogen Operation mulig eller nyttig; og han finder sig med stille Hengivenhed i sin Skjæbne. Forresten mener han, det kunne være ret moersomt, engang at have seet, for dog at have nogen Forestilling om de Ting, Andre beskrive, og ved dem han hører, de glædes.

Han hører ellers til de stille, rolige Mennesker. Blindhed — en Polarvinter uden Dag — ligner deri Natten, at den medfører Mildhed og Stilhed; den Blinde er et af Moder-Natur til dyb Roe kaldet Barn. Som et Menneske i en Mongolfiere høit over Skyerne, hører den eensomme Blinde kun Stemmer opad, men det forvirrende brogede Nærværende, de lave, forhadte Skikkelser, og de saarede og krænkede staae neden under hans tykke Skye.

Brorson.

Professor og Doctor Klingbergs Beretning.

Eleven Grammelstorff er aldeles blind. Begge Øinene ere saa gandske destruerede, at de aldrig mere kunne vorde noget

Redskab for Synet. Efter Sigende have hans Øine ved Fødselen været sunde, men den hos spæde Børn saa almindelige og farlige Øienbetændelse, hvoraf der inden for Øienlaagene afsondres en skarp Vædske, der hurtigt angriber selve Øiet, har hos ham havt den sørgelige Følge at Syns-Organet er ødelagt, og altsaa denne Sands uigjenkaldeligt tabt.

Blindhed og Døvhed, sammenstillede.

Indsenderen heraf har forlængst i et af de foregaaende Hefter af denne Journal, leveret en lille original Undersøgelse over det Spørgsmaal: "Hvo er meest at beklage, den Blinde eller den Døvstumme?" Beslægtet med dette Æmne er et Stykke, han læste i F. Jacobs Aehrenlese, 1ste Samlung 1823, hvilket han derfor her meddeler fordansket:

"I et Selskab opstod en Strid om Blindhed og Døvhed. De Fleste havde, naar et Onde af denne Art endeligen skulde

vælges, erklæret sig for Døvhed, og en Vens Paastand, der foretrak Blindhed, fandt kun faa og tvivlende Tilhængere. Følgende er en udførlig Fremstilling af hvad Denne anførte som Bevæggrund til sit Valg:

"Iblandt de varige Meen hos det menneskelige Legeme er, efter min Overbeviisning, Døvhed et af de skrækkeligste. Den almindelige Vurdering synes vel at dømme anderledes, og der gives maaskee faa Mennesker, der ikke skulde foretrække Døvhed for Blindhed. Under disse Forudsætninger kan og denne Dom have Meget for sig. Men ialmindelighed saaledes uden Videre at holde Blindhed for det største Onde, forekommer mig som en Vildfarelse, der tildeels lader sig forklare af andre Aarsager, men fordetmeeste af den Vane, i sin Dom at lade sig bestemme af det første Indtryk."

"Den Blinde finder i sin Ulykke megenslags Trøst. Hvi har Blindhed en vis Hellighed? Hvi tænkte Man sig saa mange Alderdommens Digtere og Seere blinde? Syntes ikke Nattens Slør at være udbredt over deres Øine, for velgjørende at skjule for dem Virkelighedens Ubetydelighed og de forskudte Farver, paa det en skjønnere Verden uhindret kunde udfolde sig i deres omhyllede Aand? I det deres Øje luktes

for det jordiske Lys, oprandt en klarere Dag i deres Sjel, og for det tidligere, ved det Nærværende adspredte og hindrede Blik syntes nu Vejen til Phantasiens højere Egne at være banet. Tiresias og Tamyris, de blinde Seere, trængte ind i den kommende Tids Hemmeligheder, og i Homers og Ossians Sjele oplyste en overjordisk Glands Fortidens Bedrifter og deres Heltes Hæder. Milton, der slutter sig til denne ærværdige Række, hvorvel hans Øje rullede forgæves, for at finde Solens Straaler,

"hører derfor ej op
at svæve hvor det Chor af Muser boer,
ved klare Bække, og i Skovens Skygger,
paa solerige Høje. —"

"Synet af den Blinde vækker overalt en øm Medlidenhed. Man samler sig gjerne om ham, og bestræber sig for at bringe ham til at glemme sit Tab ved opmuntrende Samtaler. Hvad er mere rørende, end den blinde Belisar ved en Drengs Haand! og hvor ofte er i en Familie netop den blinde Fader den oprømteste og snaksomste Selskabsbroder! Nu lade Man den gamle Mand være, ikke blind, men døv, og det er ligesaavel ude med hans Munterhed, som med de Andres Deltagelse. Det

sandselige Indtryk afgjør her, og det følelsesfuldeste Hjerte afholder Ingen fra, idetmindste i Stilhed, at smile over et Meen, der dog øjensynligen lader Mennesket uforandret. Hvad er og pinligere, end Synet af en Familie, der tilskriger den døve og nysgjerrige Husmoder hvert Ord; Utaalmodigheden fra begge Sider; de latterlige eller fortrædelige Misforstaaelser, og den evige Gjentagen af samme Tale, hvilken dog tilsidst kun halvt, eller vanskeligen, eller slet ikke forstaaes! Denne Ulykkelige skyer Enhver saalænge han kan, og der bliver ham i hans Eensomhed intet Andet tilovers, end en dump Rugen over sig selv, og i bedste Tilfælde, de Dødes Selskab."

"Man maa aldrig have følet den menneskelige Stemmes Tryllekraft; Man maa aldrig have bemærket, at, uden dens uendeligen mangfoldige Modulationer, er Talen kun et dødt Legeme. Man maa aldrig have tænkt paa, hvor uendeligen betydningsfuldere een eneste Tone er for Følelsen, end Alt hvad Man kan skrive og trykke, for at kunne holde Hørelsens Tab for et ringere Onde, end Synets. Hvad har vel den Døve for en Erstatning? Ikke den den mindste! Ingen hans Sjæls Kraft, ingen af hans bedre Følelser styrker sig i ham; og

naar Blindhed gjør blidere og ømmere; saa gjør Døvhed mistroisk og haard. En tør Egenkjerlighed tager da Overhaand; og i et Hjerte til hvilket de ømme Toner af Følelsen ei meretrænge, uddøer kun alt for snart Medfølelsen."

"I Omgang med Mennesker taber den Blinde ikke Meget; Man kunde vel paastaae, at han undertiden vinder. For den Døve ere den Talendes Miner kun en slet Tolk, og Synet af en huld Skabning erstatter ikke Mangelen af hendes mundlige Meddelelse, hvilken den Døve forgæves piner sig med at gjette. For ham gives ingen Samtale. Om Man endog gjør ham Indholden af Samtalen — Kapitles Overskrift, som Fontenelle kaldte det — begribelig, saa gaaer ham dog just alt Det tabt, der gjør en Samtale tillokkende, de uventede Vendinger, de raske og træffende Svar, det hele levende Spil af den aandige Fægtekunst, der udvikler sig i aanderige Menneskers Samtaler, de lette, ofte umærkelige Overgange, Tonernes Farvespil og deres Blanding af Lys og Skygge. Man føie endnu til, at smukke Skikkelser ere sjeldne, men gode Tanker og Ord uendeligen hyppige. I det den Blinde fornemmer Disse, skaber

hans Phantasi, med dens forhøjede Virksomhed, sig snart og let en tilfredsstillende Form. Hvad der hændes Enhver, ved at høre en skjøn Sang, hvis Udførerinde han ikke seer og kjender, at han tænker sig Hende lig hendes Sang, det hændes den Blinde ej alene ved hver melodisk Stemme, men ved hver skjøn Tanke, ja hvert venligt Ord. Alt Dette finder Man ofte. Skjønne Sjele i vanføre Legemer, henrykkende Ord paa Læber, Ingen gad kysse, ere ingen sjeldne Phænomener. I dette Tilfælde vinder den Blinde aabenbart; ligesom den Døve aabenbart taber. Denne seer kun Vanførheden, men hvad der snart bringer til at glemme Vanførheden, bliver ham ubemærket. Kan man sige, Synet af Skjønhed holder ham skadesløs? Mig forekommer det ej saaledes. Og seer da ikke og den Blinde med sit indre Øje Skjønheden, medens han tillige fornemmer den den besjælende Aand, hvilken den ulykkelige Døve neppe aner; og, naar han aner den, dog aldrig med sikker Følge kan udtyde af Formen."

"Imidlertid pleje Mennesker, hvilke deres Fornødenheder og Forretninger levne liden Tid til en fri Meddelelse, eller der endog selv have forstyrret Tilbøieligheden dertil; Lærde,

der opofre deres virkelige Liv, for, efter Døden, at føre et metaphorisk Liv; alle De, der kun betragte Verden som en Markedsplads og Menneskene som Kjøbende og Sælgende, — alle Disse pleje at taale Døvhed med Resignation. For Dem vilde Blindhed, under alle Omstændigheder, være et langt større Onde; og ved Døvhed tabe de kun saare Lidet. Døde Ord finde de og i deres Bøger; og den Art Meddelelse, hvilken de fast ene kjende, — den monologiske Læren og Undervisning — fortsætte de jo og, i det de skrive Bøger."

"Ingen bør altsaa undres over, at Døvhed, ogsaa i denne Klasse, har fundet sine Lovtalere. Hvad have de Lærde ikke i al Verden lovet! En Mand, der selv var saare klog, har med veltalende Tunge priset Daarskab; og i den, til sin Tid, rigeste Romers Skrifter læser Man, ikke uden Forundring, Lovtale over Armod. Men vi kjende til en Lovtaler over Døvhed, der selv virkeligen var døv, og roste sin Ulykke for en døv Ven. Begge vare Digtere og, til deres Tid, nævnte med Roes; Begge vare Stjerner af den politiske Syvstjerne, der i det sextende Aarhundrede glimrede ved Frans den Førstes og hans Efterfølgers Hof, men, ligesom hin

ældre Stjerne i Alexandrien, næsten ganske er slukket i Tidens Taage. Joachim du Bellay var denne Panegyrist af et Meen, der mindst synes at forenes med den poetiske Kunst, men hvilken han, efter Digternes gamle Ret, tilskriver, at have gjort sin Ven Ronsard til en stor Mand. Han vilde maaskee være kommen Sandheden nærmere, hvis han havde sagt, at Ronsard, ved sin Døvhed, var bleven hindret i, at høre sine egne Verses Ruhed. Men vist nok er det en Lykke, som endnu mangen anden Digter, med en forresten fuldkommen sund physisk Hørelse, skal nyde."

En højaldrende Præsts Beskrivelse over sin Blindhed.

(i Brev til sin Søn.)

"Jeg vil, elskte Søn! trykke Dig til mit faderlige Hjerte — jeg vil føle Dit at slaae mod mit Bryst; men ogsaa at læse Dine Følelser i Dine Miner, — denne Glæde bliver mig aldrig mere forundt. For otte Maaneder siden er den synlige Verden for mig undergaaen, og mine Øjestene rulle forgjæves, for

at søge Lyset, der vel aflokker dem Taarer, men ikke mere kan fryde dem. Dog, beklag mig derfor ej altformeget! — Jeg selv klager ikke, men takker Gud, at han har tildeelt denne Skjæbne, siden den engang var mig beskikket, mit Livs sidste Stadium, og at den Nat, der skjuler for mig hans Skabnings Herlighed, dog ikke har udslukket det indre Lys og Tilfredsheden i mit Hjerte."

"Da de første Kjendetegn til mine Øines Formørkelse indfandt sig, forskrækkedes jeg vist nok for Faren af en Ulykke, hvilken jeg stedse havde anseet som En af de største, der kunne ramme Mennesker. Jeg kaldede, uden Ophold, de berømteste Lægers Kunst til Hjelp, og fulgte deres Forskrifter med den strængeste Nøjagtighed. Deres Bestræbelse var forgjæves. Ulykken tiltog, istedet for at aftage, og, med den, min Angst. Aldrig i mit Liv har jeg følet en saa stor og vedholdende Uro. Men da Alt var afgjort, og den sidste Dæmring veeg fra mine Øjne, og Enhver udbrød i høje Klager over min Skjæbne, blev jeg selv roligere, og fandt, ved Guds Naade, Kraft i mig til at trøste Dem, der bejamrede min Ulykke. Jeg har stedse øvet mig i Taalmodighed; og denne Trøsterinde, med hvilken jeg,

vel endog i de yngre Aar, har afværget Ulykkens Pile, hvi skulde den have forladt mig i min Alderdom, hvor den jo næsten er den eneste tilbageblevne Dyd? Min Munterhed vendte tibage. Phantasien havde i forvejen udtømt Ulykkens Skrækkebilleder. Virkelighe- den kunde ikke føje Noget til dem; ogsaa be- gyndte jeg da, ej alene at finde mig i det Uaf- vendelige, men og at opsøge det Gode, der end var levnet mig i denne Tilstand."

"Denne uigjennemtrængelige Nat, min Søn, der kun vil vige for Evighedens Mor- gen, er ej uden alle Stjerner. Hine lysere Dage, der smykkede sig med alle Lysets og Glædens Farver, ere ikke nedgaaede for mig; de oprinde i min Sjæl, saa ofte jeg fremkal- der dem, og medbringe mig det forklarede Bil- lede af de Egne, hvori jeg fordum vandrede; af de Mennesker, med hvilke jeg fordum le- vede; af de Glæder, jeg fordum elskede, og Fortidens runde Haand erstatter mig, hvad Nutiden nægter mig. Og dog er Nutiden ej altid fattig. Naar Vaaren vender tilbage, og dens Soel opvarmer mig, og jeg indaander dens milde, balsamiske Dufte, saa staar og dens Billede levende for min Sjæl, og dette Bil- lede er skjønnere og mere duftende, end jeg

nogensinde fordum saae det i Virkeligheden. Naar de gamle Sangeres Homers og Ossians Blindhed skulde være en Opdigtelse, saa er den vist een af de sandsynligste. Phantasiens Værksted maa være stille og tilhyllet. Af Mørkets Skjød udgik Verden; og saaledes skaber og Aanden kun da med levende Kraft, naar den holder Virkelighedens Skimmer og Larm fjernet fra sig."

"Men om jeg og i denne Henseende var ganske fattig, saa hænger jo dog mit Hjerte endnu stedse, med uopløselige Baand, sammen med Verden. Ulykken, min Søn, saa sørgelig en Gave den end synes at være, er dog og en Guds Gave, uden hvilken det menneskelige Selskab snart vilde falde fra hinanden og, røvet Kjerlighed, Medlidenhed, Taknemmelighed, kun være en Dynge af egoistiske Vilde. "Ulykken" — siger Digteren — "udsoner Menneskene med hverandre, og den lærer dem at elske hverandre, i det de maae beklage hverandre!" Jeg har altid elsket mine Børn med Ømhed; men dog forekommer det mig, som om denne Ømhed, siden min Blindhed, havde faaet en Tilvæxt, ligesom og mine Børn og Venner end mere bestræber sig for, at bevidne mig Deres Kjerlighed. Aldrig har

jeg været bange for Eensomhed; altid har jeg elsket Selskab; nu er dette mig end frydeligere, og Ensomheden er mig ikke besværligere, end fordum. Jeg tænker da paa de Venner, der foran mig ere gangne hjem, og paa Hjemmet selv, hvori jeg og haaber at indgaae. "Viisdom" — har en af de Gamle sagt — "er Lærerinden af den Kunst, at døe!" Nu, denne Lærerinde byder den Blinde Haanden. Gravens Mørke vil ikke være tykkere, end mine Øjnes ere. Og hinsides, min Søn! — — Altsaa — ingen Klager!!!"

I det angivne Skrift beskriver og en fortræffelig Kone, der i hendes femte Nedkomst havde den Ulykke, at vorde blind, en Skjæbne, der og havde hjemsøgt hendes Bedstemoder, dog i en langt høiere Alder, — sin Tilstand saaledes:

"I den Tid, da min Blindhed meldte sig ved heftige Smerter i det Indre af Øiet, og ved periodiske Formørkelser, der vedvarede snart i længere, snart i kortere Tid, var min Angst ofte saa stor, at jeg var bange for at

fortvivle. Det forekom mig netop, som om jeg levende maatte stige ned i min Grav, og som om Livets Stemmer, hvilke jeg hørte trindt om mig, haanligen erindrede mig om, at jeg snart ikke mere vilde høre til dem. Jeg kunde, saalænge denne Tilstand varede, ej tænke anderledes; alt Andet lod mig blive ligegyldig; og til den ene Angst over mit legemlige Befindende føjede sig end en Anden over den dødelige, Alt forstyrrende, Selvsyge, der tog Overhaand hos mig. Jeg gjorde mig Umage for at berolige mig, men uden Virkning; thi hvert nyt Anfald, hver, maaskee vildfarende, Anelse om Mørkhedens Tiltagelse, kastede mig paany i de Bølger, jeg stræbte at undflye. Med en Attraa, hvilken jeg ej kan beskrive, greb jeg da efter ethvert Skimt af Lys, og prøvede saa uden Ophør paa mig selv Virkningen af dets større eller ringere Grad; og da ethvert af disse Forsøg gav mig stedse et trøstløsere Resultat, og jeg dagligen maatte vente, at selve Middagslyset maatte vorde mig Midnat, saa qvælede jeg mig fra Morgen til Aften, i de søvnløse Nætter og i Drømme; og mit Hjerte bævede ej mindre end Soellyset, der falder paa et oprørt Vand. Lykkeligviis — thi, ak! jeg maa kalde Udgangen paa min

Skjæbne en Lykke, ligesom Døden er en Lykke, naar den ender en ulægelig Sygdom — lykkeligvis varede denne skrækkelige Tilstand ikke længe. Aldrig skal jeg glemme den 22de Maj — det var min Bryllupsdag, hvilken jeg nu niende Gang skulde fejre; ak, hvor langt anderledes end tilforn! — Jeg vaagnede efter en qvægende Søvn; jeg aabnede Øjenlaagene, og troede, det maatte være Midnat. Alt trint om mig var mørkt. Da slog Uhret paa Kirketaarnet 6, og umiddelbart derefter Uret paa Væggen. Jeg foer skrækket op i min Seng, gned mine Øjne, og vendte dem imod den Side, hvor Vinduerne vare. Overalt samme uigjennemtrængelige Mørke! Bedrøvet sank jeg tilbage paa min Pude; jeg kunde hverken aande, eller græde; en ubeskrivelig Kamp af Angst fængslede mit Indre, og det forekom mig, som om de havde nedsænkt mig i Ligkisten under Jorden, uden at jeg var istand til at give et Tegn til Liv fra mig. Da kom Børnene til min Seng, bøde mig "god Morgen" og kyssede mig. Jeg tog det Ene efter det Andet til min Barm, og da de Alle kapvis omfavnede mig, og jeg kunde skjælne deres Kys og deres smaa Hænder, — det er Mathilde, det Malle og Denne her Hen-

rik — da opløste sig først hin skrækkelige Kamp til Smerte; jeg kunde græde, og i disse Taarer — de første, jeg i lang Tid kunde fælde — fandt jeg min første Trøst."

"Min Mands Smerte var maaskee ej ringere, end min. Skaansomt dulgte han den; men den frembrød selv af han Trøstegrunde, og Tonen i hans Stemme forraadede mig, hvad jeg ej kunde læse i hans Miner. Denne Bemærkning blev ikke uden Virkning. Den var det maaske, som først opfordrede mig til, at opbyde alle mine Kræfter, for at gjenvinde min Rolighed, ej altid paany og stedse dybere at saare min Mands Sind, og vende tilbage til mine Pligters Opfyldelse. Min Bedstemoders Exempel var mig derhos til stor Nytte. Jeg tilbagekaldede mig Billedet af de glade Dage, jeg, som Barn, havde nydt i hendes Nærværelse, og nu først bemærkede jeg, at det stille og muntre Sind, hvilket hun aldrig i hendes Ulykke forsagede, og hvilket jeg tilforn havde beundret som en lykkelig Gave af Naturen, vel maatte have været en Virkning af hendes Hengivenhed i den guddommelige Willie. Vi Børn havde aldrig kjendt Bedstemoderen, uden som Blind. Hendes Blindhed var for os en Vished, der, som enhver anden

Egenskab, ligesom nødvendigen var forbunden med hendes hele Væsen; og da hun aldrig klagede derover, saa tænkte heller ikke vi paa, at der sattedes hende Noget. Sagde engang En af os: "Ja, Bedstemoder, kan Du da ikke see mig?" — saa svarede Hun: "Jeg seer Dig Barn i mit Hjerte!" — og det var os det Samme, som om hun havde seet os med sine legemlige Øjne. Billedet af denne agtværdige Kone stod nu mere levende end nogensinde for min Sjæl, og da det ligesom af sig selv omgav sig med alle Erindringer om mine Barndoms Aar, saa var allerede Hensynet til det en Kilde til Trøst og Vederqvægelse for mig. Maaskee har jeg imodtaget faa Velgjerninger af Gud med en inderligere og oprigtigere Taknemmelighed, end Følelsen af denne Trøst; og jo mere jeg holdt mig til den, desto mere vandt mit Forsæt i Kraft. Jeg foretog mig nu, paa alle Maader at undvige Mindet om min Ulykke; thi hvorvel jeg i den første Tid ikke tabte noget Øjeblik Erindringen derom, saa traadde den dog undertiden, naar jeg ei talede derom, i Baggrunden af mine Tanker; men aldrig kunde jeg tale derom, uden paa det meest levende at opflamme den Medlidenhed, jeg maatte have med min

Tilstand. Uden Tvivl er Intet mere forstyrrende, end slige Opflammelser af Medlidenhed med sig selv, der byder den slappeste Egenkjerlighed en sød, og derfor høist fordærvelig, Næring. Medens jeg nu vogtede mig herfor, opbød jeg tillige alle mine Kræfter, for at synes munter. Iførstningen var det rigtigt nok kun min Stemmes Tone, som bar Munterhedens Farve; men det er ikke blot Sindsstemningen, der frembringer et Menneskes Tone og Mine, endog Minerne og Tonerne virke tilbage paa Sindsstemningen. Den roligere Tone, jeg foreskrev mig, beroligede efterhaanden mit Indre, og jeg fandt snart, til min Glæde, at den paatagne Rolle med hver Dag meer og meer gik over i min Natur. Vanen at see mine Børn om mig, der ved min Sygdom var afbrudt, kom igjen, og Alt, saa vidt muligt, sat paa den gamle Fod, kun med den Forskjel, at jeg nu overgav Opsynet over de smaa Børn, deres Arbejder og Lege, til min ældste Datter. Underviisningen fortsatte jeg, som tilforn; mit Huusvæsen besørgede jeg ved Hjelp af en forstandig Kokkepige, og da jeg havde den Lykke, at have en tro Stuepige, hvem jeg selv havde opdraget ved min Haand, saa kunde jeg med den største Sikkerhed regne

paa, at Alt hvad Huusvæsenet fordrede, blev besørget efter mine Anordninger og til min Mands Tilfredshed."

"Saasnart jeg nu vidste Alt i det gamle Glid, fandt jeg Underkastelsen under min mørke Skjæbne stedse lettere, og jeg kom snart, til min største Beroligelse, efter, at jeg ej havde tabt Muntherheden, hvilken, efter min Overbeviisning, er den første Fordring til en Moder og Huusmoder. Lidt efter lidt begyndte jeg at sætte en Ære i, saameget som muligt, at gjøre mig uafhængig af fremmed Hjelp; i det jeg, foruden de sædvanlige qvindelige Arbeider, hvorved man tilnød kan undvære Øjnene, endnu besorgede noget Andet, som laae i min nærmeste Virkekreds, saa at jeg i kort Tid i min Dagligstue og de tilstødende Værelser var hjemme nok til, selv at opsøge Alt hvad jeg ønskede, og, endog uden Ledsager, at gjøre mig Bevægelse. Dog manglede det mig herpaa sjeldent; i det mine Børn stedse kappevis stræbte efter den Ære, at lede den stakkels blinde Moder, der ej kunde see, som de sagde, og at skyde Alt tilside, hvorpaa hun ellers kunde støde sig. — De veed, at Thevandstiden altid var den behageligste for min gode Mand; paa hvilken han forlod sine For-

retninger, forelæste Et og Andet, spøgede med Børnene, fortalte eller sladrede, alt ligesom Omstændighederne førte det med sig. I de første Dage, da vi atter fandtes ved Thebordet, iagttog jeg paa hans Taushed, og, naar han talede, paa Stemmens Tone, hvor smerteligt det var ham, at see mig her ledig, og jeg maatte befrygte, at denne Sammenkomst istedetfor, som fordum, at unde ham en Opmuntring, stedse paany vilde vække hans Bekymring, naar han ikke, som sædvanligen, fandt mig paa min Plads og ved min Syssel. Jeg søgte altsaa at bringe det derhen, atter at kunne forestaae mit Hværv, hvilket ej er saa vanskeligt, naar hver Ting har sin bestemte Plads, og da, som Ordsproget lyder, "lidt Hjælp ei kan skade," saa stod Mathilde mig bi, i det hun umærkeligen styrede min Haand, naar den vilde tage Fejl. Denne lille Opmærksomhed blev paa det rigeligste belønnet. Aldrig har jeg seet min Mand saa inderligen glad rørt, som den Aften, da han første Gang atter saae mig paa min gamle Plads. Da han øjeblikkeligen gjettede Mening dermed, drog han mig øjeblikkeligen hen til sin Barm, kyssede mig, og takkede mig med saa ømme Ord, som jeg nogensinde havde hørt efter

vort Bryllup, og end flere Dage derefter gik han aldrig til Thebordet, uden at jeg endnu fornam en Gjenklang af hans vemodige Glæde."

"Saaledes vare vel nogle Maaneder forgangne, da min Søster Caroline, paa Tilbagevejen fra Badet, tog ind hos mig. I nogle Aar havde vi ikke seet hinanden; men hvert af hendes Breve udtrykte den pinlige Smerte, hun følede for min Skyld. Det var forgæves, at jeg søgte at trøste hende; thi, efter hendes livlige Maneer, troede hun sin Phantasi, meer end mine Ord, og der gaves ingen Art af Skræk og Ubehagelighed, som jo denne irritable Phantasie sammensatte til Billedet af en Blind. Den samme Aften, hun paa sin Rejse uanmeldet indtraf, sadde vi, som sædvanligt, forsamlede omkring Thebordet, og Underholdningen var, formedelst Børnene, bleven levende. Malle havde fortalt en Historie, hvilken hun om Morgenen havde læst, og hendes comisk-alvorlige Foredrag havde saaledes moret os, at vi talede og loe mellem hverandre; min Mand, Børnene, og jeg maaskee allerlydeligst. I dette Øjeblik aabnedes Døren; min Søster traadde ind, men blev, som hun siden har fortalt mig,

som forstenet staaende paa Tærskelen. Min Mand ilede hende imøde og tog hende ved Haanden; men hun, uden at agte paa ham, rev sig løs, og ilede hen til mig; Sophie! Du seer! Du er atter frisk! — Og nu faldt hun mig om Halsen, og kyssende, grædende, leende og talende, kunde hun hverken ordne sine egne Tanker eller høre Andres Tale. Men da dog Alt tilsidst var blevet gjort hende forstaaeligt, og hun havde udgrædt, fortalte hun os, at hun med ubeskrivelig Angst havde nærmet sig vort Huus, og neppe vovet at træde ind. Paa Trappen havde hun maatte hvile sig, for at drage Aande; derpaa havde hun taget Mod til sig og var med 3 Spring ilet op ad Trappen. Paa Salen havde hun atter lyttet, og, til sin Forundring, hørt min Stemme, saa høj og lystig, som i mine bedste Dage, og desuden megen glad Larm. Da var det pludseligen faldet hende ind, at jeg atter maatte være kommen til mit Syn; maaskee netop i dette Øjeblik; og da hun ved Dørens Aabning endog havde seet mig ved Thebordet og i fuldt Hænders Arbejde, havde hun ikke mere tvivlet om Rigtigheden af sin Formodning.”

"Min gode Caroline blev en Dagstid hos mig og overtydede sig om, at hun ikke blot tilfældigvis havde grebet et klart Soelskin i min mørke Tilværelse. Denne Overbevisning beroligede hendes opbrusende Phantasi, og hun forsikkrede mig, at hun nu først ventede en gunstig Virkning af sin Kur. Ogsaa paa mig havde dette Besøg en saare veldædig Virkning. Ved den lykkelige Hændelse, der netop i et saa glad Øjeblik førte min Søster i mine Arme, blev Overvindelsen af den Smerte afvendt, hvilken ellers havde været uundgaaelig, og jeg havde virkeligen ligesaa megen Glæde af hendes Nærværelse, som om jeg med mine legemlige Øjne havde seet den. Andre Prøvelser, hvilke siden fra Tid til Tid indtraf, vare lettere at gjennemgaae."

Michelsen.